

Onmaatschappelijkheid en volksbuurten vs. mislukte integratie en achterstandswijken: verschillende termen voor hetzelfde fenomeen?

Een casestudy naar de Zaanse wijk Poelenburg 1964-2019

1

Master Scriptie – Suzan Abozyid

**MA Cities, Migration and Global Interdependence
Universiteit Leiden**

Begeleider: Prof. dr. M.L.J.C. Schrover

Woordenaantal: 21.068

¹ Poelenburg Schotelantennes 2002. Foto gemeentearchief Zaanstad.

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	3
1.1. HISTORIOGRAFIE	4
1.2. THEORIE	7
1.3. BRONNEN EN METHODE	9
1.4. HOOFDSTUKINDELING	11
1.5. WOORDKEUZE	12
HOOFDSTUK 2: HISTORISCHE CONTEXT NAOORLOGS NEDERLAND	13
2.1. MIGRATIE NAAR DE ZAA NSTREEK NA DE TWEDE WERELDOORLOG	13
2.2. ONMAATSCHAPPELIJKHEIDSBESTRIJDING NA DE TWEDE WERELDOORLOG	14
2.3. DE SPRONG OVER DE GOUW: ONTSTAANSGESCHIEDENIS VAN DE WIJK POELENBURG	16
HOOFDSTUK 3: HET BEGIN VAN EEN PRACHTWIJK? POELENBURG VAN 1964 TOT 1985	18
3.1. DE BEWONERS	18
3.1.1. <i>Wijkcontactgroep Poelenburg</i>	18
3.2. DE GEMEENTE	20
3.2.1. <i>Commissie Buitenlandse Arbeiders</i>	20
3.2.2. <i>Onderzoek leefbaarheid Poelenburg 1977</i>	21
3.3. DE LOKALE KRANT	22
3.4. CONCLUSIE	24
HOOFDSTUK 4: 1985 – 2004	25
4.1. 1985 – 1991: HET PCG-BELEID	25
4.1.1. <i>Het PCG-beleid in Zaanstad: Poelenburg officieel een probleemwijk</i>	25
4.1.2. <i>Berichtgeving lokale krant</i>	28
4.2. WIJKSCHETS 1999: LOKAAL SOCIAAL BELEID	29
4.2.1. <i>Berichtgeving lokale krant 1993 - 2004</i>	30
4.3. CONCLUSIE	31
HOOFDSTUK 5: 2007-2019 EEN PERIODE VAN VALLEN EN OPSTAAN	32
5.1. 2007 – 2015: DE VOGELAARWIJKEN: EEN EIND ZONDER BEGIN	32
5.1.1. <i>Plannen van de gemeente</i>	32
5.1.2. <i>Berichtgeving lokale krant</i>	34
5.2. 2016 – 2019: ACTIEPLAN POELENBURG EN PELDELSVELD: TREITERVLOGGERS EISEN AANDACHT 38	
5.2.1. <i>Berichtgeving lokale krant</i>	39
5.2.2. <i>Plannen van de gemeente</i>	40
5.3. CONCLUSIE	42
HOOFDSTUK 6: TERUGBLIK VAN BEWONERS	44
6.1. INTERVIEWS MET ECHTPAREN OOMEN EN JANSEN (1964 – HEDEN)	44
6.2. INTERVIEW MET SELIN (1983 – HEDEN)	48
6.3. INTERVIEWS MET HACER, FATIMA EN TUGBA (2000-HEDEN)	50
6.4. CONCLUSIE	52
CONCLUSIE	54
BIBLIOGRAFIE	57

1. Inleiding

“Zo gruw ik ook van de grijsgedraaide plaat over een ‘mislukte integratie’ en ‘parallele samenleving’. [...] ‘Stedelijke problemen’ zijn plots ‘integratieproblemen’. Denk bijvoorbeeld aan de gebeurtenissen in Zaandam met de aanvankelijk onhandelbare vlogger Ismail Ilgün, die filmpjes maakte van het hangen op straat met vrienden, en zou bijdragen aan opruiing en vandalisme (maar inmiddels in de armen is gesloten door populaire media). ‘Onze Nederlandse jongens’ worden dan ‘die Turken’. Tuig van de richel.

Wie van sociale problemen een integratieprobleem maakt, doet een suggestie voor de oplossing: de net-niet-Nederlanders moeten integreren, wat inmiddels een opdracht tot assimilatie is geworden. Dat wil zeggen: worden zoals de Nederlander denkt dat hij of zij zelf is. Dan mag je erbij horen, is de belofte. We weten inmiddels dat die belofte nauwelijks wordt gelost. Integratie heeft geen eindstation.”²

De Zaanse wijk Poelenburg werd in 2016 landelijk bekend als achterstandswijk. In dat jaar kreeg de wijk veel media-aandacht vanwege de aanwezigheid van zogeheten “treitervloggers”. Deze jongeren uit de wijk legden op beeld vast hoe hun dag eruitzag. Intimidatie van burgers en agenten en vandalisme schokten de Nederlandse bevolking. Premier Rutte noemde de jongens “Tuig van de richel” en de media vergaten daarbij niet te vermelden dat het ging om Turks-Nederlandse jongeren.³ Sommige bewoners uit de wijk ervaren de toenemende concentratie van immigranten in de wijk als een belemmering. De Kosovaarse Fadil zei tegen *de Volkskrant*: ‘Er komen te veel verschillende culturen naast elkaar te wonen. Als ik op straat iemand groet, krijg ik vaak geen reactie’.⁴

Het debat over achterstandswijken wordt vaak gedomineerd door het integratievraagstuk, men lijkt ervan uit te gaan dat problemen in dergelijke wijken gerelateerd kunnen worden aan de vaak hoge concentratie migranten. Al in 1975 zijn hier signalen van in de lokale Zaanse krant *De Typhoon*. Hierin werd vermeld dat in een leegstaande woning spandoeken zijn opgehangen met: “Geen concentratie maar integratie van buitenlanders” en “Dit is een protest, men wordt gewaarschuwd voor de rest”.⁵ Tot op de dag van vandaag ziet de gemeente onaangepastheid van bewoners als een fundamenteel probleem in de wijk. Het is echter niet voor het eerst dat de overheid zich zorgen maakt over onaangepast gedrag en maatregelen treft. Zoals uit de historiografie zal blijken werd tot de jaren ‘60 intensief ingezet op de bestrijding van zogenaamde “onmaatschappelijkheid”. Het ging vaak over gezinnen in een sociaaleconomische zwakke positie. Klachten over overlast die deze gezinnen zouden veroorzaken doen denken aan problemen die tegenwoordig gerelateerd worden aan migranten in achterstandswijken. Het valt op dat tot 1960 de problemen in volksbuurten gerelateerd werden aan

² S. Cankaya, *Mijn ontelbare identiteiten* (Zutphen, 2020), 52.

³ ‘Rutte noemt overlastgevers Zaandam ‘tuig van de richel’, *Trouw*, 09-09-2016.

⁴ ‘Alleen als iedereen zijn best doet, kan probleemwijk Poelenburg weer beter worden’, *De Volkskrant*, 08-11-2018.

⁵ ‘Protest tegen concentratie buitenlanders in Poelenburg’, *De Typhoon*, 22-05-1975.

klasse. Na 1960 werden problemen in achterstandsbuurtten meer gerelateerd aan etniciteit, cultuur of religie. Om deze reden wordt in deze scriptie het huidige debat over achterstandswijken vergeleken met het debat over onmaatschappelijkheid. Hebben we het wellicht over hetzelfde of zijn er fundamentele verschillen aan te wijzen tussen onmaatschappelijkheid en vermeende integratieproblemen in achterstandsbuurtten? De onderzoeksvraag is:

Hoe werd de Zaanse wijk Poelenburg geproblematiseerd in de periode 1964-2019 en waarom?

Deze brede vraag wordt beantwoord via deelvragen: *Welke problemen werden er aangewezen in Poelenburg? Door wie werden deze problemen geagendeerd en waarom? Werden er oplossingen aangedragen; welke en waarom? En hoe kijken bewoners terug op hun leven in de wijk, zagen zij dezelfde problematiek?* Deze vragen zijn relevant en interessant om drie redenen. Ten eerste kan op deze manier een vergelijking gemaakt worden met het debat omtrent volksbuurtten en onmaatschappelijkheid. Poelenburg dient als casestudy om te bestuderen welke problemen en oplossingen aangekaart werden. Ten tweede kan het perspectief van bewoners nieuwe inzichten opleveren in het onderzoek naar achterstandsbuurtten. Tot slot is juist de wijk Poelenburg interessant voor dit onderzoek omdat het recentelijk veel nationale aandacht heeft gekregen.

1.1. Historiografie

Niet eerder is in onderzoek een verband gelegd tussen het gedateerde debat omtrent “onmaatschappelijkheid” en “volksbuurtten” en het recente debat omtrent “achterstandswijken”. Toch zal blijken dat in de aanwijzing van de problematiek in beide wetenschappelijke debatten overeenkomsten te vinden zijn. Het grootste verschil zit in de verklarende factor. Waar bij onderzoeken naar onmaatschappelijkheid en volksbuurtten veel aandacht werd besteed aan klasse, besteden recentere onderzoeken naar achterstandswijken meer aandacht aan etniciteit. Deze verschuiving is ook duidelijk zichtbaar in overheidsbeleid. Hieronder volgt een historiografie van onderzoeken onderverdeeld in drie clusters: 1) Onderzoeken naar onmaatschappelijkheid; 2) Onderzoeken naar volksbuurtten; en 3) Onderzoeken naar “achterstandswijken”. Over alle onderwerpen is veel geschreven; hieronder worden de meest vooraanstaande en/of meest relevante onderzoeken binnen het kader van deze scriptie genoemd.

Dercksen en Verplanke publiceerden in 1987 een historische schets van onmaatschappelijkheidsbestrijding in Nederland tussen 1914 en 1970, waarbij werd gekeken naar overheidsbeleid en wetenschappelijke onderzoeken.⁶ Zij wijzen verschillende periodes aan in de ontwikkeling van onmaatschappelijkheidsbestrijding. Voor de Tweede Oorlog was dit beleid nog niet

⁶ A. Dercksen en L. Verplanke, *Geschiedenis van de onmaatschappelijkheidsbestrijding in Nederland, 1914-1970* (Meppel, 1987).

zo uitgebreid en gingen onderzoekers en de overheid ervan uit dat “onmaatschappelijken” fundamenteel anders waren, en daarom niet konden meedraaien in de samenleving. Dit anders zijn werd gezien als een aangeboren probleem, waar men niet zoveel aan kon doen.⁷

In de loop van de jaren '50 kwam er verandering in het denken over onmaatschappelijkheid. Dercksen en Verplanke laten zien dat sociologen als Litjens onderzoek deden naar de als onmaatschappelijk aangeduide gezinnen. Als gevolg hiervan kwam er een verschuiving in perspectief en meer aandacht voor de rol van sociale elementen, dus externe oorzaken van onmaatschappelijkheid. Nadruk lag op mensen die niet mee konden komen in de veranderende maatschappij. Factoren die hierbij een rol zouden spelen waren instabiele gezinnen, vieze huizen, “seksuele immoraliteit” (lees: buitenechtelijke kinderen) en criminaliteit.⁸ In 1961 publiceerde Milikowski zijn proefschrift over onmaatschappelijkheid. Het was een aanval op de wijze waarop door collega's (zoals Litjens) en beleidsmakers werd gekeken naar onmaatschappelijken.⁹ Volgens Milikowski gaf de maatschappij onvoldoende kansen aan zogenaamde onmaatschappelijke burgers. Dit was het begin van het einde van onmaatschappelijkheidsbestrijding. De nadruk werd nu gelegd op kansarme gezinnen en zij werden ondergebracht bij het reguliere maatschappelijke werk.¹⁰

Onmaatschappelijkheid werd in een adem genoemd met volksbuurten. Simonse schreef in 1971 het werk *Belemmerde kansen: een sociologische schets van de volksbuurt*.¹¹ Bewoners van een volksbuurt werden geacht uit een bepaalde sociale klasse te komen, met minder kansen. Simonse definieerde een volksbuurt als “een oudere woonbuurt met een in hoofdzaak sedentaire bevolking, die een onderlinge buurgemeenschap vormt met een primair groeps karakter” waarbij de kinderen niet naar school gingen, de mannen ongeschoold werk deden de arbeidsmentaliteit slecht was, buurtbewoners niet meededen aan activiteiten en criminaliteit gangbaar was.¹² Wat volksbuurten kenmerkte was een eigen subcultuur, met eigen normen en waarden en een eigen taal.¹³

Er bestaat nu een beeld dat volksbuurten pas achteruitgingen met de komst van arbeidsmigranten. In zijn onderzoek beschrijft Klein Kranenburg waarom dit een misvatting is.¹⁴ Hij beschrijft hoe door inwoners en politici op deze tijd wordt teruggekeken met nostalgische gevoelens van trots en kleinburgerlijkheid. Klein Kranenburg laat zien dat achteruitgang al inzette in de jaren 1970 voor de komst van gastarbeiders. Deze achteruitgang bestond onder andere uit de toename van sociaaleconomisch zwakke gezinnen, constante demografische verschuivingen en een vergroting in afstand tot de samenleving. Dit leidde er tevens toe dat de Schilderswijk in Den Haag, die hij

⁷ Dercksen en Verplanke, *Geschiedenis van de onmaatschappelijkheidsbestrijding in Nederland*, 190-196.

⁸ Ibidem.

⁹ H. Milikowski, *Lof der onaangepastheid: een studie in sociale aanpassing, niet-aanpassing, onmaatschappelijkheid* (Meppel, 1977).

¹⁰ Dercksen en Verplanke, 217-239.

¹¹ J. Simonse, *Belemmerde kansen: een sociologische schets van de volksbuurt* (Alphen aan den Rijn, 1971).

¹² Simonse, *Belemmerde kansen*, 18.

¹³ Ibidem, 127-175.

¹⁴ D. Klein Kranenburg, *'Samen voor ons eigen'. De geschiedenis van een Nederlandse Volksbuurt: de Haagse Schilderswijk 1920-1985* (Hilversum, 2013).

bestudeerde, een steeds slechtere reputatie kreeg. De overheid had ook een hand in deze ontwikkelingen, door enerzijds kwetsbare bewoners te verzamelen in de wijk en anderzijds zich als maatschappelijke instantie terug te trekken. Deze ontwikkeling ging vooraf aan gettovorming, aldus Klein Kranenburg.¹⁵ Het is mogelijk dat deze misplaatste focus op etniciteit bij het verklaren van buurtverval vaker voorkomt. Dit is namelijk ook zichtbaar in onderzoeken naar achterstandswijken die in recente jaren steeds meer gedaan worden. Het valt op dat waar eerst werd gekeken naar klasse als verklarend aspect, etniciteit nu steeds vaker op de voorgrond treedt. De komst van (arbeids)migranten speelt hierbij een belangrijke rol. Deze focus op etniciteit in het huidige Nederlandse onderzoek naar buurtverval werd ook opgemerkt door onderzoekers die de rapportage *Bloei en verval van vroeg na-oorlogse wijken* hebben geschreven. Dit rapport werd in 2008 opgesteld in opdracht van minister Vogelaar (PvdA) naar aanleiding van Kamervragen over de achteruitgang van naoorlogse “prachtwijken”.¹⁶ In dit rapport trachten de onderzoekers een verklaring te vinden voor deze achteruitgang en geven ze advies voor verbetering. De bevolkingssamenstelling van de wijken komt een aantal keer voor in het onderzoek, de auteurs benadrukken hierbij dat in Nederlands onderzoek naar buurtverval veel aandacht wordt besteed aan etniciteit.

Een aantal onderzoeken gaat in op de relatie tussen etnische homogeniteit en sociale cohesie in de wijk, zoals het onderzoek naar sociale cohesie van Dekker en Bolt.¹⁷ In het onderzoek maken ze een onderscheid tussen socio-economische en etnische groepen, om zo te verklaren hoe “verschillen tussen socio-economische en etnische groepen gerelateerd kunnen worden aan verschillende dimensies van sociale cohesie”.¹⁸ Waarom het verschil tussen deze twee groepen zo relevant is om te onderzoeken wordt niet onderbouwd. De etnische groep in het onderzoek bestaat uit Marokkaanse, Turkse en Surinaamse bewoners; verschillen tussen deze groepen worden niet toegelicht. Deze etnische groepen worden vergeleken met Nederlanders in de wijk.¹⁹

Bram en Dronkers deden ook onderzoek naar de invloed van etnische, religieuze en economische diversiteit in Nederlandse wijken.²⁰ Ze onderstreepten de noodzaak om diversiteit breder te trekken dan alleen economische en etnische diversiteit, en houden daarom ook rekening met diversiteit op het gebied van religie en taal. Daarnaast benadrukten zij dat etnische en economische diversiteit twee verschillende concepten zijn en het best gescheiden gehouden worden.²¹

De focus op etniciteit bij het verklaren van buurtverval wordt in dit onderzoek op twee manieren in twijfel getrokken en voegt daarmee relevante nieuwe informatie toe. Ten eerste zal de

¹⁵ Klein Kranenburg, ‘*Samen voor ons eigen*’, 341-343.

¹⁶ J. Boven, *Bloei en verval van vroeg na-oorlogse wijken* (Den Haag, 2008).

¹⁷ K. Dekker en G. Bolt, ‘Social cohesion in post-war estates in the Netherlands: Differences between socioeconomic and ethnic groups’, *Urban studies* 42:13 (2005) 2447-2470.

¹⁸ Dekker en Bolt, ‘Social cohesion in post-war estates in the Netherlands’, 2447.

¹⁹ Ibidem, 2476.

²⁰ L. Bram, en J. Dronkers, ‘Ethnic, religious and economic diversity in Dutch neighbourhoods: explaining quality of contact with neighbors, trust in the neighbourhood and inter-ethnic trust’, *Journal of Ethnic and Migration Studies* 37:4 (2011) 597-618.

²¹ Bram, en Dronkers, ‘Ethnic, religious and economic diversity in Dutch neighbourhoods’, 616.

vergelijking met het debat omtrent onmaatschappelijkheid aantonen dat problemen die tegenwoordig spelen in achterstandswijken overeenkomsten vertonen met wat destijds onmaatschappelijkheid werd genoemd. Ten tweede voegt het perspectief van de bewoners nieuwe inzichten toe aan huidig onderzoek. Op deze manier wordt getracht het klasse-perspectief terug te brengen in het debat over achterstandsbuurten om zo de “etnische lens” te verminderen.

1.2.Theorie

De vraag die in deze scriptie centraal staat is op welke manier een achterstandsbuurt geproblematiseerd is. Er zijn enkele factoren die de focus op etniciteit zouden kunnen verklaren: 1) Migranten als nieuwe sociale onderklasse 2) Relatie tussen integratie en concentratie 3) Relatie tussen etniciteit en sociale cohesie 4) Verschil in machtskansen 5) Multicultureel beleid leidt tot culturele bevrozing. In het onderstaande worden deze factoren toegelicht.

De eerste factor is het ontstaan van een nieuwe sociale onderklasse in de samenleving, bestaande uit migranten. Na het einde van het gastarbeidermigratieregime in 1973 begint de overheid met een restrictief immigratiebeleid. Migranten konden alleen nog Nederland binnenkomen in het kader van gezinshereniging en -vorming. Gezinnen vestigden zich vooral in de Randstad en vormden daar een nieuwe sociale onderklasse. Als gevolg van de recessie raakten veel arbeidsmigranten hun baan kwijt of werden arbeidsongeschikt verklaard op basis van het zware werk dat ze gedaan hadden.²² Migranten werden steeds zichtbaarder in het straatbeeld. Kinderen gingen naar school en de werkloze mannen verzamelden zich op straat of bij theehuizen. Deze vergrote zichtbaarheid kan ertoe geleid hebben dat ook hun “anders-zijn” meer ging opvallen.

De tweede factor is de aanname dat de integratie en concentratie van migranten samenhangen. Vanuit de beleidsliteratuur wordt ervan uitgegaan dat “een concentratie van allochtonen de integratie kan belemmeren”.²³ De overtuiging bestaat dat migranten zich onvoldoende zullen aanpassen in wijken met veel andere migranten. Integratie en de concentratie van migranten raakten met elkaar verbonden, waardoor de roep tot verdeling van migranten ontstond. Hoewel deze link tussen concentratie en integratie van migranten al door Fajth en Bilgili is ontkracht in hun onderzoek, blijft deze notie van belang in literatuur en beleid.²⁴

De derde factor is de aanname dat er een relatie bestaat tussen sociale cohesie en etniciteit. In de literatuur wordt regelmatig een relatie gezocht tussen etniciteit en sociale cohesie in een wijk. Volgens Dekker en Bolt leidde een toenemende socio-economische en etnische diversiteit in een achterstandswijk tot minder sociale cohesie. Hierbij constateerden zij een verschil tussen etnische

²² L. en J. Lucassen, *Vijf eeuwen migratie: Een verhaal van winnaars en verliezers* (Amsterdam, 2018), 165-167.

²³ J. Boven, *Bloei en verval van vroeg na-oorlogse wijken* (Den Haag, 2008), 40-41.

²⁴ V. Fajth en Ö. Bilgili, ‘Beyond the isolation thesis: exploring the links between residential concentration and immigrant integration in the Netherlands’, *Journal of Ethnic and Migration Studies* (2018), 1-25.

minderheden en Nederlanders. Minderheden ervaarden een hoger niveau van sociale cohesie in een wijk met veel immigranten, waarbij dit voor Nederlanders juist averechts werkte.²⁵

De vierde factor betreft het verschil in machtskansen tussen “nieuwe” en “oude” bewoners. Een “verstoorde” sociale cohesie hoeft niet veroorzaakt te worden door een verschil in etniciteit, zo betogen Elias en Scotson. Zij stellen dat problemen tussen groepen vaak worden verklaard aan de hand van raciale, etnische of economische verschillen. In het geval van het dorp Winston Parva (gefingeerde naam) waren deze verschillen er niet. De nieuwe en de oude bewoners waren in raciaal, etnisch en economisch opzicht nagenoeg gelijk.²⁶ Elias en Scotson beredeneren daarom dat met name een verschil in “machtskansen” spanningen tussen groepen bewoners in een buurt kunnen verklaren. De “oude” groep bewoners, oftewel de gevestigden, hebben een machtsstructuur opgebouwd waarin de “nieuwe” groep bewoners hun weg moeten vinden: “De nieuwelingen, in de rol van buitenstaanders gedrongen, worden door de gevestigden beschouwd als mensen ‘die hun plaats niet kennen’. [...] De gevestigden trekken aan de bel; ze vechten voor hun superioriteit, hun status en macht, hun maatstaven en overtuigingen, en in die situatie gebruiken ze bijna overal dezelfde wapens, o.a. vernederende roddel, stigmatiserende overtuigingen over de gehele groep, [...] en buitensluiting van alle machtsbronnen. Het gaat hier, kortom, om zaken die men gewoonlijk benoemt als ‘vooroordeel’ en ‘discriminatie’.”²⁷ Dit speelt ongetwijfeld op nationaal niveau wanneer migranten zich in een nieuw land vestigen, maar zou ook goed de spanningen in Poelenburg kunnen verklaren.

De vijfde factor die de focus op etniciteit kan verklaren, is het multiculturele beleid dat Nederland in de jaren 1970 invoerde en de daaropvolgende “culturele bevrozing” van de Nederlandse identiteit.²⁸ De verzuiling maakte in de jaren ‘70 plaats voor het multiculturele beleid, gericht op de integratie van migranten in de Nederlandse samenleving. Wat dit multiculturele beleid overnam van de verzuiling was het verdelen van de samenleving in hokjes. Immigranten werden geacht zichzelf te organiseren en op die manier te emanciperen en te integreren. Dit leidde ertoe dat immigrantengroepen als fundamenteel anders werden gezien dan “Nederlanders”. Verschillende groepen kregen op die manier een statische identiteit. Dit zorgde ervoor dat de overheid zijn handen aftrok van dit “probleem”. Iets wat statisch is kan immers niet veranderd worden, dus kwam er ook geen effectief beleid op gang om de nieuwkomers in de wijken te helpen aanpassen. Waarna onaangepastheid in verband werd gebracht met etniciteit en als probleem werd gezien.

²⁵ K. Dekker en G. Bolt, ‘Social cohesion in post-war estates in the Netherlands: Differences between socioeconomic and ethnic groups’, *Urban studies* 42:13(2005) 2447-2470.

²⁶ N. Elias en J.L. Scotson, *De gevestigden en de buitenstaanders: een studie van de spanningen en machtsverhoudingen tussen twee arbeidersbuurten* (Den Haag, 1985)(Origineel: Londen, 1965), 187-214.

²⁷ Ibidem, 200.

²⁸ M. Schrover, ‘Pillarization, Multiculturalism and Cultural Freezing. Dutch Migration History and the Enforcement of essentialist ideas’, *BMGN: Low Countries Historical Review* 125:2-3 (2010), 329-354.

1.3. Bronnen en methode

Het onderzoek is gebaseerd op gemeentelijke stukken (voornamelijk rapporten en ingekomen brieven) en interviews. Daarnaast is gebruik gemaakt van lokale kranten om een beeld te schetsen van de publieke opinie in die tijd.

De gemeentelijke stukken zijn voor een groot deel te vinden in het archief van de gemeente Zaanstad, hier zijn stukken opgenomen tot en met het jaar 1983. Stukken die dateren na dat jaar zijn opgevraagd bij de afdeling documentatie van de gemeente Zaanstad. Op basis van al deze stukken is een analyse gemaakt waaruit blijkt welke problemen de gemeente aankaartte in de wijk, wat de aanleiding daarvoor was en welke oplossingen werden aangedragen.

Om te illustreren op welke manier de lokale media een rol heeft gespeeld in het problematiseren van de wijk Poelenburg zijn artikelen uit de lokale krant gebruikt. Voor de periode 1964 – 1992 was dit de krant *De Typhoon*. Deze krant werd in de jaren 1960 veel gelezen in de Zaanstreek (hoogst behaalde oplage bedroeg 28.000). Hij was in 1944 ontstaan als verzetskrant.²⁹ Alle edities zijn opgenomen in het archief van de gemeente Zaanstad en digitaal doorzoekbaar.³⁰ Het zoekwoord dat ik gebruikte is “Poelenburg” dat 16.990 resultaten gaf. Na handmatig de inhoud van de artikelen te hebben doorgenomen zijn uiteindelijk 17 artikelen gebruikt voor de analyse van dit onderzoek. Daarbij is geselecteerd op artikelen waarin problemen in Poelenburg werden benoemd. In 1992 ging *De Typhoon* samen met *De Zaanlander* op in het Dagblad *Zaanstreek*, dit was een van de edities van *het Noord-Hollands Dagblad*. Helaas is een groot deel (1993 – 2006) niet gedigitaliseerd en alleen op te vragen bij de Bijzondere Collecties van de Koninklijke Bibliotheek. Omdat het onmogelijk is alle edities van deze periode te doorzoeken heb ik een selectie gemaakt: elke maand mei en november van de jaren 1993, 1994, 1996, 1998, 2000 en 2002. Hieruit kwamen slechts 28 artikelen die iets schreven over de wijk Poelenburg, waarvan 2 daadwerkelijk ingingen op thema’s die relevant zijn binnen dit onderzoek. *Het Noord-Hollands Dagblad* is voor de periode 2004 – 2019 digitaal doorzoekbaar in Nexis Uni, raadpleegbaar in de database van Leiden Universiteit.³¹ Wederom is de zoekterm ‘Poelenburg’ gebruikt, dit leverde 1906 resultaten op, waarvan 39 artikelen zijn geselecteerd waarin problemen in de wijk werden besproken.

De interviews heb ik afgenomen met inwoners uit de wijk. Aan de hand van de interviews kan gekeken worden hoe de bewoners terugkijken op de wijk en hoe deze geproblematiseerd is. Het gebruik van Oral History interviews als bronmateriaal was lange tijd omstreden, omdat het een vertekend beeld van de realiteit geeft. Dit geldt echter voor al het historische bronmateriaal, elke onderzoeker brengt immers een subjectief kader met zich mee bij het bestuderen van bronnen. Selma

²⁹ Wikipedia, https://nl.wikipedia.org/wiki/De_Typhoon, geraadpleegd op 07-02-2020.

³⁰ Digitaal Archief gemeente Zaanstad, <https://archieff.zaanstad.nl/>, geraadpleegd op 07-02-2020.

³¹ Nexis Uni, <https://advance-lexis-com.ezproxy.leidenuniv.nl:2443/bisacademicdutchnewsonlyhome?crd=18357494-1f82-45a9-89b2-8578e2feaa87&pdmfid=1516831&pdisurlapi=true>, geraadpleegd op 24-02-2020.

Leydesdorff reflecteert hier in haar boek uitgebreid op.³² Ze legt in haar onderzoek duidelijk uit welke tekortkomingen een mondelinge bron met zich meebrengt, maar ook waarom ze desondanks de moeite waard zijn om te gebruiken als historische bron. Zo bepleit ze treffend dat “cultuur en historische verschijnselen niet uitsluitend te analyseren zijn op basis van archieven, zij vereisen een verwijding van de blik, een overschrijding van de grenzen, gemaakt door de institutionalisering van de wetenschap (...)”.³³ Het voornaamste probleem, waar Leydesdorff op reflecteert, is de subjectiviteit van zowel de interviewer als de geïnterviewde. De geïnterviewde baseert zich in het interview immers op herinneringen, die om verschillende redenen gekleurd kunnen zijn. Zo kan de media en geschiedschrijving veel invloed uitoefenen op hoe iemand terugkijkt op een bepaalde gebeurtenis. De wijk Poelenburg heeft recent veel negatieve media-aandacht gekregen. Het is goed mogelijk dat dit de beeldvorming van de inwoners heeft beïnvloed. Zo kwam in een aantal interviews naar voren dat de inwoners de wijk graag wilden verdedigen en daarom het wellicht op een positievere manier herinneren dan ze anders gedaan hadden.

Daarnaast brengt de positie van de interviewer ook een grote mate met subjectiviteit met zich mee. In mijn geval heeft dit voor- en nadelen gehad. Het voordeel is dat ik zelf geboren en getogen ben in de wijk waar de geïnterviewde woont of heeft gewoond. Dit zorgde ervoor dat bekende straatnamen niet uitgelegd hoefden te worden en dat ik wist over welk buurthuis er gesproken werd. Dit was tegelijkertijd ook een nadeel, het risico bestond dat ik door mijn bekendheid met de wijk sneller situaties kon invullen voor de respondent. Een ander voordeel was het gevoel van vertrouwen. Ik werd voor een groot deel gezien als een insider en men durfde makkelijker hun verhaal met mij te delen. Het waren voornamelijk vrouwen die zich vertrouwd genoeg met mij voelden, dit zal ongetwijfeld komen omdat ik zelf een vrouw ben met een migratieachtergrond. Het vinden van mannelijke respondenten was daardoor moeilijker.

De interviews zijn afgenomen op basis van een semigestructureerde vragenlijst. Deze lijst is samengesteld op basis van vijf thema's die in het kader van dit onderzoek relevant zijn, namelijk 1) Sociale interactie 2) Voorzieningen 3) Waargenomen veranderingen 4) Rol van de overheid 5) Imago. Ik trachtte de groep respondenten zo divers mogelijk te maken, met een nadruk op inwoners met een migratieachtergrond. Hier is voor gekozen omdat hun stem vaak ongehoord blijft in debatten over achterstandswijken, terwijl ze vaak wel het onderwerp van debat zijn. Deze respondenten heb ik geprobeerd op twee manieren te vinden. Ten eerste door het gebruik van mijn eigen netwerk in de buurt. Ten tweede heb ik ingezet op instanties in de wijk, zoals sociaal werkers en de moskee. Dit ging minder soepel dan ik had gehoopt; bewoners met een migratieachtergrond waren minder vaak bereid om mee te werken. Mijn bezoeken aan het Sociaal Wijkteam en de moskee leverden veel contactgegevens op (meer dan twintig telefoonnummers). Na ze allemaal gebeld te hebben bleken er

³² S. Leydesdorff, S., *Wij hebben als mens geleefd: het Joodse proletariaat van Amsterdam, 1900-1940* (Amsterdam, 1987), 21-42.

³³ *Ibidem*, 35.

maar drie te voldoen aan de eisen (langere tijd in de wijk te hebben gewoond) en/of bereid te zijn mee te doen aan het onderzoek. De Nederlandse echtparen waren direct bereid om mee te werken. Meneer Jansen had mij uit zichzelf benaderd nadat mijn onderzoek hem ter ore was gekomen.

Overzicht respondenten

	Naam	Geboortejaar	Geboorteland	Migratieachtergrond	Periode in de wijk gewoond	Bijzonderheden
1	Hacer (v)	1976	Nederland	Turks	2000 - heden	Op verzoek alleen met voornaam
2	Ellie (v) en Herman (m) Oomen	Ellie: 1948 Herman: 1946	Nederland	Geen	1974 - 2018	Actief in de wijk
3	Meneer en Mevrouw Jansen	Meneer: 1944 Mevrouw: -	Nederland	Geen	1964 - heden	Naam gefingeerd
4	Fatima (v)	1974	Marokko	Marokkaans	2004 - heden	Op verzoek alleen met voornaam
5	Tugba (v)	1980	Nederland	Turks	2006 - heden	Naam gefingeerd
6	Selin (v)	1965	Turkije	Turks	1983 - heden	Naam gefingeerd

1.4. Hoofdstukindeling

In het tweede hoofdstuk wordt de historische context van migratie naar Nederland en de Zaanstreek geschetst. In de daaropvolgende hoofdstukken wordt steeds een andere periode behandeld, zodat de vergelijking tussen de verschillende bronnen duidelijk wordt. Het derde hoofdstuk behandelt de periode van 1964 tot 1985. In deze periode werd de wijk Poelenburg gebouwd en begonnen (gast)arbeiders zich in de wijk te vestigen. Dit zorgde voor frictie in de wijk. Vervolgens beslaat hoofdstuk vier de periode van 1985 tot 2004. De periode begint met de publicatie van een ‘aktieplan’ waarin een cumulatie van problemen in de wijk werd vastgesteld in 1985. In het vijfde hoofdstuk wordt de periode 2007 tot 2019 besproken. In 2007 kwam minister Vogelaar met een lijst van achterstandswijken, door haar ook wel prachtwijken genoemd. Poelenburg is een van deze wijken. Vanaf 2007 werden plannen gemaakt voor de prachtwijken, maar die werden niet uitgevoerd als gevolg van de economische crisis in 2008. Dit had grote gevolgen voor Poelenburg.

Dit onderzoek laat de keten zien waarlangs de wijk Poelenburg in de verschillende periodes geproblematiseerd is. De media, gemeentelijk beleid en de bewoners van Poelenburg hebben hierin elk een rol gespeeld. In de eerste drie hoofdstukken van de analyse zal duidelijk worden hoe de verschillende actoren invloed op elkaar hebben gehad. In het zesde hoofdstuk komen de interviews met bewoners aan bod, die als reflectie dienen op deze keten. Beschreven zal worden hoe bewoners terugkijken op veranderingen in de wijk en in hoeverre dit overeenkomt met de manier waarop de wijk is geproblematiseerd.

1.5. Woordkeuze

In dit onderzoek komen veel concepten voor waar door de jaren heen verschillende benamingen aan gegeven zijn. De woorden buitenlander, allochtoon, migrant en persoon met migratieachtergrond verwijzen meestal naar hetzelfde. Al deze termen komen terug in deze scriptie om zo dicht mogelijk bij de bron te blijven. Zo zal per periode een bepaald woord de boventoon voeren. In de jaren 70/80 was dat met name het woord ‘buitenlander’ of ‘(arbeids)migrant’. In de jaren ‘90 maakte dit woord plaats voor ‘allochtoon’, die tegenwoordig terecht in diskrediet is geraakt. Tegenwoordig worden dergelijke woorden zo veel mogelijk vermeden en spreekt men bijvoorbeeld liever van ‘Turkse Nederlanders’ of ‘Nederlanders met een migratieachtergrond’. Deze verschuiving in woordkeuze is terug te zien in het verloop van de scriptie.

Daarnaast is er bewust voor gekozen termen als eerste, tweede en derde generatie migranten te vermijden. De reden daarvoor heeft Nadia Bouras treffend verwoord: “[...] omdat ze migranten maken van mensen die nooit migreerden of een associatie oproepen van erfelijk vreemdelingschap”.³⁴

³⁴ N. Bouras, *Het land van herkomst: perspectieven op verbondenheid met Marokko, 1960-2010* (Hilversum, 2012), 13.

Hoofdstuk 2: Historische context naorlogs Nederland

In dit hoofdstuk wordt de situatie geschetst in het naoorlogse Nederland. Drie aspecten worden hierbij verder uitgelicht. Ten eerste wordt een beeld geschetst van de migratie naar de Zaanstreek. Kort wordt uitgelegd wie er naar deze regio kwamen, waarom en hoe ze werden opgevangen. Ten tweede wordt er dieper ingegaan op de zogenaamde onmaatschappelijkheidsbestrijding die na de Tweede Wereldoorlog in Nederland een nieuwe dimensie kreeg. Later kan in dit onderzoek een verband gezocht worden tussen dit beleid en de benadering van de wijk Poelenburg door zowel de overheid, de lokale krant en de bewoners. Tot slot wordt kort de ontstaansgeschiedenis van de wijk Poelenburg uitgelicht.

2.1. Migratie naar de Zaanstreek na de Tweede Wereldoorlog

Na de Tweede Wereldoorlog was er in Nederland een groot arbeidstekort. De Zaanstreek was altijd een streek geweest met veel industrie. Dit arbeidstekort werd daar dus sterk gevoeld. Tientallen jaren na het einde van de oorlog was het tekort nog steeds niet opgelost en gingen Zaanse bedrijven als Albert Heijn en Verkade actief werven. In eerste instantie deden ze dit in andere Nederlandse provincies als Drenthe en Friesland. De ‘integratie’ van deze nieuwkomers verliep niet vlekkeloos. In een onderzoek van de plaatselijke krant *De Typhoon* bleek dat nieuwkomers het moeilijk vonden aansluiting te vinden bij de plaatselijke bevolking en heimwee hadden. Het uitzicht op een vaste baan was de enige reden dat ze zich in de Zaanstreek gevestigd hadden.³⁵

Het arbeiderstekort bleek een hardnekkig probleem. Na de Hoogovens in IJmuiden en de mijnen in Limburg begonnen in de jaren 1960 ook de Zaanse bedrijven arbeiders in het buitenland te werven. In de eerste helft van de jaren ‘60 waren het vooral Spanjaarden en Italianen. Spanjaarden bleken het niet lang uit te houden en vanaf 1964 kwamen er vooral veel Turken. Hoewel er in eerste instantie werd geworven via het Rijksarbeidsbureau dat een vestiging had in Ankara was dit eind jaren ‘60 niet meer nodig. Buitenlandse arbeiders meldden zich spontaan aan bij de Zaanse bedrijven. Het bestaan van de vele arbeidsplekken in de Zaanstreek ging als een lopend vuurtje en de bedrijven wierven via vrienden en familie van werknemers.³⁶

De gastarbeiders en de Nederlandse overheid verwachtten dat het verblijf in Nederland tijdelijk was. In de praktijk keerde het merendeel (60%) van de arbeidsmigranten in de Zaanstreek binnen twee jaar terug naar het land van herkomst. Dit veranderde vanaf 1973. Werk- en verblijfsvergunningen werden niet meer afgegeven, vanwege het uitbreken van de economische crisis.

³⁵ D. Niedekker, P. Roggeveen en K. Woudt, *Zaankanters bestaan niet! Migratie vroeger en nu* (Wormerveer, 2002), 69-7.

³⁶ Niedekker, Roggeveen en Woudt, *Zaankanters bestaan niet!*, 72-73.

Dit had grote gevolgen voor de Zaanse Industrie en de buitenlandse werknemers. Veel bedrijven verdwenen uit de Zaanstreek. Omdat gastarbeiders niet meer mochten terugkeren naar Nederland, na een tijdelijk verblijf in eigen land, besloten ze in Nederland te blijven. De politieke instabiliteit na staatsgrepen in Turkije speelden hierbij ook een rol. De economische crisis en mechanisering van de industrie had echter als gevolg dat veel van de Turkse migranten op straat kwamen te staan. Naar ongeschoold werk was steeds minder vraag en migranten beheersten de Nederlandse taal vaak onvoldoende om omgeschoold te worden.³⁷

De gastarbeiders waren niet de enige buitenlandse migranten die zich vestigden in de Zaanstreek. In de jaren 1950 en 1960 kwamen er ook grote groepen Molukkers en Nederlandse Indiërs naar de Zaanstreek. Zij vestigden zich voornamelijk in Wormerveer en zijn voor deze scriptie minder belangrijk. Een andere groep migranten uit voormalige koloniën waren de Surinamers die in de jaren 1970 kwamen. Net als bij de andere grote migrantengroepen ging de huisvesting van de Surinamers niet soepel. In eerste instantie werden ze gevestigd in woonoorden die ongeschikt waren voor gezinnen. Het lukte de Surinamers om deze problemen kenbaar te maken bij de gemeente Zaanstad, waarna zij voorrang kregen voor woningen in nieuwbouwwijken als Poelenburg. Ook deze groep migranten kreeg in tijden van crisis te maken met werkloosheid waardoor zij in de lage klasse van de Nederlandse samenleving terecht kwamen.³⁸

Naast arbeidsmigranten en migranten uit (voormalige) koloniën kwamen er vluchtelingen naar de Zaanstreek. Dat gebeurde bijvoorbeeld in 1956 toen Hongaarse vluchtelingen naar Nederland kwamen. In heel Nederland en dus ook in de Zaanstreek werden zij warm onthaald en kregen onderdak aangeboden, velen vestigden zich in het Noorden van de Zaanstreek (Krommenie, Wormerveer). In 1986 ondertekende Nederland het vluchtelingenverdrag van de Verenigde Naties waarin ze beloven jaarlijks 500 vluchtelingen te zullen opnemen. Als gevolg daarvan arriveerden in 1988 32 Iraanse vluchtelingen in de Zaanstreek. Wederom stond de gemeente voor deze groep migranten klaar en konden ze al snel huisvesting vinden. Hierna volgden andere groepen vluchtelingen die zich in Zaanstreek en de wijk Poelenburg vestigden, zoals Syriërs en Afghanen.³⁹

2.2. Onmaatschappelijkheidsbestrijding na de Tweede Wereldoorlog

Vóór de Tweede Wereldoorlog was dit beleid een stuk kleinschaliger en betrof het tussen 1914 en 1940 voornamelijk de zogenaamde ontoelaatbare gezinnen. Zij werden zo genoemd omdat ze door gemeenten en woningbouwverenigingen werden geweerd uit beschikbare huurwoningen vanwege hun woongedrag zoals het niet tijdig betalen van de huur of het veroorzaken van overlast. Als oplossing

³⁷ Niedekker, Roggeveen en Woudt, *Zaankanters bestaan niet!*, 76-78.

³⁸ Ibidem, 93-104.

³⁹ Ibidem, 104-108.

werden gezinnen uit deze laagste klasse gevestigd in speciale wooncomplexen of wijken, waar hen het “juiste woongedrag” werd aangeleerd.⁴⁰

In de Tweede Wereldoorlog werden na het bombardement op Rotterdam veel ‘asociale gezinnen’ dakloos. Men vond deze gezinnen ongeschikt om te plaatsen bij ‘normale gezinnen’ of particuliere huisvesting, dus werd ervoor gekozen ze onder te brengen in zogenaamde rijksevacuatiekampen. In de praktijk waren dit heropvoedingskampen, waar mannen te werk werden gesteld, vrouwen huishoudelijke taken werd bijgebracht en kinderen naar school moesten. Dit gebeurde onder enige dwang, met als stok achter de deur tewerkstelling in Duitsland. Toen deze stok na de bevrijding verdween, stroomden de kampen leeg. De overheid hield de kampen open en in 1945 werden nieuwe ‘asociale gezinnen’ in de kampen geplaatst, die nu Gezinsorden voor Maatschappelijk Onaangepaste Gezinnen gingen heten. Waarom deze gezinnen precies ‘asociaal’ waren, werd niet gedefinieerd. Veelal ging het om gezinnen die vanwege de woningnood geen woning konden vinden en om verschillende redenen een afstand hadden tot de naoorlogse samenleving bijvoorbeeld omdat zij aan het einde van de oorlog gevlucht waren naar Duitsland of vanwege lidmaatschap van de NSB.⁴¹

Veel van deze asociale of onmaatschappelijke gezinnen waren te vinden in zogeheten achterbuurten.⁴² In 1951 werd een wetsvoorstel aangenomen die het mogelijk maakte om onmaatschappelijke gezinnen onder toezicht van een rechtbank te stellen, waarna heropvoeding in gezinsorden in de jaren ’50 een grote bloei doormaakte. In deze oorden leerde men zich aan te passen aan de eisen van de maatschappij.⁴³ De toenemende zorgen om onmaatschappelijke gezinnen in deze periode houdt nauw verband met de uitbreiding van de sociale zekerheid in de jaren ’50. Er wordt steeds vaker gewezen op het feit dat deze gezinnen worden onderhouden door overheidsgeld. Zo maakt men zich zorgen dat het ‘persoonlijke verantwoordelijkheidsgevoel’ bij deze gezinnen nog verder zal afnemen.⁴⁴ De jaren ’50 waren dus de hoogtijdagen van de onmaatschappelijkheidsbestrijding.

Met het verdwijnen van de verzuilde samenleving in de jaren ’60 verdween ook de onmaatschappelijkheidsbestrijding en werd nog weinig gesproken over klasse. In plaats daarvan begint etniciteit de boventoon te voeren in het debat over onaangepastheid, oftewel ‘mislukte integratie’.

⁴⁰ Dercksen en Verplanke, *Geschiedenis van de onmaatschappelijkheidsbestrijding in Nederland*, 11-49.

⁴¹ Dercksen en Verplanke, *Geschiedenis van de onmaatschappelijkheidsbestrijding in Nederland*, 68-88.

⁴² Ibidem, 92-95.

⁴³ Ibidem, 101-104.

⁴⁴ Ibidem, 189-190.

2.3. De sprong over de Gouw: Ontstaansgeschiedenis van de wijk Poelenburg

Al in 1956 was aangekondigd dat de gemeente Zaandam de sprong ‘over de Gouw’ ging maken en nieuwe wijken ging bouwen op grasland over de rivier.⁴⁵ De wijk kreeg de naam van de molen *De Gekroonde Poelenburg* die daar tot 1963 had gestaan. In 1964 konden de eerste inwoners van Poelenburg hun intrek nemen in hun splinternieuwe woningen. Het werd een typisch naoorlogse wijk met ruime appartementen en veel groen.

Wervingsacties voor de Zaanse industrie binnen Nederland leverden niet veel op, omdat er tot de jaren 1960 geen geschikte huisvesting was in de Zaanstreek. Om het huisvestingsprobleem op te lossen richtten de bedrijven Albert Heijn, Verkade en Bruynzeel het ‘Bouwbureau Zaanse Industrie’ (BZI) op. Dit had tot doel een nieuwe woonwijk te bouwen in Zaandam, namelijk Poelenburg.⁴⁶

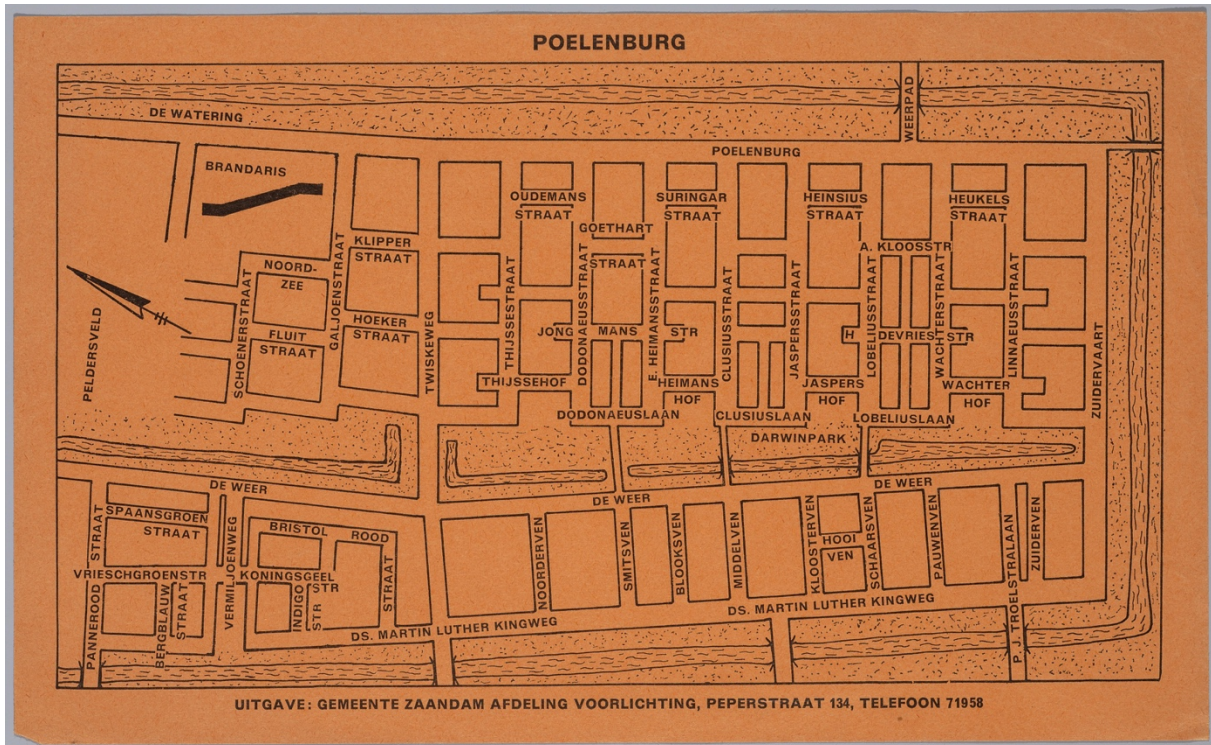
De eerste buitenlandse arbeiders werden in de jaren 1960 gevestigd in woonoorden. Toen migranten hun gezinnen lieten overkomen in de jaren 1970 liepen de woonoorden leeg omdat gezinnen er niet mochten wonen. Belangrijker was dat geschikte huisvesting een voorwaarde was voor gastarbeiders om hun gezinnen te laten overkomen. Echter waren velen niet op de hoogte van de manier waarop sociale huurwoningen werden toegewezen in Nederland waardoor zij hier niet voor in aanmerking kwamen of jaren moesten wachten. Als gevolg hiervan raakten migranten in de schulden omdat zij kozen voor dure private huurwoningen of een woning kochten.⁴⁷ Enkele Zaanse bedrijven zoals Albert Heijn en Bruynzeel begonnen hun werknemers toe te wijzen aan de nieuwbouwwoningen in Poelenburg, die in eerste instantie gebouwd waren voor Nederlandse gezinnen die naar de Zaanstreek waren verhuisd. Voornamelijk migranten van Turkse afkomst begonnen zich te concentreren in flatwoningen in Poelenburg. Woningcorporaties stonden vaak niet te trappelen om hun woningen toe te wijzen aan Turkse migranten, omdat verwacht werd dat zij zich niet konden aanpassen aan het leven in een stedelijke woning na altijd op het Turkse platteland te hebben gewoond en daardoor overlast zouden veroorzaken. Iets wat een decennium eerder niet van Nederlandse plattelanders werd gevreesd. Bruynzeel richtte daarom in Poelenburg een aantal “oefenwoningen” in, waar Turkse migrantengezinnen tijdelijk konden wonen met geleend meubilair om te wennen aan het leven in een appartement.⁴⁸ Dit komt sterk overeen met de woonoorden uit de tijd van onmaatschappelijkheidsbestrijding waar onaangepaste gezinnen werden ‘opgevoed’.

⁴⁵ ‘Naar nieuwe wijken over de Gouw’, *De Typhoon*, 02-06-1956, 2.

⁴⁶ Niedekker, Roggeveen en Woudt, *Zaankanters bestaan niet!*, 69-71.

⁴⁷ H. Obdeijen en M. Schrover, *Komen en gaan: immigratie en emigratie in Nederland vanaf 1550* (Amsterdam, 2008), 282.

⁴⁸ Niedekker, Roggeveen en Woudt, *Zaankanters bestaan niet!*, 81-90.

49

⁴⁹ Voorstelling Poelenburg, 1960. Gemeentearchief Zaanstad.

Hoofdstuk 3: Het begin van een prachtwijk? Poelenburg van 1964 tot 1985

In dit hoofdstuk staat de periode 1964-1985 centraal waarin de wijk werd opgebouwd en de eerste Nederlandse en buitenlandse arbeiders er kwamen wonen. Om duidelijk te maken op welke manier en op welke momenten zaken werden geproblematiseerd zullen verschillende perspectieven naast elkaar gelegd worden, namelijk van de gemeente Zaandam/Zaanstad, de lokale krant en de bewoners.

3.1. De bewoners

3.1.1. Wijkcontactgroep Poelenburg

In 1964 werd de Wijkcontactgroep Poelenburg opgericht. Daarin zat een groep bewoners die zich ging ontfermen over het wel en wee van de nieuwe wijk. De Wijkcontactgroep viel onder de stichting Zaandamse Gemeenschap, die na de Tweede Wereldoorlog was opgericht om de nieuwe gemeenschapszin die tijdens de oorlog was ontstaan te waarborgen en bevorderen. Daarnaast fungeerde de Zaandamse Gemeenschap als brug tussen de burgers, organisaties en de gemeente. In de jaren '60 ging een tak van de stichting zich specifiek richten op maatschappelijk opbouwwerk in bepaalde wijken onder de naam Stichting Samenlevingsopbouw (S.S.O.), zoals in Poelenburg. Notulen van de Wijkcontactgroep zijn in het archief van de gemeente Zaanstad bewaard gebleven van de jaren 1963-1967 en 1975. Hoewel er geregeld overleg plaatsvond met de gemeente en organisaties zijn deze bronnen onder het kopje bewoners geschaard, omdat de Wijkcontactgroep toch met name een bewonersoverleg betrof en ook deze status had bij de gemeente.

Bij een van de eerste besprekingen van de Zaandamse Gemeenschap in 1963 over de vormgeving van de toekomstige Wijkcontactgroep komen twee zaken naar voren die als meest urgent worden gezien. Ten eerste zijn er zorgen over de integratie van de nieuwe wijk binnen de huidige stad. Ten tweede spreekt men zorgen uit over de migratie van mensen naar de nieuwe woonwijk. In de aangrenzende wijk Vijfhoek is dat al gebeurd en dit wordt gezien als “problematiek”. Wat deze problemen zijn, wordt niet benoemd. Met migratie wordt bedoeld de verhuizing van mensen uit andere delen van Nederland naar de wijk Poelenburg. Er wordt niet gesproken over de mogelijke komst van buitenlanders. Afgevaardigden van de gemeente Zaandam (Ds. Reerds) en Bruynzeel (Heer v.d. Schaaf) onderstreepten hierbij dat problematiek in Vijfhoek zich niet per se in Poelenburg hoeft te herhalen: “Ds. Reerds en Heer v.d. Schaaf verwachten dat Poelenburg een veel meer gemêleerde bevolkingssamenstelling zal krijgen dan de Vijfhoek, daar de grote bedrijven hun weavingsacties verlegd hebben van de Noordelijke provincies naar stedelijke gebieden”.⁵⁰ Hieruit valt af te leiden dat migratie vanuit de provincies als probleem werd ervaren.

⁵⁰ Gemeentearchief Zaanstad, PA-0139, Inv. Nr. 75, Stichting Zaandamse Gemeenschap, vanaf 1969 Stichting sociaal- en cultureel werk van de Zaandamsche Gemeenschap, Bespreking Zaandamse Gemeenschap 14-2-1963.

Deze verwachte gemêleerdheid van de wijk werd niet door iedereen als positief gezien. Tijdens een andere vergadering in datzelfde jaar stelde De heer Koops (voorzitter) dat: “[...] De gemêleerdheid van de bewoners is een heel vraagstuk. De verschillende lagen accepteren elkaar moeilijk. Met name de hogere lagen hebben moeite de lagere te accepteren”.⁵¹ Er werden dus spanningen verwacht tussen verschillende klassen die in de wijk kwamen wonen.

Vanaf 1964 trekt de Zaandamse Gemeenschap zich terug en gaat de Wijkcontactgroep (WKG) zelfstandig vergaderen. Uit de notulen van deze vergaderingen is op te maken welke zaken als probleem werden gesignaleerd door de groep in jaren 1964-1967 en 1975. Ten eerste moest er een wijkcentrum komen waar gerecreëerd kon worden, vooral de jeugd had hier behoefte aan. Daartoe werd in 1965 een jeugdraad opgericht, waarin de jongeren zelf zitting namen. De WKG vond dat daarbij rekening gehouden moest worden met “de spreiding van de richtingen in deze groep jongeren”, de jeugdraad zocht daarom “jongeren met een positief gericht denken omtrent dit onderwerp”.⁵² Hier werd duidelijk een manier gezocht om het verzuilingsdenken te doorbreken. Tijdens de vergadering werd benadrukt dat “het zo moet zijn dat ieder kan zijn, wat hij is en het niet een-kleurig, maar veel-kleurig moet zijn.”⁵³ Totdat het wijkcentrum gerealiseerd zou worden - vanwege geringe financiële middelen zou dit nog een tijd duren – werden kleinere gebouwen De Gonk en De Poelenburcht gebruikt als recreatieruimtes. De Gonk kwam al snel in een slecht daglicht te staan, tijdens een vergadering in 1967 werd geklaagd over de vieze staat van het gebouw en de overlast van jongeren die na sluitingstijd wangedrag zouden vertonen.⁵⁴

Tot dan toe was er tijdens vergaderingen met geen woord gerept over de aanwezigheid van buitenlanders. Dit gebeurde voor het eerst tijdens een vergadering in november 1967. De WKG maakte plannen voor een avond voor Italiaanse bewoners, deze zouden hier door de groep over benaderd worden. Problemen worden niet genoemd. In 1974 is dit anders. In het jaarverslag van dat jaar van de WKG is te lezen dat de Werkgroep Buitenlanders is opgericht, omdat er volgens de groep te weinig voor en met hen werd gedaan door de Peregrinusstichting (stichting voor opvang en begeleiding van buitenlandse arbeiders). De nadruk komt in de werkgroep te liggen op de Turkse bewoners, omdat Italianen al goed georganiseerd zouden zijn. De werkgroep maakt de volgende plannen: 1) Spreekuur voor Turken 2) Aandacht voor huisvestingsproblemen 3) Bereikbaar maken van huidige activiteiten voor Turken 4) Contact zoeken met jongere Turken 5) Opzetten van een remigratieproject 6) Onderhoud van contacten met de flatcommissie P.L.T. (Poelenburg/Linnaeusstraat/Torenflat). In dit blok ontstonden irritaties over de buitenlandse bewoners, omdat deze “slecht geïnformeerd zijn over wat wel en niet gebruikelijk is in een flat”.⁵⁵ De

⁵¹ GZ, PA-0139, Inv. Nr. 75, Bespreking Zaandamse Gemeenschap 29-3-1963.

⁵² GZ, PA-0139, Inv. Nr. 75, Vergadering Wijkcontactgroep 27-10-1965.

⁵³ Ibidem.

⁵⁴ GZ, PA-0139, Inv. Nr. 75, Vergadering Wijkcontactgroep 21-2-1967.

⁵⁵ GZ, PA-0139, Inv. Nr. 75, Jaarverslag WKG 1974.

buitenlandse bewoners worden dus als onaangepast gezien en dit is een probleem.

3.2. De gemeente

Het perspectief van de gemeente op de wijk Poelenburg is voor deze periode gebaseerd op twee soorten documenten. Ten eerste de notulen van vergaderingen van de Commissie Buitenlandse Arbeiders. Deze Commissie adviseerde de gemeente over alle zaken die te maken hadden met de buitenlandse arbeiders in de Zaanstreek. Eerst zaten daar alleen Nederlandse leden in, gevolgd door Spanjaarden en Portugezen, en later ook een aantal Turken. De tweede belangrijke bron is het onderzoek dat is gedaan naar de leefbaarheid van de wijk Poelenburg in 1977, naar aanleiding van signalen van bewoners en werknemers in de wijk.

3.2.1. Commissie Buitenlandse Arbeiders

Een onderwerp dat als rode draad loopt door de vergaderingen van de Commissie Buitenlandse Arbeiders (CBA) is de huisvesting van de buitelanders. Dit kwam al ter sprake tijdens een vergadering in 1969. Vastgesteld werd dat de huisvesting van buitenlandse arbeiders een steeds groter probleem ging vormen, omdat de bedrijven die de arbeiders wierven maar weinig deden aan de huisvesting.⁵⁶ In 1973 was hier nog steeds geen oplossing voor gevonden. Tijdens een vergadering van de CBA bespraken de leden dat de gemeente de buitenlandse huiszoekenden niet kon privilegiëren boven de Nederlanders, daar ruim 2000 mensen op zoek waren naar een woning. Als gevolg werd de subcommissie Huisvesting Buitenlandse Arbeiders opgericht.⁵⁷

Vanaf 1975 begint de huisvesting van buitelanders een probleem te worden voor bewoners in Poelenburg. De concentratie van buitelanders in die wijk, als gevolg van ongeleid huisvestingsbeleid, werd gezien als een probleem. In 1975 komt een afgevaardigde van het P.L.T.- comité, de Heer van Timmeren, de CBA toespreken over deze problematiek. De voorzitter vraagt hem wat nu het eigenlijke probleem is van het wonen van buitelanders in de flat. In de notulen staat vermeld: “[...] Op een galerij in de Torenflat is de verhouding 20 Turkse kinderen op 1 Hollands kind. Dit gaat de spreker te ver. De vraag is daarom of de buitelanders gaan concentreren of integreren.”⁵⁸ De verwachting wordt uitgesproken dat buitelanders onderling van mening zullen verschillen over dit onderwerp. De heer Cavga stelt dat “vele buitelanders bij elkaar willen wonen ten einde niet teveel van hun eigen cultuurpatroon te verliezen”. De heer van Timmeren gaat hier tegenin: “onder de buitelanders bestaat hier verschil van mening over. Wij merken dat vele buitelanders die hier al 3 a

⁵⁶ GZ, OA-0059, Inv. Nr. 1898, Gemeentebestuur Zaandam, Vergadering Commissie Buitenlandse Arbeiders 25-4-1969.

⁵⁷ GZ, OA-0059, Inv. Nr. 1898, Vergadering Commissie Buitenlandse Arbeiders 12-4-1973.

⁵⁸ GZ, OA-0059, Inv. Nr. 1898, Vergadering Commissie Buitenlandse Arbeiders 3-7-1975.

4 jaar wonen, niet willen dat er meer buitenlanders bijkomen.”⁵⁹ De voorzitter besluit dat er een enquête moet komen alvorens een advies betreft de huisvesting gegeven kan worden. Alle aanwezigen zijn het erover eens dat een belangrijke vraag in die enquête moet zijn: integreren of concentreren.

In 1976 brengt de subcommissie huisvesting verslag uit aan de CBA, het feit dat de gemeente in het beleid geen onderscheid maakt tussen Nederlanders en buitenlanders werd als probleem gezien. Mevrouw Doelenman, lid van de CBA, betoogde dat in sommige wijken toch een 10% norm gehanteerd werd bij het toewijzen van woningen aan buitenlanders. De voorzitter zet uiteen dat “de woningbouwverenigingen hiervoor soms zelf normen opstellen om ghettovorming – zoals nu bijvoorbeeld in Poelenburg – te voorkomen.”⁶⁰ In een noot wordt toegevoegd dat men met het woord ghetto moet denken aan “de negerwijken in grote Amerikaanse steden”. Een negatieve invulling van het woord dus, waarbij duidelijk een concentratie buitenlanders als probleem wordt beschouwd.

In 1983 werd de enquête eindelijk uitgevoerd. Helaas is het rapport hiervan niet in het archief opgenomen. Deze werd wel kort aangekondigd tijdens een vergadering van de CBA, waarin een lid de voorzitter vroeg waarom de enquête alleen onder Nederlanders en Turken is afgenomen, terwijl er ook Spanjaarden en Italianen in de wijk wonen. De voorzitter antwoordde dat “er bewust een beperking is gehanteerd; de moeilijkheden waarover gesproken is lagen met name tussen de Nederlanders en de Turken, zij vormen ook de grootste groepen in de wijk.”⁶¹

3.2.2. Onderzoek leefbaarheid Poelenburg 1977

In het wijkoverleg van Poelenburg zaten destijds personen die werkzaam waren in de wijk, zoals de huisarts. Zij ontvingen signalen van bewoners dat de leefbaarheid in de wijk al begin jaren '70 achteruit aan het gaan was. Om die reden werd in samenwerking met de afdeling Onderzoek en Planning van de gemeente een onderzoek uitgevoerd naar de leefbaarheid in de wijk in 1977.

Deze signalen kunnen niet los gezien worden van de onvrede die bewoners hebben geuit in de lokale media en bij de CBA over de komst van buitenlandse arbeiders in de wijk. Het is daarom opzienbarend dat bewoners van de wijk Poelenburg van buitenlandse afkomst uitgesloten zijn van het onderzoek. In de inleiding van het onderzoeksrapport staat vermeld dat: “De werkzaamheden die gemoeid zouden zijn met het ondervragen van deze groepering dermate omvangrijk waren, dat hiervan is afgezien.”⁶² De onderzoekresultaten zijn dus slechts een reflectie van de meningen van de overwegend witte bevolking van de wijk.

De samenstelling van de wijk (dus alleen de ondervraagde Nederlandse witte bewoners) bestond voor een groot deel uit gezinnen met kinderen waarvan de ouders laagopgeleid waren.

⁵⁹ Ibidem.

⁶⁰ GZ, OA-0059, Inv. Nr. 1898, Vergadering Commissie Buitenlandse Arbeiders 24-6-1976.

⁶¹ GZ, OA-0059, Inv. Nr. 1898, Vergadering Commissie Buitenlandse Arbeiders 12-10-1983.

⁶² Gemeentearchief Zaanstad, OA-0113, Inv. Nr. 330, Onderzoek leefbaarheid Poelenburg 1977, p. 4.

Verreweg de meeste mensen woonden in een huurwoning, waarvan 37% ontevreden was over de woningbouwvereniging. Daarnaast scoorde de wijk op de volgende punten slecht: de verkeerssituatie, de uiterlijke omgeving, en de speelgelegenheden. Positief waren de ondervraagden over het groen, de scholen, en de ligging. Over het buurcontact was met tevens te spreken, 85% was blij met het contact dat ze hadden met de burens.⁶³

De onderzoekers verbaasden zich over de overwegend positieve resultaten: “Voor velen zal deze oordeelvorming verrassend zijn! Naar mening van velen werd deze wijk afgeschilderd als “onleefbaar”, “vervreemdend”, enz. Als zodanig geven de onderzoeksresultaten een duidelijk ander beeld.”⁶⁴ Op basis van het rapport kunnen de signalen over “vervreemding” wel verklaard worden. Hoewel de buitenlandse bewoners zelf niet zijn ondervraagd, werd er in het onderzoek wel aandacht besteed aan hun aanwezigheid. Zo kregen respondenten de volgende stelling voorgeschoteld: “Door de aanwezigheid van buitenlanders, is de wijk achteruitgegaan.” Bijna de helft antwoordde bevestigend op deze stelling. Al in deze vroege fase bestond er dus frictie tussen Nederlandse bevolking en de nieuwkomers. De onderzoekers weten dit aan discriminatie. Uit gesprekken met sleutelfiguren bleek dat: “Buitenlanders willen wel enigszins geïntegreerd raken, maar dit komt niet tot stand vanwege onwil van het Nederlandse bevolkingsdeel.” Daarom geven ze het volgende advies aan de gemeente: “Een meer gerichte aandacht voor het huisvestings- en toewijzingsbeleid, bepaalde voorzieningen voor deze groepen (buitenlanders), zijn naar onze mening meer dan noodzakelijk. Niet alleen om in te spelen op de behoeften en wensen van de buitenlanders zelf, maar ook om de relatie naar de Nederlanders toe “woon- en leefbaar” te maken”.⁶⁵

Het gesignaleerde probleem was dus frictie tussen Nederlandse bewoners en buitenlanders, en de oplossing daarvoor werd aangedragen is het spreiden van de buitenlandse bewoners.

3.3. De lokale krant

Het is duidelijk dat de wijk Poelenburg in deze periode nog niet in hoge mate werd geïntegreerd. De nieuwbouwwijk kreeg wel veel aandacht van de krant, het was dan ook een grote verandering van het stadsbeeld van Zaandam. In eerste instantie gaan de artikelen over de komst van nieuwe woningen en nieuwe voorzieningen, zoals de bouw van de kinderboerderij en buurtcentra.⁶⁶ Los van enkele inbraken in de wijk en hondenpoep op straat werden er geen grote problemen in de wijk in de krant vermeld.

Een opvallende uitzondering hierop is een reportage over vervuiling in de wijk die in het jaar 1967 verscheen in de krant. Bewoners en medewerkers van de gemeente beklagden zich over het vuil

⁶³ Ibidem, p. 6-11.

⁶⁴ Ibidem, p. 33.

⁶⁵ Ibidem, p. 39-40.

⁶⁶ ‘Werkgroep Poelenburg actief in centrum Poelenburcht’, *De Typhoon*, 27-08-1964, 1; ‘Bij Poelenburg-kinderboerderij ook schooltuinen’, *De Typhoon*, 17-10-1964, 3.

op straat en de aanwezigheid van ‘asociale gezinnen’.⁶⁷ Een bewoner reageerde in de krant op de reportage: “Het is jammer dat er enkele a-sociale elementen zitten, aan wie deze treurige toestand is te wijten”.⁶⁸ Een andere bewoner voegt daar in een volgend nummer aan toe: “Er zijn een aantal bewoners, die die nog moeten leren in een flat te wonen”.⁶⁹ Dit probleem was er dus al voor de komst van buitenlandse gezinnen in de wijk en voordat de wijk op grote schaal werd geïdentificeerd. Ook hoefden deze ‘asociale’ bewoners kennelijk niet te oefenen in een aangewezen oefenwoning, zoals Turkse gastarbeiders met hun gezinnen dat wel moesten doen.

In 1975 nam het eerdergenoemde PLT-comité de stap naar de krant, om de onvrede over de komst van veel buitenlandse gezinnen in de wijk te verwoorden. Volgens de krant “worden de Nederlandse bewoners van Poelenburg de laatste jaren met een steeds groeiend aantal buitenlandse gezinnen in hun wijk geconfronteerd”.⁷⁰ De voorzitter van het comité zet uiteen dat het eerst nog goed ging, toen er maar een paar buitenlandse gezinnen in de flat woonden. Inmiddels waren volgens hem op sommige trappen van de flat de helft van de gezinnen buitenlands: “Dat is voor ons niet leuk, omdat wij soms niet eens meer het gevoel hebben in Nederland te wonen – voor de buitenlanders zelf is het ook niet leuk [...], omdat zij niet meer als afzonderlijke mensen beschouwd worden, maar alleen nog maar als leden van een groep”.⁷¹

In de jaren '70 werd de wijk nog niet stelselmatig geïdentificeerd in de krant. Het blijft voornamelijk gaan om incidentele ongemakken, zoals muggenoverlast, huurverhogingen en het gebrek aan opvang voor jongeren.⁷² In de jaren 1980 komt een grote omslag. Zo werd de aanwezigheid van gastarbeiders in 1982 als een “nijpend probleem” gezien door een bewoner in de krant. Het is de eerste keer dat buitenlanders in relatie werden gebracht met problemen in de wijk zoals vervuiling: “Het staat als een paal boven water dat er een wereld van verschil ligt tussen onze leefgewoonten en die van gastarbeidersgezinnen, vooral als die uit islamitische landen afkomstig zijn. Dat uit zich in allerlei op zich niet zo heel grote problemen, bijvoorbeeld over het schoonhouden van het trappenhuis. [...] De islamitische man leeft veel meer op straat dan de Nederlander, [...] kleden bijvoorbeeld de vrouwen zich eerst Europees, als er meer komen lopen ze na een tijdje toch weer in traditionele kleding [...]. Een van de meest gehoorde bezwaren is, dat de zuidelijke buitenlanders weigeren zich aan onze samenleving aan te passen”.⁷³ Het schoonhouden van de wijk was voor de komst van de buitenlandse gezinnen al een probleem. De ‘onaangepastheid’ van deze nieuwe bewoners wordt in dit stuk als het echte probleem gezien.

Vanaf dit moment wordt etniciteit structureel onderdeel van de problematisering van de wijk.

⁶⁷ ‘In Poelenburg “rommelen” ze maar aan’, *De Typhoon*, 20-03-1967, 3;

⁶⁸ ‘Het woord is aan: Rommel in Poelenburg (1)’, *De Typhoon*, 21-03-1967, 6.

⁶⁹ ‘Het woord is aan: Rommel in Poelenburg (4)’, *De Typhoon*, 24-03-1967, 7.

⁷⁰ ‘Poelenburgbewoners in actie tegen “te veel buitenlanders”’, *De Typhoon*, 24-05-1975, 3.

⁷¹ Ibidem.

⁷² ‘Discotheek in de “Bijkor”’, *De Typhoon*, 04-05-1977, 7; ‘Handtekeningen-inzameling op Poelenburgdag’, *De Typhoon*, 28-04-1977, 7.

⁷³ ‘Nijpend probleem’, *De Typhoon*, 01-05-1982, 3.

Zo werd Poelenburg door de krant weggezet als ‘getto van Zaanstad’.⁷⁴ Vanaf 1985 gaat de gemeente Zaanstad zich mengen in dit debat en komt met een eerste plan voor de wijk.

3.4. Conclusie

De problematisering van de wijk was in de periode tot 1985 nog niet heel concreet. De negatieve signalen werden door bewoners geagendeerd bij de gemeente en bij de lokale krant. Het gaat voornamelijk over de onvrede omtrent de toenemende aantallen buitenlanders die zich in de wijk vestigen. Het “anders-zijn” lijkt het grootste probleem te zijn. Het islamitische geloof van de nieuwkomers speelde hierbij een belangrijke rol. Samen met vervuiling in de wijk zijn dit sterke overeenkomsten met wat men tot de jaren ’60 “onmaatschappelijkheid” noemde. Echter zijn het nu niet de gezinnen uit de lage sociale klasse die van ‘onaangepastheid’ en vervuiling worden beticht, maar de buitenlandse gezinnen. Een duidelijke verschuiving van klasse naar etniciteit. Waar de gemeente voorheen het gedachtegoed had om onmaatschappelijkheid hevig te bestrijden, bemoeide het zich ditmaal liever niet met het huisvestingsbeleid van de buitenlandse arbeiders, ondanks dat dit herhaaldelijk werd gevraagd. Het aantal bewoners van buitenlandse afkomst bleef de komende jaren immers alleen maar groeien. De onvrede hierover groeide mee en in 1985 besloot de gemeente over te gaan op actie. Dit zal in het volgende hoofdstuk aan bod komen.

⁷⁴ ‘Poelenburg: het getto van Zaanstad?’, *De Typhoon*, 01-05-1982, 7.

Hoofdstuk 4: 1985 – 2004

In dit hoofdstuk gaat het over de periode 1985-2004, die volgt op de zware economische crisis die in 1979 begon en in 1982 een dieptepunt bereikte. Deze periode begint met een fase van economisch herstel waarin werkloosheid groot is. Onder het kabinet van Ruud Lubbers (CDA-VVD) werd sterk bezuinigd. Daarnaast gold dat in deze periode het immigratiebeleid steeds strikter werd. Het Rijk begint een minderhedenbeleid op te stellen, voor de migranten die in Nederland blijven. Het Zaanse beleid gericht op Poelenburg was hier onderdeel van.

4.1.1985 – 1991: Het PCG-beleid

In 1983 brengt de rijksoverheid de Minderhedennota uit, het begin van beleid dat erop is gericht migranten een plaats in de samenleving te geven met gelijke kansen. Naar aanleiding van deze nota ging het ministerie van Binnenlandse Zaken op zoek naar beleid dat ingezet kon worden in wijken met hoge concentraties van etnische groepen. Leden van deze etnische groepen hadden een achterstand opgelopen in de tijd dat er geen beleid was voor hun integratie en deze moest ingelopen worden, met name daar waar deze groepen zich hadden geconcentreerd. Daaruit kwam het zogeheten Probleem-Cumulatie-Gebieden-beleid (PCG-beleid) uit voort. Gemeentes konden wijken die daarvoor in aanmerking kwamen opgeven bij het Rijk. Poelenburg was een van deze wijken.

4.1.1.Het PCG-beleid in Zaanstad: Poelenburg officieel een probleemwijk

Al in 1983 had de afdeling Onderzoek en Planning van de gemeente Zaanstad een enquête-onderzoek in Poelenburg laten uitvoeren. Dit gebeurde op aandringen van de Wijkcontactgroep, die ook nauw betrokken was bij de uitvoering. Aanleiding voor het onderzoek was: “De constatering door een werkgroep van ambtenaren en particulieren dat er te weinig kennis omtrent buitenlandse en met name Turkse groepen bestond”.⁷⁵ Voor het eerst werden ook de Turkse bewoners van de wijk ondervraagd, in totaal 250 Turkse en 250 Nederlandse gezinshoofden beantwoordden de enquête. Op dat moment was de verdeling per nationaliteit: 80,7% Nederlands en 13,3% Turks.⁷⁶ Van “onevenwichtigheid” lijkt op basis van deze cijfers geen sprake te zijn.

Toch zijn voornamelijk de Nederlandse respondenten het daar niet mee eens. De onderzoekers concludeerden dat: “Analyses naar woontevredenheid en buurttevredenheid toonden dat mensen relatief meer ontevreden zijn wanneer zij Turkse buren hebben. Daarnaast spreken Nederlanders die Turkse buren hebben vaker over ‘ghettovorming’, ‘een onhoudbare situatie’ en ‘buitenlanders zijn

⁷⁵ GZ, OA-0113, Inv. Nr. 331, Interim-rapport Poelenburg, 5.

⁷⁶ Ibidem, 6.

onaangepast”⁷⁷. Daar tegenover staat dat 93% van de Turkse ondervraagden aangaf tevreden te zijn over het contact met de Nederlandse bureaus.⁷⁸ Het is dus duidelijk dat er een bepaalde frictie is ontstaan in de wijk, hoewel de onderzoekers concludeerden dat daar niet te zwaar aan getrokken moest worden: “Van een feitelijke en structurele conflictsituatie in Poelenburg tussen leden van de Turkse en Nederlandse bevolkingsgroep is geen sprake. Meer verborgen is er in potentie echter alleen van de kant van de Nederlandse groep sprake van een grote ontevredenheid”.⁷⁹ Daar voegden ze nog een opmerkelijk conclusie aan toe, namelijk dat 26,4% van de Nederlandse respondenten tegen het gezamenlijk organiseren van activiteiten in het buurthuis was, terwijl juist zij aanpassing van de Turkse bewoners eisten. Zij eisten dus aanpassing maar blokkeerden tegelijkertijd de mogelijkheden hiervoor.

Het interim-rapport dat het resultaat was van bovengenoemd onderzoek vormde de grondslag voor het in Poelenburg uitgevoerde PCG-beleid. De gemeenteraad van Zaanstad besloot in 1982 Poelenburg aan te melden voor dit rijksbeleid, vanwege de aanwezigheid van een grote etnische minderheidsgroep en het feit dat er de afgelopen jaren al veel informatie over de wijk verzameld was.⁸⁰ Toch waren er ook actoren die kritisch waren over dit besluit. Zo schreef de Federatie van Zaanse Woningbouwverenigingen (FZW) in november 1984 een brief naar de Dienst Stadsontwikkeling en Openbare Werken (DSOW) van de gemeente waarin ze waarschuwden voor de mogelijke negatieve gevolgen voor de verhuurbaarheid van woningen in de wijk. Zo schreven ze: “Zou Poelenburg een zogenaamde Probleem Cumulatie Gebied worden, dan doet dat de naam geen goed, terwijl het naar wij begrijpen overigens niets oplevert”.⁸¹ De naam van het beleid suggereert inderdaad dat men van doen heeft met een probleemgebied, iets dat de gemeente in de inleiding van het Actieplan probeerde te verzachten: “hiermee is geenszins komen vast te staan dat Poelenburg een wijk is waar zich op dit moment een cumulatie van problemen voordoet, die uitstijgt boven andere gebieden in onze gemeente”.⁸² De keuze voor Poelenburg was vanuit de gemeente dan ook van praktische aard. Het Actieplan moest met steun van het Rijk een blauwdruk gaan vormen die ook uitgerold kon worden in andere wijken van de gemeente.

In het Actieplan werd uitgebreid stilgestaan bij verschillende knelpunten in de wijk en hoe deze opgelost dienden te worden. Veel knelpunten werden in verband gebracht met de aanwezigheid van een grote etnische groep in de wijk (voornamelijk van Turkse afkomst). Directe verbanden werden bijvoorbeeld gelegd met hoge werkloosheid, het ontstaan van “zwarte” scholen in de wijk, overlast gevende jongerengroepen (op basis van nationaliteit) en spanningen met de Nederlandse bevolking. De oplossingen richtten zich hoofdzakelijk op de etnische groepen in de wijk, zoals extra onderwijs

⁷⁷ Ibidem, 15

⁷⁸ Ibidem, 34

⁷⁹ Ibidem, 45

⁸⁰ GZ, OA-0113, Inv. Nr. 742, Actieplan Poelenburg juni 1985, p. 2.

⁸¹ GZ, OA-0177, Inv. Nr. 14, Brief FZW naar DSOW november 1984.

⁸² GZ, OA-0113, Inv. Nr. 742, Actieplan Poelenburg juni 1985, P. 2.

voor buitenlandse kinderen, informatiecampagnes voor buitenlanders, en culturele activiteiten voor buitenlandse jongeren. Desalniettemin leidde dit er niet toe dat de etnische groepen een onderdeel werden van de samenleving. Integendeel, de groep kreeg een apart beleid en werd daardoor alleen maar meer buiten de samenleving geplaatst.⁸³

De aanbevelingen uit het Actieplan kregen vorm in het project Poelenburg Plus, dat met minder gelden uitgevoerd moest worden dan de gemeente had gehoopt. Dit werd gecoördineerd vanuit de Projectgroep Culturele Minderheden. Opnieuw was de focus op minderheden in de wijk verweven in de bestuurlijke structuur van de aanpak. In 1986 is de officiële start van het project Poelenburg Plus.⁸⁴ De concentratie van etnische groepen in de wijk blijft een grote zorg, zoals blijkt uit een brief van DSOW aan het College van Burgemeester en Wethouders (B&W): “[...] Het thans aanwezige percentage buitenlanders zou moeten worden bevroren, teneinde verdere concentratie tegen te gaan”.⁸⁵ In het Actieplan was echter vastgesteld dat de gemeente het beleid ten aanzien van woningtoewijzing niet wil aanpassen, omdat dit discriminatie zou zijn.⁸⁶

Tot grote teleurstelling van de deelnemende gemeentes besloot het Rijk het PCG-beleid te laten eindigen in 1991. Ook voor de bewoners van de wijk was dit een grote teleurstelling.⁸⁷ Het Landelijk Samenwerkingsverband Achterstandsgebieden (L.S.A.) waarschuwde: “Het beëindigen van het PCG-beleid en het starten van specifiek stedelijk minderhedenbeleid zal in vele steden tot gevolg hebben, dat de acceptatie tussen allochtone en autochtone bevolkingsgroepen en de integratie en afstemming tussen lokale beleidsterreinen wordt gefrustreerd. Er wordt dan teruggevallen op geïsoleerde maatregelen voor categoriale groepen, die met de PCG-uitgangspunten niet veel meer van doen hebben en tegenstelling op lokaal niveau versterken”.⁸⁸

Toch zijn er volgens het eindverslag van de gemeente wel resultaten geboekt bij het vijfjarige Poelenburg Plus project. De belangrijkste effecten waren als volgt: 1) Leegstand is verminderd en het aantal allochtonen is jaarlijks licht gestegen; 2) De winkelvoorzieningen zijn sterk verbeterd; 3) Verbetering van de groen- en speelvoorzieningen heeft geleid tot meer recreatie in de wijk; 4) De negatieve geluiden over de wijk Poelenburg zijn door positieve publiciteit over de PCG-aanpak verbeterd.⁸⁹ Over de spanningen tussen de allochtone en autochtone bewoners werd niet gesproken. Het verslag kondigde eveneens de komst van nieuw beleid aan, namelijk de Sociale Vernieuwing en het daarbij behorende wijkbeheer, dit wordt in de volgende paragraaf verder besproken.

⁸³ Ibidem.

⁸⁴ GZ, OA-0177, Inv. Nr. 14, Voortgangsverslag PCG-beleid: Projekt wijkverbetering Poelenburg Plus, 1986.

⁸⁵ GZ, OA-0177, Inv. Nr. 14, Brief D.S.O.W. aan College van B&W, 9 december 1986.

⁸⁶ GZ, OA-0113, Inv. Nr. 742, Actieplan Poelenburg juni 1985, P. 12.

⁸⁷ GZ, OA-0177, Inv. Nr. 14, Jaarverslag Poelenburg Plus 1988

⁸⁸ GZ, OA-0174, Inv. Nr. 364, Brief L.S.A. aan de gemeente Zaanstad, 27 februri 1989.

⁸⁹ GZ, OA-0174, Inv. Nr. 364, Eindverslag Poelenburg Plus Project: 5 jaar, november 1991, 17.

4.1.2. Berichtgeving lokale krant

De plannen over het aankomende PCG-beleid in de wijk Poelenburg kreeg regelmatig aandacht in *De Typhoon*. In maart 1985 kopte de krant: ‘Mening van ambtenaren Zaanstad: problemen Poelenburg kleiner dan elders’.⁹⁰ De krant baseerde zich hierbij op het Actieplan dat in bovenstaande paragraaf staat beschreven. Volgens de krant kreeg deze wijk al jarenlang de aandacht van de overheid “door bepaalde problemen”. Gezien de berichtgeving in vorige periode wordt hier duidelijk gerefereerd naar de concentratie ‘buitenlanders’ in de wijk. Dat de krant blij is dat er ‘eindelijk’ iets gedaan gaat worden in de deze wijk, blijkt wel uit een artikel uit januari 1986. In dat artikel werd bekend gemaakt dat de raadscommissie akkoord is gegaan met de begroting van het plan met als veelzeggende kop: ‘Na jaren van praten weldra aanpak problemen Poelenburg’.⁹¹ Hieruit blijkt duidelijk dat er een meningsverschil bestaat tussen de gemeente enerzijds en de krant en bewoners anderzijds. De gemeente wilde namelijk benadrukken dat Poelenburg geen grotere problemen kent dan andere gebieden, terwijl de krant duidelijk vond dat het tijd werd dat er iets ging gebeuren in de wijk. Deze mening werd gedeeld door buurtbewoners die aan het woord komen in de krant. De opbouwwerker Peter Heise vertelt in hetzelfde artikel dat er in de wijk “ook een gevoel van we moeten het nog maar zien leeft”.⁹² De krant is hier duidelijk, net als in de vorige periode, een middel voor buurtbewoners om problemen aan te kaarten.

In de krant kwam nog een duidelijk meningsverschil naar voren, namelijk in hoeverre de aanwezigheid van een concentratie buitenlanders als probleem werd gezien. In november 1985 schreef *De Typhoon* over het meningsverschil tussen de Provinciale Planologische Dienst en de gemeente Zaanstad. Eerstgenoemde had namelijk een rapport uitgebracht over de leegstand in Noord-Holland. Ook in Poelenburg was er sprake van veel leegstand, en volgens het rapport zou dit voornamelijk komen door een verkeerd inplaatsingsbeleid: “al direct vanaf het begin van de oplevering van de woningen, is een proces in gang gezet van overlast van burens, vandalisme, kleine criminaliteit en verval”.⁹³ Met dit inplaatsingsbeleid werd de grote instroom buitenlanders in de wijk bedoeld, dat blijkt wanneer de gemeente Zaanstad in hetzelfde artikel reageert op het rapport. Hoofd woonruimteverdeling M. Jongens van de gemeente Zaanstad gaat hier tegenin en stelt dat buitenlanders zich weliswaar in de wijk gevestigd hebben, maar dat hier absoluut geen beleid voor gevoerd is. Wethouder R. Pans (PvdA) sluit zich hierbij aan: “We hebben bewust in Zaanstad niet gekozen voor een spreidingsbeleid (van buitenlanders). De mensen kiezen in onze gemeente zelf een woning, toegesneden op hun specifieke woonwensen en financiële mogelijkheden”. Dat laatste

⁹⁰ ‘Mening van ambtenaren Zaanstad: problemen Poelenburg kleiner dan elders’, *De Typhoon*, 06-03-1985, 14.

⁹¹ ‘Na jaren van praten weldra aanpak problemen Poelenburg’, *De Typhoon*, 30-01-1986, 10.

⁹² Ibidem.

⁹³ ‘Conclusie in provinciaals leegstandsrapport: “Toewijzingsbeleid oorzaak problemen in Poelenburg”’, *De Typhoon*, 11-11-1985, 5.

speelde voor buitenlandse arbeiders de grootste rol. De wethouder voegt daaraan toe dat: “Er is een toestroom geweest van buitenlanders. Dat noemt de provincie dan een probleem, maar dat is het niet.”⁹⁴ Met andere woorden lijkt het erop dat in eerste instantie vanuit hogere lagen van de overheid (het Rijk en de provincie) en vanuit de (Nederlandse) buurtbewoners zelf de wijk werd geproblematiseerd.

Eind jaren 1980 werd de voorzichtigheid van de gemeente over dit onderwerp minder. Inmiddels was er een andere wethouder woonruimteverdeling, namelijk Th. Germeraad (CDA), die in *De Typhoon* stelde dat er gewaakt moest worden voor “gettovorming”. Volgens de krant zijn de wethouder en de FZW het hierover eens: “[Zij] vrezen dat deze ontwikkeling (sterke groei buitenlanders in de wijk) in combinatie met andere problemen in de wijk tot onwenselijke situaties zal leiden”.⁹⁵ Het is verwonderlijk dat de groei van buitenlanders inwoners regelmatig als problematisch werd gepresenteerd, terwijl nergens werd toegelicht wat die onwenselijke situaties dan zijn.

Vanaf begin 1990 schonk *De Typhoon* aandacht aan de positieve gevolgen van het nieuwe beleid in de wijk. Opvallend is dat er plots niet meer werd geschreven over buitenlanders in de wijk. Het gaat hierbij voornamelijk over het feit dat de wijk schoner is geworden en dat er minder parkeerovertredingen in de wijk plaatsvonden.⁹⁶ Over deze verbeteringen worden twee agenten geïnterviewd, en zij hebben een opvallend andere kijk op de problematiek die niet eerder is voorgekomen in de gevonden bronnen. Zij leggen de verklaring voor de “verpaupering” van de wijk vooral bij het toewijzingsbeleid van de gemeente. Maar waar anderen het hierbij vooral hebben over de grote getalen buitenlanders hebben de agenten het over “mensen die wat minder in hun geld zitten”.⁹⁷ Het “klasse-argument” is dus niet verdwenen maar moest plaats maken voor etniciteit als verklarende factor.

4.2. Wijk schets 1999: Lokaal sociaal beleid

In januari 1999 stelde de gemeente in samenwerking met het Wijk Overleg Poelenburg (W.O.P.) een zogeheten wijk schets op. Deze schets was bedoeld om duidelijkheid te scheppen over de wijk en om het lokale sociale beleid van de gemeente beter te laten aansluiten op wensen en behoeften van de bewoners. Tevens werden er bezuinigingen aangekondigd, het is dus ook een manier om te kijken hoe er met minder middelen sociaal beleid in de wijk uitgevoerd kon worden. De zwakke punten waaraan gewerkt moest worden in de wijk waren niet nieuw: 1) grote concentratie allochtonen in de wijk leidt tot onevenwichtigheid; 2) gevoel van onveiligheid; 3) Zwarte-scholen problematiek; 4) Hoog

⁹⁴ Ibidem.

⁹⁵ ‘Maatregelen tegen concentratie van allochtonen in Poelenburg’, *De Typhoon*, 03-11-1989, 9.

⁹⁶ ‘Poelenburg al schoner’, *De Typhoon*, 20-04-1991, 23; ‘Poelenburg is schoner na actiejaar’, *De Typhoon*, 23-01-1992, 9.

⁹⁷ ‘Poelenburg al schoner’, *De Typhoon*, 20-04-1991, 23.

percentage werkloosheid en lage inkomens. Er werd duidelijk een relatie geconstateerd tussen de concentratie allochtonen en armoede/werkloosheid in wijk: “Veel van hen (allochtonen) verkeren in achterstandsposities als gekeken wordt naar scores werk, inkomen en scholing. Ook de beheersing van de Nederlandse taal is voor een aantal mensen een probleem”.⁹⁸ Ook werd gesteld dat tussen de verschillende groepen te weinig contact is en dat allochtonen niet actief zijn in maatschappelijke organisaties in de wijk.

De acties die uit deze constatering voortvloeien zijn vooral gericht op allochtonen, om hen te stimuleren te participeren en meer contact met de autochtone bevolking te bewerkstelligen. Hiertoe werd toenadering gezocht tot allochtone organisaties, zoals de grote moskee aan de rand van Poelenburg die in 1994 gebouwd is. De gemeente opperde in de wijkschets dat de moskee zou kunnen dienen als ontmoetingsplek en als locatie voor interculturele activiteiten. Dit is een duidelijk voorbeeld van het multiculturele beleid, waarbij “allochtonen” als groep worden gezien en ook zo worden benaderd door de overheid, in dit geval de gemeente.

Over de wijkschets konden bewoners in gesprek met wijkwethouder N. Kroesen (CDA) tijdens een zogeheten wijkgesprek. Los van de zorgen over de komende bezuinigingen in de wijk ging het overgrote deel van de vragen over de Turkse bevolking. Het is dan ook aannemelijk dat er weinig of geen Turkse bewoners bij het gesprek aanwezig waren. Men sprak zich uit over de volgende zaken: 1) Het winkelbestand; men vond het onredelijk dat er steeds meer Turkse groenteboeren in de wijk kwamen; 2) Het gebruik van de moskee als ruimte voor interculturele activiteiten; men vond dit niet neutraal en er was bij de opening een belofte vanuit de gemeente gedaan dat er geen gemeenschapsgeld naar de moskee zou gaan. Daarnaast vond men dat het bestuur van de moskee niet actief was in de wijk; 3) Toestroom buitenlandse mensen in de wijk; 4) Emancipatie Turkse mannen in de wijk; 5) Te veel allochtone leerlingen op basisscholen in de buurt, 80% zou allochtoon zijn in de onderbouw.⁹⁹ Armoedebestrijding stond dus duidelijk niet hoog op de agenda bij de bewoners, etniciteit voerde wederom de boventoon.

4.2.1. Berichtgeving lokale krant 1993 - 2004

In 1993 ging *De Typhoon* op in het *Noord-Hollands Dagblad*. Vanaf dat moment werd de Zaanse editie “Dagblad Zaanstreek” de meest gelezen lokale krant. Bij het doorspitten van de kranten viel op dat Poelenburg niet meer aandacht kreeg dan andere wijken in Zaanstad. Zo kreeg de wijk Vijfhoek veel media-aandacht omdat de gemeente deze wijk aan het vernieuwen was.

De keren dat de kranten schreef over Poelenburg ging het meestal over dezelfde overkoepelende thema's: criminaliteit, de komst van de nieuwe moskee, het nieuwe wijkbeheer, en aandacht voor Turkse jongeren en samenleven in de wijk. In de gevonden artikelen werd de

⁹⁸ Persoonlijk Archief Oomen, Wijkschets Sociaal Beleid: Poelenburg januari 1999.

⁹⁹ Persoonlijk archief Oomen, Verslag wijkgesprek 24 juni 1998 met wijkwethouder Net Kroesen.

aanwezigheid van buitenlanders in de wijk dus niet zo stelselmatig geproblematiseerd als in eerdere periodes. In de eerste helft van de jaren 1990 werd een aantal keer geschreven over de bestrijding van criminaliteit in Poelenburg. De gemeente heeft een meldpunt in het leven geroepen waar de krant over berichtte. Dit meldpunt moest zorgen dat “door sociale controle overlast door vandalisme, baldadigheid en diefstal in de wijk afneemt”.¹⁰⁰ Volgens de krant ontbrak het in de wijk namelijk aan betrokkenheid en solidariteit onder de bewoners.

De komst van de grootste moskee in Europa kreeg niet alleen in het Dagblad *Zaanstreek* veel aandacht, ook de landelijke media kwamen hierop af. Daarop werden op twee dingen de nadruk gelegd: hoe de moskee is gefinancierd en welke functie het kreeg in de wijk. Daarbij werd telkens herhaald wat de rol van de imam ging worden. Naar eigen zeggen zal hij naast zijn geestelijke functie ook een andere rol gaan vervullen, namelijk “een brug slaan naar de Nederlandse cultuur”.¹⁰¹ De moskee werd dan ook herhaaldelijk door de krant gepositioneerd als een middel voor integratie van Turkse bewoners in de wijk. Dat dit als oplossing werd gezien wijst erop dat het beeld in de media nog steeds bestond dat Turkse bewoners zich meer moesten aanpassen. Dit werd echter in deze artikelen niet meer direct verbonden aan Poelenburg als probleem- of concentratiewijk.

Kort gezegd werd in de gevonden krantenartikelen geen beeld gevonden waarin de wijk sterk werd geproblematiseerd, zoals dat eerder wel gebeurde.

4.3. Conclusie

Om terug te komen op de hoofdvraag van dit onderzoek kan gesteld worden dat in deze periode Poelenburg als probleemwijk op de kaart is gezet. Etniciteit werd als fundamenteel onderdeel van de problematiek beschouwd. Bewoners en hogere lagen van de overheid namen hierin het voortouw. De gemeente Zaanstad sloot zich hierbij aan en begon beleid te voeren die speciaal gericht was op de etnische minderheidsgroep in Poelenburg. De gemeente koos in eerste instantie om de wijk met een grote etnische minderheidsgroep als probleemwijk aan te merken omdat ze dan aanspraak konden maken op rijks gelden. Sociaaleconomische status werd niet als zelfstandig kenmerk van de problemen gezien. Het werd eerder gezien als een kenmerk van de etnische minderheidsgroep. Zij bleven dan ook consequent “de ander” in plaats van onderdeel van de wijk. In de volgende periode begint men zich te realiseren dat dit niet werkt en wordt er bijvoorbeeld vaker van Turkse Nederlanders gesproken dan van allochtonen. Toch blijft in nieuwe beleidsplannen terugkomen dat de problemen bij ‘hen’ moeten worden gezocht, en daarmee ook de oplossing.

¹⁰⁰ ‘Politie past op huizen tijdens buurtbijeenkomst over preventie’, *Noord-Hollands Dagblad: Dagblad Zaanstreek*, 12-01-1993.

¹⁰¹ ‘Moskee zal veel mensen uit andere landen trekken’, *Noord-Hollands Dagblad: Dagblad Zaanstreek*, 12-11-1994.

Hoofdstuk 5: 2007-2019 een periode van vallen en opstaan

In dit hoofdstuk zijn we aangekomen bij de laatste periode die in 2007 begint met de aankondiging van de nieuwe Rijksaanpak voor achterstandsbuurten die de naam *Vogelaarwijken* kregen. De periode eindigt nagenoeg in het heden waarin de gemeente Zaanstad sinds enkele jaren nieuwe plannen voor de wijken Poelenburg en Peldersveld heeft uitgerold. Een van de belangrijkste momenten in deze periode is de economische crisis uit 2008, die veel impact heeft gehad op investeringen in de wijk en het vertrouwen van de bewoners in de lokale en Rijksoverheid.

5.1. 2007 – 2015: De Vogelaarwijken: een eind zonder begin

In 2007 maakte minister Vogelaar (PvdA) van Wonen, Wijken en Integratie een lijst bekend van 40 wijken waar het Rijk financiële steun ging bieden. Poelenburg is een van deze wijken en op 12 september 2007 keurde het college van de gemeente Zaanstad het Masterplan Poelenburg goed.

5.1.1. Plannen van de gemeente

In dit eerste plan werd ook een portret van Poelenburg geschetst. Kort werd de aanwezigheid van allochtonen in de wijk benoemd: “Circa 60% van de bevolking van Poelenburg is allochtoon, 52% komt uit niet-westerse landen. Het is de enige wijk in Zaanstad waar niet-westerse allochtonen (vooral Turken) zo’n groot deel uitmaken. In Poelenburg wonen ruim 2000 kinderen en jongeren onder de 24 jaar, waarvan het leeuwendeel allochtoon. Onder de autochtone bewoners vinden we juist veel 55-plussers (bijna 40% van deze categorie).”¹⁰² Verder werd de armoede in de wijk benoemd: veel mensen hebben een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Door de lage koopkracht hebben winkels in de twee winkelcentra het moeilijk, er is daardoor toenemende leegstand.

Onder jongeren is er veel schooluitval. Volgens het plan is er een cruciaal probleem: “Zodra het mensen economisch en sociaal beter gaat vertrekken ze uit Poelenburg. Sociale stijgers kunnen nu nog geen wooncarrière maken in de wijk, bijvoorbeeld omdat er te weinig eengezinswoningen zijn.”¹⁰³ Dat is dan ook de verklaring waarom er vooral ingezet werd op de gebouwde omgeving: meer dure huizen bouwen om sociaal gezien sterkere bewoners aan te trekken. Het lijkt erop dat in dit plan problemen veel sterker werden aangeduid aan de hand van klasse, etniciteit speelde een aanzienlijk kleinere rol in de aanduiding van problemen dan voorheen.

Naast de focus op sloop en nieuwbouw in de wijk zijn er ook sociale plannen geformuleerd. Deze hebben met name betrekking op het verbeteren van leerachterstanden bij kinderen, het bestrijden van werkloosheid, het verbeteren van de wijk economie, en het verbeteren van de veiligheid door

¹⁰² Gemeente Zaanstad, afdeling Documentatie, Wijkactieplan Poelenburg 2007, p. 3-4.

¹⁰³ Ibidem.

hangjeugd aan te pakken en perspectief te bieden.¹⁰⁴

Het eerste uitvoeringsplan werd in 2009 uitgerold onder de noemer Wijkuitvoeringsprogramma (WUP) Nieuw Poelenburg 2009-2018. Het plan besloeg dus een periode van bijna 10 jaar. Daarnaast was het een integraal plan gebaseerd op het Masterplan (focus op fysieke vernieuwing) en het Wijkactieplan (focus op sociaaleconomische maatregelen). Het wijkuitvoeringsprogramma uit 2009 bestond voor een groot deel uit verbetering en vernieuwing van de gebouwde omgeving. Zo zijn er grote plannen om een aantal flats met lage woonkwaliteit te slopen en te vervangen door woningen uit het duurdere segment en moest er op de groenstrook aan de oostkant van de wijk nieuwbouw komen. Later zal blijken dat door de economische crisis juist dit grote onderdeel van de plannen niet door kon gaan.

Het plan was financieel volledig afhankelijk van de Rijksoverheid: “Voor de investering in Poelenburg komt ook een uitkering van het Centraal Fonds Volkshuisvesting (Het Fonds) – deze uitkering staat bekend onder de naam ‘Vogelaargeld’ [...] Het in dit Uitvoeringsprogramma opgenomen Sociale programma en het programma Werken & Wijkeconomie zijn slechts financieel haalbaar als de aanvraag voor de projectsteun door het Fonds wordt gehonoreerd”.¹⁰⁵ De corporaties en de gemeente investeerden voornamelijk in de fysieke vernieuwing: sloop, nieuwbouw, en een nieuwe verkeersontsluiting van de wijk. Voor het sociale programma investeerde de gemeente niets uit eigen zak.

Opvallend is dat ook in dit uitvoeringsprogramma de etnische samenstelling van de wijk werd benoemd, echter voor het eerst niet als een negatief kenmerk. Over de samenstelling werd in de inleiding geschreven als “kleurrijk, gastvrij en gezellig”.¹⁰⁶ Het werd neergezet als een kansrijk kenmerk. De problemen werden duidelijk gezocht in de volgende kenmerken: armoede, lage scholing, veel schooluitval, slecht onderhouden huizen en weinig sociale binding met de wijk als gevolg van verhuizingen.¹⁰⁷ Deze formuleringen lijken een duidelijk breekpunt te zijn met hoe de wijk in eerdere periodes werd geproblematiseerd. Het zogenaamde “klasse-argument” doet zijn intrede en etniciteit werd bewust of onbewust uit de problematisering gehaald en geclassificeerd als een kracht.

Hoewel de economische crisis al in 2008 begon was men in 2009 nog positief over de plannen voor de Vogelaarwijken; het Wijkuitvoeringsplan werd nog in volledigheid geïntroduceerd. Al vrij snel werd duidelijk dat de financiële haalbaarheid door de crisis in het geding kwam. In 2012 werd in een raadsinformatiebrief bekend gemaakt dat grote delen uit eerdere plannen (Wijkactieplan, Masterplan en Wijkuitvoeringsprogramma Nieuw Poelenburg) niet gerealiseerd kunnen worden. Volgens de raadsbrief komt dit omdat de zogeheten ‘Vogelaargelden’ zijn komen te vervallen. In plaats daarvan is er een nieuwe financiële regeling vanuit het Rijk gekomen, die een stuk minder is

¹⁰⁴ Gemeente Zaanstad, afdeling Documentatie, Wijkactieplan Poelenburg 2007, 10-15.

¹⁰⁵ Gemeente Zaanstad, afdeling Documentatie, Wijkuitvoeringsprogramma Nieuw Poelenburg 2009-2018, 10.

¹⁰⁶ Ibidem, 11.

¹⁰⁷ Ibidem.

dan de gelden waarop in de plannen gerekend is. Daarom is een aangepast plan gemaakt voor de jaren 2012-2015, waarin de oorspronkelijke plannen zijn teruggebracht tot 4 hoofddoelstellingen. Dit zijn: 1) Verbeteren van de veiligheid en leefbaarheid in de wijk, met specifieke aandacht voor schoon, heel en veilig; 2) Vernieuwing van de openbare ruimte, woningen en voorzieningen voortzetten; openbare ruimte en riolering door gemeente, woningen en voorzieningen door corporaties; 3) Kwetsbare gezinnen en jongeren ondersteunen om hun eigen kracht te vinden. Vergroting van de zelfredzaamheid van huishoudens met meervoudige problemen en verhoging van de deelname van bewoners aan de samenleving; 4) Wijkgericht werken op het gebied van welzijn, zorg en ondersteuning.¹⁰⁸

De thema's werden in het Wijkuitvoeringsplan Poelenburg 2012-2015 verder uitgewerkt. In de inleiding werden de belangrijkste problemen aangekaart: "De wijk Poelenburg is in 2007 aangewezen als een van de 40 wijken in Nederland die sociaaleconomisch achterop zijn geraakt. Die aanwijzing door het Rijk gebeurt op basis van kengetallen die erop duiden dat de wijk in de gevarezone komt als er niet wordt ingegrepen; Poelenburg heeft relatief veel werklozen, er wonen naar verhouding veel allochtonen en het besteedbaar inkomen behoort tot de laagste van Zaanstad."¹⁰⁹

Opvallend is dat in dit document de concentratie weer als een negatief probleem werd omschreven, terwijl dit in het Wijkuitvoeringsplan Nieuw Poelenburg juist (bewust) niet gedaan is. Het denken over etniciteit in relatie tot buurtverval zat nog steeds verankerd in het beleid. Dit gebeurde van bovenaf. Het aandeel niet-westerse allochtonen was immers een van de indicaties die door het Rijk was gebruikt om de aandachtswijken aan te merken.¹¹⁰ Kortom heeft dit aangepaste plan alleen betrekking op het sociaaleconomische programma. Plannen voor fysieke vernieuwing van de wijk zijn bijna volledig op de schop gegaan.

5.1.2. Berichtgeving lokale krant

In deze periode staan een aantal thema's centraal in de berichtgeving over de wijk Poelenburg in het *Noord-Hollands Dagblad*. De artikelen zijn aan de hand van die thema's gegroepeerd en geanalyseerd voor de periode 2007-2015. De thema's 'taalproblemen' en 'vertraging en aanpassing van de plannen' werden verreweg het meest besproken.

Taalproblemen

Ondanks de verschuiving in focus naar sociaaleconomische problematiek bleef etniciteit indirect een rol spelen bij de problematisering. Zo zien we in deze periode dat taalproblemen steeds meer op de voorgrond treden. Zo kopt het *Noord-Hollands Dagblad* in maart 2008: "Ze is 63 en spreekt amper

¹⁰⁸ Gemeente Zaanstad, afdeling Documentatie, Raadsinformatiebrief 'Wijkuitvoeringsplan Poelenburg 2012-2015'.

¹⁰⁹ Gemeente Zaanstad, afdeling Documentatie, Wijkuitvoeringsplan Poelenburg 2012-2015, 1.

¹¹⁰ Ibidem, 3-4.

Nederlands”.¹¹¹ In het artikel zijn een aantal ouderen van Nederlandse afkomst aan het woord. Een keer in de week werd er een diner voor 65-plussers uit de wijk georganiseerd, steevast stond er Hollandse pot op het menu. Waarom daar geen Turkse bewoners op af kwamen was voor vrijwilligster Hannie van Alteren een raadsel: “Hoe dat komt, weet ik niet. We gebruiken weinig varkensvlees in het eten, dus dat is het niet”. Meneer van der Molen vond het ook moeilijk om Turkse mensen bij activiteiten te betrekken. Volgens hem kwam dat voornamelijk door taalachterstanden bij Turkse bewoners.¹¹² Een duidelijk voorbeeld waarbij de verantwoordelijkheid werd gelegd bij de “ander”, namelijk de Turkse bewoner met een taalachterstand. In een ander artikel maakte een andere bewoner zich ook kwaad over taalachterstanden in de wijk: “Sommige Turken spreken voortreffelijk Nederlands en toch hoor ik ze Turks praten tegen hun kinderen”.¹¹³ Taal raakt sterk verweven met het anders-zijn op een negatieve manier.

Imago

Het imago van de wijk blijft een thema dat vooral belangrijk is voor bewoners van de wijk. Al in eerdere periodes werd de krant gebruikt om naar buiten te brengen dat de wijk een positiever imago verdiende. Dat geldt ook in deze periode. Een ondernemer van Nederlandse afkomst vertelde dat hij vaak werd geconfronteerd met het slechte imago van Poelenburg. Zelf vond hij het allemaal wel meevallen: “overal gebeurt wel eens wat”. Daarnaast zag hij ook verbeteringen in de wijk, vooral vervuiling was een stuk minder geworden. Hij hoopte dat de plannen zouden zorgen voor een betere verhouding tussen bevolkingsgroepen en een beter imago van de wijk.¹¹⁴

Ook Ellie Oomen (een van de respondenten die in volgend hoofdstuk aan bod komt) maakte zich hard voor het imago van de wijk en zocht daarbij aandacht van de krant. Ellie Oomen en Richard Schuzler zaten samen in de werkgroep die een buurtfeest voor het 45-jarig bestaan van de wijk organiseerde. Beiden waren positief over de wijk. Ellie woonde hier al 45 jaar en zag veel verbeteringen. Schuzler vertelde dat hij drie jaar geleden in de wijk was komen wonen en toen wel vooroordelen had over de wijk door het imago van “Turkistan” of “Klein-Istanbul”. Daar moest hij van terug komen: “Ik heb het mooiste huis van de wereld in een van de veiligste wijken van Zaanstad. Het is jammer dat Poelenburg zo’n slechte naam heeft”. Hij hoopte dat het nieuwe masterplan hier verandering in ging brengen. Hij hoopte ook dat het feest alle lagen van de bevolking aantrok, want doorgaans kwamen er volgens hem “of allochtonen of autochtonen” op activiteiten af.¹¹⁵

Jongeren

¹¹¹ ‘Ze is 63 en spreekt amper Nederlands’, *Noordhollands Dagblad*, 08-03-2008.

¹¹² Ibidem.

¹¹³ ‘Uitdaging ligt achter voordeur’, *Noordhollands Dagblad*, 13-03-2012.

¹¹⁴ ‘Poelenburg zeker geen Slotervaart; ‘Er wonen niet alleen armoedzaaiders, er zijn genoeg hardwerkende mensen’, *Noordhollands Dagblad*, 01-03-2008, 203.

¹¹⁵ ‘We vieren dat dit een leuke wijk is’, *Noordhollands Dagblad*, 08-05-2008.

In deze periode werd in de krant veel geschreven over problemen in de wijk die met jongeren te maken hadden. Een duidelijke aanloop naar de gebeurtenissen in 2016 waar jongeren in de wijk nationale negatieve media-aandacht op zich vestigden. De eerste zorgelijke signalen werden al in 2007 door de krant opgepikt. De bibliotheek ging verhuizen naar een afgelegen plek. Directeur van De Bieb Marga Rosier, maakte zich hier zorgen over omdat ze veel kwetsbare jongeren uit de wijk bereikten die ze dan zouden verliezen. Rosier vertelt in de krant: “Met de jongeren in de bibliotheek zijn problemen geweest, maar de groep heeft geleerd zich aan te passen aan de bibliotheek en het personeel heeft geleerd hoe de jongens aangepakt moeten worden. Niet in de laatste plaats door een jonge Turkse man aan de staf toe te voegen, die letterlijk en figuurlijk de taal van de jongeren spreekt”.¹¹⁶ Het is dus duidelijk dat het hier gaat om een groep kwetsbare jongeren van Turkse afkomst.

In datzelfde jaar trok ook Ahmet Elik van de stichting Integratie Acceptatie Zaanstad (SIAZ) aan de bel. Hij stelde dat er in de wijk weinig te doen was voor jongeren en dat er in het masterplan ook weinig rekening werd gehouden met hun behoeften, terwijl er tweeduizend kinderen en jongeren onder 24 jaar in Poelenburg woonden.¹¹⁷ De oplossing vanuit de gemeente kwam pas eind 2009 in de vorm van een tijdelijke ruimte genaamd ‘De Kanjer’ bij het wijkcentrum de Poelenburcht.¹¹⁸ In eerste instantie leek deze oplossing vruchten af te werpen. In september 2010 meldde het *Noordhollands Dagblad* dat volgens de wijkagent “het aantal meldingen van overlast door hangjongeren in de Zaanse wijk Poelenburg, sinds de komst van jongeren centrum De Kanjer ‘nihil’ is”.¹¹⁹ In maart 2013 ging het echter weer fout. Een groep jongeren tussen 18 en 23 jaar veroorzaakte overlast bij De Kanjer, waarna zij een toegangsverbod kregen. De Kanjer was daarna open voor jongeren tot 18 jaar, maar de oudere jongeren kwamen toch weer stennis schoppen. Het jongeren centrum werd daardoor voor onbepaalde tijd gesloten.¹²⁰

Ook bewoners van de wijk zagen de jongeren als een groot probleem en boden in november 2013 een ‘zwartboek’ over de problemen aan wijkwethouder Corrie Noom (PvdA) aan. De krant schreef hierover: “De klachten van bewoners zijn dat jongeren brandstichten, hard schreeuwen en schelden, wildplassen, mogelijk drugsdealen, en rondrijden met scooters. Directe aanleiding om aan de bel te trekken bij de instanties is de stap van omwonenden die naar Oostzaan willen verhuizen vanwege de overlast”.¹²¹ De stichting Welsaen werd ingezet om met deze jongeren te gaan werken, ze kiezen hierbij bewust voor medewerkers met een migratieachtergrond. In 2014 berichtte de krant dat deze aanpak succesvol is gebleken. Jongerenwerkers (met migratieachtergrond) van Welsaen bedachten activiteiten samen met de jongeren, zoals gamen, filmavonden, en workshops voor een

¹¹⁶ ‘Een eigen bibliotheek voor Poelenburg’, *Noordhollands Dagblad*, 27-06-2007, 201.

¹¹⁷ ‘Jongeren rappen over Poelenburg’, *Noordhollands Dagblad*, 26-11-2007, 201.

¹¹⁸ ‘Keer voor jongeren Poelenburg’, *Noordhollands Dagblad*, 27-05-2008; ‘Nieuw jongeren centrum in Poelenburg open’, *Noordhollands Dagblad*, 21-10-2009.

¹¹⁹ ‘Aantal meldingen van overlast nihil’, *Noordhollands Dagblad*, 13-09-2010.

¹²⁰ ‘Jongeren bedreigen jeugtleider’, *Noordhollands Dagblad*, 19-03-2013.

¹²¹ ‘Zwartboek tegen hangjeugd’, *Noordhollands Dagblad*, 25-11-2013.

goede sollicitatiebrief. Volgens Welsaen ging het om jongeren uit maatschappelijk achtergestelde gezinnen zonder toekomstperspectief.¹²² Etniciteit en sociaaleconomische achtergrond zijn kennelijk verweven met elkaar.

Vertraging en aanpassing plannen

Verreweg de meeste berichtgeving over Poelenburg ging over overheidsplannen om de wijk te verbeteren, die uiteindelijk voor het grootste deel niet doorgingen als gevolg van de economische crisis. Dit zorgde voor veel frustratie en wantrouwen bij de bewoners, en deze tendens is ook terug te zien in de berichtgeving.

Het initiële Masterplan werd in 2007 positief onthaald door de krant en bewoners. Het *Noordhollands Dagblad* kopte “Grote facelift voor Poelenburg; over tien jaar moeten de mensen in de rij staan voor de wijk”.¹²³ Volgens het artikel waren bewoners optimistisch over de plannen.

Vanaf 2009 sloeg de toon over de gemeentelijke plannen voor Poelenburg om in de krant. Onzekerheid ging de boventoon voeren. Het *Noordhollands Dagblad* meldde in november 2009 dat “het hele vernieuwingsplan voor Poelenburg op losse schroeven staat omdat de Rijkssubsidie maar niet komt. Zaanstad heeft het ministerie tot 31 december te tijd gegeven. Is het geld er dan niet, dan gaat het plan voorlopig de kast in”.¹²⁴ In de daaropvolgende jaren was het woord ‘onzekerheid’ de kern van veel krantenartikelen. In 2010 en 2011 leven bewoners in grote onzekerheid, met name de bewoners uit de flats die waren aangewezen voor de sloop. Bewoners beklagden zich in de krant over de situatie. Sloopplannen lagen in de kast. Intussen bleven de woningen in zeer slechte staat bestaan.¹²⁵

In september 2011 maakte de krant bekend dat woningcorporatie Rochdale besloot pas over vijf jaar een besluit te nemen over de mogelijke sloop van een aantal flats.¹²⁶ Dat zorgde voor veel teleurstelling bij bewoners. Tijdens een bewonersavond georganiseerd door Rochdale kwam alle onvrede naar boven: “Bewoners klaagden over tocht, schimmel, afbrokkelende muren, slechtwerkende cv’s en een muggenplaag (..) en tuintjes vol door de bovenburen naar beneden gegooid afval”.¹²⁷ In 2013 werd duidelijk dat er van het oorspronkelijke Masterplan niks was overgebleven in het nieuwe bestemmingsplan voor de wijk. Woningcorporaties zagen (voorlopig) af van nieuwbouw en gaan voor sommige flats over op renovatie. Ook de gemeente heeft in haar begroting nog weinig ruimte voor de

¹²² ‘Jongere wil gewoon een leuke tijd hebben; succesvolle aanpak overlast hangjongeren Poelenburg’, *Noordhollands Dagblad*, 12-04-2014.

¹²³ ‘Grote facelift voor Poelenburg; over 10 jaar moeten de mensen in de rij staan voor deze wijk’, *Noordhollands Dagblad*, 23-06-2007, 202.

¹²⁴ ‘Plan Poelenburg moet overnieuw’, *Noordhollands Dagblad*, 20-11-2009.

¹²⁵ ‘Poelenburg in onzekerheid’, *Noordhollands Dagblad*, 29-06-2010; ‘Niet nog een jaar onzekerheid’, *Noordhollands Dagblad*, 11-02-2011.

¹²⁶ ‘Weer vertraging voor plan Poelenburg’, *Noordhollands Dagblad*, 07-09-2011.

¹²⁷ ‘Teleurstelling in de Clusiusflat’, *Noordhollands Dagblad*, 09-09-2011.

wijk. Besluiten over eventuele sloop werden allemaal verschoven naar 2017.¹²⁸

Achteruitgang en stagnatie

In dezelfde periode dat verbeteringsplannen voor de wijk Poelenburg stil komen te liggen berichtte de krant ook over stagnatie en achteruitgang in de wijk. De vrees ontstond dat Poelenburg nieuwe ‘arme’ bewoners zou aantrekken. Tegen de krant zei Louis Groen (PvdA) dat hij bang was dat Poelenburg een toevluchtsoord zou worden voor Amsterdammers die in Amsterdam door nieuwbouw geen betaalbare woning meer konden vinden.¹²⁹ Poelenburg was een van de wijken waar een negatieve tendens zichtbaar was, met name op het gebied van criminaliteit, overlast en voorzieningen. Daarnaast was Poelenburg de enige Vogelaarwijk waarvan de inwoners minder vertrouwen kregen.¹³⁰ Dit heeft ongetwijfeld te maken met de eerdergenoemde onzekerheid.

Vuil in de wijk kreeg ook weer veel aandacht in de krant. Zo werd bericht dat het vuilprobleem in de wijk nog steeds niet was opgelost. Afval werd gedeponeed waar dat niet mag, voornamelijk rond de flats.¹³¹ Wijkmanager David Kooij wond er geen doekjes om: “De vervuiling in Poelenburg loopt de spuigaten uit. We hebben de afgelopen jaren te veel gepamperd.”¹³² De gemeente moest bezuinigen op straatveegdiensten, daarom werd er meer ingezet op mentaliteitsverandering bij bewoners. Hiertoe werden Turkse organisaties ingezet en de imam van de moskee, kennelijk werd verwacht dat met name bij Turkse bewoners deze problemen speelden.

Het kleiner wordende winkelbestand was een ander duidelijk voorbeeld van achteruitgang dat door krant benoemd werd. Albert Heijn sloot haar deuren in 2014 en andere winkels volgden al snel. Zoals The Read Shop, Dio en de Rijschool. Leegstand was het gevolg.¹³³

5.2.2016 – 2019: Actieplan Poelenburg en Peldersveld: Treitervloggers eisen aandacht

Het jaar 2016 is cruciaal in de planvorming voor de wijk Poelenburg. Door de economische crisis was de aandacht van de overheid en de woningcorporaties voor de wijk flink afgezwakt, en dit werd door de bewoners ook duidelijk gevoeld. Jongeren brachten hier verandering in. Ze filmde hun eigen ‘wangedrag’ en deelden dit op het internet, en hierdoor ontstond een groeiende groep jongeren bij de supermarkt de Vomar. De politie en ME grepen in en de jongeren kregen landelijk aandacht. Hierdoor kwamen er nieuwe plannen voor de wijk Poelenburg en de aangrenzende wijk Peldersveld op tafel bij de gemeente Zaanstad.

¹²⁸ ‘Poelenburg ligt zowat helemaal stil’, *Noordhollands Dagblad*, 03-11-2012; ‘Bouw oostkant Poelenburg van de baan’, *Noordhollands Dagblad*, 09-02-2013; ‘Poelenburg terug bij af’, *Noordhollands Dagblad*, 12-06-2013; ‘Flats niet plat maar opgeknapt’, *Noordhollands Dagblad*, 04-07-2013.

¹²⁹ ‘Arme Amsterdammers kiezen voor Zaanstad’, *Noordhollands Dagblad*, 28-10-2009.

¹³⁰ ‘Achterstand in Poelenburg blijft’, *Noordhollands Dagblad*, 15-10-2010.

¹³¹ ‘Complete pannen rijst gaan over de balustrade’, *Noordhollands Dagblad*, 18-05-2011.

¹³² ‘We hebben te veel gepamperd’, *Noordhollands Dagblad*, 02-03-2013.

¹³³ ‘AH Poelenburg eind dit jaar dicht; lege winkels aan de Lobeliusstraat’, *Noordhollands Dagblad*, 11-04-2014.

Aangezien de keten hier zeer duidelijk is, namelijk de media die “de probleemjongeren” onder de aandacht brengt en de gemeente die daar vervolgens op inspeelt, zal in dit deel van het hoofdstuk eerst de berichtgeving in de krant aan bod komen en vervolgens de plannen van de gemeente Zaanstad.

5.2.1. Berichtgeving lokale krant

De vlogs van zogenaamde ‘treitervloggers’ maakten veel los, en de meningen over de situatie waren sterk verdeeld. Deze verdeling is terug te zien in het *Noordhollands Dagblad*, hoewel de jongeren voornamelijk in een negatief frame werden weergegeven.

Op 6 september 2016 kwamen de jongeren voor het eerst in beeld van de lokale krant in relatie tot hun populaire YouTube-filmpjes. De klankbordgroep (bewonersorganisatie) wilde een samenscholingsverbod voor jongeren in Poelenburg. “De aanleiding is een video op Youtube waarop te zien is hoe de jeugd bij de Vomar een loopje neemt met de politie. Onder de titel ‘YousToub neemt Poelenburg over’ laat een populaire maker van filmpjes zien dat de politie afdruipt. De Klankbordgroep: “Het is ons bekend dat Poelenburg een vrijstaat is, waarin menigeen de grenzen van het betamelijke en van de wet naar eigen goeddunken bepaalt. Het reeds tanende veiligheidsgevoel in de wijk neemt nog meer en in hoog tempo af”¹³⁴ Deze klankbordgroep werd wel vaker gepresenteerd als “De Poelenburger” of “de bewoners”, hun mening voerde vaak de boventoon in berichtgeving over de wijk. Zo kopte het *Noordhollands Dagblad* dezelfde dag “Politieoptreden ergert Poelenburgers” bij een artikel waarin wederom de klankbordgroep aan het woord was.¹³⁵

Een dag later was gemeenteraadslid Juliette Rot (DZ) aan het woord in de krant. Volgens haar werd er teveel weggekeken, eerdere oproepen om Poelenburg ‘aan te pakken’ met meer dan alleen renovatie vonden geen gehoor bij andere partijen. Naar aanleiding van de vlogs op YouTube wilde ze Poelenburg weer op de kaart zetten in de gemeenteraad.¹³⁶ De achtergrond van de jongeren werd in de krant benadrukt: “Een cameraman en een verslaggeefster van het SBS6-programma ‘Hart van Nederland’ zijn gisteren in Poelenburg ernstig bedreigd door een groep Turkse jongeren.”¹³⁷

Eenmalig kregen de jongeren over wie het ging zelf het woord in de krant. Ze vonden het onterecht dat ze in de media werden uitgemaakt voor straatterroristen. İsmail İlgun (de filmer van de vlogs) was een vroegtijdige schoolverlater, maar droomde ervan naar het Mediacollege te kunnen. Het beeld dat zij alleen maar zouden rondhangen spraken ze tegen, een aantal jongeren deed een opleiding. De vlogs trokken ook de jongere jeugd uit de wijk aan: “Het is hier veel gezelliger sinds hij filmt!”¹³⁸ Kennelijk vulde İsmail İlgun met zijn filmpjes een leegte in de wijk die kinderen als gezellig

¹³⁴ ‘Poelenburg wil rust bij Vomar’, *Noordhollands Dagblad*, 06-09-2016.

¹³⁵ ‘Politieoptreden ergert Poelenburgers’, *Noordhollands Dagblad*, 06-09-2016.

¹³⁶ ‘Niemand doet hier iets, niemand zegt iets’, *Noordhollands Dagblad*, 07-09-2016.

¹³⁷ ‘Filmploeg SBS bedreigd’, *Noordhollands Dagblad*, 09-09-2016.

¹³⁸ ‘Mevrouw, is het goed als ik rook?’, *Noordhollands Dagblad*, 10-09-2016.

ervaarden. Dit laat duidelijk zien hoe subjectief problematisering kan zijn.

In een aflevering van talkshow Pauw benadrukte Ismail Ilgun de positieve kant, naar eigen zeggen organiseerde hij juist activiteiten in de buurt en liet hij in de vlogs zien wat er in de wijk speelde.¹³⁹ De burgemeester van Zaanstad Geke Faber vond ook dat problemen omtrent de jongeren in de media onnodig werden uitvergroot. Minister van Veiligheid en Justitie Ard van der Steur sloot zich daarbij aan: “De groep is groot geworden door de vlogs, die trekken veel kinderen aan. Daardoor kunnen mensen een onveilig gevoel krijgen, terwijl het niet onveilig is”.¹⁴⁰ Toch werd Ismail Ilgun gearresteerd op verdenking van opruiing, samen met andere jongeren. Jurist en filosoof aan de Vrije Universiteit Marc Schuilenberg vond dat het strafrecht werd ingezet om Ilgun het zwijgen op te leggen. Voor opruiing was volgens hem geen bewijs, hij riep immers niet op tot geweld maar sarde vooral in zijn vlogs.¹⁴¹ Schuilenberg lijkt hierin gelijk te hebben. De jongeren werden al vrij snel weer vrijgelaten maar moesten wel hun excuses aanbieden. Ismail Ilgun deed dat bijna een jaar na het eerste incident, via zijn vertrouwde vlogs. Wat het *Noordhollands Dagblad* daarvan vond is duidelijk op te maken uit hun koptekst “Treitervlogger Ismail Ilgun komt weg met excuus-vlog”.¹⁴² Een mening die al eerder gehoord werd in dit debat, namelijk dat de jongeren in Poelenburg niet hard genoeg werden aangepakt.

De ‘treitervloggers’ maakten iets los bij de gemeente Zaanstad, zoals de krant het stelde: “Poelenburg gaat ineens snel”.¹⁴³ Naar aanleiding van de filmpjes werd al in november 2016 door de gemeenteraad opdracht gegeven om met een nieuw plan voor Poelenburg te komen. Dezelfde maand nog lag er een plan op tafel, genaamd ‘Actieplan Poelenburg’.

5.2.2. Plannen van de gemeente

Op 15 september 2016 werd door de gemeenteraad unaniem een motie van Groenlinks aangenomen, Motie 91: Poelenburg Positief. Hierin werd het College gevraagd “zo snel mogelijk met een plan te komen om Poelenburg constructief en duurzaam te verbeteren en dit plan zo spoedig mogelijk met de Raad te bespreken”.¹⁴⁴

In 2017 werd de eerste versie van het nieuwe Actieplan naar de gemeenteraad gestuurd. De aanleiding werd duidelijk genoemd: “Enkele maanden geleden is Poelenburg negatief in het landelijke nieuws gekomen door de voor overlast zorgende jongeren rond de Vomar, aangewakkerd door

¹³⁹ ‘Raadslid-wijkbewoners: Zaanstad moet nu iets doen’, *Noordhollands Dagblad*, 10-09-2016.

¹⁴⁰ ‘Geke Faber: doe aangifte’, *Noordhollands Dagblad*, 10-09-2016.

¹⁴¹ ‘Ilgun vast, chauffeur aangepakt’, *Noordhollands Dagblad*, 14-09-2016; ‘Ilgun irritant, niet strafbaar’, *Noordhollands Dagblad*, 15-09-2016.

¹⁴² ‘Treitervlogger Ismail Ilgun komt weg met excuus-vlog’, *Noordhollands Dagblad*, 25-07-2017.

¹⁴³ ‘Poelenburg gaat ineens snel’, *Noordhollands Dagblad*, 01-11-2016.

¹⁴⁴ Gemeente Zaanstad, Online Portaal Gemeenteraad: <https://zaanstad.notubiz.nl/>, Raadsinformatiebrief ‘Motie 91 Poelenburg Positief’, 27-10-2016.

dagelijkse vlogs, waarop onder meer beelden waren te zien van politie treiterende jongeren.”¹⁴⁵ Dit plan was nadrukkelijk geen gemeentelijk plan, maar een gezamenlijk plan met het Sociaal Wijkteam, het Jeugdteam, BewonersBedrijf, en het Centrum Jong. Ook de politie, schoolbesturen en woningbouwcorporaties gaven hun commitment. Voor het eerst werd ook een deel van de naastgelegen wijk Peldersveld bij de plannen betrokken, omdat met name in de flats dezelfde problematiek zichtbaar was. Het Actieplan focuste zich op “een hoge concentratie en voortdurende toevoer van mensen met een zwakke sociaaleconomische positie”. Vervolgens ging het wel regelmatig over de Turkse bevolkingsgroep. Etniciteit werd nog steeds niet losgelaten.

Poelenburg werd in de analyse omschreven als “een wijk waar in het Oostelijke deel niet Nederlands maar Turks de voertaal lijkt te zijn. Waar veel bewoners van Turkse herkomst sinds de coup nog meer dan voorheen op Turkije gericht lijken te zijn en minder op Nederland. Waar vele bewoners de hoge concentratie mensen van Turkse herkomst, Oost-Europeanen en vergunninghouders [vluchtelingen met verblijfsvergunning] als een belangrijk probleem noemen. Waar als rolmodellen onder meer genoemd worden: een werkloze vader, een moeder die naar Turkse soaps kijkt of een oudere buurjongen, die via een “alternatieve” carrière ineens een heel aardige auto kan rijden”.¹⁴⁶ Kennelijk is een band onderhouden met Turkije even problematisch als werkloosheid en jeugdcriminaliteit. Etniciteit werd expliciet als een van de problemen benoemd in het Actieplan, hoewel dit in het Masterplan van 2007 compleet vermeden was. De gemeente was zich bewust van de gevoeligheid. Zo werd in het Actieplan gesteld: “Bovenstaande voorbeelden klinken hard en scherp. Maar ze zijn wel vaak aan de orde gekomen tijdens onze gesprekken. Het zijn ook ongemakkelijke constatering, omdat ze bepaalde vooroordelen lijken te bevestigen, maar ze zijn daardoor niet minder waar.”¹⁴⁷

Opvallend genoeg speelde etniciteit nauwelijks een rol in de aangedragen oplossingen. De doelstelling die voor de wijk was geformuleerd luidde: “Van Poelenburg en Peldersveld open, diverse en kansrijke wijken te maken”. Hiervoor waren twee randvoorwaarden essentieel: (1) zorgen voor meer diversiteit in de bevolkingsopbouw en (2) het zichtbaar aanpakken van de criminaliteit.”¹⁴⁸ Diversiteit ging nu voornamelijk over sociaaleconomische posities, terwijl in de problematisering etniciteit en sociaaleconomische kenmerken niet van elkaar werden gescheiden: “In delen van Poelenburg en Peldersveld is een hoge concentratie van kansarme bewoners, veelal van Turkse herkomst. [...] Er bestaat het gevaar van een parallelle samenleving met Turks als voertaal. Nederlandse bedrijven zijn wegens gebrek aan klandizie uit de wijk verdwenen.”¹⁴⁹ Op diversiteit kan wettelijk alleen gestuurd worden op basis van sociaaleconomische positie. Hiervoor werden twee

¹⁴⁵ Gemeente Zaanstad, Online Portaal Gemeenteraad: <https://zaanstad.notubiz.nl/>, Schets Actieplan Poelenburg en Peldersveld 2017, document nr. 2017/2103, 1.

¹⁴⁶ Ibidem, 5.

¹⁴⁷ Ibidem.

¹⁴⁸ Ibidem, 7.

¹⁴⁹ Ibidem.

interventies aangedragen: 1) differentiëren van woningvoorraad door bouw van duurdere woning en 2) invoering van de Wet Bijzondere Maatregelen Grootstedelijke Problematiek (Wbmgp), ook wel bekend als de Rotterdamwet. Op basis van artikelen binnen deze wet mocht er aangestuurd worden op selectieve woningtoewijzing binnen de sociale huursector. De gemeente koos ervoor om mensen met bepaalde sociaaleconomische kenmerken voorrang te geven, maar mensen met een bijstandsuitkering niet volledig uit te sluiten.¹⁵⁰

In het plan werden ook vijf opgaven benoemd: 1) Jongeren; 2) Opvoeding/onderwijs; 3) Taal; 4) Armoede, schulden, werk, participatie; 5) Vuil.¹⁵¹ Uiteindelijk is de enige oplossing die aangedragen werd die in relatie staat tot etniciteit de opgave taal. Daarbij werd in het plan ook duidelijk gemaakt bij wie de verantwoordelijkheid van taalbeheersing ligt: “Aan de andere kant zullen wij als gemeente de weg naar niet-integreren niet meer accepteren. Voor wie bijvoorbeeld een bijstandsuitkering heeft, of aanvraagt, en de Nederlandse taal niet beheerst is het heel simpel. Of je gaat aan de slag waarbij je kunt rekenen op een faciliterende rol van de gemeente, of je wordt gekort op je uitkering.”¹⁵²

In latere rapportages over de voortgang van het Actieplan en het uiteindelijke PACT dat in februari 2020 werd ondertekend wordt etniciteit niet meer zo expliciet geïdentificeerd.¹⁵³ De nadruk ligt hier vooral op taalachterstanden in relatie tot werkloosheid en onderwijsachterstanden. Taal is in deze zin wel een schakel naar etniciteit, maar vormt wel een concreet probleem waar een oplossing voor gezocht kan worden. Iemand kan immers niet stoppen met Turks zijn, maar wel degelijk een nieuwe taal leren. Aan de andere kant moet niet vergeten worden dat taalachterstanden ook nauw verband houden met opleidingsachterstanden, die eerder een sociaaleconomisch kenmerk zijn dan een etnisch kenmerk. Deze relatie verdient wellicht meer aandacht.

5.3. Conclusie

Deze periode liet zien hoe externe factoren, zoals een economische crisis, invloed hadden op beleid en ontwikkelingen in de wijk. Daarnaast is in deze periode ook goed zichtbaar welke rol de media hadden. De jongeren die commotie veroorzaakten bij een supermarkt in Poelenburg kregen op lokaal en nationaal niveau veel media-aandacht. Dit leidde er zonder meer toe dat ook de gemeente Zaanstad aandacht op de wijk vestigde. Hoewel verschillende actoren, zoals de toenmalige burgemeester van Zaanstad, vonden dat de problemen in de wijk onnodig werden uitvergroot in de media, werd de

¹⁵⁰ Ibidem, 8.

¹⁵¹ Ibidem, 10.

¹⁵² Ibidem, 7.

¹⁵³ Gemeente Zaanstad, Online Portaal Gemeenteraad, Voortgang uitvoering Actieplan Poelenburg en Peldersveld, 1 december 2017 tot 1 mei 2018; Gemeente Zaanstad, Online Portaal Gemeenteraad, Kansen pakken: Pact Poelenburg en Peldersveld 2020 – 2040.

urgentie door de gemeenteraad daardoor wel ingezien. Het actieplan en later het Pact volgden, waarin een breed pakket aan plannen is geformuleerd.

In eerste instantie leek etniciteit bij de plannen in 2007/2008 naar de achtergrond te zijn verdwenen. Veel nadruk werd gelegd op het fysieke domein, wat zeer gangbaar was in plannen voor Vogelaarwijken. Aandacht voor etniciteit verdween deze periode niet helemaal. Dit was in 2016 nog steeds aanwezig in de krant en de gemeentelijke plannen. Met name in de probleemanalyse van de wijk bleef etniciteit een belangrijke rol spelen, waar eigenlijk geen oplossing voor aangedragen werd. De opgave taal vormde hier een uitzondering op. Taal en etniciteit hangen zeker met elkaar samen en op het eerste gezicht lijkt dit een minder statische problematisering. Het spreken van de Nederlandse taal is uiteraard een voorwaarde om mee te kunnen doen in de samenleving, maar lijkt toch ook zeker een teken te zijn van ‘aangepastheid’. Een moeder die Turkse soaps kijkt werd gezien als ongewenst. Er werd gevreesd voor een ‘parallele samenleving’. Deze vrees was echter niet nieuw. Dit speelde ook bij vroegere volksbuurten, nog voordat de focus zich verlegde van klasse naar etniciteit.

Hoofdstuk 6: Terugblik van bewoners

In dit hoofdstuk worden de periodes uit de voorgaande hoofdstukken besproken door bewoners van Poelenburg, die in de meeste gevallen meer dan twintig jaar in de wijk hebben gewoond. Deze interviews geven inzicht in de manier waarop de keten van problematisering achteraf door bewoners wordt gezien. Daarnaast geeft dit hoofdstuk een stem aan diegenen waar in de voorgaande bronnen over is geschreven, namelijk de bewoners (met migratieachtergrond) zelf. De interviews zijn aan de hand van vijf thema's opgezet: 1) sociale interactie; 2) waargenomen veranderingen; 3) voorzieningen; 4) imago; 5) rol van de gemeente.

Bij het analyseren van de interviews werd duidelijk dat deze thema's sterk met elkaar in verband staan en dat veel herinneringen onder meerdere thema's ondergebracht kunnen worden. Daarnaast kwam in een aantal interviews ook het thema '(etnische) samenstelling van de bewoners' sterk naar voren. In sommige gevallen werd dit gerelateerd aan andere thema's, zoals sociale interactie in de buurt, maar het werd ook als een opzichzelfstaand probleem gezien. Het thema 'waargenomen veranderingen' wordt niet los besproken, omdat dit altijd in relatie stond tot een ander thema.

Dit hoofdstuk bestaat uit drie paragrafen waarin bewoners zijn geclusterd die in ongeveer dezelfde periode in Poelenburg hebben gewoond. Deze paragrafen zijn verder gestructureerd aan de hand van voornoemde thema's.

6.1. Interviews met echtparen Oomen en Jansen (1964 – heden)

Meneer en mevrouw Jansen zijn respectievelijk in 1964 en 1970 in Poelenburg komen wonen. Meneer Jansen verhuisde mee met zijn ouders vanuit Amsterdam, omdat zijn vader werkte bij Bruynzeel en in Poelenburg een goede woning kon krijgen. Ze gingen van een klein en donker appartement in Amsterdam naar een ruim vier-kamer appartement in de nieuwbouwwijk in Zaandam. Samen met mevrouw Jansen namen ze in 1970 hun intrek in een eigen appartement in dezelfde wijk.¹⁵⁴ Meneer en Mevrouw Oomen zijn ook in 1970 in de wijk komen wonen, maar de echtparen hebben elkaar niet gekend. Meneer Oomen werkte destijds bij Simon de Wit en kon via zijn werkgever een mooie woning krijgen.¹⁵⁵ Meneer Oomen was van 2001 tot 2010 gemeenteraadslid voor het CDA. Beide echtparen hebben hun kinderen in de wijk opgevoed.

Sociale interactie

De vermindering van de sociale interactie met burens is voor beide echtparen een van de belangrijkste vormen van achteruitgang in de wijk. Dit heeft te maken met de veranderde samenstelling van de wijk

¹⁵⁴ Interview Jansen.

¹⁵⁵ Interview Oomen.

en het feit dat er daardoor verschillende talen worden gesproken. Het heeft ook te maken met de moderne samenleving waar sociale interactie met burens minder de norm lijkt te worden dan vroeger. Deze zaken worden althans door de echt)paren benoemd.

Ellie Oomen herinnerde zich dat het contact met burens in het begin dat ze in Poelenburg kwam wonen heel goed was. Het contact werd steeds minder naarmate het aantal verhuizingen in de flat toenam. Wel wilde Mevrouw Oomen altijd graag weten wie haar burens waren: “Je was een beetje op de hoogte wie er woonde, maar er waren ook echt mensen die zich helemaal daarvan afsloten”.¹⁵⁶ Ellie en Herman Oomen zijn altijd actief geweest in de wijk, hij als gemeenteraadslid en lid van verschillende werkgroepen, zij als vrijwilliger bij het organiseren van een aantal activiteiten zoals een groot buurtfeest in 2007/8. Aan de samenwerking met de moskee houdt het echtpaar verschillende herinneringen over. Herman Oomen vertelde dat hij gevraagd werd voor klusjes in de moskee en dat hij daar heel vriendelijk werd ontvangen. Hij hield er een leuke bijnaam ‘Mukhtar’ aan over waar hij nog met een lach aan terug dacht. Voor Ellie Oomen lag dat anders. Zij herinnerde zich vanaf het begin van de opening een moeizame samenwerking: “Als je dan wilde proberen met elkaar, met die hele wijk dan, wat te doen, dan kreeg je altijd nee”.¹⁵⁷

Het echtpaar Jansen benoemde ook dat “het een gesloten gemeenschap blijft”.¹⁵⁸ Hier doelde meneer op de verschillende migrantengroepen in de wijk: “Als er een vergadering georganiseerd wordt, om bepaalde activiteiten te organiseren of als er wat moet gebeuren in de wijk, dan zie je alleen maar Nederlandse mensen”.¹⁵⁹ Een van de oorzaken van het moeizame contact zocht meneer Jansen bij een taalbarrière: “Ik heb hier een paar oudere mensen boven wonen, schatten van mensen, maar een fatsoenlijk woord Nederlands gaat heel moeizaam”.¹⁶⁰ Vervolgens vulde mevrouw Jansen aan dat de samenleving ook veranderd is: “Mensen werken, daar ga je al. Dus als ze thuiskomen, dan hebben ze hun eigen beslommeringen.”¹⁶¹ Hier speelt dus meer dan alleen het verschil in etnische afkomst. Het verschil in generatie is ook belangrijk. De kinderen van de echt)paren gingen op een gegeven moment de deur uit, terwijl er steeds nieuwe jonge (werkende) gezinnen in de flat kwamen wonen met hun eigen drukke leven. Dit was vermoedelijk niet bevorderlijk voor de sociale interactie.

Voorzieningen

Over het aantal voorzieningen in de wijk waren alle geïnterviewde bewoners het wel eens: die zijn aanzienlijk achteruit gegaan. Voor de echt)paren Oomen en Jansen gold dat de voorzieningen niet alleen zijn afgenomen in aantal maar dat ze ook niet meer aansloten op hun behoeften. Dit heeft volgens hen te maken met de veranderde samenstelling van de bewoners in de wijk. Mevrouw Oomen

¹⁵⁶ Interview Oomen.

¹⁵⁷ Ibidem.

¹⁵⁸ Interview Jansen.

¹⁵⁹ Ibidem.

¹⁶⁰ Ibidem.

¹⁶¹ Interview Jansen.

herinnerde zich dat er in de eerste periode veel winkels waren waar ze graag kwam, zoals de Spar (later Albert Heijn) en kledingwinkel Korver. Dat veranderde: “En dan heb je leegloop van winkels. Wat dus niet meer aantrekkelijk is. Tenminste niet voor ons”.¹⁶² Met ons doelt mevrouw op de Nederlandse bewoners van de wijk. In 2009 brak er een grote brand uit in het winkelcentrum de Bloemkorf, na de renovatie kwamen veel winkels niet meer terug. Mevrouw Oomen zei hierover: “En daar zit nu natuurlijk een grote Turkse winkel die daar waarschijnlijk zeer dominant is. En waar de gemeente nog weleens wat problemen mee zou hebben. En dan heb je gewoon aftakeling. Tenminste, zo zie ik het”.¹⁶³ In dit stukje interview is een opvallend gevoel van wij/zij te ontdekken. Het gevoel hebben dat de wijk niet meer geschikt is voor ‘ons’ heeft een sterke relatie met waargenomen achteruitgang van de wijk. Hier treedt etniciteit (al dan niet bewust) dus op de voorgrond bij het problematiseren van de wijk.

Het echtpaar Jansen zag daarnaast ook achteruitgang in de sociale activiteiten in de wijk, met name bij het buurtcentrum de Poelenburcht. Terugkijkend zagen ze dat het rond de jaren '90 achteruit begon te gaan. Wederom omdat activiteiten verdwenen en nieuwe activiteiten niet aansloten op hun behoeften. Het is goed mogelijk dat de behoeften van het echtpaar ook veranderden naarmate ze ouder werden en de kinderen de deur uit gingen, maar daar stonden ze in het interview niet bij stil. Meneer Jansen herinnerde zich: “Op een gegeven moment kwam er een ander (beheerder) in. En toen is het eigenlijk weggezaakt”. Mevrouw Jansen verduidelijkte: “Je hebt Hollanders, je hebt Turken en alles door elkaar. En Nederlanders telden bij hem niet mee. Alleen de buitenlandse mensen.”¹⁶⁴

Met andere woorden kreeg het buurtcentrum een multiculturele insteek waarbij het volgens het echtpaar niet is gelukt om interactie tussen Nederlandse en niet-Nederlandse groepen te bewerkstelligen. Met name omdat de niet-Nederlandse groepen gesloten zouden zijn voor ‘buitenstaanders’ en omdat ouderen vaak gebrekkig Nederlands spraken. Daarbij komt dat het buurtcentrum een ander karakter heeft gekregen, namelijk dat van een professionele sociale instelling. Het Sociaal Wijkteam is daar immers ook gevestigd. Activiteiten zijn gericht op bewoners van de wijk die hulp nodig hebben (bijvoorbeeld bij taal of de administratie). Het echtpaar miste de nadruk op gezelligheid: “Wat mij betreft stellen ze een happy hour in. Dat je dan volk binnen krijgt en dan komt er vanzelf wel wat. Het is gewoon een professioneel gebeuren”.¹⁶⁵

Rol van de overheid

De rol van de overheid in de achteruitgang van de wijk kwam regelmatig in het interview met het echtpaar Oomen naar voren. Dat is goed te verklaren door het feit dat Herman Oomen altijd heel betrokken is geweest bij de plannen voor de wijk, als gemeenteraadslid en als lid van verschillende

¹⁶² Interview Oomen.

¹⁶³ Ibidem.

¹⁶⁴ Interview Jansen.

¹⁶⁵ Interview Jansen.

wergroepen. Volgens meneer Oomen begon het al in 1983 met de eerste plannen voor verbetering van de wijk Poelenburg: “Er waren tien actiepunten waarvan ik denk vijf buiten de wijk”. Daarmee bedoelde hij dat interventies vaak buiten de wijk gelokaliseerd waren, mensen moesten dus buiten de wijk reizen. Meneer Oomen riep daarover bij vergadering destijds al: “Dit gaat allemaal onze beurt voorbij”.¹⁶⁶

De wijkoverleggen die in het leven waren geroepen naar aanleiding van het plan Poelenburg Totaal klapten, omdat het teveel vanuit de gemeente werd georganiseerd: “Het garageblok van Poelenburg, dat hebben wij als werkgroep al heel lang geleden een voorstel gedaan aan de gemeente om die weg te halen, omdat er heel veel illegaliteit gebeurde. En dat is nooit beloond geweest, tot twee jaar geleden denk ik. En het is compleet opgeknapt.”¹⁶⁷ Ook mevrouw Oomen had sterk het gevoel dat er niet geluisterd werd en dat beloftes niet werden nagekomen: “In 2008, toen zei ik: nu gaat er wat gebeuren. Maar er gebeurde niks. En op een gegeven moment geloof je ook niets. Je gelooft er ook niet meer in”.¹⁶⁸

Hoewel het echtpaar Jansen geen duidelijke mening leek te hebben over de rol van de gemeente, valt tussen de regels door te lezen dat de gemeente hun grip op de wijk wel had laten verslappen. Meneer Jansen zag het moment dat de ‘treitervloggers’ landelijk berucht werden als moment dat de gemeente werd wakker geschud: “Hij (Ismail Ilgun) kwam in opstand tegen datgeen wat hier in Poelenburg leefde. En dat was natuurlijk niet echt positief voor ze, maar het was wel echt provocerend. En de gemeente die daar een beetje voor jan joker rond hobbelde, dat stelde ook geen reet voor [...] Ik denk dat hij (Ismail Ilgun) de boel wel een beetje heeft wakker geschud”.¹⁶⁹

Samenstelling bewoners

De samenstelling van bewoners is al besproken in relatie tot andere thema’s en veranderingen in de wijk. Hieronder wordt verder ingegaan op de samenstelling van bewoners als opzichzelfstaand thema/probleem.

Wat opvalt in het interview met het echtpaar Oomen is de relatie tussen de mate waarin de ‘ander anders is’ en de mate van problematisering daarvan. Mevrouw Oomen stelde dat ze er in eerste instantie geen probleem mee had dat ze veel Turkse burens kreeg in de flat begin jaren ‘80. Ze vertelde dat ze toen vaak met haar (Turkse) buurvrouw samen op het gras zat. Mevrouw Oomen herinnerde zich echter dat deze Turkse gemeenschap veranderde: men werd steeds conservatiever. Zo vertelde mevrouw Oomen: “En op een gegeven moment, iedereen lag naar lekker te zonnen (op het gezamenlijke grasveld). Dus op een gegeven moment hoorde ik er eentje zeggen: “M’n vader komt eraan”, want die lag daar heerlijk zo in d’r badpakkie bij d’r vriendinnen. “Mijn vader, die mag me zo

¹⁶⁶ Interview Oomen.

¹⁶⁷ Ibidem.

¹⁶⁸ Ibidem.

¹⁶⁹ Interview Jansen.

niet zien”. Ik denk: “Hè, wat is dit?” Toen ja kreeg je natuurlijk een beetje die kentering. Je kreeg meer hoofddoeken. Sorry dat ik dat zeg”.¹⁷⁰ Religie wordt hier een onderdeel van de etniciteit van de ander en wordt pas een probleem wanneer deze ver af staan van de eigen religie en etniciteit. Het onbegrip over dit anders-zijn wordt op die manier in relatie gebracht met de achteruitgang van de wijk.

Een ander element dat terugkwam in het interview met het echtpaar Jansen is het gevoel dat de wijk ‘werd overgenomen’. Dit gevoel was ook al zichtbaar bij de achteruitgang van voorzieningen. Dit kwam nog sterker tot uiting wanneer mevrouw Jansen vertelde over de scholen in de wijk: “En ook met de scholen, want het zijn niet meer de scholen die het toen waren. Die zijn allemaal weg. Het waren openbare scholen en nu zijn het allemaal Turkse scholen geworden, hier op de Weer. Het was eerst de Europaschool, toen de In De Weerschool en toen zoetjesaan is het overgenomen”.¹⁷¹ Een kleine noot hierbij is dat mevrouw Jansen met Turkse scholen het islamitisch onderwijs bedoelde. Wederom wordt religie een onderdeel van etniciteit. Overigens is slechts één school daadwerkelijk islamitisch geworden. De andere scholen zijn van naam veranderd maar hebben hun openbare of christelijke karakter behouden. Het gevoel geen aansluiting meer te hebben in de wijk doordat de behoeften van “anderen” (in dit geval Turkse bewoners) de boventoon gingen voeren speelde een belangrijke rol in de problematisering van de wijk.

6.2. Interview met Selin (1983 – heden)

Selin is geboren in 1965 in Turkije. In juli 1975 migreerde ze naar Nederland. Haar vader was een van de eerste Turkse gastarbeiders en het gezin volgde hem naar Nederland. Met haar ouders ging Selin in het centrum van Zaandam wonen, pas toen ze zelf trouwde in 1983 verhuisde ze naar het huis van haar schoonouders in Poelenburg. Ze is daarna nog tweemaal verhuisd binnen Poelenburg. Ze was een van de eerste vijf Turkse kinderen op de basisschool. Inmiddels heeft ze zelf drie volwassen kinderen die zelf een gezin hebben.

In het interview met Selin kwamen duidelijk andere thema’s meer op de voorgrond dan in de interviews met de Nederlandse echtparen. Het was duidelijk dat ze graag de positieve kant van de wijk wilde laten zien, daarom kwam het thema ‘imago’ veelvuldig naar voren, terwijl dat bij de echtparen nauwelijks het geval was. Daarnaast heeft Selin het over veranderingen in de wijk gehad die niet binnen de afgebakende thema’s passen, zoals vervuiling en jongeren op straat. Het is opmerkelijk dat Selin wel degelijk problemen signaleerde in de wijk maar deze niet in verband bracht met etniciteit. In tegenstelling tot de eerdere interviews kwam de (etnische) samenstelling van bewoners minimaal naar voren.

¹⁷⁰ Interview Oomen.

¹⁷¹ Interview Jansen.

Sociale interactie

Selin ervaarde de sociale interactie juist als een hoogtepunt in de wijk in plaats van een achteruitgang. Ze vertelde over haar Nederlandse burens: “Eerst even een babbeltje doen en dan pas ga ik naar binnen. Dus echt leuk met elkaar. En als ik op mijn werk ben dan letten ze ook echt op mijn huis. Ja, echt waar. Als ik op vakantie ga zeggen ze: ‘buurvrouw, maak je niet druk, wij letten wel op je huis.’ Ja, of de licht van m’n auto even, als je het vergeet of zo. Ik vergeet het wel eens en dan zeggen ze: ‘hé, buurvrouw, je licht aan, moet echt, accu straks leeg, ga even je auto, je licht even uitzetten.’ Dus, we komen voor elkaar op. Wij letten op voor elkaar, wij...ja. We zijn heel lief voor elkaar.”¹⁷² De moskee speelt hier ook een belangrijke rol, daar onderhoudt ze veel contact met mensen uit de buurt.

Voorzieningen

Waar de echtparen juist het gevoel hadden dat voorzieningen die aan hun behoeften voldeden verdwenen, benoemde Selin het gevoel dat alles wat ze nodig had in de buurt te vinden was. Wederom speelde de moskee hier een belangrijke rol; Selin vertelde dat bezoekers daar ook terecht kunnen voor sociale voorzieningen: “Je kan altijd hulp krijgen daar. Er zijn altijd mensen die je echt op weg kunnen helpen. Met een juridisch probleem kan je hulp inschakelen, je kan gewoon alles regelen.”¹⁷³

Waargenomen veranderingen

De grootste achteruitgang vond Selin het zwerfafval in de wijk en de toegenomen drukte. Er woonden voor haar gevoel steeds meer mensen in de wijk waardoor er bijvoorbeeld ook grote parkeerproblemen ontstonden. Hoe deze verandering verklaard kan worden benoemd Selin niet expliciet: “Ja, het ligt ook wel een beetje aan de mensen hoor. Mensen die kleine kinderen hebben die laten ook zo maar vaak op straat of in speeltuin spelen. Daar zijn de ouders meestal niet bij en dan maken de kinderen wel een rotzooi overal.”¹⁷⁴ Dit was anders dan toen zij zelf haar kinderen grootbracht in de wijk: “Wat ik nu zie, dat vind ik jammer bij de jongeren, ze hangen nu echt bij Vomar daar. Ze hangen nu overal een beetje. In die tijd, dat mijn kinderen echt opgroeiden, hadden we dat niet. Mijn kinderen gingen nooit ergens aanhangen. Ze waren altijd leuk bezig. Activiteiten, met voetballen. Maar dat zie ik nou niet veel, dat vind ik jammer. Ze hebben nou niet veel te doen waardoor ze zich een beetje gaan vervelen en dat ze daardoor een beetje rare dingen, het rare pad op gaan.”¹⁷⁵

Verder vertelde Selin dat ze zelf nooit lastig is gevallen door rondhangende jongeren, zoals ze dat wel van andere bewoners in het nieuws heeft gehoord: “sommige mensen voelen zich wel een beetje aangevallen, of beetje aangesproken. Of ze voelen zich niet veilig als ze gewoon door die groep kinderen lopen”.¹⁷⁶ De problematisering van hangjongeren werd door haar sterk gerelativeerd.

¹⁷² Interview Selin.

¹⁷³ Interview Selin.

¹⁷⁴ Ibidem.

¹⁷⁵ Ibidem.

¹⁷⁶ Ibidem.

Rol van de overheid

Wat Selin vond van de rol van de overheid in de ontwikkeling van de wijk kan kort samengevat worden in een citaat: “Nou, vroeger zagen wij gemeente bijna niet in Poelenburg hoor, maar nu zie ik overal”.¹⁷⁷ Voorbeelden die Selin gaf zijn het op tijd ophalen van grofvuil, meer inzet van handhaving en het communiceren toekomstplannen voor de wijk. Dit was dus voorheen niet het geval in de beleving van Selin. Het vertrouwen dat zij verloren was nadat plannen uit 2008 niet doorgingen kreeg ze weer terug.

Imago

Selin benadrukte dat ze een heel positief mens is en daarom ook al het positieve van de wijk zag. Ze vond het jammer dat er vanaf de jaren '90 steeds meer 'witte' Nederlanders uit de wijk vertrokken, omdat dit de vooroordelen over de wijk en haar bewoners versterkte. Dit zou volgens haar anders zijn als de wijk meer gemengd was gebleven: “Het contact is dan veel beter. Dan heb je met iedereen een beetje contact. Dan kun je elkaar ook beter leren kennen want nu, als de... Bijvoorbeeld, er was nu veel negativiteit over islam hè, over moslims. Dat mensen die de Turkse gemeenschap niet goed kennen, de islam niet goed kennen, kunnen heel negatief zijn, een vooroordeel hebben. Dat vind ik heel jammer, want als wij elkaar goed kennen dan heb je ook geen vooroordeel”.¹⁷⁸

Dit ging dus voornamelijk over hoe mensen buiten de wijk naar Poelenburg keken. Selin had er moeite mee dat de wijk een slecht imago had: “Maar nu, mensen buiten Poelenburg hoor ik alleen maar heel negatief. Ik zeg: hé, hoe weet jij dat? Woon jij in Poelenburg?”¹⁷⁹ Alleen in relatie tot het imago van de wijk sprak Selin nadrukkelijk over etniciteit.

6.3. Interviews met Hacer, Fatima en Tugba (2000-heden)

De laatste drie vrouwelijke respondenten woonden allemaal ongeveer 20 jaar in de wijk Poelenburg. Hacer en Tugba zijn in Nederland geboren en zijn de kinderen van Turkse gastarbeiders. Fatima is in Marokko geboren en kwam in 1999 naar Nederland. Hacer is in de wijk geboren maar verhuisde op achtjarige leeftijd naar elders in Zaandam. Na haar trouwen verhuisde ze met haar man terug naar Poelenburg waar ze drie kinderen hebben gekregen. Ook Tugba en Fatima hebben hun kinderen in de wijk opgevoed. Wat opvalt is dat, net als Selin, deze drie bewoonsters Poelenburg toch vooral als een goede wijk omschreven waar ze niet uit zouden willen verhuizen. Veranderingen in de wijk werden wel waargenomen, omdat ze pas de laatste 20 jaar in de wijk hebben gewoond gaat het vooral om positieve veranderingen. Terwijl de oudere bewoners juist achteruitgang opmerkten, omdat zij het nog

¹⁷⁷ Ibidem.

¹⁷⁸ Interview Selin.

¹⁷⁹ Ibidem.

als een nieuwbouwwijk hebben meegemaakt. Daarnaast brachten deze respondenten veranderingen en gebeurtenissen in de wijk niet in verband met etniciteit. Het thema ‘voorzieningen’ kwam in deze interviews haast niet aan bod. Evenals het thema ‘waargenomen veranderingen’, te verklaren door het feit dat geen van de bewoners langer dan 20 jaar in de wijk woonde. De enige duidelijke verandering die regelmatig werd aangekaart was de houding van de overheid.

Sociale interactie

Alle bewoonsters waren positief over de mate van sociale interactie tussen bewoners in de wijk. Tugba verhuisde in 2007 van Amsterdam-Noord naar Poelenburg en ze moest wel even wennen in de wijk. Maar nu zou ze er niet meer weg willen vanwege het sociale netwerk dat ze heeft opgebouwd: “Als mijn buurvrouw hulp nodig heeft ga ik ook er naartoe. En als ik hulp nodig heb komt mijn buurman ook weet je”.¹⁸⁰ Ook Hacer voelde veel verbinding in de wijk, dat was al zo toen ze er als kind opgroeide: “En twee van onze burens waren mijn oppas. Dat was toen mijn moeder werkte en met een van de buurvrouwen heb ik nog steeds contact en die heeft ook heel lang opgepast. Een noemde ik buurvrouw en de andere noemde ik tante”.¹⁸¹ Fatima sloot zich daarbij aan en vatte het gevoel over de sociale interactie in de wijk treffend samen: “Ons kent ons in de wijk”.¹⁸²

Rol van de overheid

Over de rol van de overheid waren de meningen enigszins verdeeld. Tugba zag net als de rest een duidelijke verbetering, namelijk dat de gemeente zichtbaarder werd in de wijk en problemen zoals vervuiling vaker aanpakte. Wel had ze moeite met de harde aanpak van alleenstaande vrouwen met jonge kinderen, die in haar optiek te ‘hardhandig’ gestimuleerd werden om inkomen uit werk te halen terwijl ze ook zorg moeten dragen voor hun kinderen. Hacer zag vooral verbetering van het fysieke uiterlijk van de wijk. De gemeente heeft daar volgens haar de afgelopen tijd veel in geïnvesteerd, zoals de vernieuwing van de straat Poelenburg en de renovatie van een aantal flatgebouwen.

Daarnaast is de riolering volledig vernieuwd, waarbij Hacer het gevoel kreeg dat Poelenburg een andere behandeling kreeg dan andere wijken: “[...] er lag overal modder. Ik was zo chagrijnig, maar toen kwam ik in andere wijken. Ik zag toevallig dat er overal platen lagen waar mensen overheen konden lopen en het regende, alles vies, veel viezigheid op je schoenen en je kleding. Dus ik heb toen gebeld met de gemeente, ik zeg, er wordt gewerkt bij ons in de straat. Voor mijn deur in de straat, waar je parkeert, overal. Ik zeg, kunnen hier geen platen neergelegd worden of is Poelenburg niet goed genoeg?”.¹⁸³ Dit zegt veel over de manier waarop deze bewoner denkt dat de gemeente naar Poelenburg kijkt, namelijk als een achterstandswijk. Fatima zag voornamelijk het contact met de

¹⁸⁰ Interview Tugba.

¹⁸¹ Interview Hacer.

¹⁸² Interview Fatima.

¹⁸³ Interview Hacer.

gemeente in de wijk verbeteren: “Ja dat nu de mening van de buurt, de bewoners gevraagd wordt van: wat heb je nodig, wat, waar heb je behoefte aan, wat gaat goed, wat gaat niet goed [...] Want eerst dacht de gemeente: het gaat vanzelf, het is vanzelfsprekend, maar het was niet zo”.¹⁸⁴

Imago

In de drie interviews kwam naar voren dat Poelenburg in hun ogen een slecht imago had. De een was het daar mee eens en de ander helemaal niet. Tugba snapte wel waar het slechte imago vandaan kwam en dacht door de negatieve berichtgeving dat er inderdaad veel speelde in de wijk, hoewel ze daar met eigen ogen niet veel van heeft gezien. De manier waarop ze het imago van de wijk besprak was de enige keer dat ze de etnische samenstelling van bewoners expliciet benoemde: “De hangjongeren was toen het probleem inderdaad en ook buitenaf, omdat het een buitenlandse wijk is. Want zo wordt het gezien. Dat de mensen, de Nederlandse blanke mensen, laat ik het zo stellen, want ik ben ook een Nederlander, maar ik ben ook een Turk, snap je. Maar dat zijn echt Nederlandse mensen. Die komen hier niet wonen. Die komen hier niet.”¹⁸⁵ Een echte Nederlandse is Tugba dus niet in haar eigen ogen, maar ook duidelijk in de ogen van de ‘echte’ Nederlanders die niet in ‘de buitenlandse wijk’ willen wonen. Een duidelijk verband tussen problematisering en etniciteit die door Tugba werd geschetst.

Hacer en Fatima hadden een minder uitgesproken mening over het imago van de wijk, Fatima vatte hierbij treffend samen: “Nou ja het is altijd zo. Als het goed gaat dan hoor je niks, als het slecht gaat...”¹⁸⁶

6.4. Conclusie

De interviews zijn afgenomen om inzicht te geven in hoe bewoners terugkijken op de keten van problematisering in de wijk, daarbij is niet specifiek gezocht naar verschillen tussen de bewoners. Uit deze interviews vallen echter wel een aantal verschillen op, die met de theorie in verband gebracht kunnen worden.

Ten eerste is er tussen bewoners met en zonder migratieachtergrond een groot verschil te zien binnen het thema sociale interactie. De oudere bewoners zonder migratieachtergrond gaven aan minder sociale interactie in de wijk te hebben naarmate de wijk steeds heterogener werd, bewoners met migratieachtergrond ervaren veel sociale interactie in de wijk maar leggen hier zelf geen verband met etnische heterogeniteit. Hier spelen ook andere factoren mee, zoals het leeftijds- en generatieverschil. Deze factoren waren wellicht belangrijker dan het verschil in etniciteit, hoewel dat door de bewoners zelf niet zo werd gezien.

¹⁸⁴ Interview Fatima.

¹⁸⁵ Interview Tugba.

¹⁸⁶ Interview Fatima.

Ten tweede speelde bij de bewoners met migratieachtergrond etniciteit een belangrijke rol bij het imago van de wijk. Zij voelden zich als ‘anders’ gezien, met name door mensen buiten de wijk.

Tot slot valt op dat alle respondenten het erover eens zijn dat de gemeente steken heeft laten vallen in de ontwikkeling van de wijk. Dit heeft te maken met een te beperkte zichtbaarheid in de wijk en het gevoel hebben dat Poelenburg geen prioriteit is voor de gemeente. Het feit dat plannen vaak van korte duur waren of niet uitgevoerd konden worden gepaard met te weinig oog voor de behoeftes van de bewoners hebben hieraan bijgedragen. De afgelopen jaren heeft de gemeente geprobeerd hier verandering in aan te brengen en dit lijkt bij een aantal bewoners vruchten te hebben afgeworpen.

Conclusie

In dit onderzoek is gekeken naar hoe de wijk Poelenburg sinds haar ontstaan in 1964 is verworden tot een 'achterstandswijk'. Daarbij is gekeken naar de manier waarop de wijk werd geproblematiseerd, door wie en waarom. De terugblik van bewoners heeft hier extra inzicht in gegeven. De vraag die in dit onderzoek beantwoord is luidt:

Hoe werd de Zaanse wijk Poelenburg geproblematiseerd in de periode 1964-2019 en waarom?

De vraag is beantwoord aan de hand van verschillende soorten bronnen. Namelijk, archiefmateriaal van de gemeente Zaanstad, krantenartikelen, en interviews. Uit de historiografie kwam naar voren dat etniciteit een belangrijke rol speelt bij de bestudering van achterstandswijken. Dit onderzoek heeft laten zien dat de wijk vanaf het begin stelselmatig geproblematiseerd is op basis van etniciteit. Het feit dat er (te) veel buitenlanders in de wijk kwamen wonen was de voornaamste, en misschien wel enige reden om Poelenburg als probleemwijk op de kaart te zetten. Het beleid dat vervolgens werd opgesteld om de wijk te verbeteren was onderdeel van het zogeheten minderhedenbeleid, specifiek gericht op etniciteit dus. In latere periodes werd dit een stuk genuanceerder en werden problemen vaker gerelateerd aan sociaaleconomische achterstanden.

Het is opmerkelijk dat etniciteit een dermate belangrijke rol ging spelen, gezien het feit dat twee decennia daarvoor wijken nog voornamelijk op sociaaleconomische basis werden geproblematiseerd. Volksbuurten vertoonden vaak dezelfde problemen als latere achterstandswijken, zoals vervuiling, overlast en 'onaangepast' gedrag. Dit terwijl volksbuurten etnisch gezien homogeen waren samengesteld. De verschuiving in focus van sociaaleconomisch naar etnisch is te verklaren aan de hand van de op voorhand geformuleerde factoren, namelijk: 1) Migranten als nieuwe sociale onderklasse; 2) Relatie tussen integratie en concentratie; 3) Relatie tussen etniciteit en sociale cohesie; 4) Verschil in machtskansen; 5) Multicultureel beleid leidt tot culturele bevrozing.

Deze factoren kwamen inderdaad allemaal terug in de gebruikte bronnen, maar niet allemaal even sterk. Ze vormen dan ook samen een verklaring. In de eerste periode van 1964 tot 1985 speelden voornamelijk de Nederlandse bewoners en de lokale krant een belangrijke rol. Nederlanders waren de eerste bewoners in de wijk en hadden daarom een hele andere machtspositie dan de nieuwe buitenlandse bewoners. Ze gebruikten deze positie om via verschillende kanalen, zoals de lokale krant, hun onvrede kenbaar te maken. Deze onvrede kwam met name voort uit de toename van buitenlandse bewoners in de wijk, met name van Turkse afkomst.

In de Nederlandse samenleving ontstond een nieuwe sociale onderklasse, bestaande uit nieuwkomers. De banen waar gastarbeiders voor waren geworven verdwenen en ze raakten werkloos. Het klopt dus inderdaad dat mensen uit de lagere sociale klasse steeds vaker een andere etniciteit

hadden. Echter werd het onderscheid tussen etnische en sociaaleconomische kenmerken niet (meer) gemaakt. Etniciteit werd steeds vaker als de oorzaak van problemen gezien. In de ogen van de Nederlandse bewoners van de wijk waren de Turkse bewoners ‘onaangepast’ en moesten ze ‘integreren in plaats van concentreren’. In eerste instantie wilde de gemeente Zaanstad zich niet mengen in deze discussie, uit angst voor discriminatie. Toch gingen zij in de daaropvolgende periode, van 1985 tot 2007, over tot actie. De Rijksoverheid speelde hierbij een belangrijke rol.

Het PCG-beleid kwam van de grond, dit beleid was onderdeel van het nationale minderhedenbeleid. Daarmee werd Poelenburg op papier een Probleem-Cumulatie-Gebied, een probleemwijk. Dit minderhedenbeleid heeft onbedoeld geleid tot culturele bevrozing van zowel de ‘Nederlanders’ als de ‘buitenlanders’. Buitenlanders zijn tot fundamenteel ‘anders’ verworpen, zo ook in de wijk Poelenburg. De problemen werden ook in het beleid voornamelijk bij de buitenlandse ‘ander’ gezocht. En daarmee ook de oplossing. Het is de ander die zich moet aanpassen en moet integreren, van de Nederlandse bewoner of van de gemeente werd haast geen aanpassing verwacht.

In de laatste en meest recente periode van 2007 tot 2019, kwam er veel meer nuance in de manier waarop de wijk werd geproblematiseerd. Met de komst van de zogenaamde Vogelaarwijken kregen achterstandswijken in Nederland weer veel aandacht van de gemeente, ditmaal voornamelijk voor de fysieke problematiek in de wijk. De economische crisis van 2008 zette een streep door deze plannen en de aandacht voor de wijk verslaptte. De hangjongeren die in 2016 de aandacht opeisten waren voornamelijk van Turkse afkomst, iets wat met name de media niet vergaten te vermelden. Het is duidelijk dat etniciteit nog steeds verweven was in het denken over problemen in achterstandswijken. Dit was ook bij de gemeente het geval. Hoewel de concentratie van bewoners van buitenlandse afkomst niet meer als afzonderlijk probleem werd gezien bleef het een belangrijke factor in de gemeentelijke plannen die vanaf 2017 werden geformuleerd. Daarbij speelden taalproblemen ook een grote rol. Een moeder die Turkse soaps kijkt werd als problematisch gezien. De ‘ander’ was in die zin nog steeds onvoldoende aangepast.

Tot slot zagen de geïnterviewde Nederlandse echt)paren voor een groot deel dezelfde problemen als de lokale kranten en de overheid, ook zij legden nadruk op etniciteit. Daar voegden zij de afwezigheid van de gemeente als verklarende factor aan toe. De bewoners met migratieachtergrond zagen voor een deel dezelfde problemen, zoals vervuiling en overlast, maar zagen hierin geen verband met etniciteit. Wel werd opgemerkt dat etniciteit een rol speelde bij het verslechterde imago van de wijk. Bij de terugblik van bewoners speelde vooral de factor sociale cohesie een belangrijke rol. Zoals was verwacht ervaren Nederlandse bewoners een verminderde sociale cohesie in een etnische heterogene wijk. Etniciteit overschaduwde de aanwezigheid en het belang van andere verschillen tussen bewoners, zoals leeftijd. De bewoners met een migratieachtergrond hadden juist vaker goede contacten met hun burens.

Kortom, dit onderzoek heeft laten zien dat de focus in het debat over achterstandswijken bij etniciteit ligt. De nadruk op sociaaleconomische factoren verschoof met de komst van gastarbeiders

naar etniciteit. Terugkomend op de titel van deze scriptie kan gesteld worden dat de problematisering van onmaatschappelijkheid in volksbuurten en mislukte integratie in achterstandswijken veel overeenkomsten vertoont. Deze overeenkomsten laten zien dat sociaaleconomische factoren (zoals aanhoudende armoede) vermoedelijk een grote rol hebben gespeeld bij problemen in Poelenburg die door etniciteit zijn verklaard. In bestaand onderzoek over achterstandswijken is hier weinig aandacht voor geweest. Dit onderzoek laat tevens zien dat de rijksoverheid een belangrijke rol heeft gespeeld in het definiëren van Poelenburg als probleemwijk. De gemeente Zaanstad koos Poelenburg om in aanmerking te komen voor rijksgelden omdat deze wijk voldeed aan de probleemdefinitie van de rijksoverheid, waarin etniciteit een belangrijk kenmerk was. Vanaf dat moment was Poelenburg een achterstandswijk. Een stigma dat tot op de dag van vandaag aan de wijk kleeft. Dit is een belangrijke bijdrage aan bestaand onderzoek over achterstandsbuurtten. Voor vervolgonderzoek is het interessant om te kijken of de rijksoverheid een gelijksoortige rol heeft gespeeld in de problematisering van andere achterstandswijken in Nederland om zo het gesignaleerde top-down mechanisme verder uit te lichten.

Bibliografie

Secundaire literatuur

Boven, J., *Bloei en verval van vroeg na-oorlogse wijken* (Den Haag, 2008).

Bram, L. en Dronkers, J., 'Ethnic, religious and economic diversity in Dutch neighbourhoods: explaining quality of contact with neighbors, trust in the neighbourhood and inter-ethnic trust', *Journal of Ethnic and Migration Studies* 37:4 (2011) 597-618.

Cankaya, S., *Mijn ontelbare identiteiten* (Zutphen, 2020).

Dekker, K. en Bolt, G., 'Social cohesion in post-war estates in the Netherlands: Differences between socioeconomic and ethnic groups', *Urban studies* 42:13(2005) 2447-2470.

Dercksen, A. en Verplanke, L., *Geschiedenis van de onmaatschappelijkheidsbestrijding in Nederland, 1914-1970* (Meppel 1987).

Elias, N. en Scotson, J.L., *De gevestigden en de buitenstaanders: een studie van de spanningen en machtsverhoudingen tussen twee arbeidersbuurten* (Den Haag, 1985)(Origineel: Londen, 1965).

Fajth, V. en Bilgili Ö., 'Beyond the isolation thesis: exploring the links between residential concentration and immigrant integration in the Netherlands', *Journal of Ethnic and Migration Studies* (2018).

Klein Kranenburg, D., '*Samen voor ons eigen*'. *De geschiedenis van een Nederlandse Volksbuurt: de Haagse Schilderswijk 1920-1985* (Hilversum, 2013).

Leydesdorff, S., *Wij hebben als mens geleefd: het Joodse proletariaat van Amsterdam, 1900-1940* (Amsterdam, 1987).

Lucassen, L. en J., *Vijf eeuwen migratie: Een verhaal van winnaars en verliezers* (Amsterdam, 2018).

Milikowski, H., *Lof der onaangepastheid: een studie in sociale aanpassing, niet-aanpassing, onmaatschappelijkheid* (Meppel, 1977).

Niedekker, D., Roggeveen, P. en Woudt, K., *Zaankanters bestaan niet! Migratie vroeger en nu* (Wormerveer, 2002).

Obdeijen, H. en Schrover, M., *Komen en gaan: immigratie en emigratie in Nederland vanaf 1550* (Amsterdam, 2008).

Schrover, M., 'Pillarization, Multiculturalism and Cultural Freezing. Dutch Migration History and the Enforcement of essentialist ideas', *BMGN: Low Countries Historical Review* 125:2-3 (2010), 329-354.

Simonse, J., *Belemmerde kansen: een sociologische schets van de volksbuurt* (Alphen aan den Rijn, 1971).

Websites

Nexis Leiden

Gemeenteraad Zaanstad

Archief gemeente Zaanstad

Wikipedia

Krantenartikelen

'Werkgroep Poelenburg actief in centrum Poelenburcht', *De Typhoon*, 27-08-1964, 1.

'Bij Poelenburg-kinderboerderij ook schooltuinen', *De Typhoon*, 17-10-1964, 3.

'In Poelenburg "rommelen" ze maar aan', *De Typhoon*, 20-03-1967, 3.

'Het woord is aan: Rommel in Poelenburg (1)', *De Typhoon*, 21-03-1967, 6.

'Het woord is aan: Rommel in Poelenburg (4)', *De Typhoon*, 24-03-1967, 7.

'Poelenburgbewoners in actie tegen "te veel buitenlanders"', *De Typhoon*, 24-05-1975, 3.

'Discotheek in de "Bijkor"', *De Typhoon*, 04-05-1977, 7.

'Handtekeningen-inzameling op Poelenburgdag', *De Typhoon*, 28-04-1977, 7.

'Nijpend probleem', *De Typhoon*, 01-05-1982, 3.

'Poelenburg: het getto van Zaanstad?', *De Typhoon*, 01-05-1982, 7.

'Mening van ambtenaren Zaanstad: problemen Poelenburg kleiner dan elders', *De Typhoon*, 06-03-1985, 14.

'Na jaren van praten weldra aanpak problemen Poelenburg', *De Typhoon*, 30-01-1986, 10.

'Conclusie in provinciaals leegstandsrapport: "Toewijzingsbeleid oorzaak problemen in Poelenburg"', *De Typhoon*, 11-11-1985, 5.

'Maatregelen tegen concentratie van allochtonen in Poelenburg', *De Typhoon*, 03-11-1989, 9.

'Poelenburg al schoner', *De Typhoon*, 20-04-1991, 23.

'Poelenburg is schoner na actiejaar', *De Typhoon*, 23-01-1992, 9.

'Poelenburg al schoner', *De Typhoon*, 20-04-1991, 23.

'Politie past op huizen tijdens buurtbijeenkomst over preventie', *Noord-Hollands Dagblad: Dagblad Zaanstreek*, 12-01-1993.

'Moskee zal veel mensen uit andere landen trekken', *Noord-Hollands Dagblad: Dagblad Zaanstreek*, 12-11-1994.

'Ze is 63 en spreekt amper Nederlands', *Noordhollands Dagblad*, 08-03-2008.

'Uitdaging ligt achter voordeur', *Noordhollands Dagblad*, 13-03-2012.

'Geen tolk meer nodig bij de dokter', *Noordhollands Dagblad*, 29-03-2008.

'Poelenburg zeker geen Slotervaart; 'Er wonen niet alleen armoedzaaiders, er zijn genoeg hardwerkende mensen', *Noordhollands Dagblad*, 01-03-2008, 203.

'We vieren dat dit een leuke wijk is', *Noordhollands Dagblad*, 08-05-2008.

'Een eigen bibliotheek voor Poelenburg', *Noordhollands Dagblad*, 27-06-2007, 201.

'Jongeren rappen over Poelenburg', *Noordhollands Dagblad*, 26-11-2007, 201.

'Keer voor jongeren Poelenburg', *Noordhollands Dagblad*, 27-05-2008.
 'Nieuw jongerencentrum in Poelenburg open', *Noordhollands Dagblad*, 21-10-2009.
 'Aantal meldingen van overlast nihil', *Noordhollands Dagblad*, 13-09-2010.
 'Jongeren bedreigen jeugdleider', *Noordhollands Dagblad*, 19-03-2013.
 'Zwartboek tegen hangjeugd', *Noordhollands Dagblad*, 25-11-2013.
 'Jongere wil gewoon een leuke tijd hebben; succesvolle aanpak overlast hangjongeren Poelenburg', *Noordhollands Dagblad*, 12-04-2014.
 'Grote facelift voor Poelenburg; over 10 jaar moeten de mensen in de rij staan voor deze wijk', *Noordhollands Dagblad*, 23-06-2007, 202.
 'Plan Poelenburg moet overnieuw', *Noordhollands Dagblad*, 20-11-2009.
 'Poelenburg in onzekerheid', *Noordhollands Dagblad*, 29-06-2010.
 'Niet nog een jaar onzekerheid', *Noordhollands Dagblad*, 11-02-2011.
 'Weer vertraging voor plan Poelenburg', *Noordhollands Dagblad*, 07-09-2011.
 'Teleurstelling in de Clusiusflat', *Noordhollands Dagblad*, 09-09-2011.
 'Poelenburg ligt zowat helemaal stil', *Noordhollands Dagblad*, 03-11-2012.
 'Bouw oostkant Poelenburg van de baan', *Noordhollands Dagblad*, 09-02-2013.
 'Poelenburg terug bij af', *Noordhollands Dagblad*, 12-06-2013.
 'Flats niet plat maar opgeknapt', *Noordhollands Dagblad*, 04-07-2013.
 'Arme Amsterdammers kiezen voor Zaanstad', *Noordhollands Dagblad*, 28-10-2009.
 'Achterstand in Poelenburg blijft', *Noordhollands Dagblad*, 15-10-2010.
 'Complete pannen rijst gaan over de balustrade', *Noordhollands Dagblad*, 18-05-2011.
 'We hebben te veel gepamperd', *Noordhollands Dagblad*, 02-03-2013.
 'AH Poelenburg eind dit jaar dicht; lege winkels aan de Lobeliusstraat', *Noordhollands Dagblad*, 11-04-2014.
 'Poelenburg wil rust bij Vomar', *Noordhollands Dagblad*, 06-09-2016.
 'Politieoptreden ergert Poelenburgers', *Noordhollands Dagblad*, 06-09-2016.
 'Niemand doet hier iets, niemand zegt iets', *Noordhollands Dagblad*, 07-09-2016.
 'Filmploeg SBS bedreigd', *Noordhollands Dagblad*, 09-09-2016.
 'Mevrouw, is het goed als ik rook?', *Noordhollands Dagblad*, 10-09-2016.
 'Raadslid-wijkbewoners: Zaanstad moet nu iets doen', *Noordhollands Dagblad*, 10-09-2016.
 'Geke Faber: doe aangifte', *Noordhollands Dagblad*, 10-09-2016.
 'Ilgun vast, chauffeur aangepakt', *Noordhollands Dagblad*, 14-09-2016.
 'Ilgun irritant, niet strafbaar', *Noordhollands Dagblad*, 15-09-2016.
 'Treatervlogger Ismail Ilgun komt weg met excuus-vlog', *Noordhollands Dagblad*, 25-07-2017.
 'Poelenburg gaat ineens snel', *Noordhollands Dagblad*, 01-11-2016.

Archieven

Persoonlijk Archief Oomen

Gemeentearchief Zaanstad

Interviews

Interview Oomen

Interview Jansen

Interview Selin

Interview Tugba

Interview Hacer

Interview Fatima

Bijlage: Transcripties interview

Interview Oomen

SP1: Interviewer

SP2: Ellie Oomen

SP3: Herman Oomen

SP1: Oké. Het is vandaag 1 november. Dit interview wordt afgenomen ten behoeve van mijn scriptieonderzoek voor de master geschiedenis aan de universiteit van Leiden. De scriptie zal ook gepubliceerd worden op de website van de universiteit. Gaan jullie daarmee akkoord?

SP2: Ja.

SP3: Ja.

SP1: Oké, hartstikke bedankt. Eerst misschien wat algemene informatie. Wat zijn uw namen?

SP2: Mijn naam is Ellie Oomen.

SP3: Herman Oomen.

SP1: En in welk jaar bent u geboren?

SP2: Ik ben in 1948 geboren.

SP3: 1946.

SP1: En welke plaats?

SP2: Ik in Rotterdam.

SP3: En ik in Schiedam.

SP1: Dat is een eindje.

SP2: De fietsenstalling van Rotterdam. Zo noemde ik het. Schiedam, daar komt de rest van mijn familie vandaan. Dus ik zat ook heel vaak in Schiedam. Gewoon opa en oma bezoeken en dat soort dingen.

SP1: En in welk jaar zijn jullie getrouwd?

SP2: We zijn in '70, '71.

SP3: Wij zijn katholiek. En het telt eigenlijk bij ons de katholieke krant, de trouwdag is dan de dingen. En dat doen we, omdat we op 31 december getrouwd zijn. Dat was een belastingvoordeel. Kreeg je het hele jaar je belasting terug.

SP2: 30 december was dat. 31 kon niet.

SP1: Dus dan net tussen '70 en '71 eigenlijk.

SP2: Ja. '70 en in '71 zijn we dan voor de kerk.

SP1: Oké. Hebben jullie ook kinderen?

SP3: Ja. Twee meiden.

SP1: En hoe oud zijn die nu?

SP2: Die zijn van '71 en '72. Dus die zijn alweer, ik moet altijd nadenken, 44, 45.

SP1: Oké, leuk. En wanneer zijn jullie in Poelenburg komen wonen?

SP2: In maart 1974. Dat was rond Pasen. Daar heb ik het altijd aan onthouden.

SP3: Even aanvullen waarom we dat gedaan hebben. Ik werkte met Simon de Wit, dat was de voorganger van Albert Heijn. En toen werd ik bedrijfsleider eerst in Goes en toen in Middelburg en toen ging Middelburg het filiaal dicht en toen kregen wij, je kreeg altijd een huis toegewezen. Want dit zijn ook huizen, waar we straks ook terugkomen. Dus toen kwamen we hierheen. Toen werd ik assistent in de (? 00:03:23) straat. En daar werd Simon de Wit filiaal. Dus wij hebben nooit naar een huis gezocht, we hebben het altijd gekregen.

SP1: En die was in Poelenburg, het huis.

SP3: Die was in Poelenburg, ja.

SP2: In Katwijk woonden we dus boven de winkel. Die ging dicht in Katwijk. En toen was het dus even zoeken waar we terecht zouden komen. En dat is dus Zaandam geworden.

SP1: Kunt u zich de verhuisdag nog herinneren?

SP2: Ja, was chaotisch. We hadden natuurlijk eerst gekeken van waar we eerst naartoe zouden gaan. Het zou Rotterdam worden of iets anders, maar het was nog kleiner dat wat we hadden in Katwijk. En hier kwamen we dus eigenlijk gewoon in een appartement. En dat was toen op de Twiskeweg, dat blok. Die elf flats. Twiskeweg, Poelenburg. Dat was toen van BZI en BZI staat voor Bedrijven Zaanse Industrie. Want de hele wijk is eigenlijk gebouwd om medewerkers, arbeiders te huisvesten die van andere streken kwamen. Dit hier zo. Ik zal er straks een kopietje van maken. En hierin staat dus de echte geschiedenis. Maar dat wij er kwamen wonen in '74, was het van de bedrijven. Simon de Wit, Albert Heijn, Bruijnzeel, Verkade.

SP3: MDRM.

SP2: Want hij heeft nog de sleutel moeten halen bij Bruijnzeel. En daar heeft 'ie moeten tekenen.

SP1: Waren jullie de eerste bewoners, was het net nieuw?

SP2: Nee, we zijn de tweede bewoners. Daarvoor woonden werknemers van Simon de Wit en die hadden dus een woning gekocht of zoiets, dus die woning kwam vrij, dus zo dat wij daar dus in konden.

SP1: Kunt u het appartement omschrijven? Hoe zag het eruit?

SP2: Het is eigenlijk een vierkamerappartement. Het was een hoog. En eigenlijk toch wel gelijkvloers. En dat had dus drie slaapkamers en de woonkamer, keuken. Was toen een kleine keuken. En een douche, badkamer, toilet. En de hal.

SP1: En wat was uw eerste indruk van de wijk toen u er kwam wonen?

SP3: Groen.

SP2: Groen, maar ook dat het allemaal, dat wij er kwamen wonen, toen woonden er echt nog heel veel Nederlanders. Ook op de trap. Want het was natuurlijk een appartement van acht. Het was een trappenhuis van acht woningen. En daar woonden toen gewoon mensen die dus daar bij een bedrijf werkten. Want een jaar later kregen we een brief, toen woonden we daar net, dus dat het een vereniging van eigenaren werd dat blok. En je had nog een ander blok aan de andere kant van Poelenburg, dat was Linnaeusstraat Poelenburg. Dat achterste blok. En dat werd toen ook vereniging van eigenaren. Met eigenlijk de torenflats. Zo aan de Zuidervaart en hier was het, hoe heet die, geen Oudemansstraat, maar goed. Dat werd dus ook vereniging van eigenaren. Toen konden we het kopen. Toen woonden we er net. En toen was het wat koop je. De muren van je burens.

SP3: Gelukkig hebben we dat gedaan.

SP2: Ja, maar veel later. Veel later. Omdat we kwamen er net. En we hadden niet zoveel geld natuurlijk nog. En toen heeft een ander, dus dan krijg je andere huurder. Maar dat was dus eigenlijk het begin van de vereniging van eigenaren. En we waren eigenlijk de eerste flat toen wat koopflat werd.

SP1: En waarom hadden jullie besloten om toch te kopen?

SP2: Veel jaren later, omdat we eigenlijk de badkamer wilden veranderen. Er zat nog een lavet in.

SP1: Dat hadden wij ook in ons oude huis, ja.

SP2: Dus je kent het. Een heleboel kennen het niet meer. Dat was toen gewoon heerlijk. De kinderen waren klein, dus zo lekker in bad. En de wasmachine was stuk, dus dan konden we 's zomers had ik daar gewoon dan de was in. Dus erin en eruit, erin en eruit.

SP1: Kan handig zijn.

SP2: Ja. En dat wilden we veranderen en toen kregen we steeds te horen van: "nee, je kan het kopen." Kopen, kopen. En op een gegeven moment, we zouden eerst nog gaan verhuizen en dat is toen gelukkig niet doorgegaan. En toen heeft een zwager van ons, die zei van: "Ik kom kijken." En die is

dus onderhandelaar geweest tussen de eigenaar en ons. En toen hebben we het gekocht in '93. Dus eigenlijk veel later.

SP1: Zat nog best een periode tussen. En u zegt gelukkig dat u niet verhuisd bent. Waarom is dat?

SP2: Nee, omdat ik dat altijd, je kent daar de buurt, je zat overal in. Ik zat al toen in het buurt, hoe heet het, in Poelenburg het buurthuis en daar was ik gewoon volop actief bezig. Ik was bezig kinderkoor voor de kerk. Je deed met de school was je geen handwerkmoeder, maar zo'n inspringmoeder van creativiteit en alles. En ik maakte toen al gewoon veel foto's in die wijk ook, dus dat legde je dan ook weer vast. En ik was daar volop bezig gewoon in het buurtcentrum, maar ook voor het regelen van andere dingen, dat kwam later.

SP3: We hebben gescheiden hobby's, hoor. Zij deed zeg maar de sociale kant, in het buurtcentrum heel veel, fotoclub. En ik deed de wijk. De vereniging van eigenaren had ik nauwelijks mee te maken. Maar het ging juist opknappen van woningen, Masterplan... Dus wij hebben gescheiden hobby's zeg maar.

SP1: Maar wel actief allebei.

SP2: In '83 hadden we toen de eerste vergadering.

SP3: Ja, daar zal ik wat over vertellen.

SP2: Ja, maar dat was dus in '83 dat we die grote wijkvergadering hadden. Die hele zaal zat vol. En nu, dat mag jij verder vertellen.

SP3: Het lijkt wel een partijcongres. Daar was Ralph Pans, die was toen wethouder hier. Is naderhand burgemeester van Rosmalen geweest en directeur van Vereniging Nederlandse Gemeenten, dus hij had nogal wat in z'n. Die ging uitleggen in een zaal met een paar honderd mensen erin, wat allemaal de bedoeling was. En we zouden voor de kinderen opknappen, de kinderen zouden wat krijgen, extra ondersteuning, want het was toen een hoop Turkse mensen natuurlijk al. En we zouden werkgelegenheid krijgen achter het station was een kantoor. Dus wij kregen langzaam de pest erin dat het niet in Poelenburg ging plaats. En toen vroeg die na een aantal stukken: "En wat vinden jullie ervan?" Toen begon ik, ik heb nog een vaste stem, dus ik heb geen microfoon nodig, en ik zeg: "Dit gaat allemaal onze beurt voorbij. Allemaal voor andere wijken hebben jullie plannen gemaakt, terwijl het Poelenburg geld is, want we krijgen van de overheid geld voor Poelenburg. Dus dat geld, dat gaat aan onze neus voorbij." En toen zei ik op een gegeven moment van: "Maar ik wil me kandidaat stellen voor die commissie die er. Dat gaat de gemeente wel voorbij." En toen stond er een man op en toen zegt Ralph Pans: "Het is wel leuk dat u eventueel kandidaat bent, maar we zitten al vol." En toen stond er een man op en die zegt: "Voor die meneer sta ik mijn plaats af."

SP1: Wat mooi. En wat gebeurde er toen?

SP3: Toen was Ralph niet vriendelijk meer tegen me. Nou had ik 'm naderhand toch vaak gesproken. Want we hebben toch ooit gelijk met Ralph Pans. Hij had beloofd op de Weer, daar hebben ze in het midden stenen neergelegd. Om de snelheid te remmen, maatregelen zouden dat zijn. Maar het was een lawaai. En toen wij weer een vergadering beleggen waar die bij was en gezegd: "Het is onhoudbaar, want mensen kunnen niet meer slapen, zowel lawaai maakt dat." Hij zegt: "Ik beloof

jullie dat het X datum voor elkaar is." X datum was het niet voor elkaar natuurlijk. Om vijf voor twaalf 's nachts. Ik bel Ralph Pans. Ik zeg: "Je hebt nog vijf minuten."

SP1: En wat zei die?

SP3: "Je waagt het niet weer om me te bellen." En toen zeg ik: "Jij waagt het me niet dat het langer duurt. Dus hupsakee." En die is een paar keer eruit geweest, want het is een ellende die Weer met lawaaioverlast met de auto.

SP2: De laatste keer.

SP3: Dus Ralph Pans, ik kwam hem in Texel nog een keer tegen. "Jij hebt me 's avonds wakker gemaakt." Ik zeg: "Ja, jij had niet gedaan wat je beloofd had."

SP1: Dat wist 'ie nog. Kan ik me voorstellen.

SP2: Maar toen ben je ook in die commissie gekomen, toen ben je wijkvoorzitter geworden. Peter Heise, die naam moet je misschien nog iets zeggen.

SP3: Die moet je echt noemen in jouw verslag.

SP2: Peter Heise is de eerste opbouwwerk. Hij liep eerst stage in Poelenburg. Hij woonde ook in Poelenburg. En Peter Heise is toen, hoe heet het, opbouwwerker geworden daar en heeft dus eigenlijk de eerste aanzet gegeven om, en pogingen ook, om de wijk een beter aanzien te geven. Maar ook dat in die commissie, en dat is naderhand nooit meer gelukt, om daar echt alle groeperingen in te krijgen die in de wijk woonden. Maar goed, toen was het nog, dat was gewoon een groep die dat deed, een werkgroep. Dat heette Poelenburg plus en Poelenburg Totaal. Dat heeft iets van verschillende namen gehad. En toen was het dus eigenlijk ook al dus dat, dat ging over de kleuren in de wijk. Dan kwam er een Floor Dessels en nog eentje.

SP3: Dusseldorf.

SP2: Dusseldorf, ja. Die hadden dus in de wijk gaan kijken, dus die hebben de kleuren aan de wijk gegeven. Dus je hebt het rode gedeelte, het blauwe en het gele gedeelte.

SP3: Is je dat nooit opgevallen?

SP1: Wel dat de flats kleuren hadden, maar.

SP3: Dat is bewust.

SP1: Nooit bij stilgestaan.

SP3: Dat is per blok, dat het overzichtelijk is. Het is heel groot. Het is rood, geel en blauw.

SP2: En die hadden toen ook dat kunstwerk wat nu voor de Bloemkorf staat, dat is een van de kunstwerken die toen ook door Floor Dusseldorf is ontworpen. Daar zit dus ook rood, geel en blauw in.

SP3: Moet je opletten, bij de Bloemkorf, is je ook niet opgevallen. Daar staat een hoge paal in het rood en die staat zo scheef en dan is de straatstenen.

SP2: Die driehoek.

SP1: Nee, is me nooit opgevallen.

SP3: Nee. Woon je in de wijk?

SP1: Niet meer, maar vroeger wel. Maar ik woonde helemaal aan de andere kant. In de Linnaeusstraat.

SP3: Dat klopt.

SP1: Dat komt meer bij de Albert Heijn in de buurt.

SP3: En we hebben een kunstwerk bij de Poelenburcht. Heb je die tafel weleens gezien bij de Poelenburcht buiten?

SP1: Nee.

SP3: Ben je weleens bij de Poelenburcht?

SP1: Zeker.

SP2: Die tafel staat er nog steeds.

SP1: Ook een kunstwerk.

SP2: Daar zitten nu afschuwelijke platen erop. En dat is gekomen, dat is de tafel van Adams. Community table. Hij staat ook genoemd in een van de boekjes van de kunstwerken. En daar mogen dus geen, dat zijn dia's die daarin zitten en dat moesten dus allemaal dingen van de wijk zijn, maar er mochten geen mensen op staan. Dus er zitten ook. Maar die platen zijn nu echt afschuwelijk. Maar er mogen geen andere platen in van Adams. Dat heb ik weer gehoord van een van de kunstenaars, die werkt nog steeds op het stadhuis.

SP3: En dit is een hele belangrijke kunstenaar, want als die op Schiphol komt, heb je een heel wit blok waar je in kan zitten. Een rustruimte zeg maar eigenlijk. Dat is ook van hem. En als je op Schiphol mag exposeren, dan heb je wat gemaakt.

SP1: Dat denk ik ook.

SP2: Met dia's ook. Hij werkt dus echt met dia's. Dat is zijn stijl.

SP1: Leuk. En u zei dat in '83 de eerste vergadering eigenlijk was. Wat was de aanleiding daarvoor om die te organiseren?

SP3: Die avond dat Ralph Pans uitlegde wat er gebeurde, ging in de wijk al die toestanden, wat ik zei, dat het achter het station voor de werklozen uit de wijk. Die gaan vanuit de wijk niet naar achter het spoor. En voor de kinderen extra lessen, maar dat deden ze in de wijk Peldersveld. En zo waren er heel veel dingen, er waren tien actiepunten waarvan ik denk vijf van die dat het buiten de wijk. We willen een ambtenaar daarvoor. Ja, ho, ho. Voor een ambtenaar een normale taak. En ik was nogal, niet boos, ik laat me graag gelden als het nodig is. Dus vaak stonden we tegenover elkaar.

SP2: Maar de aanleiding was eigenlijk dus dat we achterstandswijk werden. Dat was dus eerst met 40 andere in Nederland werden we achterstandswijk.

SP1: Was dat in '83 al?

SP2: Was in '83. En dat heeft natuurlijk Vogelaarswijk, heeft allemaal andere namen gekregen. Maar toen werden we achterstandswijk. En toen is dus die groep ontstaan. En dat was ook eigenlijk als je dus nu kijkt, dus je had niet de bewonersgroep, hoe heet dat ook alweer. De Wok? Wijkoverleggen. Die zijn gekomen nadat het geploft was dat van Poelenburg totaal, dat was geploft, gewoon omdat het te veel vanuit de gemeente werd geregeld. In Poelenburg kwamen ook steeds meer vanuit de gemeente werd daar in gepompt, zodat het voor de bewoners ook steeds minder werd. En op een gegeven moment was er dus een rel met een burgemeester die dus echt aan het doordrammen was. En toen is dus die groep gezegd van Totaal van: stoppen ermee. Maar de ambtenaren, die waren wel tevreden, want die kregen weerklank. Dus als ze iets wilden, dan was de groep: we willen dit. Dan kan dit of dan kan dat. En het was dus niet. Het bestond eigenlijk gewoon uit de laagbouw, maar ook uit de hoogbouw. Want die groep is ontstaan, want je had dus eerst ook bij iedere flat had je flatcommissie. Die hadden ook allemaal vergaderingen. En dat is eigenlijk gesmolten in dat niet wijkoverleg, maar in dat Poelenburg totaal. En dat had de gemeente dan wel goed gezien van: dat is eigenlijk best een slim idee. Maar wij kregen niet de eerste titel. Dat ging naar Zaandam-Zuid. Want wij hadden al iets. Dat ontplofte dus. En het is daarna ook nooit meer goed gelopen met de wijkoverleggen.

SP1: En waarom ging dat niet goed?

SP2: Omdat er toch telkens weer wrijvingen waren. Toen kwam er ook geld. Eerst was er geen geld. Toen kwamen de wijkoverleggen. De wijkoverleggen kregen dus een budget. En dan kon een wijk zelf bepalen wat er met het budget gebeurde. Dus als iemand heel hard riep: "Maar mijn straat moet opnieuw betegeld worden" of weet ik veel wat, dan ging dat daar naartoe. Of "achter mijn huis moet een speeltuin komen." En er was dus eigenlijk geen lijn in van wie konden nu bepalen van wanneer wat. En de wijkoverleggen zijn er natuurlijk nog, of ze er nog zijn weet ik eigenlijk niet.

SP1: Er is wel een klankbordgroep dat ik weet.

SP2: Ja, klankbordgroep Poelenburg, dat is Gert-Jan. Die bestaat eigenlijk ook al heel lang. En ik ben toch wel blij dat de gemeente daar toch een beetje naar gaat luisteren. Want ik zeg altijd het was eerst een beetje de opstandingsgroep. Je krijgt een beetje met een boze toon. Maar die zijn toch goed bezig nu ook om echt dingen aan te kaarten, aan te geven en langzamerhand komt daar in ieder geval een beetje lijn ook in. En dat is eigenlijk ook een beetje een uitvloeisel van wat we eerst hadden met Poelenburg totaal en wijkoverleggen die niet liepen. Want er moest natuurlijk altijd een combinatie zijn van al de mensen die daar wonen. En de een kon niet met de ander overweg en dan had je weer de verschillende Turkse groepen die je nou nog steeds in Poelenburg hebt. De een kan niet met de ander

overweg, de ander praat niet met de ander. En dat is gewoon helemaal verkeerd gegaan. En dat ze dan hun eigen weg wilden gaan.

SP1: Wie wilden hun eigen weg gaan?

SP2: Soms die wijkoverleggen. Of de groepen die daarin zaten. Want ik wilde toen, toen was het zoveel jaar bestaan van de wijk of van Poelenburg. Toen dacht ik van: mooi, dan kunnen we gezamenlijk iets doen met het wijkoverleg. En die ene had toen al iets met straatvoetbal en zo'n toernooi. Ik denk: mooi, dan vullen we elkaar aan. Nee, hoor, daar deden ze dus niet aan mee. Want dat paste niet of weet ik veel wat. Dat heeft bij mij echt kwaad bloed gezet. En dat is toen wel allemaal gelukt gelukkig, maar wel via een omweg en daar had ik Jacob.

SP3: Ritsma.

SP2: Nee, Mijdema. Die heeft mij gestimuleerd. Die zegt van: het is een heel goed plan. Dat was toen een van de wijkmanagers. Hij is helaas overleden. Maar die heeft mij gestimuleerd, die heeft gezegd: er is wel een kans. En ga het doorzetten.

SP1: En wanneer was dat?

SP2: Dat was, ik was 45, 40. Ik heb 40, 45, 50. Dat was in 2008. Want 2009 is het eerste fotoboekje uitgekomen.

SP3: Hebben we daar nog exemplaren van?

SP2: Moet ik zo even kijken. Ik heb er een, die wil ik zelf.

SP3: Dan kan ze het inzien.

SP2: 2010, ja. Ik zal zo even uit de kast halen. Ja, 2008 was 40 jaar. En 2009 is het boekje uit. En dan blijf je een beetje in die cyclus allemaal. Even kijken.

SP3: Samenwerking met een moskee, dat is een hekel onderwerp. Wij hebben meegemaakt dat de moskee gebruikt ging worden, de procedures doorgelopen. We hebben als klankbordgroep, werkgroep hebben we toen gezegd zijn we daar nou voor of tegen. In Nederland, als een genootschap een kerk wil bouwen, dan mogen ze een kerk bouwen. Dus waarom zou een moskee niet gebruikt mogen worden. En toen gingen we een bijzondere samenwerking een keer gehad. Dat was toen er is een aardbeving in Turkije geweest jaren geleden, ik denk vijftien jaar geleden als het niet langer is. En dat zou rechtstreekse televisie-uitzending vanuit de moskee gebeuren. En de moskee moest er natuurlijk een beetje netjes bij zitten enzo. Toen ben ik naar de voorzitter gegaan, ik zeg: "Ik wil eventueel wel helpen. Ik heb wat ervaring ermee." Ik heb zelf tien jaar op de Dam in Amsterdam op 4 mei in de organisatie gezeten. Dus dan snap je een beetje wat er speelt. En zeker toen prinses Margriet kwam bij die uitzending. Dus er waren een aantal klussen toen. De voorkant moest geschilderd worden met verf en zo waren er wel meer zaken. En toen zegt 'ie: "Zeg maar wat je hebben moet en dan regel ik dat wel." Dus ik zeg: "Ik wil tien man hebben om te schilderen." Een, twee, drie, vier, vijf, puts, klaar. En toen werd ik muhtar genoemd. Maar dat is allang weer geleden, hoor. Maar dat vond ik toch wel leuk, zo'n eretitel. Je weet wat het betekent?

SP1: Het is gewoon een naam, toch, dacht ik.

SP3: Muhtat is het dorps hoofd.

SP1: Oh, dat wist ik niet. In het Arabisch is het gewoon een voornaam. Maar in het Turks blijkbaar iets anders. Oh, leuk. Mooie bijnaam.

SP3: Ja. En nog als ik soms binnenkom, die oude mannen zitten dan: "Muhtar."

SP1: Leuk. Misschien kunnen we nog terugkeren naar toen jullie daar net kwamen wonen. Bijvoorbeeld als jullie boodschappen gingen doen, waar deden jullie dat doen? Wat voor voorzieningen waren er?

SP3: Bij die Albert Heijn Wiegman. Zegt je dat niks, Wiegman van Albert Heijn? Die zat waar nu, hoe heet dat, waar de Tanger zit.

SP1: Tanger heet dat nu. De Albert Heijn zat vroeger daar, ja, dat weet ik nog wel. Dus die was er toen al.

SP2: Dat was eerst de, hoe heette dat ding, Spar. En dat was toen dat wij er komen wonen, was het toen al Albert Heijn? Nee, toen was het ook Spar. En toen heeft Albert Heijn het overgenomen. Of tenminste heeft de naam, want hij bleef dus eigenaar, Wiegman. Maar hij nam dus de naam aan. En hij heeft dus echt. En de Vomar zat er toen al wel, maar ik vond dat, nee, het is nooit mijn winkel geweest.

SP1: Dat kan.

SP2: En in het Bloemkorf, dat was toen echt toch een goed winkelcentrum. En daar kon je echt helemaal doorheen lopen en naar de Spaakman. John is helaas overleden. Ja, daar kwam je. Dat was echt als je met een klusje zat van hoe moet ik dat nou weer doen, kan dat wel. Dan had die een folder, dan zei ik van: "Dat lijkt me." En dan degene die daar ook werkte zei: "Dat is rotzooi, die verkopen we niet." En daar zat die tapijt man zat erin.

SP3: Jamin heeft er nog in gezeten.

SP1: Echt?

SP2: Jamin, ja. Een kantoorboekhandel.

SP3: Een drogist.

SP2: Groen. Van de verf. Dat was echt gewoon een heel goed winkelcentrum ook. Met allemaal kleine winkeltjes erin. Maar goed, daar kwam je dus ook. Gewoon voor dat soort dingetjes. Maar de echte boodschappen, dat was altijd even er doorheen lopen.

SP1: Door naar de andere kant.

SP3: Die is afgebrand, hè.

SP1: Paar jaar geleden alweer.

SP2: En de Chinees. Je had daar natuurlijk in de Lobeliusstraat de Chinees. Daar heeft de bloemenman gezeten.

SP3: Drogist.

SP2: Die visboer zat er. Er zat toen die fietsenzaak. Hoe heette dat. Die heeft ook altijd heel veel in het buurtcentrum gedaan. En daar had je waar de politie op straat, Poelenburg had je toen nog zo'n woonwinkel.

SP3: Waar de verzekeringsmaatschappij zit nu.

SP2: En dat was toen ook politiebureau. Tegenover de moskee. Daar heeft dus eerst nog zo'n wolwinkel gezeten. Op de achterkant had je ook nog wat kleine winkeltjes. Dus dat was altijd, je kon daar altijd wel terecht. En dat is nu echt helemaal stukken minder.

SP1: Wanneer is dat een beetje gaan veranderen?

SP2: Na de brand. Na de brand van de Bloemkorf is het dus als een kaartenhuis in elkaar gezakt. Men wilde daar terug en toen, dat was in 2009 was die brand. Nee, 2008. En toen wilden ze daar weer terug, maar er moest dus tijdelijk op een grasveld iets komen. Dan krijg je dus alle bewoners tegen van: niks mag hier komen, dat moet voor de kinderen blijven. Dus dat is helemaal doodgebloed. Het heeft natuurlijk tijden stilgelegen daar en afgebakend. Totdat daar dus de woningen toch wel weer opnieuw gebouwd zijn. Daar heb ik ook een hele fotoserie van gemaakt. En toen zouden dus de winkels daaronder weer wat komen. Toen moest het allemaal weer maatschappelijk gebeuren. Dus het gevolg is dat je er niet meer doorheen kan, maar dat het helemaal potdicht zit en daar natuurlijk een grote Turkse winkel zit die daar waarschijnlijk zeer dominant is. En waar de gemeente nog weleens wat problemen mee zou hebben. En dan heb je gewoon aftakeling. Tenminste, zo zie ik het.

SP1: Omdat daar niet meer winkels zijn die voor u relevant zijn.

SP2: Nee. Dus Tanger ben ik eens een keer in geweest, maar daar ben ik gillend uit gelopen. Lobeliusstraat is natuurlijk ook helemaal niks meer, want daar had je gewoon goede winkelvoorziening. Daar zat Korver, daar had je onze brokkenman, Trendy.

SP1: Ja, ik weet het nog, de kledingwinkel.

SP2: Korver en Trend, die zijn nu naar Oostzaan.

SP1: Dat wist ik niet.

SP2: Ja. En dan heb je gewoon leegloop van winkels. Wat dus niet meer aantrekkelijk is. Tenminste niet voor ons.

SP3: Nee, voor de wijk is het een prima winkel, maar niet overstijgend. En in veel steden zie je zulke kleine dingen, die weliswaar steeds minder klanten krijgt. Want er zit een Albert Heijn met een

XL natuurlijk, een Jumbo met ook XL. Alhoewel Jumbo in Zaanstad bijna niet voorkomt, maar. De Albert Heijn is natuurlijk nu heerser hier. Over het spoor natuurlijk is Zuiderhout. Dat is allemaal uit Poelenburg weggezogen. Van klein naar heel groot.

SP2: Maar niet enkel de winkels. Als je kijkt dus dat wij daar woonden in '74, toen werd Het Kalf net gebouwd. Toen zijn heel veel mensen naar Het Kalf verhuisd. Naderhand spijt, want toen zaten ze niet meer in het groen. Ik heb er eens eentje gehoord, die zei van: "Het Kalf is mooi, maar ik mis het groen." Je krijgt Westerwating. Heleboel mensen dus als je in Westerwating roept Poelenburg, dan kijken heel veel mensen om, want die zijn ook daar. Dus de woningen die vrij kwamen, je had natuurlijk de trek al van de Turkse bewoners. Je hebt Italianenflat, die is er al natuurlijk heel lang. Die is er al eigenlijk vanaf het begin, want die wordt hier ook al in genoemd. Dan krijg je dus een trend dat heel veel Turkse mensen eerst geplaatst werden in de flats. Naderhand krijg je dus dat mensen toch gingen kopen. Dus je krijgt de verschuiving van de flats, die gingen naar de laagbouwoningen. Daar verdwenen mensen uit, mensen kochten die woning. En dat zie je dus allemaal hekken. Heggen waar je dus niet meer doorheen kan en het wordt een fort, want dan moet je gewoon al die schuttingen maar omzagen, want dan kan je weer zien wat er woont. En in Poelenburg had je dus de flats, laagbouw en, hoe heet het, de villa's, dus aan de rand. Maar de, hoe heet het nou, Vennenbuurt hoort er ook bij. Maar dat vergeten een heleboel. Want Poelenburg eindigt bij het water.

SP1: Bij de Gouw, toch? Het heette ook het plan over de Gouw ofzo in eerste instantie.

SP2: Ja.

SP3: Wat we ook natuurlijk hebben, is dat de Turkse mannen hier natuurlijk kwamen en in een soort pension achtig iets waar nu het kerkhof is, het crematorium, daar stond een onderkomen voor Turkse mannen.

SP1: Voor de gastarbeiders.

SP3: En naderhand zijn ze naar Poelenburg of naar andere wijken. Maar daar was de eerste opvang.

SP1: En die zijn later naar Poelenburg verhuisd, een deel.

SP2: Ja.

SP3: En dan hadden ze een eigen kok enzo. Dus de eerste opvang zeg maar was daar.

SP2: Je krijgt zo de hele verschuiving.

SP1: En weet u nog wanneer ongeveer echt die samenstelling van Poelenburg begon te veranderen? U zei in het begin hadden we heel veel Nederlandse gezinnen.

SP2: Dat is eigenlijk al in '83, '84. Want ik weet nog wel dat er waren toen al toch vrij veel Turkse mensen, gewoon ook in ons blok. En onze kinderen speelden buiten en dat was het grote grasveld. Dat was gewoon een hele grote tuin voor iedereen. Daar heb ik vaak met mijn buurvrouw ook lekker op het gras gezeten. En als het warm was, gingen de badjes naar buiten. En daar hebben we iglo's gemaakt. Toen het nog echt een beetje vroom. En op een gegeven moment, iedereen lag daar gewoon lekker te zonnen. Dus op een gegeven moment hoorde ik er eentje zeggen: "M'n vader komt eraan,"

want die lag daar heerlijk zo in d'r badpakje bij d'r vriendinnen. "Mijn vader, die mag me zo niet zien." Ik denk: hè, wat is dit.

SP1: Dat waren uw Turkse burenen?

SP2: Toen kreeg je natuurlijk al een beetje die kentering. Je kreeg meer de hoofddoeken. Sorry dat ik dat zeg.

SP1: U mag zeggen hoe u dat ervaren heeft, daar gaat het om.

SP2: En je kreeg natuurlijk ook meer dus dat de mensen kwamen van het platteland en die werden eigenlijk vanuit Turkije. En sommigen dachten: heerlijk, ik ga naar een eigen woning. Viel tegen, want ze moesten eerst wonen bij de ouders. Die meisjes, want ik heb zelf taallessen gegeven, ik heb er een gesproken die was dolblij, die ging trouwen. En ik krijg een eigen woning. Die moest dan bij die ouders gaan wonen.

SP1: Schoonouders of eigen ouders?

SP2: De schoonouders. En die werd als slaaf behandeld. Die mocht de deur niet uit, die mocht niet naar Nederlandse les. En naderhand had ik d'r op les en toen had ze toch iets met benauwdheid en weet ik veel wat. En dan kom je zo aan de praat en dan denk ik: mijn god. En ik weet ook van een ander die op de flats, dat ze gewoon eigenlijk opgesloten werden. Bij ons ook. We hadden dan een huismeester en die huismeester belde dan aan en dan werd er gewoon niet open gedaan. En dan was er dus ook een waar de deur op slot ging. Die heeft eens een keer uit nood is ze via het balkon gaan roepen. Moet je brand krijgen. In de torenflat.

SP1: En dat was in de jaren '80.

SP2: Ja, '80, '90. En in die eerste tijd wilde men dus toch vaak Nederlands leren. Daar hadden we gewoon de taallessen voor. Nederlands spreken is daaruit ontstaan. Beter Nederlands spreken. En dan hoor je echt dingen dat je denkt: nou. Dus op een gegeven moment, ik heb dat zeker twaalf jaar gedaan, toen dacht ik op een gegeven moment: nou is het weleens welletjes. En het ging ook veranderen, dus ik denk dat wil ik niet. Maar toen werd er ook gevraagd: zou jij mensen les willen geven die gesluierd, ik zeg: "Nee." "Maar je discrimineert." Ik zeg: "Ho."

SP1: Waarom wilde u dat niet?

SP2: Als je iemand les geeft, wil je in z'n gezicht kunnen kijken. Als je enkel die ogen ziet, lukt dat niet. Je moet je mond kunnen zien. Je moet kunnen kijken van begrijpen ze het, begrijpen ze het niet. Zo is er een groot verschil tussen Marokkanen en Turkse mensen. Toen ben ik erachter gekomen dat we in Hongarije waren, dus dat daar de Turkse en de Hongaarse taal is allemaal de woorden zitten ineen. Zitten in werkwoorden.

SP1: Dat heb ik ook gehoord.

SP2: En in de Marokkaanse taal zit dat uit elkaar. Dus ik heb ooit eens een les gegeven over de voorzetsels, over een lamp. Hier hangen ze eraan, maar je hebt ze er ook in. Dus ik heb me rot gelopen

tijdens die les. Ik heb onder de tafel gezeten, onder de stoel en leg je een boek in de kast of op de kast. En al dat soort begrippen.

SP3: Goed, terug naar Poelenburg.

SP2: Ja. Dat is ook Poelenburg. Dus toen waren er al taallessen. Ook voor de kinderen.

SP1: Maar dat deed u vrijwillig of was dat vanuit de gemeente georganiseerd?

SP2: Nee, was allemaal vrijwillig. Alles was vrijwillig.

SP1: Dat is nu wel anders.

SP2: Dat is nu wel anders, ja.

SP1: Misschien even over vrijetijdsbesteding in de wijk, vooral de eerste paar jaar dat jullie er woonden. Wat deden jullie bijvoorbeeld in het weekend? Waren er dingen in de wijk?

SP2: We gingen vaak naar de duinen toe. Met de auto weg. En in de wijk, naar de kinderboerderij gingen we wel regelmatig. En er was in de Poelenburcht, daar zat ik al met de fotoclub. En kinderen gingen daar naar de kookclub.

SP1: Was het buurtcentrum er al toen jullie er kwamen wonen?

SP2: Ja. Nee, nog niet. Dat waren de kleine gebouwen. Dus de kinderen hebben toen, er waren toen de garages. En daarvoor had je iets van een klein gebouwtje. En bij de ene, het was de Gonk, de Bonk.

SP3: De Gonk.

SP1: En de activiteiten werden daar toen georganiseerd?

SP2: Daar gehouden, want de Italianen hebben toen een stuk gekregen wat toen in het midden zat, waar toen Roncheti zat. Daar hebben de Italianen een hele tijd ook hun eigen gebouwtje gehad. Tenminste wel dat anderen ook gebruik konden maken daarvan. Maar daar gingen toen. En toen was er gewoon behoefte aan een groot gebouw. Want je had toen ook nog bij de eerste Poelenburcht, die was al in '64. En die zat waar nu op de hoek zit bij Linnaeusstraat. Op die hoek. Daar was dus de eerste Poelenburcht, die is toen al gekomen, dus dat de wijk eigenlijk in aanbouw was.

SP1: Precies, toen was het net begonnen allemaal.

SP2: Ja. En dat is gekomen door eigenlijk meer doordat de mensen kwamen vanuit Groningen, Friesland, Rotterdam. Eigenlijk van het platteland kwamen ze in een flat te wonen.

SP3: Noem jij Rotterdam platteland?

SP2: Nou ja, goed, maar ook uit die streek kwamen ze. Dus ze kwamen op een flat en niemand kende elkaar en de een werkte bij Verkade, die werkte daar, die werkte daar. En toen was er dus gewoon behoefte aan dat mensen elkaar wat beter leerden kennen, maar ook toen had je al de troep en

de rotzooi dat het naar beneden gegooid werd, wat je nu nog steeds hebt. En toen was er dus behoefte aan zo'n gebouwtje en dat heeft toen, ik ben het even kwijt. Ik heb het laatst een keer met de laatste tentoonstelling echt helemaal uitgediept.

SP1: En door wie werd dat bekostigd, hoe werd dat georganiseerd?

SP2: Dat werd toen door de gemeente een beetje bekostigd. En daar moesten de mensen ook wat betalen als ze dus voor koffie gebruikten of materiaal. En er werd wat voor de kinderen gedaan. Dat was de eerste Poelenburcht. En vandaar dus dat het grote gebouw, zoals het er nu staat, ook gewoon de Poelenburcht heet. En hoelang dat er nog staat. Ik denk dat het niet zo lang daar meer zal staan.

SP1: Waarom denkt u dat?

SP2: Je hoort geruchten dat het daar weg moet. Ze willen daar bouwen.

SP1: Dat hoorde ik ook van iemand anders inderdaad.

SP2: En nou willen ze dus weer iets, een noodgebouw zetten tussen een flat. Dan krijg je dus weer hetzelfde als van de Bloemkorf van de brand. Dat mag weer niet. Gaan we weer krijgen.

SP1: Dat zou zeker jammer zijn.

SP2: Ja. Maar we wonen hier nu sinds december eigenlijk.

SP1: Best recent zijn jullie verhuisd.

SP2: Ja, vanwege zijn ziekte. En dat is dus echt, ik heb eigenlijk toen afsluitend een tentoonstelling gehad.

SP1: Wat leuk. In de Poelenburcht?

SP2: In de Poelenburcht.

SP1: Jammer dat ik dat niet gezien heb. Leuk.

SP2: En daarin ben ik toen eigenlijk helemaal teruggegaan naar '64. Naar '63.

SP1: Van de hele wijk of alleen van het wijkcentrum?

SP2: Ja, maar ook van de hele wijk, want dat is eigenlijk het oudste stukje. Het oudste stukje van Poelenburg is Troelstralaan, Vennebuurt. Nee, als je de brug af komt, daar staan nog de oudste huizen.

SP3: Waar (? 00:53:56) woont.

SP2: Ja, dat is de Zuiderven. De ene kant is nieuw, andere kant is oud. Daar zijn ook de eerste huizen afgebroken om een bredere brug te maken. Want daar liep eigenlijk het Kerkenpad, dat liep eigenlijk zo helemaal door.

SP1: Door naar Oostzaan?

SP2: Naast Oostzaan. En dan heb je waar nu de Poelenburcht is, die eerste huizen, daar heeft een oude boerderij. Er staat nog iets van een boerderij, maar die zal ook verdwijnen. Maar die eerste huizen, dat is nog het oudste stukje van Poelenburg.

SP1: Leuk. Heeft u daar allemaal foto's van gevonden nog?

SP2: Ja. En waar nu De Hippert zit, dat is dan daar nieuw gebouwd en dat was toen met botenverhuur.

SP3: Links of rechts hier vandaan gezien?

SP2: Nee, dat is De Hippert.

SP3: Dat weet ik wel, maar die heeft een opslag gehad.

SP2: Ja. Aan de andere kant.

SP3: En de andere kant was richting Busbrug.

SP2: Ja. En er schijnt nog een hele oude molen gestaan te hebben ter hoogte van waar nu de moskee staat.

SP1: De Poelenburg, toch, heette die molen?

SP2: Nee, de Poelenburg stond net aan de andere kant. Maar de wijk is er wel naar genoemd. Dat staat op oude kaarten. Mijn meeste spullen zijn dus nu naar de Historische vereniging Zaandam. Daar ben ik zelf ook lid van. En er is gedeeltelijk naar het archief gegaan, maar dat werkt heel goed samen.

SP1: Van Zaanstad, het archief?

SP2: Ja. Ik heb ook bedongen, dus mochten zij iets hebben waar ze op zoek naar zijn, dat ze ook bij het archief terecht kunnen. Maar er zit dus nu gedeeltelijk is het naar Historische vereniging gegaan. Want wat moet je erin. Ik had alles in de box staan. En die mappen en foto's. Dat is er ook eigenlijk allemaal naartoe gegaan.

SP1: Daar wil ik eigenlijk ook wel een keer in rondneuzen. Lijkt me mooi.

SP2: Ja, ik heb heel veel al. Ik heb hier niet veel meer. Alles afgestaan. Dat is ook officieel. Ook naar het archief, heb ik ook papieren van. Ook van de wijkkranten van Poelenburg, want Poelenburg heeft heel lang ook de wijkkrant gehad en dat was ook al in '64, '63. De eerste wijkkrantjes.

SP1: Die liggen ook in het archief?

SP2: Ja, die zijn ook naar het archief gegaan.

SP1: Die ben ik niet tegengekomen nog.

SP2: En ik heb hier nog wat. Ik zal het echt even voor je opzoeken.

SP1: Dat klinkt interessant.

SP3: Wat zit er in die map trouwens?

SP2: Even kijken. Dat is van 45 jaar Poelenburg. Dat is in 2008, dat ik toen 45 jaar Poelenburg gevierd. Dit is van 2004. Dat is dan 40 jaar geweest denk ik. In 2004. Toen mocht ik het eigenlijk, want het is geen rond getal of zoiets.

SP1: Maar wel leuk dat het in de krant heeft gestaan.

SP2: Ja. Dat heb ik met deze bewoners gedaan. Dat zijn eigenlijk de eerste mensen geweest die ook toen in '64 of in '63 in dat eerste bestuur zaten van de Poelenburcht.

SP1: Leuk.

SP2: Maar ik moet echt eventjes. Dat is een hele oude foto. Toen zijn we op zoek gegaan naar de namen van deze. En gedeelte had ik daar de namen van. Hier, ik ken deze jongen. En dit is van 2008. Dit is allemaal pracht werk. Heb ik het met twee anderen gedaan. Met Gerard Breeds en Richard Chusler. Hebben we toen ook echt groot feest gegeven.

SP1: Leuk. Hoe ging dat, hoe was dat feest?

SP2: Ik had alle organisaties gevraagd of die mee wilden werken. Want ik heb me altijd al een beetje als een spin in het web gevoeld. Ik wilde nooit alles alleen doen, maar altijd met elkaar. En dan nodigde je gewoon alle organisaties die iets in de wijk deden, die vroeg je dan, heb ik gevraagd of die mee wilden werken daaraan, of ze iets konden betekenen. De woningbouwvereniging heb ik toen ook gevraagd. In 2008. En die deden dan ook een stuk mee met de tentoonstelling, omdat die natuurlijk daar met de woningen ook bezig waren. Sportverenigingen. En natuurlijk gewoon van het buurtcentrum zelf. Toen ook had ik contacten met de kanovereniging. Dus die heb ik er ook altijd bij betrokken. Choku gym. Die heeft van het begin af aan altijd meegedaan, ook met de wijkfeesten. Het was gewoon een gigantisch feest. Hier de wijkagent. Hier staat 'ie tussen al die kinderen. En er was dan ook in de wijk, kijk, veel sport, spel. En toen hadden we ook de sport. Toen hadden we dus ook de scholen uitgenodigd. En die hebben toen bij de kanovereniging hadden we sporten bij elkaar gedaan. Ze konden kanoën, er was van alles en nog wat. En daar hebben de scholen doen toch ook aan meegedaan. En iets met gedichten. Gedichtenwedstrijd hadden we toen. En dat was in het Erasmushuis. We hadden echt de hele wijk erbij betrokken.

SP1: Leuk. En misschien nog een stukje terug in de tijd. Hoe was het om uw kinderen op te voeden in de wijk?

SP2: Gewoon.

SP1: Waar gingen ze naar school?

SP2: Dat was de katholieke school. Dat was waar nu de vrije school zit. Dat was toen De Ark en De Kombuis. Kombuis was de kleuterschool. Dat was toen nog apart. En zijn we op De Ark. En eigenlijk Heleen was toen al hier naar het Sancta Maria. En Petra heeft toen nog in Peldersveld ook op school gezeten. Totdat die dus naar Pascal ging.

SP1: En gingen veel buurtkinderen naar dezelfde school?

SP2: De meeste kinderen gingen eigenlijk toch, dat was toen, al die scholen hebben andere namen, gingen naar de Kennedyschool. Paus Johannes is nog de enige met de vaste naam. Of in ieder geval, de meesten zaten toch in De Strook. Aan De Weer.

SP1: En bijvoorbeeld na school, wat deden ze dan? Waren er activiteiten in de buurt of konden ze lekker buitenspelen?

SP2: In het begin dat ze kleiner waren gingen ze dus of naar het buurtcentrum, koken of iets anders. En ze speelden heel vaak achter of ze gingen naar vriendinnetjes toe. Ze zaten dan bij scouting, maar dat was dus weer ergens anders. En die heb ik nooit helemaal gevolgd van wat ze verder allemaal deden, want ik was altijd blij dat ze dan weer thuis waren, maar hoe laat, dat wist ik nooit. Maar dan gingen ze in de stad ergens naartoe.

SP1: En hoe was het contact met de buurtkinderen of gewoon met de burenen? Veranderde dat toen er meer Turkse mensen kwamen wonen?

SP2: Ja, dat is wel, want we hadden toen gewoon hele goede contacten onderling. Echt in het begin. We hebben een keer met elkaar het trappenhuis helemaal schoongemaakt. Dat was helaas maar een keer. Totdat er andere burenen kwamen. En de ene keer had je wel meer contact dan de ander. Ik wilde altijd wel weten ongeveer wie er woonde. Want als er wat was, dan kon je altijd waarschuwen. En dat heb ik echt tot het einde toe toch wel voor elkaar gekregen dat je dat wel wist. Maar je was een beetje op de hoogte wie er woonde, maar er waren ook echt mensen die zich helemaal daarvan afsloten.

SP1: En hoe ging dat onder de kinderen onderling?

SP2: Dat ging gewoon goed. Want ik ben toen een Turkse, dat kregen we ook, die groep. Groep Turkse mensen. En ik noemde ze altijd molletjes. Die liepen altijd in het blauw en in het zwart. Toen waren we met een evenement en toen kwam ik er eentje tegen, zegt ze: "Je kent me toch nog wel? Ik heb daar en daar gewoond." En de kinderen speelden wel met elkaar. En zij had toen altijd wel lange rokken aan. En op een gegeven moment dacht ik: loopt daar een spook? Helemaal in het blauw. Zonnebril op, handschoenen. Die moest de straat op. Zestien jaar. Die kwam ik dus veel later weer tegen. Die had zich daaruit toch weten los te rukken. Maar die kinderen, ja. Maar dan schrik je eigenlijk. Nou ja en dan liepen ze daar zo en dan denk ik, dat waren voor mij de mannetjes.

SP1: Ja. Even kijken, hoor. U had het ook even over de kerk. Was er een werk in de wijk?

SP2: Ja.

SP1: Gingen jullie regelmatig naar de kerk?

SP2: Ja, we gingen regelmatig naar de katholieke kerk. Hij is nu helaas afgebroken. Er kwamen natuurlijk ook wat minder mensen. Zelf waren we daar actief allebei in toch.

SP1: Tot wanneer heeft die hier gestaan?

SP2: Tot vorig jaar. Vorig jaar is die afgebroken. En we hadden de slotviering, dat heb ik ook nog ergens. De slotviering was in 2010.

SP3: Een paar jaar geleden. Zoiets. Maar hij is vorig jaar afgebroken. Hij staat bij de scholen. Groot. Je had daar vroeger (? 01:08:11). En daar stond die met een groot kruis.

SP2: Ja, hij is net weg. En ik heb net foto's gemaakt dat 'ie afgebroken werd. Maar toen hadden we slotviering en toen hadden we nog overwogen om in de gymzaal iets te gaan doen. Maar ja, het bisdom wilde niet meewerken. En nu komt daar een complex woningen. Dat gaan ze dus nu bouwen, dat kan je zien. En helaas.

SP3: De kerkklokken zijn trouwens naar Polen gegaan.

SP1: Echt? Zijn wel bewaard gebleven dan.

SP2: En de banken zijn weer naar een andere kerk gegaan. De slotviering was, toen hadden ze van het bisdom alle sloten verwisseld. Toen hadden ze al wat van waarde was er al uit gehaald. Hoorden we naderhand. Maar toen kon dus ook niemand er meer in. Toen een jaar of tien is er dus echt nog die bewaking heeft daarin gezeten. Er heeft nog, dat was 2010, 2009, 2010. Toen zat er nog de voedselbank, die heeft daar nog een tijdje ook in gezeten. De muziek wilde er eigenlijk in, maar dat mocht dan ook weer niet. Het was heel vervelend. Maar vanaf '63, de kerk was er eerder dan de wijk. In 1963 was die al gebouwd.

SP1: En gingen er in het begin nog wel veel mensen heen?

SP2: Ja.

SP1: Uit de wijk ook?

SP2: Ja.

SP1: Had de kerk ook een andere functie nog in de wijk? Werden er ook activiteiten georganiseerd of?

SP2: Het was meer kerkelijk eigenlijk. Naderhand kwam, ik zeg altijd de PKN, de protestantse. Daar hebben we toen ook een hele tijd mee samengewerkt. Die hadden dus eerst een dienst en dan hadden wij 'm.

SP1: In dezelfde kerk.

SP2: Ja. En naderhand hadden we gewoon een dienst. Totdat dat ook niet meer mocht van het bisdom.

SP3: Het bisdom was nogal autoritair.

SP2: En toen konden we dus een voorkeur krijgen of Bonifatius of andere kerk. Maar toen hebben we zelf besloten om alles af te bouwen. Want wij zijn de eerste kerk die weg moest. Nu is in Wormerveer gaat er een kerk weg. Er gaat een Mariageboorte daar weg.

SP3: Bulkkerk.

SP2: Nee, dat is de protestantse. Bij de protestanten is het ook allemaal een beetje kleiner aan het worden.

SP1: Komt dat omdat er minder opkomst is?

SP2: Ja.

SP3: Veel minder gelovige mensen.

SP2: Dus helaas.

SP1: Ja. Volgens mij hebben we al heel veel dingen besproken. We hebben het ook al gehad over veranderingen die jullie gezien hebben. Zijn er nog dingen die we niet hebben besproken, waarvan u denkt dat is echt heel anders nu dan dat ik er kwam wonen?

SP3: Ja. Het garageblok in de straat Poelenburg. Dat hebben wij als werkgroep al heel lang geleden een voorstel gedaan aan de gemeente om die weg te halen, omdat er heel veel illegaliteit gebeurde. En dat is nooit beloofd geweest, tot twee jaar geleden denk ik. En het is compleet opgeknapt. Het is veel plezieriger wonen.

SP2: Daar tussenin.

SP3: En sommige hebben gras, het bijhouden van een tuintje. Wij hebben dat al veel langer voorgesteld. Als Poelenburg Totaal.

SP1: Wat vindt u daarvan, dat het nu pas eigenlijk iets van gemaakt is?

SP3: Zo zonde. Geld kost het altijd, maar het is nu meer geld gaan kosten. En de wijk is, zo simpele dingen, het is zo opgeknapt daarmee. En nou moet er nog meer gebeuren, hoor. Trouwens, over het winkelcentrum waar we het net over hadden. De gedachte is geweest om op de hoek van de Lobeliusstraat en Poelenburg een veel hoger gebouw neer te zetten en de onderkant winkels. Maar ook dat zit in het (stookvlot? 01:13:44).

SP2: Ja. Heel veel vergaderingen gehad.

SP3: Er zijn zo veel dingen die niet doorgegaan zijn in Poelenburg, waar wel geld van de overheid voor geweest is. Ik zou weleens willen weten of alles juist besteed is.

SP2: Al die kaartjes die we gehad hebben van dan kwam die en dan kwam die. "Nee, nou gaat het echt door." Op een gegeven moment. In het begin had ik nog wel zoiets van: hè. Want 2008, toen zei

ik van: nu gaat echt wat gebeuren. Maar er gebeurde niks. En op een gegeven moment geloof je ook niets. Je gelooft er ook niet meer in.

SP1: Weet u ook waarom? Heeft de gemeente ook gezegd.

SP2: Er was gewoon geen geld. De crisis. Dus wanneer de woningen gebouwd gaan worden op het stuk naar, hoe heet het, aan de waterkant tussen de moskee en Poelenburg, ik geloof dat daar nou eens een keer wat gaat gebeuren.

SP1: Ik geloof het ook, ja.

SP2: Maar dat ligt ook al heel lang. Je kan daar blijven foto's maken, want het is echt ongelooflijk hoelang het duurt voordat het iets echt gaat gebeuren. En dan komt een stuk gras achter bij de Pauwenven waar Sony zat. Maar dat wordt nou weer tegengehouden. Door wie weet ik niet, maar daar moet ook weer wat.

SP1: Stikstof.

SP2: Ja. Maar ik ga even kijken voor. Ik heb hier dit.

SP1: Heeft u dit zelf geschreven?

SP2: Nee, dit komt uit een boekje.

SP1: Oké.

SP3: Maak even kopieën.

SP2: Ja.

SP1: Misschien nog even, nu ik het toch zie staan, de moskee. Kunt u zich net herinneren, u had het er net over dat die kwam. Hoe ging dat? En hoe ontving de wijk dat eigenlijk?

SP2: Gemoedelijk.

SP3: Neutraal. Een aantal tegen, een aantal voor. En heel veel die sensatie, die achter een ander aan lopen. Er was een bijeenkomst, hoe heette dat gebouw.

SP2: Toen was het nog kerk.

SP3: Aan de Twiskeweg, aan de overkant van de wijk. En daar was een bijeenkomst en Ralph Pans weer voorgezeten. En toen was er heel veel kritiek natuurlijk. Ik had nog wel wat gezag vroeger. En toen ben ik opgestaan en gezegd: "Gun die mensen toch ook hun eigen geloof. Hoeveel mensen gaan van jullie die nu tegen zijn naar de kerk. Schaam je."

SP2: Die zat er nou natuurlijk al.

SP1: Ja, maar een kleiner gebouwtje.

SP3: Ja. Dat was ook een huiskamer van Abdulkadir Topus. Dat was de imam.

SP2: Dat was een noodgebouw. Dat was de oude school. Was de eerste school die toen ook aan de kant van het water was. En het was een noodgebouw. En die school ging over naar de Kennedyschool, dus naar de andere kant, dus wat nu, hoe heet die school nu. En toen hadden wat Turkse mensen daar gewoon hun moskee. Tenminste eerst buiten en dan achter hebben ze een ruimte die ze als gebedsruimte en Topus woonde daar met z'n vrouw. En die sprak Frans, Duits, Engels.

SP3: En Nederlands.

SP2: En zijn vrouw kwam uit Duitsland, maar die sprak ook Nederlands. De kinderen waren Nederlands. En die woonden dus daarachter. En daar had je ervoor de gebedsruimte. Er was al een stuk afgebroken. Of was al weg. En toen zijn dus de plannen gekomen om daar die grote moskee te maken en die is er in '93 gekomen. Toen kregen we nog een bijeenkomst en dat was aan de overkant met Horselenberg. Margreet Horselenberg. En toen ging het dus over, ze wilden dan iedere dag van de minaret. Nou ja.

SP1: Oproep tot gebed.

SP3: Ja.

SP2: Toen zeiden we: "Dat gaat toch niet gebeuren, want we zitten niet in Ankara." En toen is er dus ook afgesproken dat enkel iedere vrijdag rond drie uur geloof ik, dan mogen ze van die minaret dat bekendmaken. Dat is daar toen eigenlijk afgesproken. En dat is toen ook vastgelegd.

SP3: En elk jaar is het Iftar en er komen heel veel mensen daar. Tijdens de ramadan. Ik kwam er ook vaak.

SP1: Tijdens de avondmaaltijd kwamen jullie?

SP3: Ja.

SP2: Tot een bepaalde tijd dat ik zei: "Nou vind ik het wel welletjes."

SP3: En die oude bestuurders waren weg.

SP2: Er kwam een heel star bestuur.

SP3: En ik was natuurlijk gemeenteraadslid. Dan heb je een status en vooral voor die mensen. En status afgenomen als je aftreedt.

SP2: Nee, maar de moskee in het begin hadden we een goede band met de moskee. Totdat het moskee werd, gebed en toen was er dus als je dan wilde je proberen met elkaar, met die hele wijk dan wat te doen, dan kreeg je altijd nee.

SP1: Wanneer veranderde dat een beetje?

SP2: Dat was eigenlijk al kort nadat 'ie gebouwd was. Want toen hadden we die foto's, de hele grote foto's met de wijk is van ons allemaal. Toen mocht bij gratie Gods mochten ze beneden in die hele grote ruimte. En daar mochten de mensen dan beneden daar kijken. Maar daar was ik helemaal niet tevreden over. Ik had gewoon gedacht dat kan wel ergens anders, zodat mensen ze goed kunnen zien. Maar naderhand hadden we nog weleens wat, probeerden we wel weer een activiteit gezamenlijk opzetten. Ja, ja. Tenslotte nee. Of je gaf en dan werd er helemaal niet gereageerd. Kerstkaarten stuurden we in het begin, totdat we een kerstkaart helemaal in het Turks terugkregen. Die heb ik teruggestuurd. Klinkt cru. En op een gegeven moment zeiden ze: "Moet je bij de moskee zijn." Van het CDA hadden ze toen van de vrouwen wilden ze daar wat doen. En die wilden een bespreking. Ik ben daar toen toch naartoe gegaan. "We wilden jou erbij hebben, want we willen met de vrouwen wat." Ik zeg: "Nou ja, Nederlands, dan kan je naar de Poelenburcht komen." "Nee, maar dat doen we hier." Ik zeg: "Ja, dan wordt het enkel Turks. Zo leren ze geen Nederlands." Nee, ik moest daar les komen geven. Ik zeg: "Nee."

SP1: In de moskee?

SP2: Ja. Ik zeg: "Ik doe het enkel in de Poelenburcht en daar kunnen de mensen naartoe. Ik ga niet hier lesgeven, want dan hoor ik enkel maar Turks. Dat doe ik dus niet." En waar ik me helemaal aan geërgerd heb, was dus de damesgroep die ging schoonmaken en de wijk in en die hadden materiaal nodig.

SP1: De damesgroep van?

SP2: Van de moskee. En toen was er dus echt, toen hadden ze hem benaderd. Hij helemaal geholpen. Hij kreeg een handje en ik sta er en ze laten mij links liggen.

SP1: Ja, dat is niet leuk.

SP2: Je krijgt nog geen eens. Ik zeg tegen Herman: "Ga jij ze nog een keer helpen? Ze kunnen van mij dood vallen." Mij kijken ze niet aan. Ik heb het er helemaal mee gehad.

SP3: Ja, we zeggen nu de moskee houdt op bij het hek. Daar bedoel ik dat ze intern helemaal gericht zijn en niet extern.

SP1: Dat is voor jullie gevoel nooit echt veranderd ook.

SP2: Nee. Op een gegeven moment ook, van de gemeente riepen ze: "Nee, hoor, dat moet allemaal bij de moskee." Ik zeg: "Moskee? Niks ervan. Eruit."

SP3: Geen eenrichtingsverkeer.

SP2: Daar zijn ze veel te laat achter gekomen.

SP1: Zijn er nog andere, want u zei net al iets, veranderingen in de wijk? Of hebben we alles wel besproken?

SP3: Wat ik zelf heel positief vind, is geen verandering, maar dat we Choku gym hebben.

SP1: Oké. Wanneer zijn die eigenlijk gekomen?

SP2: Die zitten er ook 40 jaar al. Die zitten er al heel lang. Die zitten dus nu in wat vroeger de kleuterschool was. Die hebben dat toen overgenomen. Dat is nog weer aangepast.

SP3: Kijk, hier zijn we een beetje trots op.

SP1: Lid van verdienste. Van de Choku gym. Wat leuk. Waarom heeft u die gekregen?

SP3: Omdat ik geregeld heb dat hun dak gerepareerd werd. En dat zou twee ton kosten en dat hadden ze nooit. En na heel veel gesprekken met allerlei ambtenaren en raadsleden en weet ik wat allemaal, werd er (dat ze eraf deden? 01:25:53). Kijk, hier.

SP2: Ja, die wijn is niet meer te drinken.

SP1: Poelenburg 25 jaar. Mooi.

SP2: Maar dat is met Totaal. Dat was nog met Poelenburg Totaal volgens mij. Toen hebben we dat ook nog. Bij allerlei feestjes dat ik er iets van heb. En de laatste keer, ik sprak mevrouw Schildermantent.

SP3: Nou we toch met ere dingen zijn, moet je even meelopen als je wil.

Interview Jansen

SP1: Interviewer

SP2: Meneer Jansen

SP3: Mevrouw Jansen

SP1: Vandaag is het 23 oktober. Dit interview nemen wij af ten behoeve van mijn scriptieonderzoek voor de master Geschiedenis aan de Universiteit van Leiden. Deze scriptie zal ook gepubliceerd worden op de website van de universiteit. Gaat u daarmee akkoord?

SP2: Ja.

SP1: Oké. En wat is uw naam?

SP2: Jansen.

SP1: In welk jaar bent u geboren?

SP2: In 1944.

SP1: In welke plaats bent u geboren?

SP2: Amsterdam

SP1: En u bent getrouwd. Wanneer zijn jullie getrouwd?

SP2: Augustus 1970.

SP1: En hebben jullie ook kinderen?

SP2: Ja.

SP1: Hoeveel?

SP2: Twee.

SP1: En wanneer zijn die geboren?

SP2: De ene in 1972 en de ander in 1974.

SP1: Oké. En wanneer bent u in deze wijk, Poelenburg, komen wonen?

SP2: In mei 1964.

SP1: Waarom bent u in de wijk komen wonen?

SP2: Wij komen oorspronkelijk uit Amsterdam. Mijn ouders hadden daar een woning en mijn vader werkte bij Bruynzeel. En via Bruynzeel heeft hij daar een woning gekregen. En ik woonde nog in, dus ik ging mee.

SP1: Dus uw ouders verhuisden eigenlijk naar deze wijk?

SP2: Ja. Die zijn in de Linnaeusstraat hier terecht te komen, 204. En daar ben ik bij ingekomen. Die oude flat. Dat waren dus de eerste flats. Die hier op de Zuidervaart en die op de Twiskeweg. Dat waren de eerste flats van Poelenburg die er stonden. Voor de rest was het allemaal bouwterrein.

SP1: Moeilijk om je dat nu zo voor te stellen eigenlijk.

SP2: Ja. De huisarts reed met een jeep rond, want anders kon hij niet bij de mensen komen. En de winkels die er waren, waren noodwinkels, noodvoorzieningen. Die stonden tussen de moskee en de Geuze in.

SP1: Wat voor winkels waren dat?

SP2: Nou, de eerste benodigdheden. Het was gewoon een beginners gebeuren. Brood, melk en noem maar op, de eerste levensbehoeften. En we hadden dus een melkboer uit Oostzaan en een bakker uit Oostzaan. Bakker ook hè?

SP3: Nee, de melkboer.

SP1: Die kwam toen nog aan huis?

SP2: Die kwam aan huis met zijn wagen. Dat waren twee broers.

SP1: En kunt u het huis omschrijven waar u introk met uw ouders?

SP2: Dat was gewoon een flat. Een vierkamerflat.

SP1: Vier slaapkamers?

SP2: Ja.

SP1: Oh, dat is best wel groot.

SP2: Nou, net als dit ongeveer en dan aan één kant een balkon en aan de andere kant een kleine veranda. Voor ons doen was het best groot, want wij kwamen uit Amsterdam, uit de Jordaan. En dat was een woonkamer, een tussenkamertje en een voorkamer en dat was het. Met aan de zijkant de keuken. We hadden in de achterkamer de hele dag de TL verlichting aan. Dus je zat elke dag met TL verlichting, tenzij het echt een stralende dag was. Zodra het zonnetje weg was, ging het licht aan.

SP1: Was dat ook de reden dat uw ouders voor die woning hadden gekozen?

SP2: Ja. Op gegeven moment werd duidelijk dat Bruynzeel woningen beschikbaar had voor personeel. Mijn vader kwam elke dag met de trein en dat is natuurlijk heftig. Dan fiets je op het station en dan hier bij de Hembrug eraf en dat hoefde dan niet meer. Dus het was om dichterbij werk te wonen, maar we gingen er ook op vooruit. Als je dan daar die woning had en je stond op het balkon,

dan kon je het hele scheepvaart gebeuren van het Noordzeekanaal zien. Dat kun je nu niet meer zien, dat is helemaal dicht. Ik denk dat jij dat al niet eens meer hebt meegemaakt.

SP1: Nee.

SP2: Wij konden al die grote schepen zien van Oldenbarnevelt en Tor Line. Die grote schepen, die echt boven het water uit staken, zagen wij zo voorbij komen. Dat was best wel leuk.

SP1: Kunt u zich de verhuisdag nog herinneren?

SP2: Eigenlijk niet. Ik was er eigenlijk niet bij, want ik zat in militaire dienst. Het was natuurlijk wel bekend geworden dat wij daar naartoe gingen, maar ik zat in dienst, dus ik had daar mijn verplichtingen.

SP1: Wat vond u ervan dat jullie gingen verhuizen?

SP2: Op zich wel positief, maar ik heb er wel een jaar of twee/drie over gedaan om te wennen. Ik zat wel elk weekend in Amsterdam.

SP1: En waarom was dat?

SP2: Daar had je je vrienden en daar ging je uit en van alles en nog wat. Het was hier nog echt landelijk. De binnenstad zoals die nu is, is niet te vergelijken met hoe het toen was. Ik weet nog dat de Gedempte Gracht een tweebaansweg was. Daar reed de bus door en al het verkeer dat vanaf het station naar de Zaan ging. Daar komt nu niks meer natuurlijk. Het is nu gewoon een voetgangers gebeuren.

SP1: Woonden er ook familie of vrienden in de wijk of kwamen die ook mee verhuizen?

SP2: Nee. Wij hadden geen familie in de Zaanstreek. Het was zuiver dat mijn vader die woning van Bruynzeel kreeg en dat was het.

SP1: En zijn later ook niet andere vrienden of kennissen deze kant opgekomen?

SP2: Nou, oud collega's van mijn vader natuurlijk. Maar echte vrienden en zo zaten ook allemaal in Amsterdam. En de rest van de familie zat allemaal ver weg.

SP1: Ja. U heeft al een beetje de wijk omschreven, zoals het eruit zag. Wanneer werd de wijk verder gebouwd? Begon dat al snel?

SP2: Nou, ze zijn constant bezig geweest hier. Ik heb ze deze flat hier zien bouwen. Dat ik hier kwam, stonden alleen de boxen beneden. Wat nu de Thorbeckeweg is, had je een betonfabriek en die leverden dus de platen en onderdelen van de flats. Dat was constant een aanvoer van speciale vrachtwagens, die dus die platen kwamen aanleveren. Het was echt een blokkendoos.

SP1: Hoe was het om daar in te leven?

SP2: Overdag heb je je werk dus dan ben je er niet. Ik werkte toen bij hulp artsen en dan zit je hoofdzakelijk daar. En het is alleen in de avond en in de weekenden dat je hier er dan mee te maken hebt. En boodschappen verkeer natuurlijk. Maar dat was zeer beperkt.

SP1: Wanneer bent u gaan werken?

SP2: Ik ben gelijk aan de gang geweest. Ik heb wat gedaan bij Van Gend en Loos, toen ben ik naar hulp artsen gegaan. Dat was een medicijnfabriek en daarna ben ik naar Bruynzeel gegaan als onderhoudsmonteur. En op een gegeven moment zou Bruynzeel dichtgaan en toen ben ik weggegaan. En toen ben ik in Amsterdam terecht gekomen bij Nestlé en Maggi. Ik ben begonnen bij de Maggi, maar dat was al een onderdeel van Nestlé en toen kregen we te horen dat Amsterdam ook dicht ging en toen was het kiezen of delen. Ik kon naar Venray, maar daar had ik geen zin in. En toen heb ik opgegeven dat ik er tussenuit ging en toen liep ik tegen een functie aan in Alphen aan den Rijn. En dat heb ik toen gepakt, want ik was toch al op een leeftijd dat ze niet meer op je zitten te wachten. Ik was toen in de 50. En daarna heb ik nog iets van 12 jaar in Alpen op en neer gehobbeld.

SP1: Want u zag het niet zitten om te verhuizen?

SP2: Nou, ik heb geen zin om naar Venray te gaan. Je bent en je blijft die gozer van boven de rivieren, als je die uitdrukking begrijpt. Ik bedoel, die zuiderlingen zijn een heel ander slag volk natuurlijk. Plus dat in sommige gevallen het geloof zelfs nog meespeelt in dat verhaal. En je wordt gewoon als een vreemdeling beschouwd. Echt 100% accepteren doen ze niet.

SP1: Ja. Dus u zag het niet zitten om die stap te maken?

SP2: Nee. Als het dan, bij wijze van spreken, daar ook nog eens dicht zou gaan, dan zou ik daar vast zitten en dan kan ik nergens meer heen. En Venray is nog kleiner dan Zaandam, dus dat is niet zo geweldig groot. Werkzaamheden zijn er bijna niet.

SP1: En wanneer bent u verhuisd uit het huis van uw ouders?

SP2: Eind '69/'70.

SP3: '70! Dat was het andere huis.

SP2: Toen woonden wij hiernaast.

SP3: Maar er speelde nog iets anders een rol, want dat vergeet jij. We hadden onze kinderen nog thuis. Ook dat we naar Venray konden verhuizen. En onze zoon was toen al 18, maar die mocht niet hier alleen in het huis wonen.

SP2: Van de woningbouwvereniging.

SP3: En wij dachten dat hij toen in het huis mocht blijven met zijn zusje, want hij had ook werk, maar dat werd niet toegestaan. Dus daar zaten wij ook mee. Er kwamen veel meer dingen bij kijken eigenlijk.

SP1: Ja. Verhuizen is natuurlijk een grote stap.

SP2: Ja, maar we hebben eerst hier gewoond op nummer 180.

SP1: Oké. Daar gingen jullie wonen, toen jullie samen gingen wonen?

SP2: Ja. Toen wij zijn getrouwd, zijn we dus hiernaast op 180 terechtgekomen. En dat was op zich best een leuk flatje. Ik had zelfs twee in de aanbieding, want ik had er ook de Twiskeweg nog eentje.

SP1: En waarom heeft u voor deze gekozen? Of jullie!

SP2: Dat weet ik eigenlijk niet.

SP3: We zagen deze woning en zijn ouders woonden hier tegenover in de Linnaeusstraat. Ik vond het zo een mooi huis eigenlijk. Een vierkamerwoning. Wie krijgt nou een vierkamerwoning? Dat gebeurde in Amsterdam niet! Ik kom ook in Amsterdam.

SP2: En dat waren meestal sleutelwoningen. Ik weet niet of je weet wat dat is?

SP1: Nee.

SP2: Dat zijn dus twee of drie kamertjes, kleine kamertjes, waar ze een tafel en een stoel neerzetten en dan heette het gemeubileerd. En dan moet je dus een x bedrag voor die woning betalen. En dat was meestal wel een stevig bedrag en dat heette dan sleutelgeld. Maar dat hebben wij gelukkig dus niet hoeven doen en we kregen dus deze woning. Of deze hiernaast, bedoel ik.

SP1: En kunt u zich nog herinneren hoe de bewonerssamenstelling in de wijk er in die tijd uit zag? Dus leken de gezinnen op elkaar of waren er veel verschillen tussen sociale achtergronden?

SP2: Het was de eerste Turkse Golf die hiernaartoe gehaald werd. Turkse mensen.

SP3: Nou, dat waren er niet zoveel in de jaren '70!

SP2: Zeker wel! Veel van die mensen kwamen dus alleen. En hier langs het Noordzeekanaal en in Amsterdam bij de Klaprozenweg zaten van die speciale kampen, waar zij opgevangen worden. En daar zaten ze dus met een man of vier op een kamertje.

SP1: En was hier in de buurt ook een complex?

SP2: Dat was hier achter bij het Noordzeekanaal, vlak achter het Bruynzeelterrein. Ik ben er zelf geweest voor onderhoud en zodoende dat ik dat toevallig weet.

SP3: Maar aan het begin was het helemaal een Hollandse trap. Wat ik toen aan het begin mee gemaakt heb.

SP2: Ja, inderdaad. Dus op de trap had je acht Nederlandse gezinnen. En dat begon op gegeven moment wel te veranderen, omdat je dus de Turkse Golf had. En toen kwam er nog een ploeg Spaanse mensen en Portugese mensen. Die werden hier allemaal ondergebracht door de bedrijven die hier woningen hadden. En Bruynzeel heeft dus eerst de mensen uit de kop van Noord-Holland gehaald. Dat

waren die kleine keuterboertjes, tuinderij boeren en dat soort dingen. En toen dat over was, hebben ze ze uit Friesland, Groningen en Drenthe gehaald. En je hebt dus ontzettend veel Drentse mensen hier wonen, ook Groningers en Friezen. En toen dat over was, gingen ze dus buiten de grenzen en toen kwamen de Spaanse mensen, Portugezen, Italianen en Turken.

SP1: Dus u heeft de verandering echt meegemaakt. En wat vond u ervan?

SP2: Nou ja, ik had mijn werk op dat moment. En net als dat je nu weinig met die Turkse mensen optrekt, trok je met de Italianen en andere buitenlandse mensen ook niet op. Dat bleef bij elkaar en het bemoeide zich niet met elkaar, behalve als er conflicten waren. En ze probeerden Poelenburg dan een beetje multicultureel te maken, maar echt willen doet het niet.

SP1: Omdat er niet echt contact plaatsvond?

SP2: Ja, het klikt gewoon niet met elkaar.

SP1: Hoe was het met mensen die hier kwamen wonen vanuit andere provincies, zoals u net noemde?

SP2: Dat ging makkelijker. Dat praat gewoon Nederlands. Als ik naar Australië ga, dan moet ik financieel gedekt zijn en onderdak hebben, maar ik moet ook de taal kennen, want anders kom ik er niet in, maar dat heb je dus hier niet. Wat je binnen de deuren doet, dat is je eigen zaak, maar je moet je buiten wel verstaanbaar kunnen maken. En dat is waarschijnlijk een enorm struikelblok.

SP1: Heeft u het zo ook ervaren?

SP2: Soms wel. Ik bedoel, ik heb hier een paar oudere mensen boven wonen, schatten van mensen, maar een fatsoenlijke woord Nederlands gaat heel moeizaam.

SP1: En u mist dat contact wel?

SP2: Met hun heb je wel contact. Hij is een beetje van dezelfde leeftijd.

SP3: Ietsje jonger dan jij, denk ik, want zij werkt nog.

SP2: Ja, zij werkt de hele dag en hij is, denk ik, afgekeurd. Hij moet constant bloed spuwen. En werk doet hij dus niet meer en dat is logisch op zo een leeftijd en met zo een handel.

SP3: Maar het zijn wel hele lieve mensen!

SP2: Ja, maar daarom zeg ik ook dat het schatten van mensen zijn, maar een beetje contact in het trappenhuis met elkaar is er haast niet bij.

SP3: En dat vind ik ergens heel jammer!

SP1: En dat begon eind jaren '70/'80 te veranderen?

SP2: Ja. Toen begon dat zachtjes aan de kop op te steken en die buitenlandse mensen trokken ook veel meer naar elkaar toe. En dat proberen ze dan te doorbreken door dingetjes te organiseren, gemengd. Dat soort dingetjes.

SP1: Kunt u daar een voorbeeld van noemen?

SP2: Ja. Af en toe hebben ze van die middagen hier in het wijkgebouw. En af en toe wordt er wat gedaan. En buitenlandse mensen kunnen daar dus naartoe als er papierproblemen zijn. Dus het invullen van formulieren en dergelijke.

SP1: En probeerde de gemeente in het begin ook al dit soort dingen te organiseren?

SP2: Ja, dat groeit vanzelf eigenlijk. Het wijkcentrum De Poelenburcht was in die tijd helemaal compleet, alles erop en eraan. Het had alles. Er was gymnastiek voor bejaarden, er stonden biljarttafels, er was een bootjesclub... Misschien dat je daar ook wel eens van gehoord hebt?

SP1: Nee.

SP2: Had gekund! Die kinderen maakten soort zeilbootjes en dan twee keer in het jaar gingen ze varen. Eén keer hier in de Isaac Baarthaven en één keer in Amsterdam op de roeibaan. En dat waren eigenlijk streekwedstrijden.

SP1: En kwamen heel veel kinderen uit de wijk daarop af?

SP3: Ja!

SP2: Ja!

SP3: Er was een speeltheek, speelgoed ruilen.

SP2: Ja en dat was een heel seizoen klussen. Vanaf dat het school gebeuren begint tot de vakantie. In de tussentijd werd die boot gebouwd en dan gingen ze op gegeven moment met hun eigen boot varen.

SP1: En in welke periode was dat ongeveer?

SP3: Dat is al echt zeker 30 jaar terug. Ongeveer.

SP2: Met Manus is het afgelopen.

SP3: Ja. Ik heb vijf jaar lang vrijwilligerswerk gedaan. De buitenlandse moeders moesten dan de Nederlandse taal gaan beheersen. En dan werd een oppas aangeboden. Je kon je kind dan brengen, van 0 tot 4 jaar, voor 1 gulden. Daar is een strijd om geweest, je wil niet weten! Ik heb ze ook naar mijn hoofd gehad. Voor die gulden. Ik was in de 40 toen en ik ben nu 71, moet je nagaan. Maar zoetjesaan werd het helemaal overgenomen. En dat vind ik wel triest.

SP2: Ja, wat ze er nu weer in proberen te krijgen. Je hebt hier zelf ook rondgelopen, dus... Dat was hier al. Een zondagmiddag bioscoop voor de kinderen, disco voor de tieners.

SP3: Ook in de vakantie activiteiten voor de kinderen.

SP2: Met Pasen eieren zoeken en met Kerst was er altijd wel wat.

SP3: Speelothek voor mensen die niet veel geld hadden en de kinderen daar toch een spelletje wilden laten spelen. En dan mocht je een week ruilen. Er was biljart, dames biljart, dansen, er was van alles.

SP2: In het weekend was er weekend café. En dat is er niet meer.

SP1: Gingen jullie daar ook wel eens heen?

SP3: Naar de dansles wel. Voor de lol, want wij kunnen dansen. Het ging om een weddenschap eigenlijk. Twee vriendinnen konden niet dansen en hun mannen wilden niet. Dus toen vroegen ze mij mee. En ik zei dat dat op ging vallen, want ik dans ze zo weg. “Nou, je valt niet op!”. Nou, wij met drie stellen erheen. Toen mochten we het voordoen en toen werd er gezegd dat wij geen les nodig hadden. En wij blijven over, terwijl zij afhaakten. Toen zijn we verder gegaan voor de lol. Het was mijn lust en mijn leven ook eigenlijk.

SP2: Tuurlijk is dat leuk, maar het is minder leuk als je te horen krijgt dat het opgeheven wordt.

SP1: Ja. En wanneer begon dat een beetje te verdwijnen?

SP2: Rond de jaren '90. Op een gegeven moment kwam er een ander in. En toen is het eigenlijk weggezakt.

SP3: Je hebt Hollanders, je hebt Turken en alles door elkaar. En Nederlands telde bij hem niet mee. Alleen de buitenlandse mensen. De beheerder toen van de Poelenburcht.

SP1: En die was van een andere afkomst?

SP3: Ja. En die heeft alles overgenomen op een gegeven moment. Er kwam een andere eigenaar in en die heeft de boel helemaal anders gemaakt. Voor de jeugd stond er een apart hokje ook buiten, waar ze zich allemaal terug konden trekken, maar dat werkte niet. Maar ik heb niet met die andere beheerder contact gehad, want ik ben toen gestopt met werken, omdat ik het niet meer mocht doen vanwege mijn gezondheid. En toen is de boel helemaal... Het is gewoon jammer.

SP2: Het is wat dat betreft jammer. Afgelopen half jaar hadden ze het geintje dat de Poelenburcht gesloopt zou worden.

SP1: Oh, dat heb ik helemaal niet meegekregen.

SP2: Nee? Er zou een uitvalsweg vanaf de Coentunnelweg komen. En dat zou ergens bij de Poelenburcht langsgaan en dan zou je de Vijfhoek ontlasten. Dat gaat dus niet door, omdat ze vergeten zijn één of andere vergunning aan te vragen, waardoor je dus nog vier/vijf jaar aan deze Poelenburcht vast zit. En dan snap ik het nog niet, want dan hadden ze het willen slopen en dan hadden ze een noodkeet van een schoolgebeuren in de wijk willen neerzetten. Als vervanging van de Poelenburcht.

Dat slaat nergens op. Het is best een kostbaar pand. Er zit een leuke zaal in en daar kan je wat mee als je het leuk aanpakt. Er zit accommodatie van diverse zaaltjes bij, er zit nog een stukje bar aan en daar is best wat mee te doen.

SP3: Het is eigenlijk al begonnen toen de jongens op school zaten. Toen waren ze op school verplicht om zoveel buitenlandse mensen aan te nemen, want daar kregen ze subsidie voor. Onze zoon is nu 47, dus laten we zeggen 35 jaar terug is die hele omslag gekomen, waarbij bepaalde dingen zijn veranderd in de wijk.

SP1: Zoals?

SP3: Nou, met dat het toen over werd genomen, weet je wel. Ze moesten toen zoveel mensen aannemen en toen werd het eigenlijk ook al overgenomen. En ook met de scholen, want het zijn niet meer de scholen die het toen waren. Die zijn allemaal weg. Het waren openbare scholen en nu zijn het allemaal Turkse scholen geworden. Hier op de Weer. Het was eerst de Europaschool, toen de In De Weerschool en toen zoetjesaan is het overgenomen.

SP2: En nu zit er dus een compleet Turks onderwijs in. Die had nog veel groter zullen worden, maar dat is niet doorgegaan.

SP3: Ja. Kijk, die mensen moeten ook les hebben, maar toen is eigenlijk de wijk al wat achteruit gegaan. En dat is gewoon jammer.

SP1: En wat ziet u nog meer als achteruitgang in de wijk?

SP3: De hele buurt is gewoon achteruit gegaan.

SP2: Verpauperd.

SP3: Wij willen verhuizen, we willen naar beneden, maar dat lukt gewoon niet.

SP1: U wilt buiten de wijk verhuizen?

SP3: Ja. Ik heb het na 50 jaar wel gezien. Die trappen breken je op.

SP1: Ja, het is inderdaad drie verdiepingen, dat is niet niks.

SP3: Maar het is zo zonde. Laatst stond er ook ineens een Turks vrouwtje naar mij te zwaaien. En toen hield ze mij aan, waarop ik zei dat ik haar niet kende. Toen zei ze: "Nee, dat klopt, maar ik woon op de galerij en ik zie u elke dag met uw man in jullie autootje stappen. Ik vind dat zo leuk". En nu zie je elkaar en zeg je gedag. Ik heb altijd gedag gezegd, dat ben ik van huis uit gewend. Ik vond dat wel leuk. We hebben nu ook die burendag gehad en dat hebben wij hier gehouden. En van de week staat een vrouwtje naar mij te zwaaien. En ik denk: wie ben jij nou? "We hebben elkaar gesproken op de burendag!". Dat is leuk! Daar hou je leuk contact aan over. Je hoeft niet bij elkaar op de koffie te komen, maar elkaar groeten is het minste wat je kan.

SP1: Wat deden jullie op de burendag?

SP3: Nou, er is hier net een inloophuis van Parteon geopend. Nou, geweldig! Samen één.

SP1: Wat doen ze daar?

SP3: Nou, dat is bedoeld voor mensen die alleenstaand zijn en op een bepaalde leeftijd. En die kunnen daar een bakje koffie of kopje thee komen drinken. Wij komen er ook af en toe binnen en dat vinden ze ook leuk. Ik ga er maandagmiddag heen en dan ga ik kaarten maken, dat hebben ze mij geleerd. Ik dacht nooit dat ik dat kon, maar het is gelukt. Sjoelen, breien, haken...

SP2: En dan kan je babbelen.

SP3: Maar ja, het mooiste is: de oude groep van 1970, dat ik hier ben komen wonen en waar onze kinderen op school hebben gezeten, al die moeders zitten er! Dus je haalt ook oude herinneringen van vroeger op. En dat is wel leuk dan.

SP1: Dus er zijn best wel veel mensen ook in de wijk blijven wonen dan?

SP3: Ja. Ik weet er eentje die hier 52 jaar woont. Nog eentje ook zoiets. Wij volgend jaar 50 jaar. Dus dat is heel lang.

SP1: Komen er ook mensen met een migratieachtergrond op het inloophuis af? Bij de activiteiten die jullie daar doen?

SP2: Wat de activiteiten betreft niet.

SP3: Nee, Turkse mensen komen daar niet op af.

SP2: Dat is wat ik bedoel met dat het een gesloten gemeenschap blijft. Ook als er een vergadering georganiseerd wordt, om bepaalde activiteiten te organiseren of als er wat moet gebeuren in de wijk, dan zie je alleen maar Nederlandse mensen. En hoe kan dat nou? Er zitten zat gezinnen bij waar de ene helft in de ochtend weg gaat en de andere helft in de avond weg gaat om te werken.

SP3: Ja, dat is zo. Er komt af en toe een Turkse mannetje even binnen. Die gaat zitten, neemt een bakkie koffie en klapt even zijn laptop open, weer dicht en hij gaat weer weg.

SP2: Dat is dan ook de enige buitenlander die even binnen waait. En het is echt niet zo dat je aan bepaalde verplichtingen vast zit. Twee kwartjes voor een bakje koffie stelt geen reet voor natuurlijk.

SP3: Het was ook tegen de eenzaamheid hè. Ik vind het goed dat het er is.

SP2: Nou ja, het betekent dat er toch op een bepaalde manier behoefte aan is, want het wordt toch redelijk bezocht. En dat is dus wat de Poelenburcht mist, omdat het te professioneel is en wat je daar doet of besteld, is allemaal restaurant gebeuren qua prijs.

SP1: Dus er zijn niet echt activiteiten?

SP2: Niet dat je zegt dat je de buurt kan lokken. Wat mij betreft stellen ze een happy hour in. Dat je dan volk binnenkrijgt en dan komt er vanzelf wel wat. Het is gewoon een professioneel gebeuren daar

en dan heb je het Sociaal Wijkteam daar zitten en verder op heb je het Lobelia zitten met daartegenover nog zo een instelling.

SP1: De Bron.

SP2: Ja. En voor de rest is er eigenlijk niet zo gek veel.

SP1: En hoe was dat meer in de beginperiode? Dus als u bijvoorbeeld klaar was met werk, wat deed u dan in uw vrije tijd?

SP2: Toen was ik nog vrijgezel en dan ging ik meestal naar Amsterdam, want daar had ik mijn vrienden. Dan bleef ik het weekend over en kwam ik zondagavond pas thuis. Dus dat speelde hier niet. Af en toe eens hier in de stad, waar nu op de gracht de HEMA zit, zat een bioscoop. Ons huis was dat, geloof ik. Je had ook nog De Fabriek en daar werden gelegenheid films gedraaid. Speciale films of culturele films of wat dan ook.

SP1: De Fabriek bestaat nog steeds, volgens mij.

SP2: En voor de rest is er niet zo gek veel.

SP1: En toen jullie kinderen hadden. Wat deden jullie dan in jullie vrije tijd met of zonder de kinderen. Waren hier dingen in de wijk?

SP2: Wat er in de wijk was, deden we hoofdzakelijk voor de kinderen. Zoals eieren zoeken, Kerst en Sinterklaas. Dat soort dingen werden op dat moment vanuit de Poelenburcht allemaal geregeld. En dat zie je allemaal niet meer.

SP1: En had de Poelenburcht toen ook echt aanloop van alle mensen die hier woonden, dus ook de mensen die uit het buitenland kwamen?

SP2: Jawel.

SP3: Het was er altijd druk.

SP2: De oudere van dagen, de gepensioneerden, die hadden daar dus dansles en gymnastiek en dat soort gekke dingen. En vandaar dat er dus van alles kwam daar. Op dat moment.

SP3: Boksen werd er ook nog gegeven!

SP1: Dus voor jongeren was er ook best wel wat?

SP2: Ja hoor.

SP3: De kinderen waren er ook best vaak.

SP2: Ja. En dan zondagmiddag werd er een film gedraaid, in de grote zaal.

SP1: Gingen de kinderen daar ook heen?

SP3: Zijn ze ook wel eens geweest, maar ze zijn niet zo van de films.

SP2: Ze zijn nu meer van de films dan toen.

SP3: En op woensdagmiddag gingen de kinderen meestal met vriendinnetjes. Ik had hier altijd een huis vol met meiden.

SP2: En op woensdagmiddag werden daar ook wel spelletjes gedaan toch?

SP3: Ja. Ik had hier altijd een huis vol in de hal. Vind je het gek? Verjaardagen vieren in zo'n grote hal?

SP1: Waren dat ook allemaal kinderen uit de wijk?

SP3: Ja, van de school. Van dat ze bij elkaar in de klas zitten. Dat onze dochter werd geboren, was hier een geboortegolf.

SP1: Het was een kinderrijke buurt, begrijp ik.

SP3: Op dat moment wel!

SP2: Toen zeker.

SP3: Toen hebben we hier gewoon met elkaar verjaardagen gedaan. Eentje scheelde twee dagen: "Mogen we bij jou de verjaardag vieren, want jullie hebben zo'n grote hal". Nou, appelmoes, patat, knakworstjes. We waren altijd wel bezig met de kinderen. Dat heeft altijd al in mij gezeten en ook met oudere mensen. Een bepaalde leeftijd van de jeugd vind ik wel leuk. Nu nog. Ik heb het ook met die hummeltjes in de stad, ook al ken ik ze niet. Ja, ik vind het leuk. De kinderen veranderen zo, dat vind ik zo mooi.

SP2: Je ziet ze veranderen.

SP3: Ik stond plastic bekertjes af te wassen en toen stond zo een jochie te kijken, dus ik zei dat hij wel mocht helpen. Dus ik zeg: "Ik wil jou wat vragen. Hij wil afwassen bij mij!". Nou, daar ga je al! Dat vond ik toen wel leuk. Nou, maar alles is veranderd. De mentaliteit van de mensen, alles.

SP1: En kunt u daar een voorbeeld van geven?

SP3: Mensen hebben geen geduld meer. Een normaal gesprek is er niet meer bij.

SP1: Maar dat is niet alleen in deze wijk?

SP3: Nee! Dat heb je ook in andere wijken hoor. We hebben het laatst ook in de stad gehad hoor. We dachten dat er een ongeluk gebeurd was, maar er waren twee vrouwen en eentje was voor gedrongen... Nou, hou maar op! Een vechtpartij hè. Jongens, jongens, jongens. Dat heb je overal. Dat heb je in Amsterdam. Dat heb je in Hoorn. Dat heb je overal wel.

SP1: Kunt u het contact met uw burens omschrijven in de jaren '70/'80?

SP3: Dat was heel leuk.

SP2: Dat was leuk. En dat komt hoofdzakelijk, omdat je allebei kleine kinderen hebt. Dat maakt contact.

SP1: Ja, want jullie vierden verjaardagen samen, hoor ik net?

SP2: Onder andere. Hier zat een gezin met kinderen, wij zaten met kinderen en er zaten er nog een paar met kinderen. Dus dat gaat wel positief. Dat werkt wel en dat is anders dan nu.

SP3: Ik heb wel nog met een buurvrouw contact en zij woont in Drenthe. Zij is 88 jaar oud en ze wil helemaal op de hoogte gehouden worden van alles wat er hier gebeurt en van ons.

SP2: Zij heeft hier op de trap gewoond.

SP3: Daar heb ik nog steeds contact mee. We bellen elkaar op verjaardagen, met Oud en Nieuw en als er wat is, belt ze mij ook. En dan heb ik het nog steeds over de trap van vroeger. De mensen stonden klaar. Als je ziek was, stonden ze voor je klaar. Ze hebben er nu geeneens erg in als je ziek bent. We hadden een beetje het sociale contact. Dat was hier veel. En dat mis ik heel erg.

SP2: Kijk, dat is nou net het punt waar het hier op de hoek in het gat stapt. Die vult dat nu een klein beetje aan.

SP1: Wanneer is dat een beetje gaan veranderen of wanneer merkte u voor het eerst een verandering?

SP2: Nou, dat groeit zachtjes aan, dus dat is bijna onmerkbaar. Dat groeit er zo in.

SP3: Het sluipt er in eigenlijk.

SP2: Ja. Nu hebben we hier gewoon acht gezinnen op de trap.

SP3: Als we elkaar kunnen helpen, helpen we elkaar, maar voor de rest ook niet. Boven ons hoofd ook niet, dat hebben we al... Nou, goed. Dat is ellende geweest en nu nog. Je doet er zo weinig aan.

SP1: En waardoor komt dat denkt u?

SP2: Ja... Nou, hij is dus een hele aardige man.

SP3: Ja hoor! Met hem kan ik goed praten en hij heeft het zelf ook gezegd. En hij geeft het toe ook.

SP2: Ja. Hij is Marokkaan hè?

SP3: Ja, volgens mij wel.

SP2: En zij is gewoon Nederlandse en overtuigd moslim geworden. In de periode dat het nog kon, liep zij met zo een compleet gebeuren rond.

SP3: Ja, dat is haar cultuur.

SP2: Ja, dat is haar verhaal natuurlijk, maar zij wordt er natuurlijk wel in betrokken. En nu mag het niet meer, ze moet nu zichtbaar blijven. Maar ze zegt je geen gedag, niks niet.

SP3: Hij wel hoor. Altijd een verhaal en vragen hoe het gaat.

SP2: Het leuke is dat die kinderen wel gedag zeggen en zij niet. Zij loopt zo langs.

SP3: Mocht ook niet!

SP2: In het begin had zij daar controle over, maar nu niet meer.

SP3: Ik moet wel eens lachen. Dan kijken ze achter hun moeders rug om en dan staan ze.

SP2: Dat vinden we juist het mooiste eigenlijk.

SP3: Nou, we hebben toen al om de tafel gezeten, maar je schiet er niks mee op. Hij heeft het zelf toen ook gezegd, maar hij zegt ook dat hij zijn werk heeft en daardoor pas om tien uur thuis is. Dus hij zegt: "Doe maar, want ik weet het ook niet". Hij weet dat ik ziek ben of eigenlijk ben ik ernstig ziek geweest en daarvan herstellende, maar eigenlijk is het gewoon allebei en dan wil ik in de middag rusten. Hij zei: "Ik wist niet hoe laat jij ging rusten. Tik dan even aan, dan hou ik er rekening mee". En dat doet hij dan wel hoor. Maar zij niet hoor, het interesseert haar niet. En dat vind ik zo jammer dan. Mijn dochter is er een keer naartoe geweest, toen we ernstig ziek lagen. En dan komt haar moeder af en toe en die vraagt ook gewoon of alles goed is, dus het ligt gewoon aan haar. Ik heb nog nooit met iemand op de trap ruzie gehad. Nog nooit!

SP1: En waar ligt het aan dat er op de trap nu weinig contact is, denken jullie?

SP3: Mensen werken. Daar ga je al. Dus als ze thuiskomen, dan hebben ze hun eigen beslommeringen. Dat soort dingen. Ik heb ook een buurvrouw die ik kan bellen als er wat is, maar die werkt ook. Zij hield ons laatst ook aan, omdat ze net wilde aanbellen, want ze had ons al drie weken niet buiten gezien. Ik denk: na drie weken?! Vroeger woonde een vriendin van mij in de torenflat en dan hadden we lamellen voor het keukenraam. En als ze dicht bleven, dan wisten we dat er wat aan de hand was. Dus dan gingen de lamellen weer open en dan zwaaiden we altijd even naar elkaar. En die controle heb je helemaal niet meer. De mensen missen je niet eens. Ik vertel het ook nooit aan iedereen als we weg zijn. Ik vertel het aan één buurvrouw, want zij heeft onze reservesleutel dan en dat vind ik meer dan genoeg. En dan hiernaast. Een jong ding.

SP2: Maar het is dan meer het idee dat wij er een oogje op houden. Er lopen twee van die hummels rond.

SP3: In hun luier! Dan lig ik nog op bed en dan staan ze te tikken met een koekje: "Nee, buurvrouw slaapt misschien nog of buurvrouw is er niet". En ze weet dat ze altijd bananen krijgt! Dan moet ze hem delen met haar broertje, maar laatst wilde ze niet en dan zegt ze nee. Ze is echt om op te vreten!

En van die krulletjes, geweldig! Ze is gek van hem ook, al die kinderen eigenlijk! Ze lopen niet naar binnen hè! Dat mogen ze ook niet. Voor de deur zeg ik of ze verder mogen en dan tot in de hal en niet verder. Dat leren wij ze. Ze is haar broertje ook de baas, zo klein als ze is. Maar over het algemeen zegt iedereen gedag. Kijk, eigenlijk hebben wij hier op de trap nog niet eens zo een slechte trap. Er is een hele hoop rottigheid gebeurd ook. Ook bij ons.

SP2: Alles bij elkaar is het nog steeds dat wij de minste rotzooi hebben.

SP3: Parteon zegt dat dat vroeger was en nu nog. Wij hebben het netste trappenhuis en ook qua burenruzies staan wij heel hoog aangeschreven bij ze. Als er wat is, dan kun je ook naar elkaar toe komen om te vragen wat er nou was. Maar wij zijn dus het netste trappenhuis, dat is allemaal nog door Parteon bewezen.

SP2: Door de jaren heen.

SP3: Ik ben er in '70 gekomen en toen was het al zo netjes. Maar dat doen wij niet meer, want wij kunnen het gewoon niet meer. Een ander neemt het niet op zich, omdat hij een kind heeft, maar dat heb ik ook gehad.

SP2: Maar het verhaal dat we allemaal om de beurt een keer de trap doen, dat gebeurt niet meer.

SP3: Dat is niet meer.

SP2: Vroeger deed je om de beurt die trap één keer in de week. Even schoonmaken. Maar dat is allemaal niet meer.

SP3: En één keer in de maand de box. Toen had de buurvrouw een rooster gemaakt. En toen ik ziek was, heeft ze bij mij aangebeld om te zeggen dat ik de box moet doen. Toen is dat eventjes anders gegaan ook hè. Er werkten er toen een paar en dan stonden zij op zaterdagochtend de trap te doen. En als de trap schoon was, gingen we koffie drinken met elkaar. Maar dat is allemaal weg. En dat is jammer.

SP1: Hoe was het om de kinderen in deze wijk op te voeden? Naar welke school gingen zij bijvoorbeeld?

SP2: De Europaschool.

SP1: Die zat hier aan de Weer? Hetzelfde gebouw?

SP3: Ja, op de hoek. Het was de Europaschool, In de Weerschool.

SP2: Een moslimschool.

SP3: Hij is toen van naam veranderd.

SP1: Toen uw kinderen daar heen gingen, heette het dus de Europaschool?

SP3: Ja. En toen is het later omgezet, toen zaten ze er nog op hoor.

SP2: Waar heb jij op school gezeten?

SP1: Ik ging in Peldersveld naar de basisschool, naar De Windroos. Dus ik ben niet heel bekend met de basisscholen hier.

SP2: Oh? Ondanks dat je in Poelenburg woonde?

SP1: Ja. Mijn moeder vond dat destijds de beste school en toen heeft ze daarvoor gekozen. Ik weet voor de rest ook niet waarom.

SP2: Dat is de eerste school als je de weg over gaat toch?

SP1: Er zitten er drie. De Windroos is de middelste.

SP2: Vlak achter die kerk?

SP1: Dat weet ik niet. Het zit tussen twee van die hele grote flats in. Tussen de Fares en de Perim, volgens mij. Helemaal aan de Twiskeweg. Is dat de Twiskeweg?

SP2: Ja.

SP1: Oké. Nou, die school dus.

SP3: Dat onze jongens nog op school zaten, zaten ze nog op de In de Weer. Dat hebben ze nog meegemaakt.

SP1: En kunt u zich nog de eerste schooldag van de basisschool van uw kinderen herinneren?

SP3: Heel weinig eigenlijk.

SP2: Nee, niet echt.

SP1: Hoe gingen ze naar school?

SP3: Lopend.

SP2: Het is nog geen vijf minuten lopen.

SP3: Ik rij geen auto.

SP1: Dat zou ook een beetje...

SP2: Het gebeurt regelmatig hoor. Hier vandaan met de auto naar school. Zo kort als het is. En dan zetten ze de auto gewoon dubbel, zodat het verkeer niet verder kan. En de bus en dat soort dingen. Dat staat allemaal te wachten tot de kinderen eruit gehaald zijn. En zoals het daar momenteel gaat, is het gewoon wachten op de eerste klapper. Dat één van die kinderen dus plat gereden wordt. Zo werkt het

daar. En ga daar maar geen foto's maken, want dan heb je echt de poppen aan het dansen. Dat wordt je niet in dank afgenomen.

SP1: Dat is geen veilige situatie dan.

SP2: Nee! Ze hebben er tijdens de vakantie het één en ander aan veranderd. Ze hebben die mollengang eruit gegooid en ze hebben diverse oversteekplaatsen erbij gemaakt, maar dat stelt ook geen reet voor. En nu is er weer een obstakel. Je hebt die bocht van de Zuidervaart, weet je wel. En dan willen de mensen oversteken, maar dan gaan ze voor de bocht en dan zie je niet het verkeer wat erop af komt. En die kinderen vliegen gewoon over. En daar is het ook gewoon wachten tot er eentje platgereden wordt. Die hoek is echt onoverzichtelijk.

SP1: En toen uw kinderen naar die basisschool gingen, gingen alle kinderen in de buurt eigenlijk naar dezelfde school?

SP3: Ja, een hele hoop. Met vriendjes allemaal.

SP1: Dus de meeste vrienden waren eigenlijk ook gewoon klasgenoten?

SP2: Zowel klasgenootjes als vriendjes van elkaar.

SP1: Als buurtkinderen eigenlijk. En werden er op school feestdagen gevierd? Of schooluitjes?

SP2: Schoolreisjes, Kerst, Pasen, afscheid van school nemen. Dat soort dingen allemaal.

SP1: En hoe zag een schooluitje er bijvoorbeeld uit?

SP2: Nou, ik ben nooit met zo een dag mee geweest, maar ik neem aan dat ze zo een busje hadden en ze ergens dropten. Althans, er naartoe gaan en daar een dag vertoeven. Of ze dat onderbreken en naar een tweede speelgelegenheid gaan, dat weet ik niet.

SP1: Gingen er ook ouders mee?

SP2: Ik denk het wel toch?

SP3: Ik denk het wel, maar dat weet ik eigenlijk niet.

SP2: Is Riet nooit mee geweest?

SP3: Weet ik niet. Misschien weet Riet dat wel.

SP2: Nou, ik zou het niet weten. Het lijkt mij ergens wel logisch.

SP3: Ze zijn drie dagen naar Bakkum geweest in het laatste schooljaar, dacht ik.

SP1: En toen uw kinderen op de basisschool zaten, hoe zag de samenstelling er op school uit? Gingen er toen al kinderen van de gastarbeiders daar naar school of was het toen nog niet?

SP2: Volgens mij wel. Dat ging allemaal lekker door elkaar.

SP3: Er waren niet zoveel buitenlandse mensen. Dat is pas later. Toen onze kinderen van school af kwamen, kwamen er veel buitenlandse kinderen op school. Het maakt mij niet uit of ze blauw of geel zijn, ze zijn me even lief, maar onze kinderen hebben eigenlijk nog de mooiste tijd op die school gehad. En toen daarna is het achteruit gegaan. Ik ben niet de enige die er toen over viel, maar in de hele omtrek zeiden mensen: “Onze kinderen zijn bijtijds van school af”.

SP2: Maar hetgeen wat er was ging gewoon door elkaar.

SP3: Er waren heel weinig buitenlanders. Pas toen zij eraf waren, maar dat klopt ook wel, dat is 35 jaar terug. En toen begon het echt te veranderen en toen hebben ze de naam veranderd. De Tamara school of zoiets? Maar je had drie scholen hier.

SP1: Nog steeds, volgens mij.

SP3: Kennedyschool heb je.

SP2: Ja en dan had je later die school die aan de Poelenburgstraat zat, want daar heeft ook een school gezeten ongeveer ter hoogte van de moskee. En die is ook naar de Weer toe gegaan.

SP1: De Gouw?

SP3: Ja! De Gouw! De Tamara school...

SP1: De Tamarinde.

SP3: Ja! De Tamarinde.

SP1: En dan heb je nog inderdaad op de hoek wat nu een islamitische school is.

SP3: Dat klopt. En de Kennedyschool zat precies in dat hoekje op de Weer, dus die zag je niet zo erg van de buitenkant. Daar zaten de kinderen van Annelie op, want die heb ik daar wel eens opgehaald. Die zat echt een beetje verscholen.

SP2: Was er niet ook de Paulus Johannesschool?

SP1: Oh ja!

SP2: Die zit schuin tegenover de kinderboerderij.

SP1: Oké. En kunt u zich de komst van de moskee nog herinneren?

SP2: Ja.

SP1: Dat was volgens mij in de jaren '90.

SP2: Ja, dat was een heel verhaal.

SP1: Kunt u dat beschrijven? Of wat u zich kunt herinneren.

SP2: Nou, toen er bekend werd dat er een moskee zou komen, werd er de rondte in gestrooid dat ze met een veewagen met varkens gingen komen en dat ze die daar los gingen laten. En als maatregel werd een kleine periode, ik geloof een jaar of drie, een politiepост er tegenover gezet. Waar nu de hypotheekwinkel zit, zat toen de politiepост. En dat was eigenlijk naar aanleiding van die verhalen.

SP3: Ik vind het wel een mooie moskee!

SP1: Het is een hele grote.

SP3: Heel mooi. Ik ben er één keer in geweest en dat was heel indrukwekkend. Ik heb altijd gezegd dat ik hier woon en hem wel toch wil zien. Dan krijg je ook eigenlijk een heel ander beeld ervan.

SP1: Op welke manier veranderde het beeld ervan?

SP3: Nou, ik had nooit een idee van een moskee. Ik wist wel dat je er niet met schoenen en zo in mocht en dat er gebeden wordt, maar dat het er dan zo mooi uitziet, had ik nooit verwacht. Er zat een bakkerij in, een kapperszaak en dat had ik nooit verwacht. Dat maakte wel indruk op mij eigenlijk.

SP1: En wat vond u ervan toen de moskee er kwam?

SP2: Op zich heb ik daar geen problemen mee.

SP3: Wij hebben daar nooit iets tegen gehad.

SP2: In onze oren kwamen die verhalen over die veewagens grappig over. Ik denk: dat gebeurt niet!

SP1: Waren dat mensen die hier in de buurt wonen?

SP2: Dat waren lui vanuit de wijk, maar voor de rest was dat waarschijnlijk een beetje grootpraat. De gemeente was er toch wel panisch voor.

SP1: Is er ooit ook echt iets gebeurd?

SP2: Niet dat ik weet. Nee.

SP3: Niet dat ik zelf weet.

SP2: Alleen twee of drie jaar terug die vlogger. Hij heeft de bewoners wel een beetje wakker geschud. Dat wel.

SP1: Kunt u uitleggen wat er toen gebeurde?

SP2: Nou, dat is allemaal van overlevering. Hij kwam in opstand tegen datgeen wat hier in Poelenburg leefde. En dat was natuurlijk niet echt positief voor ze, maar het was wel echt provocerend. En de gemeente die daar een beetje voor jan joker rond hobbelde. Dat stelde ook geen

reet voor. Als ze de missie hebben om de boel te kalmeren, dan laat je je niet uitjouwen. Toch? En dat is dus wat er regelmatig gebeurde. En er werden ook mensen bedreigd.

SP1: Wat vond u daarvan?

SP2: Nou, ik vond dat natuurlijk niet op zijn plaats. Als ze moeten optreden, dan moeten ze optreden. Het is het beruchte verhaaltje van vroeger natuurlijk. Vroeger was er één agent nodig om tien jongens op te pakken en naar het bureau te brengen. En nu zijn er tien agenten nodig om één poppetje op te pakken. Ze hebben nu twee of drie wijkagenten in de wijk. Twee mannen en een vrouw, geloof ik. Dat is sinds kort.

SP1: Was dat vroeger niet?

SP2: Nou, dan hadden we er één of twee en die hadden dat in de vingers. Dat waren jongens die er controle op hadden en die met de jeugd konden opschieten. Daar werd naar geluisterd door de jeugd. Die mannen hadden dat gewoon in de hand. Die jongens dwongen toch een stuk respect af. Ook bij de ouderen.

SP3: Ze hadden ontzag voor de agent en tegenwoordig niet meer. Laten we heel eerlijk zijn, het stelt geen reet voor. Vroeger werd je toch een beetje bang voor een agent met een knuppel, maar dat is tegenwoordig helemaal niet meer zo.

SP2: Ja, die jongens mogen tegenwoordig ook niks meer. Het minste geringste en ze hebben gelijk een rapportje aan hun broek. Dat is de andere kant van het verhaal.

SP3: Maar bedreigen dat is een taboe. Je moet nooit bedreigen. Klaar. Dat keur ik helemaal af.

SP1: U zei dat de vlogger wel iets teweeg heeft gebracht. Wat ziet u daarvan?

SP2: Ik denk dat hij de boel wel een beetje wakker geschud heeft.

SP1: Bij de gemeente?

SP2: Onder andere, ja.

SP1: Ziet u daar ook al veranderingen van?

SP2: Nee, niet echt.

SP1: En zijn jullie zelf religieus?

SP2: Nee.

SP1: Nooit geweest ook vroeger?

SP2: Nee.

SP1: Was hier in de buurt een kerk of iets waar mensen samen kwamen?

SP2: Niet dat wij ergens gebruik van maakten.

SP3: Maar er was wel een kerk hier toch?

SP2: Op de Twiskeweg dat kerkje en dan hier aan de Weer, die kerk die er stond. De paaskerk, geloof ik, maar die is alweer gesloopt.

SP3: Wij hebben er nooit gebruik van gemaakt.

SP1: Ik ken het niet eens.

SP2: Nee?

SP1: Zegt mij zo gauw niks.

SP3: Die is nou gesloopt.

SP2: Ja, die is gesloopt.

SP1: Oké. En toen jullie hier in het begin kwamen wonen, was het een gewoonte voor jullie en de burens om de deur op slot te doen?

SP3: Hebben we altijd gedaan!

SP2: Wij komen uit Amsterdam, dus dan doe je dat wel. Het is niet het platteland waar je gewoon je fiets kunt neerzetten of de deur kunt openlaten. Dat is altijd gedaan.

SP1: Kunt u zich herinneren of er ooit is ingebroken hier? Bij u of bij burens?

SP3: Nee, niet ingebroken bij ons, maar we hebben wel hele nare situaties meegemaakt.

SP2: Maar niet waar wij dan direct bij betrokken waren.

SP3: Jawel, met je auto. Natuurlijk wel.

SP1: Wat gebeurde er?

SP2: We hadden een straattekenaar die met een scherp voorwerp langs alle auto's ging.

SP1: Wanneer was dat?

SP3: Een paar jaar terug. En we zijn ook nog met de dood bedreigd. Heel raar verhaal, maar dat gaat waarschijnlijk wel over een inbraak. Er was bij ons aangebeld en er wordt gezegd dat het de pizzeria is. Het was rotweer en er stonden twee jongens buiten op een scooter. En hij zei: "Wij hebben geen pizza besteld!". En toen zijn ze weggegaan. En toen hebben we later gehoord dat ze bij burens twee keer aangebeld hebben. En die man heeft oog in oog gestaan met die jongen. En de volgende dag

kwamen we bij onze auto en die was helemaal beklad met verf. En toen vonden we een briefje in de brievenbus en daar is ook werk van gemaakt bij de politie.

SP2: Met tekst RIP. Rest in peace.

SP3: Ik wist eigenlijk niet eens wat het betekende, dus ik had mijn zoon aan de lijn en die zei dat ik weg moest uit de buurt. Dus hij zei: “Ben jij helemaal gek! Werk van maken!”. Dus dat hebben we ook gedaan. Ze hebben nooit kunnen vinden wie het is geweest. En toen een paar weken terug werd er wederom aangebeld door de pizzeria om drie uur 's nachts! Om drie uur 's nachts! Dus hij zegt wederom dat hij geen pizza heeft besteld. Waarschijnlijk heeft het ermee te maken dat het op de trap fout is. En een verkeerde mededeling binnengekregen dat er een gestolen fiets stond bij jou.

SP1: Wat is er fout op de trap dan?

SP2: Ik was aan de overkant geweest en ik kom mijn buurjongen tegen en die zegt: “Buurvrouw, is de politie bij u geweest? Ze moesten bij ons in de box kijken, want er is een jongen opgepakt en er staat een gestolen fiets”. Alleen ze hadden het verkeerde huisnummer, want het is helemaal niet waar. Maar hij was daarvoor met een politieagent bij ons in de box wezen kijken, maar dat wist ik niet. Ze zei dat het wel goed zat, maar gebeuren heel veel nare dingen. Niet hier op de trap, maar ergens anders. Dat weten wij wel.

SP2: Dat is het wijk gebeuren. Je hebt hier ook schietpartijen en dat soort dingen gehad.

SP3: Dat merken wij geeneens.

SP1: Daar hebben jullie niks van gemerkt?

SP3: Nee! Achteraf. Maar toen bleek dat de schietpartij in de Linnaeusstraat is geweest en daar hebben we wel de auto gezien met die gozer op de hoek. We hoorden later namelijk dat hij hier naartoe was gereden.

SP1: Ja, dat was voor mijn huis. Ik kan mij dat nog herinneren.

SP2: Dat was die schietpartij dus.

SP3: En wij komen thuis en wij zien overal politieauto's. Of het was al gebeurd, want de politie was alles aan het opmeten en we mochten de straat niet meer uit. Alles was afgezet. En toen hoorden we later dat het in de Linnaeusstraat was gebeurd.

SP1: Hoelang is dat geleden?

SP2: Drie jaar of zo.

SP3: Nee, dat is nog geen drie jaar geleden, joh! Misschien vorig jaar.

SP1: Oh, dan heb ik het over iets anders. Waar ik het over heb, is al 15 jaar geleden, denk ik. Dit is dan al weer een nieuwe.

SP2: Ja, dit is dan weer een andere.

SP3: Twee hadden ruzie gekregen en toen is hij hem achterna gegaan en toen hebben ze hem maar neer geknald.

SP2: En hier in de straat is hij in elkaar gezakt en gevonden.

SP3: Ik vind het gewoon erg. Het is nu een beetje rustig, maar ik vind gewoon de hele wijk... Ook jochies van 12. Ik bedoel, dat is toch niet meer gezond?

SP1: Ja. En hoe horen jullie van die situaties?

SP3: Met burens onderling of je leest wel eens op Facebook dat er een schietpartij was.

SP2: Een paar keer de brandweer hier in de straat gehad vanwege gaslekken.

SP3: Dat was wel elke week raak toen hè en dat is nu over.

SP2: Ja, nu is het over.

SP3: Elke week stonden ze hier.

SP2: En ik heb ze hier ook wel eens één uit de auto zien halen. Die moest plat op zijn buik.

SP3: Dat heb ik toen bij de therapeut gehad, maar dat is echt heel lang geleden. Ik moest naar de therapie en ik zie ineens politie met getrokken revolvers. En ik dacht: oh god, ik moet daar naar die hoek. Dus ik heb de therapeut gebeld, maar hij zei dat ik kon komen, want ze hadden de deur op slot. Ze weten ervan. Nou, dat beeld dat blijft.

SP2: En die van de overkant die aan het schieten was geweest.

SP3: We hebben hier aardig wat meegemaakt, kun je zeggen.

SP2: Ja, alles bij elkaar wel. Het is niet echt een saaie wijk, maar dat stukje zal je zelf ook wel meegekregen hebben.

SP3: En in deze maanden gebeurt het, de wintermaanden. Maar kom er maar achter wie het doet.

SP1: Speelt dit ook mee in jullie wens om te verhuizen?

SP3: Ik word ook wel bangig erdoor. Ik heb het ook tegen de politie en de woningbouw gezegd. Je bent wat ouder en mijn zoon en dochter wonen hier ook niet in de buurt, dus je wordt toch banger. En dan zeggen ze dat het tijd wordt om te gaan, maar dat gebeurt ook bij hun. Aan de andere kant laat je je ook niet weggagen, maar je wordt ook ouder en je wilt gewoon naar beneden. Ik wil geen trappen meer lopen, want ik loop mijn hele leven al trappen. En dat speelt allemaal mee.

SP1: Ja, meerdere dingen. Logisch. Kunt u zich herinneren dat er burens verhuisden uit de wijk?

SP3: Ja, heel veel.

SP1: En weet u waarom?

SP3: Ja, onenigheid op de trap.

SP2: Onenigheid en iets anders willen, uit de wijk willen vanwege de trammelant, vanwege de kleuren in de wijk. En dat speelt af en toe best wel mee. Als je hier naar die Turkse supermarkt gaat, dan staat alles in het Turks. Je weet niet eens wat je koopt. Ze weten dat er Nederlands volk binnenkomt, hou daar dan rekening mee.

SP3: Ja, maar dat deed hij al helemaal fout bij de opening. Wij kwamen kijken en ik zei dat hij een mooie zaak had. Dus ik vroeg wat hij voor spullen voor ons, de Hollanders, had, zegt hij: “Kaas en eieren, meer niet. Daar zijn we niet op gericht”. Dan ben je heel fout bezig, vind ik persoonlijk hoor!

SP2: En dan die marktkoopman die bij de moskee op het terrein stond. Die zit nu in die winkel en als je ziet hoe hij daar tekeer gaat, dat leeft echt onder en boven de wet. De mensen die daar wonen, hebben er constant last van. Hij rijdt er met een vorkheftruck rond, er staan hele stapels met pallets, hij heeft zonnewering die tot bijna over het trottoir heen hangen. Dat is gewoon belachelijk. Hij wordt constant aangeschreven door de gemeente, maar hij trekt zich nergens wat van aan.

SP3: Ja, maar sommige mensen doen het zelf ook hoor. Laatst riep er bij de Prima markt ook iemand: “Oh, is het omdat ik een kleurtje heb!”. Dan lokken ze elkaar al uit. Daar moet je nooit mee beginnen, want daar ging het helemaal niet over. Dat is helemaal nergens voor nodig. Als jij iets hebt, probeer het dan gewoon met elkaar, maar niet op zo'n manier. Al meteen een vooroordeel geven. Ik ben zo iemand die het meteen uit praat, want je kan allemaal een misverstand hebben. Kan toch?

SP1: En wat zou u zeggen dat uw mooiste herinnering is van het leven hier in Poelenburg? In alle jaren dat u hier gewoond heeft.

SP2: 1972 en 1974.

SP1: De geboorten van de kinderen?

SP3: Ja. Dat is het allermooiste. Ze hangen daar. Drie prachtige kleinkinderen, die zijn een stukje ouder al. Dit is onze dochter, de middelste en dat is onze zoon met zijn gezinnetje. De oudste is nu 16 geworden en de jongste is 9 geworden. En onze kleindochter is nu 12. Geboortekaartje met de foto's erbij. Dat is het allermooiste wat er bestaat. Vroeger vond je het trouwen het mooiste, maar dat liep ook een beetje anders, maar mijn kinderen en kleinkinderen zijn het allerbelangrijkste. En mijn man natuurlijk. Jij was vroeger altijd nummer één en toen kwamen de kinderen op één en nu komen de kleinkinderen op één.

SP2: Ik ben al aardig gedegradeerd.

SP3: Dit is mijn mooiste herinnering van mijn kleinkinderen. Dat is eigenlijk het mooiste cadeau wat je kan wensen. Dat is een oude foto van mij met mijn moeder. Vijf kinderen.

SP1: Ja, leuk. Even kijken of ik nog vragen heb hoor. Wat vindt u van de aanwezigheid van de gemeente in de wijk? Is dat anders dan toen u er eerst kwam wonen? Qua voorzieningen, die er misschien wel of niet zijn? Bereikbaarheid, zichtbaarheid?

SP2: Ze hebben zich nooit zo erg ingezet voor deze wijk. En of dat nou komt, doordat het een arbeiderswijk is dat weet ik niet. Het is in ieder geval niet zo dat je zegt dat de gemeente hier echt bezig is.

SP1: Dat gevoel heeft u nooit echt gehad?

SP2: Nee. Ik blijf wel zeggen dat Poelenburg één van de groenste wijken van de Zaanstreek is.

SP3: Mooiste wijk.

SP2: Dat blijf ik zeggen. Dat wel. En dat is in ieder geval een pluspunt, vind ik.

SP1: Ja, dat is ook de reden dat mijn ouders hier graag wilden komen wonen. Als je kinderen hebt, dan is dat echt een voordeel.

SP3: Ik had geen keuze. Ik werd meegenomen.

SP2: Meegelokt met een korstje brood.

SP1: Oh ja? Eigenlijk heb ik alles wel gehad. Zijn er nog andere dingen, die u graag nog zou willen vertellen?

SP2: Ik zou het zo even niet weten.

SP3: Ja, jij wilde graag geïnterviewd worden. Van haar ging het nu wel door, van Poelenburg toen niet en daar ben je toen boos over geworden. Jaren terug hebben mensen ons ook benaderd of mensen die lang in Poelenburg woonden een interview wilden geven. Ik heb hem opgegeven.

SP2: Dat had te maken met het 50-jarig jubileum van Poelenburg.

SP3: Nee, dat was al eerder.

SP2: Ja, dat was daarvoor dus ook.

SP3: Ik heb hem opgegeven en we hoorden niks meer. En toen ik later heb gebeld, werd er gezegd dat er een Turks iemand was gevonden, maar die is veel later hier komen wonen. Ik vind dat dan wel naar. En ook geen af bericht geven.

SP1: En waarvoor was dat dan?

SP3: Dat was ook een interview over hoe je het vond om hier te wonen en voor mensen die dan al heel lang in Poelenburg woonden. Net als wat jij nu doet. Dat ging aan zijn neus voorbij. We zijn toen ook bij het 40-jarig jubileum in Poelenburg geweest en toen had ik een speciale uitnodiging gehad, omdat ik er had gewerkt in die periode. Maar toen vroeg ik me ook af waarom ze hem niet hadden

gevraagd. En toen werd er later gezegd dat iemand in een krantje had gestaan. Dat vond ik niet kloppen, want hij was de eerste. Er werd nog gezegd dat het zo leuk was, omdat ik de eerste was die haar man op gaf.

SP1: Ja. Het is wel jammer dan dat dat zo gegaan is.

SP2: Nou, hier heeft vroeger nog een molen gestaan hè. Die staat nu op de Zaanse Schans.

SP1: Daar komt de naam vandaan toch?

SP2: Ja. En dan heb je dus de Troelstralaan en die straat moet je denkbeeldig doortrekken richting Oostzaan. Die loopt dan hier door de wijk heen.

SP3: Zullen we even een bakkie thee nemen dan of koffie?

SP2: Ja hoor. Als ze dat wil. Koffie, thee?

SP1: Het liefst thee.

SP3: Dat zei ik toch al! Dat zei ik al!

SP1: Dan zet ik deze nu uit.

SP2: Is goed.

Interview Selin

SP1: Interviewer

SP2: Selin

SP1: OK, vandaag is het 31 oktober. Dit interview wordt afgenomen ten behoeve van mijn scriptieonderzoek voor de master geschiedenis aan de Universiteit van Leiden. De scriptie zal ook gepubliceerd worden op de website van de universiteit. Ga jij daarmee akkoord?

SP2: Ja, ik vind het goed, dat is helemaal goed.

SP1: OK, hartstikke bedankt. Wat is je naam?

SP2: Selin

SP1: Ja, even opschrijven. En in welk jaar ben je geboren?

SP2: 5 December 1965.

SP1: 1965. En waar ben je geboren?

SP2: Ik ben in Turkije geboren.

SP1: In Turkije. In welke plaats?

SP2: In ?(00:00:47)

SP1: Waar ligt dat?

SP2: Dat is aan de kust van de Zwarte Zee.

SP1: O, OK. Wanneer ben je naar Nederland gekomen?

SP2: Ik ben in 1975, juli '75 ben ik naar Nederland gekomen.

SP1: En hoe ging dat? Waarom koos je ervoor om naar Nederland te komen?

SP2: Ja, want mijn ouders die waren al eerder. Mijn vader die was als arbeider, de eerste arbeider volgens mij, was hij al naar Nederland gekomen, en daarna na vier of vijf jaar kwam mijn moeder naar Nederland en mijn jongste broertje en mijn oudste broer. Want voor achttien werd het moeilijk om met je ouders weer naar Nederland te komen dus mijn broer was nog niet achttien, die was bijna achttien, dus die moest snel met mijn moeder naar Nederland komen. En mijn jongste broertje, want dat was moeilijk voor mijn moeder om die achter te laten, oppas was ook moeilijk toen. Die zijn samen toen gekomen en nou ja, eigenlijk zou mijn broer dan hier met mijn vader gaan werken en mijn moeder zou terugkomen weer naar ons maar dat werk alleen maar moeilijker en moeilijker. En ik was met een oudere broer van mij en een jonger broertje van mij, ging mijn schoonzus zeg maar, die ging op ons oppassen. Ja, dus, maar dat was geen leuk jaar, geen leuke momenten, drie jaar ongeveer is dat zo gebeurd, en wij misten onze ouders, vooral je mama hè.

SP1: Ja.

SP2: En nee, het ging niet dus uiteindelijk hebben mijn ouders toch besloten om ons ook naar Nederland te halen, dus toen zijn wij in 1975 naar Nederland gekomen.

SP1: OK. En waarom was het moeilijk voor je moeder om terug te gaan naar Turkije?

SP2: Ja, mijn moeder. Ze wilde hier mijn vader weer niet alleen laten en mijn oudere broer want die, nee dat ging niet. En ze begon hier ook te werken, ze zei: 'nee, toch maar hier.' Eigenlijk zou, ja het plan was eigenlijk toen in die tijd, de gastouders die naar Nederland kwamen, die denken: ja, een paar even daar werken, wat geld verdienen en dan weer terug. Met dat idee zijn ze eigenlijk naar Nederland gekomen. Maar nee, dat ging dus toch niet. Uiteindelijk hebben ze toch wel besloten om hier te blijven, waardoor mijn moeder dus ook niet meer terug kon komen, en ja zij miste ons ook en wij mijn ouders ook. Dus uiteindelijk hebben ze toch besloten om gezinssamenstelling toch bij elkaar te komen.

SP1: Ja, want hoeveel broers en zusters had je?

SP2: Nou, we zijn met z'n zevenen, ik ben nummer vijf. Ik heb nog een oudere zus maar die was al toen getrouwd voordat mijn moeder naar Nederland kwam. Ja, die kon niet meer komen want mijn

zwager wilde ook niet dat mijn zus... dus. Ja, alleen mijn oudere zus die bleef daar wonen, en nog steeds woont ze daar hoor. En de rest, met z'n zessen, zijn we dus gewoon hier.

SP1: En hoe oud was je toen?

SP2: Ik was negen.

SP1: Negen jaar, o, dat is nog best wel jong ook.

SP2: Ja, ik was heel jong ja.

SP1: Kan je nog herinneren dat je voor het eerst in Nederland kwam?

SP2: Ja. Ja, ik vond het heel spannend. We zijn toen met de auto gekomen, m'n vader en m'n oudere broer die kwamen dus naar Turkije met de auto, kwamen ze ons ophalen. Ja, de reis duurt wel heel lang voor mijn gevoel en het was heel spannend. En onderweg hebben we ook nog een ongeluk gehad.

SP1: O, jeetje.

SP2: Ja, dus we moesten, de auto moesten we, in Joegoslavië was dat toen en we moesten echt een heel moeilijke reis terug maken naar Nederland, met de trein en al die toestanden.

SP1: O, jeetje.

SP2: Ook qua vervoer, maar dat was echt heel moeilijk, heel lastig, heel vervelend. Dat was geen leuke ervaring.

SP1: Nee, kan me voorstellen. Het is ook een lange reis.

SP2: Lange reis, ja, ja. Vooral met die ongelukken, met al dat gedoe wat er toen is gebeurd, maar uiteindelijk zijn we dus toch wel veilig aangekomen. Dat was heel fijn.

SP1: Gelukkig.

SP2: Ja. En dan hier mama omhelzen natuurlijk.

SP1: Ja, na drie jaar.

SP2: Ja. Nou ja, en toen. En was, alles was heel spannend want alles was vreemd.

SP1: Wat was je eerste indruk van het land? Kan je je dat nog herinneren?

SP2: Nou, als ik even terugdenk..., ik vond het gewoon een mooi land, een mooi rustig land. Ik was vooral blij dat ik bij mijn moeder was.

SP1: Ja.

SP2: Dat was eigenlijk voor mij: hé, mijn moeder, wauw! Ik kan haar weer omhelzen, ik kan weer knuffelen bij mama. Daar was ik zo gelukkig mee. Ik, ja dat is zeg maar in mijn eerste blik, wat ik echt nog kan herinneren. Ik vond Nederland gewoon een mooi land, rustig.

SP1: Ja.

SP2: Ik vond het in het begin al heel mooi hoor, en nog steeds vind ik Nederland heel mooi. Ik woon er nog steeds dus. Ik wil ook voor een tijdje nog wonen hoor, misschien in de toekomst dat ik naar Turkije, als ik dan nog leef, dat ik dan een wat langere periode op vakantie ga. Maar voor de rest, ik wil mijn contacten hier gewoon houden. Nederland is ook mijn tweede land natuurlijk.

SP1: Ja, logisch.

SP2: Dus mijn kinderen zijn nu ook allemaal opgevoed en getrouwd, dus zij hebben ook allemaal gezinnetjes. We hebben allemaal kleine eilandjes, dus die laat ik ook niet hier alleen hoor.

SP1: Nee, dat snap ik inderdaad.

SP2: Nee, dat wordt moeilijk.

SP1: Kan je nog herinneren, de eerste cultuurverschillen die je zijn opgevallen? Of is dat je misschien nooit opgevallen?

SP2: Nou, als ik nou even terugdenk, ja de taal, dat vond ik echt heel eng. En eerste schooldag weet ik nog. Ik had gehuild, ik wist niet hoe ik me moest gedragen. Uit spanning deed ik heel raar, en ik vond het heel eng. Maar echt cultuurverschil, nee ik heb daar eigenlijk niet veel problemen mee gehad eigenlijk.

SP1: Dat kan natuurlijk.

SP2: Nee, ik heb daar niet echt veel moeite mee gehad. Alleen de taal, dat vond ik heel moeilijk.

SP1: Ja. Hoe heb je dat geleerd? Gewoon op school?

SP2: Nou ja, ik ben meteen op, ja we waren meteen ingeschreven voor een basisschool.

SP1: O, OK.

SP2: Ja. En heel snel zijn we ook meteen begonnen en toen waren ook niet veel buitenlanders hier, 1975 dus, en op een heel grote school waren wij met z'n vijven zeg maar, ik, mijn jongste broer en mijn oudste broer en nog twee andere Turkse jongens. Dus we waren met z'n vijven op een hele grote school.

SP1: Dat was het.

SP2: Dat was het. En er was ook heel veel aandacht voor ons. En er kwam ook echt speciaal een juf voor ons die haalde ons echt uit de groep, wat nu ook gebeurt. Echt in een apart lokaal en zij was echt steeds ons aan het helpen echt dat wij zo snel mogelijk de taal konden leren.

SP1: Ja.

SP2: En binnen twee, drie maanden konden we echt heel goed Nederlands praten, dat ging echt vloeiend.

SP1: Dat ging wel snel dan ja.

SP2: Ja, heel snel. Ze heb echt ons goed begeleid, ze heb ons goed geholpen. Ja, het ging heel snel.

SP1: Ja, dat is mooi.

SP2: Ik kon gewoon overal aansluiten dus. Ja, als kind heb je daar ook niet veel problemen hoor, als kind kan je wel meteen aansluiten.

SP1: Leren gaat wat makkelijker.

SP2: Ja natuurlijk. Maar de taal, dat was een grote barrière voor mij. Zonder taal kan je geen contact maken. Met gebarentaal, dat is dan niet zo leuk. Maar als je echt in gesprek komt dan pas heb je echt contact, dan geniet je ook.

SP1: Ja. En ben je inmiddels ook getrouwd?

SP2: Ja, getrouwd geweest.

SP1: OK. En kinderen hoorde ik je zeggen.

SP2: Ja, ik heb drie kinderen. En ik heb nu drie kleinkinderen, de vierde is onderweg.

SP1: O, echt? Gefeliciteerd.

SP2: Dus ik ben ook oma, dank je wel.

SP1: Leuk. En zijn het jongens? Meisjes? Hoe oud?

SP2: Ik heb twee jongens, één meisje.

SP1: OK.

SP2: Nou, mijn oudste zoon is vijfendertig, mijn tweede zoon is drieëndertig en mijn dochter is achtentwintig. Ja, en zij hebben alle drie nou één.

SP1: Allemaal eentje.

SP2: Ja. Mijn oudste zoon een dochter, mijn tweede zoon een zoon en mijn dochter een zoon. En mijn tweede schoondochter die krijgt...

SP1: Die is onderweg.

SP2: Ja, die is onderweg, en dat wordt een meisje.

SP1: O, leuk, die variatie.

SP2: Ja, natuurlijk, is altijd leuk.

SP1: En toen je naar Nederland kwam, waar ben je toen gaan wonen? Woonden je ouders al hier in de wijk?

SP2: Nee. Mijn ouders woonden toen op de Perim, die grote flats. Daar hebben wij ook drie maanden ongeveer gewoond, maar de woning was te klein voor ons. Dus toen hebben we een woning gekocht in het centrum, Botenmakerstraat, hebben wij een grote woning gekocht met zes slaapkamers.

Dus dan gingen we daar verhuizen en daar heb ik tot 1983 gewoond. En in 1983 ging ik trouwen en toen kwam ik naar Poelenburg

SP1: Toen kwam u naar Poelenburg En waarom besloot jullie om in Poelenburg te gaan wonen?

SP2: Ja, die tijd was heel anders hè. En onze cultuur, ja het is nu heel anders hoor maar toen in onze cultuur, als je ging trouwen gingen de meesten van ons bij de schoonouders wonen.

SP1: Ja.

SP2: Gewoon inwonen bij je schoonouders. Je kon niet zomaar een eigen woning krijgen en dat was ook niet de gewoonte bij ons.

SP1: OK.

SP2: Dat is nu allemaal veranderd hoor.

SP1: OK. En je schoonouders, die woonden in Poelenburg?

SP2: Die woonden in Poelenburg, in die flat ja. Dodonaeusstraat, daar woonden ze.

SP1: Dodonaeusstraat? O, daar heb ik ook gewoond.

SP2: Ja, ja, daar woonden ze. Ja, het was niet anders. We hadden ook geen keuze. Ik was heel jong, mijn man was heel jong dus we konden ook geen woning krijgen. Het was toen ook heel moeilijk om weer aan een woning te komen, dus we moesten gewoon inwonen. Dus ik heb vier jaar toen met mijn schoonouders gewoond, met twee zoons, ook in die Dodonaeusstraat. Maar ja, in één kamer, dat werd te krap dus uiteindelijk zeiden we toch: nee, we moeten echt nu eruit. Toen zijn we dus verhuisd naar Oudemansstraat, naar achterste flat, en daar heb ik eenentwintigjaar gewoond. En na mijn scheiding ben ik dus weer verhuisd naar Thijssestraat, gewoon dus in Poelenburg dus een driehoek zeg maar, Van Dodonaeusstraat naar Oudemansstraat en van Oudemansstraat naar Thijssestraat ja.

SP1: Ja. Overal geweest.

SP2: Dus een beetje driehoekje gemaakt, van die hoek naar die hoek en van die hoek naar die hoek. En ik woon nu alleen. Mijn kinderen zijn getrouwd, zijn allemaal de deur uit. Ik woon nu gewoon...

SP1: Je woont er nog steeds.

SP2: Ik woon er nog steeds. En ja, echt. Ik heb het naar mijn zin, ik heb geen klachten. Ik voel me lekker thuis, ik voel me veilig. Sommige mensen zeggen: 'hé Poelenburg? Is dat wel veilig?' Ik zeg: 'hoezo, waarom niet veilig?'

SP1: Ja.

SP2: Het voelt voor mij veilig en het is ook veilig. Tuurlijk gebeuren dingen, maar dat gebeurt overal, op alle wijken. Misschien bij witte wijken wat minder maar daar heb je ook weer andere problemen.

SP1: Ja.

SP2: Dus als je gewoon zo positief blijft zie je ook geen negativiteit terug, dat zie ik eigenlijk niet. Als ik negatief ben, als ik al die burens ga lastigvallen, of als ik steeds ruzies ga zoeken, tuurlijk er wordt ook ruzie met mij gezocht, tuurlijk zijn mensen ook heel negatief tegen mij, maar ik ben niet zo. Ik bekijk alles gewoon heel goed. Ik zie alles een beetje rozig, zeg maar. Rooskleurig.

SP1: Ja.

SP2: Ik ben nooit negatief.

SP1: Ja.

SP2: En dat doet me goed.

SP1: Mooie eigenschap.

SP2: Ja, dat doet met goed. Echt waar dat doet met goed en daar ben ik vooral erg blij mee. Vooral met dat eigenschap, ja want dat maakt me gewoon gelukkig.

SP1: Ja, ja logisch. Kan je je nog de verhuisdag herinneren, toen je voor het eerst in Poelenburg kwam wonen.

SP2: Ja. Dat was tijdens mijn bruiloft natuurlijk hè. Dus we zijn, ik ben getrouwd en na de feestzaal kom je dan bij je schoonouders inwonen natuurlijk.

SP1: Ja.

SP2: Ja, met alle spanning, en ja. Heel erg spannend was dat toen vooral, mijn bruiloft, en al die feesten en die drukte en daarna bij je schoonouders inwonen. Dat is ook wel heel erg, ja hele grote stap. Maar ik kende toen niet anders. Dat was de gewoonte toen bij ons, dus dat was normaal voor mij. Maar het was wel een grote stap.

SP1: Ja, dat lijkt me ook ja.

SP2: Ja, maar ik heb ook niet echt problemen gehad met m'n schoonouders. Ze waren gewoon schatjes. Ze vonden mij ook echt gewoon een goede schoondochter, als dochter zagen ze me.

SP1: Dat scheelt dan, heel veel.

SP2: Dat scheelt, ja ik was gewoon ook een dochter voor hun.

SP1: Ja. En kan je je nog een eerste indruk van de wijk herinneren? Om daar te gaan wonen?

SP2: Ja, de wijk. Ik vond het gewoon op zich heel goed, heel leuk. Het was toen niet zo druk. Ja, het was niet zo rommelig, niet zo vies op de straat en zo, geen zwerfvuil en zo. Het was veel rustiger toen in die tijd.

SP1: Sorry hoor, heel eventjes... Zou jij voor mij en Anne de moeder van Mohammed Ali even kunnen bellen of ze kan langskomen volgende week voor een gesprekje?

SP2: Is goed. Ja.

SP1: Voordat ik het ga vergeten namelijk.

SP2: Ja, is goed. Ja. Het was een rustige buurt. Veel rustiger dan nu.

SP1: In wat voor opzicht, rustiger? Minder mensen, hoe...?

SP2: Ja, minder mensen denk ik. Minder auto's, minder mensen.

SP1: Minder auto's ja.

SP2: Ook met de kinderen denk ik, de speeltuinen waren niet zo vol als nu, veel minder auto's. Nou, nu kan je niet eens meer je auto wegstrijken als je gewoon 's avonds... Als ik nou 's avonds thuiskom, ik kan m'n auto echt niet kwijt. Overal auto's! Alsof het echt auto's regent van de lucht.

SP1: Ja. Daar hoor je iedereen over, ja. Ik heb daar zelf ook last van als ik naar m'n ouders ga.

SP1: Ja, dat is gewoon heel erg lastig, ja. Maar het was, ja gewoon minder auto's, minder mensen voor mijn gevoel. Ja, dat is het eigenlijk een beetje. Maar voor de rest, nee. Ja, ik kom uit het centrum, dat was dan veel drukker natuurlijk.

SP1: Dat ook ja.

SP2: En als je dan in Poelenburg kwam, ja, dan is het toch heel anders, toch wel rustiger. Voor mijn gevoel was gewoon alles heel rustig en ik vond het toen ook leuk hoor, in..., ik had toen ook geen klachten eigenlijk.

SP1: En hoe zag het, kan je het huis beschrijven waar je ging wonen, en waar je ook later kwam te wonen?

SP2: De eerste woning?

SP1: Het eerste huis.

SP2: Dat ik bij mijn schoonouders ging wonen?

SP1: Ja, bij je schoonouders.

SP2: Ja, dat was een torenflat met drie slaapkamers. Ja, ik had een slaapkamer en m'n schoonouders een slaapkamer en ik had nog een schoonzus en een zwager, dus die hadden ook een kamer.

SP1: O, OK.

SP2: Dus het was, ja het was een beetje druk in het huis maar het was niet anders.

SP1: En het tweede huis waar jullie gingen wonen?

SP2: Dat was daar achter, Dodonaeusstraat, Oudemansstraat. Dat was een galerijflat, vierhoog. Ik woonde op de derde hoog, maar ik was toen heel erg blij omdat het mijn eigen huis was. Dus ik mocht eigenlijk met m'n man en mijn twee zoons mijn eigen huis gaan inrichten. Ik mocht echt in mijn eigen huis. Dat was heel spannend en heel erg leuk voor mij.

SP1: Ja.

SP2: Ik weet dat ik er heel erg blij was. Ik was echt, ja hoe moet ik het beschrijven. Ik was zo gelukkig dat ik echt mijn eigen huis kreeg.

SP1: Ja. Was het een huurwoning of een koop...?

SP2: Een huurwoning.

SP1: Een huurwoning, ja.

SP2: Ja, een huurwoning.

SP1: Veel in Poelenburg is natuurlijk allemaal...

SP2: Ja, ja. Je hebt ook wel koopwoningen hoor maar ik had gewoon een huurwoning.

SP1: Ja, OK. En wat zou je mooiste herinnering zijn aan het leven in de wijk?

SP2: Poeh..nou ja. Dan moet ik even nadenken hoor, maar mijn mooiste herinneringen? Ik heb niet echt dat ik zeg... Ja, dat ik gewoon mensen ken hier, dat ik met iedereen bijna in gesprek kan. Dat ik iedereen kan groeten. Voor de rest...

SP1: Heb je misschien ook een minder mooie herinnering aan de wijk? Iets wat er is gebeurd, of wat je hebt meegemaakt misschien?

SP2: Nee, ik heb niet iets ergs of iets slechts meegemaakt, dat heb ik eigenlijk niet meegemaakt.

SP1: Ja, dat kan.

SP2: Ik heb altijd gewoon echt leuk gehad. Ik heb er nooit over geklaagd: o, die Poelenburg, is zou hier weg... nee. Ik heb er echt nooit over nagedacht. Ik heb ook alles in mijn buurt. Mijn huisarts in de buurt, apotheek in de buurt, winkelcentrum in de buurt, kinderboerderij in de buurt.

SP1: Ja.

SP2: Ik heb alles wat ik eigenlijk nodig heb. Echt ik heb minder behoefte om, bijna geen behoefte om naar de stad te gaan. Nou ja, bij grote shop, als ik echt kleren en al die toestanden moet kopen dan ga ik even naar de stad.

SP1: Ga je even naar de stad, ja.

SP2: Maar anders heb ik niet eens behoefte om even naar de stad te gaan of zo, want ik kan gewoon alles krijgen wat ik nodig heb. Ik kan alles gewoon halen, ik kan alles vinden wat ik wil.

SP1: Ja.

SP2: Ja, dus ik heb eigenlijk geen rare gekke herinneringen waarvan ik denk: hé, daar ben ik echt heel erg van geschrokken. Nee, dat heb ik gewoon niet.

SP1: Ja, goed toch! Ja, ja. En woonde er ook andere familie nog in de wijk, behalve je schoonfamilie?

SP2: Ja. Even kijken. Mijn oudste broer, die woont aan het eind een beetje van Poelenburg, en mijn jongste broer heeft er ook een tijdje gewoond maar toen in de flat. Toen is hij naar een gezinswoning verhuisd.

SP1: OK.

SP2: Die wilde ook naar een grotere woning dus die woont nu een beetje aan de overkant. Maar ja. En mijn zoon die woont, mijn tweede zoon, die woont nu ook in de oude flat waar ik kwam wonen.

SP1: O, echt?

SP2: Dus Dodonaesusstraat, daar woont m'n zoon nu. Hij wilde niet te ver van mama verhuizen dus die wilde gewoon in de buurt van mama blijven.

SP1: Dus iedereen woont ook nog een beetje in de buurt?

SP2: Ja. Mijn oudste zoon woont in de Pharus en mijn dochter in Koopvaardijstraat, ook dichtbij.

SP1: Ja.

SP2: Ja, ze zijn toch wel een beetje in de buurt.

SP1: Ja, ja, leuk.

SP2: En ik vind het ook heel fijn dat wij ook een hele mooie moskee hebben en daardoor ook heel veel mensen in contact kunnen komen. Het voelt gewoon heerlijk, lekker. Als ik, voor gebed en zo, kan ik ook heel vaak naar de moskee, en bijeenkomsten. Echt heel fijn.

SP1: Worden er veel bijeenkomsten in de moskee georganiseerd?

SP2: Ja, ja, ja. Heel leuke bijeenkomsten hoor. Echt leerzaam.

SP1: Maar waarover?

SP2: Nou, waarover het... Bijvoorbeeld over gezondheid bijvoorbeeld.

SP1: O, ja.

SP2: Heel veel dokters komen echt vertellen hoe en wat en er komen echt heel veel gasten. Ze hebben echt thema's, wat wij hier ook op school hebben. Daar komen ze echt heel veel over vertellen. Over alles. Over politiek, over alles komen ze vertellen. Dus je kan echt overal informatie krijgen. Je kan heel veel informatie echt krijgen. En je kan ook, ze maken je ook wijzer. Als je iets niet weet of als je denkt: ja, hoe moet dat nou? Dan kan je altijd hulp krijgen daar. Er zijn altijd mensen die je echt op weg kan helpen, waar je juridische probleem, juridische hulp kan je altijd inschakelen. Je kan gewoon alles regelen.

SP1: En hoe was dat voor de moskee er kwam? Want die is er in de jaren '90 gekomen volgens mij.

SP2: Ja, klopt.

SP1: Weet je nog waar je daarvoor...?

SP2: Nou, daarvoor. Het was een houten klein kleutergebouwetje. Wat vroeger kleuterschool is geweest. Toen ik naar Poelenburg kwam wonen was een klein, twee lokalen, kleuterschooltje, houten kleuterschooltje. Ja, maar ja, elke jaar werd het wat groter en groter Poelenburg, dus de inwoners die werden groter, meer en meer, en er was echt behoefte aan een mooiere moskee, een grote ruimte. Het was te klein, de mensen pasten daar niet meer in. Vooral vrijdags en met die feestdagen en zo en die bijzondere avonden. Dus er kon gewoon niet meer in. Dus toen gingen mensen echt met elkaar afspreken van: ja, wat gaan we doen? En bij elkaar komen, echt vergaderingen, dit en dat. Ze hebben toch besloten echt met de gemeente en met alles hoor. Want één, twee, drie personen kunnen dat nooit regelen. Dat moet echt allerlei gesprekken, vergaderingen, is toch besloten om een mooiere, grotere moskee te laten maken. Na een jaar, of twee, drie, of misschien langer, waren we echt bezig om alles voor elkaar te krijgen.

SP1: Was je daar ook bij betrokken?

SP2: Ik was, ja ik was wel op de hoogte van alles, dus. Ja, ik was niet bij alle vergaderingen en zo erbij maar ik was wel op de hoogte, dus ik wist wel hoe en wat.

SP1: Ja.

SP2: En uiteindelijk: ja hoor, alles was gewoon goedgekeurd en toen werd onze moskee gebouwd.

SP1: Kan je de openingen nog herinneren?

SP2: Ja, ja, ja.

SP1: Hoe ging dat?

SP2: Ja, het was heel leuk, druk. Heel fijn, heel leuk. We waren er echt heel erg trots op en nou, ik ben er nog steeds heel erg trots op. Echt, ja. En ik werd toen ook geïnterviewd. Ik ging in de ochtend brood halen, ik zou mijn ontbijt klaarmaken maar ik dacht: geen vers, ik ga even heel snel naar de Vomar, naar de winkels, even brood halen. Ik liep een beetje haastig en ineens werd de microfoon voor m'n neus gehouden. Ik ging niet om me heen kijken dus ik zei: hé, wat is er? 'Ja mevrouw', dat waren van de TV, 'we zijn een interview over de nieuwe moskee in Poelenburg. Wat vindt u van de nieuwe moskee in Poelenburg?' Ik schrok want ik had dat niet verwacht natuurlijk en ik liep gewoon echt haastig, ik moest gewoon snel brood halen en terug en ontbijt klaarmaken. Ik dacht: o jee! Hartkloppingen. Ja. Ik ben heel erg trots op onze moskee en dat is gewoon heel fijn voor de Turkse gemeenschap, voor andere, echt moslimgemeenschap, dat er zo'n mooie gebouw, echt een moskee daar gewoon in Poelenburg staat.

SP1: Ja.

SP2: Ja. Dus dat was wel heel bijzonder. Dat ik echt op een interview kwam, echt op TV.

SP1: Heb je het ook teruggekeken?

SP2: Ja, ja, ja. Nou ik dacht toen we klaar waren, ik ging snel brood halen, echt met hartkloppingen, ik ging naar huis. Ik ging het toen aan mijn man vertellen. Ik zeg: ah dat wordt niks, ik zei: k heb bijna niks gezegd. Maar ik heb wel heel veel gezegd. Maar ondertussen, de spanning, ik dacht dat ik niks had gezegd.

SP1: Ja.

SP2: Hoe stom ik op de TV zou komen. Maar nee, ik had echt wel hele leuke dingen gezegd. Ik was toen ook echt trots op mezelf. Dat moet ook in de leuke herinneringen, als ik terugdenk.

SP1: Ja. Werden er ook nog andere dingen op het nieuws over de moskee verteld?

SP2: Ja, heel positief, heel leuk, heel positief. Geen negatieve dingen. Nee.

SP1: En werden er andere buurtbewoners, niet islamitische buurtbewoners, hoe keken ze er tegenaan?

SP2: Ik heb niet veel klachten over gehoord. Ze vinden het, en het gebouw vinden ze al heel mooi. Alleen vrijdags mocht het oproep noemen we dat, vijf keer op een dag, worden ze ook, mensen worden dus echt opgeroepen om te gaan bidden.

SP1: Ja.

SP2: Op vrijdag, omdat vrijdag een speciale dag is voor de moslims, het tussen de middag gebed dan, mocht de microfoon aan. Dus mochten wij gewoon het gebed horen. Maar dat is nu ingetrokken. Moet je ook echt een vergunning vragen aan de gemeente, maar omdat het zo'n mooi gebouw, alles zo gegund aan Poelenburg, vond de burgemeester goed, dus we hadden ook vergunning en zo. Mensen hebben volgens mij wel geklaagd, die niet moslim waren. Dus die vergunning is ingetrokken. En vrijdags horen we dat oproep nou niet. Dat vind ik wel jammer.

SP1: Ja.

SP2: Dus mensen hadden toch wel waarschijnlijk wel last van. Dat ze geklaagd hebben.

SP1: Ja, dat kan natuurlijk.

SP2: Het kan natuurlijk. Ik heb ook begrip voor die andere mensen, tuurlijk.

SP1: Ja.

SP2: Ja, dat is wel jammer.

SP1: Ja. En toen jij net in de wijk kwam wonen, in '83 was dat toch?

SP2: Ja.

SP1: Kan je nog herinneren hoe de samenstelling van de wijk eruit zag qua bewoners? Waren het veel dezelfde, met dezelfde achtergrond of heel verschillend?

SP2: Nou, toen woonden heel veel Nederlanders, echt heel veel. Buitenlanders waren toen, ja wel, maar niet zo veel als nu. Maar het werd steeds, de buitenlanders werden steeds maar erger en erger. Er kwam meer drukker en drukker, en de Nederlanders die gingen steeds verhuizen.

SP1: Vanaf wanneer was echt dat moment, kantelmoment denk je?

SP2: Echt in '90, '91, '92. Nou '92, '95 en vanaf zeg maar 2001, of 2002 zijn er echt grote verschillen hoor, dat er echt heel veel Nederlanders zijn daar gewoon verhuisd.

SP1: Ja. En wat vind je daarvan?

SP2: Ja, ik vind het gewoon jammer. Ik vind het heel erg jammer. Want ik heb gewoon, in de flat hadden we toen bijna geen Nederlandse burens meer, een paar. Maar nu, mijn eengezinswoning, ik heb echt Nederlandse burens. Ik vind het gewoon heerlijk. Ik kan ook heel lekker gesprek met ze, het zijn hele leuke mensen. Wij mogen elkaar heel graag en altijd een babbeltje als ik uit mijn werk kom. Het zijn oudere mensen, die werken niet meer zijn in de VUT, maar hele leuke gezellige mensen. Meestal staan ze dan ook voor de deur, even met elkaar babbelen.

SP1: Ja.

SP2: Eerst even een babbeltje doen en dan pas ga ik naar binnen. Dus echt leuk met elkaar. En als ik op mijn werk ben dan letten ze ook echt op mijn huis. Ja, echt waar. Als ik op vakantie zeggen ze: 'buurvrouw, maak je niet druk, wij letten wel op je huis.' Ja, of de licht van m'n auto even, als je het vergeet of zo. Ik vergeet het wel eens en dan zeggen ze: 'hé, buurvrouw, je licht aan, moet echt, accu straks leeg, ga even je auto, je licht even uitzetten.' Dus, we komen voor elkaar op. Wij letten op voor elkaar, wij...ja. We zijn heel lief voor elkaar. Ik zou het heel erg jammer vinden dat, ik vind het echt jammer dat er nu minder Nederlandse mensen in Poelenburg wonen. Het zou fijn zijn meer Nederlands. Ook met andere gemengde mensen.

SP1: En waarom denk je dat dat fijn zou zijn?

SP2: Dat, het contact is dan veel beter. Dan heb je met iedereen een beetje contact. Dan kun je elkaar ook beter leren kennen want nu, als de... Bijvoorbeeld, er was nu heel negativiteit over islam hè, over moslims. Dat mensen die de Turkse gemeenschap niet goed kennen, de islam niet goed kennen, kunnen heel negatief zijn, vooroordeel. Dat vind ik heel jammer, want als wij elkaar goed kennen dan heb je ook geen vooroordeel, die vooroordeel kan je gewoon echt verwateren. Als je elkaar goed leert kennen, als je echt goed contact met elkaar hebt, waarom die vooroordeel?

SP1: Ja, ja. En merk je daar...

SP2: Maar ken jij die familie voordat je gaat vooroordeel, probeer even in contact te komen. Kijk even. Zijn ze zo slecht of wat is er nou aan de hand, of als er iets aan de hand is waardoor die familie beetje raar gedraagt, ga dan even vragen of ze misschien hulp nodig hebben? Maar ze worden er meteen op afgerekend. En dat vind ik gewoon heel vervelend, heel lastig.

SP1: Ja.

SP2: Daarom, als je echt met meer culturen, als je elkaar gewoon beter leert kennen, dan heb je ook geen vooroordeel. Om die vooroordeel een beetje weg te krijgen moeten mensen elkaar goed leren kennen.

SP1: Ja, ja.

SP2: Want dan heb je ook minder vooroordeel.

SP1: Ja. Merk je ook iets van die vooroordelen in de wijk zelf?

SP2: Jawel, jawel, dat merk ik wel.

SP1: Heb je daar een voorbeeld van?

SP2: Ja, het ligt ook wel een beetje aan de mensen hoor. Mensen die kleine kinderen hebben die laten ook zo maar vaak op straat of in speeltuin spelen, daar zijn de ouders meestal niet bij en dan maken de kinderen wel een rotzooi overal. Als ze grof vuil neer hebben gezet, of er wordt wat uitgehaald, hup meegesleepte matras bijvoorbeeld die de grot vuil dan ook niet altijd op tijd, de laatste tijd wel hoor. Handhaving zie ik ook nu heel vaak dus dat is wel heel goed. Maar vroeger was dat niet hoor, vroeger gingen ze de grof vuil ook niet altijd op tijd ophalen hoor.

SP1: Ja.

SP2: Ze gaven de mensen, bewoners wel de schuld maar gemeente deed ook niet echt z'n best. Maar het is nu goed opgepakt dus ook, als je nu echt grof vuil op straat zet zonder te bellen, en ze komen erachter wie het gedaan heeft, of ze vinden je adres, krijg je boetes. Dat vind ik terecht. Als ik dat zou doen moeten ze bij mij ook echt een boete uitschrijven. Je moet gewoon netjes zijn, je moet onze wijk netjes houden, we moeten netjes zijn voor onze burens. We moeten geen rommel maken. Wat ik dan jammer vind, kinderen, of de matras dan die worden meegesleept, of echt daarop getrapt en stukgemaakt, ook andere spullen waarmee de kinderen kunnen gewoon meeslepen, meespelen, dat wordt dan in de wijk een beetje zwerfvuil van gemaakt, en dat vind ik gewoon jammer, dat is dan niet zo fijn. Tuurlijk worden die families dan aangesproken: ja, hé kijk, die vieze familie. Ja dat. Mensen doen het ook een beetje zelf. Tuurlijk krijg je dan ook vooroordeel. Maar ja, het ligt ook een beetje aan die mensen zelf denk ik, volgens mij hoor. Als jij gewoon overal rommel gaat maken, of je kinderen rommel laat maken.

SP1: ja.

SP2: Tuurlijk wordt er dan bevooroordeeld door je buren of door de overburen of door de mensen in de wijk die er langs fietsen of die er langs lopen: 'kijk wat een vieze buurt.' Dat is ook logisch, dat begrijp ik ook wel. Maar ik ben altijd tegen vooroordeel.

SP1: Ja.

SP2: Ja, dat is jammer dan voor die (? 00:34:56) Ik zou heel fijn vinden, dus meer gemengd, en de buurt ook veel schoner. En ja, de woningen worden ook goed opgeknapt hoor. Dus dat wordt allemaal gedaan. Er wordt meer moeite voor gedaan om alles een beetje netjes te houden, vooral de grof vuil en zo. Dat wordt nu ook op tijd opgehaald. Dus ja, ik zie ook wel heel veel verbetering in de wijk, dat begint nu te komen. Ook heel vaak de handhavingen, dat is ook heel fijn.

SP1: Ja. En vroeger, misschien de eerste tien jaar dat je er woonde. Kan je je buren van toen nog herinneren?

SP2: Ja, het waren toen, ja, toen hadden we wel heel veel Nederlandse buren. Mijn onderburen, omdat ik in een flat woonde, mijn onderburen waren Nederlanders, tegenover mij aan de overkant. Heel veel Nederlandse buren hadden wij toen.

SP1: En hoe was het contact toen?

SP2: Heel goed. Heel goed.

SP1: Werden er ook activiteiten in de wijk georganiseerd door buren of door andere...?

SP2: Nee, niet met de buren die ik ken. Maar er wordt wel buurt, of hoe noem je dat, er wordt wel wat georganiseerd, buurtfeest en zo wordt ook wel eens voor de kinderen en zo. En de buurthuizen worden ook echt leuke activiteiten georganiseerd. En nog steeds worden wel leuke dingen, activiteiten georganiseerd hoor, dat wordt wel gedaan. Maar vroeger werd dat ook gedaan hoor, in de buurthuizen vooral. Heel veel activiteiten, kookactiviteiten, naaicursussen, taalcursussen, fietsen, vrouwen die niet kunnen fietsen, echt fietscursussen.

SP1: Ja.

SP2: Echt heel veel activiteiten. Echt koffieochtenden.

SP1: Was dat ook in Poelenburg?

SP2: Ja, ja, ja.

SP1: Deed je daar ook aan mee?

SP2: Af en toe, als ik tijd had ging ik ook daar naartoe. Ik vond het ook leuk maar ik heb ook altijd gewerkt dus ik had niet veel tijd. Maar de dagen, als het echt op de dagen uitkomt die ik niet werkte ging ik wel. Dat vond ik gewoon heel leuk om mee te doen.

SP1: Ja. En kan je nog herinneren welke buren er verhuisden uit de wijk? Of er überhaupt buren verhuisden?

SP2: Ja, echt er zijn heel vele buren verhuisd. Of ik de namen nog herinner?

SP1: O nee, dat niet persé, of misschien waarom ze verhuisden?

SP2: Ja, heel veel hadden gewoon een koopwoningen hè, woningen gekocht, een eigen woning. En heel veel gingen ook gewoon naar nieuwe woningen.

SP1: Naar nieuwbouwwoningen?

SP2: Nieuwbouw, of grotere woningen. Woningen die beter gerenoveerd waren.

SP1: Ja.

SP2: Ja, daardoor gingen ze toen heel veel verhuizen hoor. Maar ja, nu gaan ze in Poelenburg ook al die woningen gewoon goed renoveren hoor, dat wordt nu allemaal wel gedaan, opknappen. Maar de meesten gingen ook echt door die redenen verhuizen.

SP1: Ja, ja. En hoe was het om je kinderen op te voeden in de wijk?

SP2: Ik heb geen problemen mee gehad. Want ik was ook altijd bezig met mijn kinderen. Ik hield mijn kinderen altijd goed in de gaten. Mijn kinderen zaten ook op sport, op voetballen en mijn man was ook toen altijd bezig met mijn kinderen. Ze gingen twee keer per week trainen en in het weekend

voetballen. Wij namen ze altijd mee, we gingen echt met ze mee. Ik ging ook maar hun vader meestal want die had ook meer, die vond het ook leuk, voetballen. Dus die was ook altijd bezig met de kinderen. Die ging ook steeds met ze mee. En ik heb eigenlijk geen probleem gehad, kinderen opvoeden in Poelenburg. En mijn kinderen hebben ook op deze school gezeten.

SP1: O ja. Deze heette eerst anders toch, deze school?

SP2: De Loopplank.

SP1: De Loopplank, ja. Alle drie op deze school gezeten?

SP2: Alle drie op deze school, ja. En ik werk nog steeds, dus.

SP1: Kunt u hun eerste schooldag nog herinneren hier?

SP2: Ja, van mijn oudste zoon. Ja, ja, ja. Oeii, mijn oudste zoon was heel angstig, hij durfde niet. Hij heeft bijna een jaar heeft hij gehuild, elke dag, elke dag. Hij vond het gewoon niet leuk, hij vond het heel spannend. Hij wilde liever bij mama blijven. Maar ja, hij moest gewoon leren. Heeft echt een jaar geduurd bij hem. En bij mijn tweede zoon was het de tweede dag al goed. En mijn dochter helemaal niet. Hup, de eerste dag, die vond het al goed. Maar mijn oudste zoon die vond het gewoon een beetje spannend, die was een beetje angstig. Maar dat was het ja. Ze hebben het gewoon echt goed gehad, goeie onderwijs hier gehad.

SP1: Weet je nog waarvoor jij voor deze school hebt gekozen?

SP2: Ja, er waren een paar keuzes. Mijn vriendin haar zoon die zat op deze school en ik kwam een keertje met haar hier haar zoon ophalen, nou het was toen wel een wat oudere school hoor, andere plafonds en zo. Ik vond het wel een beetje donker maar de sfeer was heel leuk. Leerkrachten waren heel lief. En ik dacht: ja. En mijn zoontje was ook heel goed bevriend met de zoon van mijn vriendin. Dus ik dacht: ja, hé zullen we nou echt deze school doen? Ik had ook uitnodiging van andere school, Paus Joannes, en de Gouw, ik had echt allemaal uitnodigingen. Van de gemeente konden ze toen ook zien hè, als ze bijna vier dan krijg je allemaal uitnodigingen van school van: kom bij ons en laat je kind inschrijven. Dus mijn hart lag dus bij deze school omdat ik met mijn vriendin hier kwam. Ik dacht: hé, ik ga toch naar de Loopplank, even kijken. Nou, toen kwam ik nog even extra kijken: ja hoor. Ik heb gesprek gehad toen met de directeur, was een hele lieve man ook. Meneer Bruins volgens mij heette hij. En nou ja, ik heb hem gewoon hier ingeschreven en hij begon bij de kleuterschool, dus hij ging niet naar peuterspeelzaal want die kende ik toen niet zo goed, en dat was ook niet echt bekend overal, peuterspeelzaal. Nee. Hij begon meteen bij de kleuters, maar het heeft wel een jaar geduurd. Heeft wel een jaar bijna elke ochtend eventjes gehuild. Maar ja, ze waren lekker bezig met sport, in de speeltuin gingen ze vaak ook spelen. Dan ging ik ook meestal naast ze zitten, ik liet ze ook niet echt alleen. Ik ging echt met ze mee. Of papa ging met ze mee. En ik heb ook echt twee (? 00:42:19) families hier. We gingen ook heel vaak families bij elkaar komen. Ik heb eigenlijk geen problemen gehad met het opvoeden van mijn kinderen in Poelenburg.

SP1: En hoe gingen ze naar school? Te voet, of met de fiets?

SP2: Nee, gewoon lopend. Ik woon hier om de hoek dus ze konden lopend.

SP1: Lekker makkelijk.

SP2: Ja, vijf minuten lopen.

SP1: En hadden ze veel vrienden op school?

SP2: Ja, ja, ja.

SP1: Woonden die ook een beetje in de buurt?

SP2: Die woont ook in de buurt, ja. En nog steeds hebben ze contact met hun vrienden, ja.

SP1: O echt? O, wat leuk.

SP2: Ja, ja, ja. Het waren heel goeie vrienden, goeie ja, ook van goeie families natuurlijk hè, en ik kende die families ook. Want soms, sommige ouders die laten hun kinderen gewoon zo maar op pad, en dan weten ze nooit wat hun kinderen eigenlijk aan het doen zijn.

SP1: Ja.

SP2: Maar dat had ik niet. Ik had altijd oog op mijn kinderen. En ik wist precies, in die tijd hadden ze geen mobiels, huistelefoons. Maar ik wist precies met wie mijn kind echt aan het spelen was, met wie mijn kind vaak is. Ik kon het goed in de gaten houden. Daardoor zijn mijn kinderen ook gelukkig nooit op een verkeerde pad gegaan, zeg maar.

SP1: Ja, gelukkig hè. En hoe zag de school er qua samenstelling uit toen? Was het gemengd?

SP2: Meer Nederlanders, tuurlijk, tuurlijk. Heel kleinschalige minderheid, buitenlanders waren toen echt minderheid ook, meer Nederlandse kinderen.

SP1: Ja. En hoe ging dat contact?

SP2: Ik had ook heel goed contact met Nederlandse ouders.

SP1: En de kinderen onderling?

SP2: Ook goed. Geen probleem. Nee hoor. Ze hebben echt geen probleem gehad.

SP1: Ja.

SP2: Dat ging ook allemaal goed. Ja, geen probleem gehad.

SP1: Je zei al dat je kinderen op sport zaten. Waren er andere activiteiten in de buurt georganiseerd voor kinderen, of was er niet zo veel...?

SP2: Jawel, jawel. Het waren steeds echt buurtkinderen, dan van de burens, die organiseerden ook echt onderling voetbal hè. Dus echt, wat zeiden ze nou? Echt flatje voetballen noemden ze dat. Dus die flat ging tegen die flat.

SP1: O, OK.

SP2: Gingen ze echt voetballen.

SP1: Een soort toernooitje?

SP2: Ja, een soort toernooitjes. Dat organiseerden de kinderen echt zelf hoor. Dat deden ze allemaal heel leuk. Ze waren ook echt alleen maar echt aan het voetballen. Heel leuke dingen. Wat ik nu zie, dat vind ik jammer bij de jongeren, ze hangen nu echt bij Vomar, of bij die andere winkelcentrum, bij Tanger daar. Ze hangen nu overal een beetje. In die tijd, dat mijn kinderen echt opgroeiden, hadden we dat niet. Mijn kinderen gingen nooit ergens aanhangen. Ze waren altijd leuk bezig. Activiteiten, met voetballen. Maar dat zie ik nou niet veel, dat vind ik jammer. Ze hebben nou niet veel te doen waardoor ze zich een beetje gaan vervelen en dat ze daardoor een beetje rare dingen, het rare pad op gaan.

SP1: Waarom denk je dat ze niet veel te doen hebben? Is er gewoon niet zo veel in de wijk wat ze kunnen doen?

SP2: Eigenlijk wordt er wel veel georganiseerd voor ze denk ik hoor, maar omdat ik nu geen kind meer heb thuis hou ik maar daar ook niet echt mee bezig. Ja, mijn kleinkinderen die komen eraan, ik moet me misschien weer wat beter gaan verdiepen maar toch worden volgens mij wel regelmatig wat dingen geregeld, ook voor de jongeren want de wijkagent die houdt ze ook goed in de gaten, die zijn zo echt bevriend. Die gaat ook heel vaak langs Vomar en lopen en zodat ze echt die jongeren zien. Ik zie ook dat er heel vaak wijkagenten echt met ze in gesprek gaan, gewoon lekker babbelen. Ze proberen echt in contact te komen met de jongeren. En dan willen ze ook hun wensen gaan horen, wat willen ze? Er wordt ook wel ruimtes voor de jongeren nu wel gemaakt, georganiseerd.

SP1: Ja. Is dat nieuw of is dat al langer...?

SP2: Nee, dat is al een tijdje, dat is al een tijdje ja. Waar ze dus eigenlijk bij elkaar kunnen komen, dat ze dan niet echt bij Vomar gaan hangen en weet je... Ja, echt mensen lastig vallen, heb ik niet gezien. Dat hebben ze niet gedaan maar sommige mensen voelen zich wel een beetje aangevallen, of beetje aangesproken. Of ze voelen zich niet veilig als ze gewoon door die groep kinderen lopen. Ik heb daar nooit last gehad. Het zijn ook heel veel kinderen van mijn school, dus mijn oud-leerlingen dus. Als ze me zien dan gaan ze me alleen maar begroeten: juf, juf, juf en ik persoonlijk heb er nooit last van gehad.

SP1: Ja.

SP2: Maar er zijn mensen die er wel last van hebben, dat wel. Ik begrijp die mensen ook, ja.

SP1: Ja, ja. Even kijken hoor. Je zei dat er ook wel werd gerenoveerd, hier in de wijk?

SP2: Ja, heel veel flats, heel veel woningen zijn echt gerenoveerd.

SP1: Wanneer is dat begonnen?

SP2: O, daar zijn ze al een paar jaar mee bezig hoor.

SP1: Maar best wel recent eigenlijk.

SP2: Ja, ja, ja. Ze zijn echt paar jaar al bezig, heel veel woningen zijn echt gerenoveerd, zien er veel mooier uit, ja.

SP1: Ja. Had dat eerder misschien gemogen?

SP2: Ja, tuurlijk. Misschien waren er ook niet veel mensen verhuisd dan.

SP1: Ja. Dat zou kunnen, ja.

SP2: Ja, de woningen van binnen zien er nu echt, van buiten ook, maar van binnen zijn ze ook veel beter hoor.

SP1: Ja. Want hoe was dat toen jij in Poelenburg kwam wonen, in de eerste en tweede huis? Hoe was de staat van de huizen toen?

SP2: Ja, het was heel oud. En badkamer echt heel oude kuip weet je, zo'n ding wat ikl, een stenen kuip waar je eigenlijk in ging douchen.

SP1: Ja, dat hadden wij ook nog, ja.

SP2: En de keuken echt hele oude keukenblok, standaard hele oude, alles was heel oud. De kozijnen en zo nog van hout, en heel oud was het toen.

SP1: Dat was eigenlijk toen al.

SP2: Heel donker, heel oud.

SP1: Ja, ja.

SP2: Ja, dus eigenlijk wat ik nu zie, ze zijn het heel mooi ook aan het renoveren, echt veel netter, veel mooier.

SP1: Ja, ja. We hebben het er al een beetje over gehad, over veranderingen in de wijk. Zijn er nog andere dingen waarvan je denkt: dat is echt anders dan toen ik er eerst kwam wonen?

SP2: Nee, eigenlijk niet. Ja, voor mijn gevoel, Poelenburg wordt alleen maar drukker en groter. Dat is het. Heel veel kinderen, heel veel auto's. Heel veel winkels, winkels worden groter en drukker. Dat is het eigenlijk een beetje. Wat ik zie, het is wel veel schoner, veel schoner. En er worden nu echt maatregelen genomen, mensen moeten ook nu echt schoon houden. Dus dat wordt echt goed in de gaten gehouden, vooral met die handhaving. Maar daar ben ik wel blij om.

SP1: ja.

SP2: Vind je het goed als ik mijn telefoon even haal want mijn kleindochtertje die zou, mijn schoondochter even hier naartoe brengen want zij heeft MR-vergadering. Ik ga heel even snel.

SP1: Ja, ja, geen probleem. We zijn bijna klaar hoor.

SP2: Vind je het goed als ik haar even bel?

SP1: Ja, ja. Nog maar een paar vragen hoor. Heeft het wonen in Poelenburg invloed gehad op je leven? En op welke manier dan?

SP2: Nee hoor. Ik heb geen...

SP1: Het kan ook positief zijn.

SP2: Heel positief. Nee, echt niet... Echt prettig, ik heb geen klachten.

SP1: Dus gewoon positieve invloed dan eigenlijk.

SP2: Ik ben heel positief, tuurlijk. Heel positieve invloed. Ik klaag niet als ik me echt niet gelukkig zou voelen in Poelenburg, dan was ik echt al lang verhuisd. Voor mijn gevoel: alles is veilig, ik voel me veilig, ik voel me niet gedwongen om te verhuizen. Ik woon goed. Ik heb alles naar mijn zin, echt waar. Ik heb zo'n goed contact met buurtbewoners, burens, iedereen. Ik heb geen klachten. Ik ben echt gelukkig in Poelenburg.

SP1: Goed om te horen.

SP2: Ja, echt waar.

SP1: En hoe kijk jij naar de aanwezigheid van de gemeente in de wijk? Was dat vroeger anders dan nu? En wat voor een rol heeft dat gespeeld?

SP2: Nou, vroeger zagen wij gemeente bijna niet in Poelenburg hoor, maar nu zie ik overal. Gemeente is echt goed bezig, gemeente pakt nu alles goed aan. En de gemeente heeft ook allerlei plannen voor Poelenburg-Peldersveld. Dus ze zijn echt bezig. Je ziet echt hun aanwezigheid, ze zijn bezig. Ze zijn actief en dat zien we wel, dat leeft in Poelenburg.

SP1: Ja, heeft het al effect ook?

SP2: Ja, ja, tuurlijk. Ze proberen echt een verandering in te brengen. En dat is heel positief, echt waar. Het is alleen maar leuk, alleen maar goed. Dan weten we: hé, de gemeente is bezig, ze zijn bezig. Dus ze gaan hun verhaal echt waar maken. Niet zeggen alleen als politiek, weet je. Met verkiezingen zeggen ze toch vaak: we gaan dat doen, we gaan die doen. Maar als ze eenmaal echt gekozen zijn dan wordt er niks, dan gaan ze geen actie ondernemen. Maar nee, er wordt nu echt actie ondernomen in Poelenburg. Dus de verhalen worden echt waar gemaakt.

SP1: Ja. Was dat vroeger anders, qua verhalen waarmaken of plannen die er waren?

SP2: Ja, plannen die zou uitgevoerd worden. Die kwam niet omdat ze geen geld hadden, ja, financiën hé. Door financiën.

SP1: Wanneer was dat?

SP2: Ja, jaren terug. Nee, we komen niet rond met budget, financiën, door de financiën kunnen we het echt niet, financiën is niet rond dus het gaat niet door. Het plan gaat niet door. Waarom? Ja, financiën.

SP1: Weet je nog welke plannen dat waren?

SP2: Ja, dat waren toen, wat was dat nou ook allemaal? Het was toen ook met renovatie van de woningen. O ja! Er zouden een paar woningen gesloopt worden en een nieuwe, er moest ook een nieuw schoolgebouw komen. Dat ging allemaal niet door omdat de gemeente geen geld had.

SP1: Ja. Wat vond je daarvan?

SP2: Ik vond het gewoon echt niet prettig niet fijn. Ja, ik baal daar wel van. We hadden gehoopt: hé, een nieuwe school, nieuwe wijk, nieuwe huizen, het zou echt... Maar het eerste winkelcentrum zou echt gesloopt worden en dan nieuwe school. Er zou echt allemaal nieuwe dingen komen, maar dat is dan niet gebeurt.

SP1: Ja. En wat dacht je toen de gemeente daarna weer met plannen kwam?

SP2: Ja, ik dacht: nee, dat is gewoon weer smoesjes. Dat dachten we toen. Maar nee, ik zie dat ze nu echt actief zijn.

SP1: Maar je ziet nu wel echt ...

SP2: Nee, ze gaan nu echt goed aanpakken. Het geeft me nu meer vertrouwen, zeg maar.

SP1: OK, ja. Dat is fijn dat dat zo gebeurt.

SP2: Ja, ja, ja.

SP1: Ja, volgens mij hebben we alles wel gehad. Ja, heel kort over gehad, hoe denk je dat mensen buiten de wijk de wijk zien? Vroeger en nu eigenlijk.

SP2: Nou, mensen zien... Ja, vroeger hoorde ik bijna niemand over Poelenburg klagen. Het was gewoon een wijk.

SP1: Gewoon een wijk.

SP2: Gewone wijk. Maar nu, mensen buiten Poelenburg hoor ik alleen maar heel negatief. Ik zeg: hé, hoe weet jij dat? Woon jij in Poelenburg? Dat is toch vooroordeel. Hoe kan jij beslissen over Poelenburg. Tuurlijk gebeuren dingen, ik zeg niet...

SP1: En wat zeggen ze dan bijvoorbeeld?

SP2: Ja, ze zeggen: o, is het wel veilig daar? Woon je wel prettig daar? Kan je 's avonds daar wel over straat? Ik zeg: tuurlijk Kan ik 's avonds over straat, waarom niet? Ik woon daar heel veilig en ik voel met gewoon heel er prettig, ik ben daar gelukkig. Ja, mensen zijn gewoon negatief over Poelenburg. Maar mensen die familie en kennissen in Poelenburg hebben wonen, van die mensen hoor ik dat niet hoor. Mensen die echt een beetje buiten, en die niet veel te maken hebben in Poelenburg. Die mensen zien Poelenburg als een zwarte schaap.

SP1: Ja, hoe komt dat denk je?

SP2: Ik denk dat er ook af en toe dingen gaan gebeuren waardoor het een beetje negatief wordt. Er gebeuren veel dingen denk ik. Ook buiten mij hoor, want ik ben niet iemand die op alles gaat letten, ik zie ook dingen niet.

SP1: Waarvan jij gewoon niets weet, ja.

SP2: Nee. Maar ik, tuurlijk gebeuren ook gevechten, diefstallen, weet ik veel, smokkelen. Al die dingen. Maar ik zie dat nooit. Omdat ik dat soort dingen ook nooit zie kan ik daar ook nooit echt een oordeel over doen. Maar sommige mensen die ook een beetje te maken hebben daarmee die zeggen: ja, het is niet veilig, ja het is dit, het is dat. Nee. Ik heb daar niks mee te maken, dus ik zie dat ook niet. Ik zie dat ook niet. Nee, heeft niks mee te maken met mij.

SP1: Nee, dat heb ik ook nooit zo ervaren.

SP2: Nee, nee.

SP1: Nee.

SP2: Dat zijn mensen die dat gewoon heel vervelend vinden en heel lastig vinden en die ook heel erg negatief over zijn. Maar ik niet hoor. Ik ben heel positief over Poelenburg. Echt waar.

SP1: Gelukkig.

SP2: Ik ben heel positief over Poelenburg.

SP1: OK, mooi.

SP2: Ja, ik ben echt, ja. Ik woon echt met plezier.

SP1: Ja, nou heel mooi. Een mooie afsluiting misschien ook van het interview. Ik heb alles gevraagd. Is er misschien nog iets anders dat je graag wil vertellen? Of iets dat we niet besproken hebben?

SP2: Nee. Nee, hoor. We hebben alles wel, ik heb heel veel verteld. Maar heb je wel wat aan?

SP1: Zeker, ja.

SP2: Als je gewoon samen gaat stellen kan je misschien een mooi verhaaltje voor jezelf maken dan.

SP1: Ja, ja. Nee, je kan heel leuk vertellen dus ik vond het heel leuk.

SP2: Ja, fijn.

Interview Hacer

SP1: Interviewer

SP2: Hacer

SP1: Het is vandaag 10 oktober. We nemen dit interview af ten behoeve van mijn scriptie onderzoek. De scriptie gaat ook gepubliceerd worden op de website van de universiteit, ga je daarmee akkoord?

SP2: Ik ga akkoord, ja.

SP1: Wat is je naam?

SP2: Mijn naam is Hacer.

SP1: Wanneer ben je in deze wijk komen wonen? Voor het eerst?

SP2: Voor het eerst, ik ben in Poelenburg geborgen. Ben daarna, een jaar of 8 later, wel verhuisd naar een andere buurt en daarna een andere buurt. Tenslotte weer hier, ik woon hier al bijna weer 15 jaar. Nee, 20 jaar alweer.

SP1: Dat is een behoorlijke tijd.

SP2: Ja.

SP1: In welk jaar ben je geboren?

SP2: In 76.

SP1: En met wie woonde je toen hier in Poelenburg?

SP2: In 1976 geboren bij mijn ouders, basisschool zat ik ook hier. Jaar of 8 zijn we naar Rosmalen buurt verhuisd en toen naar Poeldersveld en ik ging trouwen. Dat is nu 20 jaar geleden. En sinds mijn trouwen woon ik weer in Poelenburg.

SP1: Zijn jullie hier teruggekomen?

SP2: Ja.

SP1: Toen je jong was, tot je 8e. Woonde je toen ook met broers en zussen samen?

SP2: Ik was enig kind, toen was ik enig kind, ja.

SP1: Waar zijn jouw ouders geboren?

SP2: In Turkije, allebei.

SP1: Wanneer zijn ze naar Nederland gekomen?

SP2: Mijn vader is de eerste generatie, 1968 als het goed is. Is hij naar Nederland gekomen.

SP1: Meteen naar deze wijk of heeft hij ergens anders gewoond?

SP2: Nee, in eerste instantie Leiden want daar waren destijds arbeiders nodig. Op aanvraag zijn ze toen gekomen. Mijn oom ook toen destijds en heel veel andere mensen die inmiddels daarna echt gesetteld zijn in Nederland. Er zijn ook mensen weer terug gegaan. Mijn vader is 1 van de velen die zijn gebleven. Hij was toen nog vrijgezel. Na zijn trouwen, heeft hij mijn moeder ook hier naartoe gehaald en dat was in 1972. Mijn moeder is in 1972 gekomen, ja.

SP1: En zijn ze toen verhuisd naar Poelenburg?

SP2: Mijn vader, volgens mij heeft hij 2 jaar in Leiden gewerkt. Daar ook gewoond. Volgens mij woont mijn vader sinds 1974 in Zaandam, ja. Poelenburg.

SP1: In Poelenburg.

SP2: Ja. En mijn moeder, dat was de flat tegenover de Hubo. 72, 4 jaar later kwam ik.

SP1: Dus jullie woonden in een appartement?

SP2: Flat, ja.

SP1: Kun je misschien vertellen wat je vroegste herinnering daaraan is?

SP2: Hoog, we hebben 10 hoog gewoond.

SP1: Dat was een vierkante flat?

SP2: Ja. Ik vond het altijd heel hoog, we hadden een heel groot woonkamer raam met een lage vensterbank waar ik heel vaak voorzat en ik keek over de hele wijk heen. Voor het raam zat ik dan. Wel eens bang dat je dan naar beneden valt, dat is mij wel bijgebleven, dat we heel hoog woonden. Maar verder, ik heb er fijn gewoond. Het was een veilige buurt, toen. Nu ook wel eigenlijk.

SP1: Speelde je dan ook buiten?

SP2: Heel veel, ja.

SP1: Gingen je ouders dan mee? Omdat je zo hoog woonde.

SP2: Nou, een heel enkele keer als het mooi weer was, dan zat mijn moeder wel eens buiten met alle andere moeders, beetje thee, koffie, weet ik wat allemaal. Dat ik wat ouders was, ook niet. Maar gewoon buiten spelen, mamma was er niet altijd bij, nee. Het was heel druk, heel veel kinderen. En het is niet omdat ik dat denk, maar ik weet gewoon zeker en ik ken heel veel mensen nu nog steeds, destijds mijn vriendjes en vriendinnetjes, het was een hele drukke, kinderlijke buurt, zeg maar. Heel veel kinderen.

SP1: Nog steeds is dat.

SP2: Nou, als ik nu kijk, het lijken er minder. Wij hadden als we gingen buitenspelen, echt een heel veld vol met kinderen. En dat was alleen vooral dan die flat hiernaast, die L-flat. Daar woonden heel veel kinderen, maar verder ook in de buurt, het was heel druk. Dat weet ik heel zeker. En dat zijn nu allemaal volwassen mensen, natuurlijk.

SP1: Hoe was het qua samenstelling van de wijk? Denk je die kinderen, die vriendengroep, was dat een hele homogene groep?

SP2: Jawel, gemixed, van alles wel maar voornamelijk wel buitenlanders sowieso. Maar wel heel gemixed, ja. Jongens, meisjes, van alles.

SP1: Dat speelde allemaal samen?

SP2: Ja hoor, dat ging heel goed samen.

SP1: Waar ging je naar de basisschool? Hier in de wijk?

SP2: Ja, hier verder op. Dat heet nu, dat is volgens mij 2 jaar geleden weer van naam veranderd, maar dat was voorheen de Rooschool.

SP1: De Horizon nu?

SP2: Volgens mij heet het De Horizon.

SP1: Eerst heette het De Roos?

SP2: Dat was 2 jaar geleden De Roos of misschien tot vorig jaar, dat weet ik niet zeker. In mijn tijd was het in eerste instantie de Leegwaterschool en toen ik daar op school zat, werd het In de Weer, omdat het ook op De Weer ligt. En daarna, toen wij zijn verhuisd, is het ook weer van naam veranderd en eigenaren veranderd, dat weet ik allemaal niet. Maar het was eerst Leegwater en daarna In de Weer.

SP1: Hoe heb je je basisschooltijd ervaren?

SP2: Fijn, absoluut heel fijn want ik liep dan binnendoor door de straten heen naar school. Het is helemaal niet ver. Heel veel andere kinderen uit deze hele wijk Poelenburg gingen naar die school. En er staan natuurlijk nog andere scholen langs de weg.

SP1: Was het toen al een Islamitische school?

SP2: Nee, nog niet. Een Islamitische school werd het toen het de Roos werd. Dat was veel later. Ja, fijne schooltijd absoluut, zeker. Want ja, je gaat denk ik een uur of tien over acht, kwart over acht een beetje de deur uit en dan loopt een hele groep die kant op natuurlijk. Je loopt nooit alleen, we liepen nooit alleen. Ik heb tot de vierde klas, in die tijd had je nog niet groep 3, 4, 5, 6. Ik zat echt gewoon in de vierde klas hier en daarna zijn we verhuisd, of de derde klas misschien. Dat zou tegenwoordig groep 5, 6 zijn. Zoiets, ja.

SP1: Dat was een jaar of 8 toch?

SP2: Ja.

SP1: Vond je het jammer om van die school te moeten?

SP2: Ja, absoluut want ik had heel veel vriendjes en vriendinnetjes om buiten mee te spelen, ook thuis. We gingen bij elkaar thuis spelen. En dat laat je dan achter je als je verhuist. Maar ja, ik had natuurlijk een leeftijd waar je weer snel andere vrienden kan maken natuurlijk. Ik kwam op een andere basisschool in de Rosmalen buurt en dat ging heel rap. Maar in die buurt was het bijvoorbeeld veel minder druk qua kinderen. Dat aantal lag echt veel lager, dat was wel opvallend.

SP1: Was het moeilijker?

SP2: Vrienden maken vond ik niet moeilijk, maar het aantal was veel minder. Als ik hier ging buitenspelen, als 1 er niet was, dan was de andere er wel. Er was altijd iemand om mee te spelen, maar in die andere buurt was dat veel minder.

SP1: Waarom hadden je ouders besloten om te verhuizen?

SP2: Geen idee eigenlijk... De flat telde 3 slaapkamers, dat is ruim als je maar 1 kind in huis hebt. Toen hebben we in een rijtjeshuis gewoond, gewoon laag zoals hier. En die telde eigenlijk 2 slaapkamers en dan een heel klein hokje erbij.

SP1: Maar wel laagbouw dus?

SP2: Inderdaad, dus groter wonen was niet de reden. Ik weet eigenlijk niet eens waarom, misschien was het fijner wonen, ik weet het niet.

SP1: Wat voor werk deden je ouders? Of 1 van je ouders.

SP2: Mijn ouders hebben allebei gewerkt, mijn vader heeft gewerkt tot zijn pensioen 67. Hoogovens heette het destijds en daarna Corus. Toen is het overgenomen, ik weet het niet zeker en volgens mij heet het nu ook weer anders, maar dat weet ik echt niet meer. Na zijn pensioen hebben we dat allemaal losgelaten. Mijn moeder heeft jarenlang bij Verkade gewerkt tot ze op een gegeven moment rugklachten, hernia, en geopereerd en daarna heeft ze niet meer gewerkt. Maar ik heb altijd oppas gehad, mijn moeder heeft daar heel lang gewerkt, ja.

SP1: Dat was al toen je hier in de wijk tot je 8e?

SP2: Ja, toen werkte ze al. Volgens mij heeft ze gewerkt in de periode dat we echt hier woonde, in Poelenburg en toen we ging verhuizen, werkte ze niet meer. Toen was ze al geopereerd.

SP1: Best op jonge leeftijd al.

SP2: Ja, inderdaad. Ze had een heel heftige vorm van hernia en mocht gewoon niet meer werken. Toen de ziektewet in en toen was ze eruit.

SP1: Waren je ouders in de wijk, of buiten de wijk, betrokken bij organisaties of actief?

SP2: Mijn moeder niet in de wijk hier. Van mijn vader, echt actief, je krijgt wel eens briefjes in de bus van uw wijk organiseert dat, wilt u een vergadering bijwonen, een open dag, informatiedagen, dat heeft hij altijd wel gedaan, dat doet hij nog steeds want ze wonen nu in de Perum, Welnersveld. Hij vindt het fijn altijd, mijn ouders vinden het altijd fijn om op de hoogte te blijven van wat gebeurt er om me heen en alles. Mijn vader is daar nog steeds heel erg geïnteresseerd in, mijn moeder minder. Die hoort het dan weer van mijn vader als er wat speelt natuurlijk. Of het destijds ook zo regulier was, dat weet ik niet. Of er ook echt informatieve dagen werden gepland. Nu gebeurt dat wel met regelmaat, bijvoorbeeld in Poelenburcht, het buurthuisje wordt wel veel informatie gedeeld, maar of dat toen ook zo was, dat weet ik niet.

SP1: Je was nog jong.

SP2: Ik was een heel klein kind, ja inderdaad.

SP1: Toen je hier woonde, woonde er ook andere familieleden in de buurt?

SP2: Familieleden niet, maar wel heel veel kennissen. Want ik heb 1 oom gehad, die is al overleden. Die woonde in een hele andere wijk. Waar nu het huidige station staat, die woonde daar met zijn gezin. En andere familie hadden we toen niet, nee. Vrienden, kennissen allemaal.

SP1: Daar hadden jullie veel contact mee onderling?

SP2: Ja.

SP1: Waren dat Turkse gezinnen?

SP2: Voornamelijk Turkse gezinnen inderdaad. Bijvoorbeeld de mannen, laat ik zeggen waar mijn vader in eerste instantie mee naar Nederland was gekomen om mee samen te werken, die arbeiders. Velen van hen hebben hun gezinnen ook over laten komen of hebben achteraf een gezin gesticht. Met die mensen hadden we heel veel contact.

SP1: Die zijn allemaal in Poelenburg komen wonen?

SP2: Veel wel, een aantal wel. Niet allemaal. Ik weet dat vrienden van mijn vader nog steeds, en kinderen, in Rotterdam woont. Een hele groep. Leiden is natuurlijk een beetje die kant op. Amsterdam. Het is een beetje verspreid over Nederland, dat mensen later vastigheid kregen. Maar hier hadden we contact met de mensen inderdaad, want ze kregen allemaal kinderen. Op visite bij elkaar, ja zeker.

SP1: Wat deed je in je vrije tijd? Bijvoorbeeld na school, met vrienden en vriendinnen uit de buurt bijvoorbeeld?

SP2: Ik was sowieso echt een buitenkind, ik speelde echt heel veel buiten. Regen, sneeuw, maakte allemaal niet uit. Ik was heel veel buiten. Ik weet heel goed dat mijn moeder zo vaak mij echt met moeite naar huis riep, ik zal niet op een sport of zo. Ik weet het niet, geen clubjes of zo. Tot mijn achtste jaar heb ik dat niet gedaan, nee.

SP1: Denk je dat dat was omdat het niet aanwezig was?

SP2: Ik weet het niet. Geen behoefte zal het niet geweest zijn, want het is altijd leuk voor kinderen. Misschien was het er niet, dat durf ik niet met zekerheid te zeggen. Of wij wisten het niet, weet ik niet. Want als er clubjes of dingetjes zijn, dan hoor je dat op school ook wel.

SP1: Er waren ook geen buurtkinderen die wel op een clubje zaten?

SP2: Ik kan het me niet herinneren, niet dat ik weet.

SP1: Dat is ook al een tijd geleden.

SP2: Het is heel lang geleden, maar ik heb toen niet op een sport gezeten. Die sportclubjes bestonden natuurlijk wel. Andere clubjes, hobbydingetjes, buurthuisjes bezoeken, nee.

SP1: Er is ook wel genoeg buitenspeelruimte hier in de wijk.

SP2: Ja, ik denk dat dat voldoende was dat we niet op zoeken waren zijn andere activiteiten misschien, ja.

SP1: En waar deden jullie bijvoorbeeld boodschappen? Waren er genoeg winkels hier in de wijk?

SP2: Ja zeker. Waar nu bij het winkelcentrum hier in Poelenburg, bij de Taljerstraat. Vroeger was dat Spar of Coop.

SP1: Nog geen Albert Heijn dan?

SP2: Die kwam later, dat weet ik wel. Daarnaast stond ook een DA drogist. Daar deden we boodschappen. En de markt.

SP1: Was er hier markt?

SP2: Ja, de huidige markt stond er toen ook. Op een iets andere plek natuurlijk.

SP1: Dan gingen jullie daarheen.

SP2: Markt en boodschappen doen deden we daar en op de markt, ja. Want alle andere supermarkten die waren er niet. Ik weet niet of Lidl er toen al was, of Aldi. Of de Deen.

SP1: Net buiten de wijk is dat.

SP2: Ja, precies.

SP1: Maar volgens mij is inderdaad dat winkelcentrum best wel nieuw.

SP2: Ja, de stad stond er natuurlijk wel. De C&A die zal net zou oud als ik, of misschien wel later, zijn. Maar, Buurt de supermarkt weet ik niet. Want wij gingen altijd daar boodschappen doen, dat is dichtbij. En als er veel boodschappen gedaan moesten worden, dan gingen we met de auto. Het is maar

1 straat verder, maar omdat je, je kon het tillen. Maar ik weet heel goed dat we met mijn moeder altijd hand in hand kleine boodschapjes gingen doen, lopend.

SP1: Waren er toen ook al groenteboeren die je best wel veel hebt in de wijk?

SP2: Groenteboeren, ik kan me wel herinneren dat er melk rond werd gereden in die kleine wagentjes. Maar groenteboeren, weet ik niet.

SP1: Dat kan dat dat veel later.

SP2: Ik weet wel dat we toen we in de Rosmalenbuurt woonde, had je echt wel een groenteboer. Gewoon ergens tussen de woningen, een straatje zo'n kleine groenteboer hadden we wel. Maar hier weet ik het niet meer.

SP1: Het zou kunnen dat die er helemaal niet zijn.

SP2: Misschien was het er gewoon niet. Groenten is niet waar een kind snel naar uitkijkt, natuurlijk.

SP1: En had je veel contact met je burens?

SP2: Ja, wij woonden op 10 hoog. Dat zijn 4 appartementen op 1 etage in die flat. En 2 van onze burens waren mijn oppas. Dat was toen mijn moeder werkte en met 1 van de buurvrouwen heb ik nog steeds contact en die heeft ook heel lang opgepast. 1 noemde ik buurvrouw en de andere noemde ik tante. Mijn vader werkte ook en mijn moeder ook in ploegendiensten ook nog, en ja, het kwam wel eens voor dat ik daar ook bleef slapen. Maar we hadden heel goed contact, we liepen zo in en uit bij elkaar. En met 1 buurvrouw heb ik nog steeds contact, ja. Ga ik wel eens langs met mijn eigen kinderen, vindt ze geweldig. Wel op leeftijd, maar woont ook nog steeds in Poelenburg, ook laag. Maar ja, absoluut goed contact gehad.

SP1: Maar de meeste burens waren dat ook migranten? Of waren er ook wel autochtone Nederlanders in de wijk?

SP2: Autochtone Nederlanders, nou nee. Bij onze burens aan de overkant, dat waren wel echt Nederlanders.

SP1: In de rijtjeshuizen? Of in de flat?

SP2: In de flat. Tegenover ons. Je had dus 4 appartementen, tegenover ons dat waren echt Hollanders. En de andere 2, mijn tante was van Surinaamse afkomst en de buurvrouw was Nederlands, Surinaams gemixed. Volgens mij waren het voornamelijk echt allochtonen, denk het wel. Verder in de flat woonde wel veel Turken ook. Echte Nederlanders weet ik niet. Allochtonen wel.

SP1: Die overburens hadden jullie daar contact mee?

SP2: Ja hoor, absoluut. Maar zij waren geen oppas bijvoorbeeld voor mij, ze hadden wel een dochter waar ik ook mee speelde. Een beetje van mijn leeftijd, volgens mij. Maar niet zo heel hecht als de andere 2 op de verdieping.

SP1: Wat zou je mooiste herinnering zijn aan die 8 jaar in Poelenburg?

SP2: Ehm, ja, ik heb eigenlijk niet veel slechte herinneringen. Ik heb een hele fijne tijd gehad. Als ik nu kijk naar de kinderen in de wijk, of met school, ze hebben vaak ruzie. Dat hadden wij niet. Ik had volgens mij, niet nooit ruzie. Het was allemaal veel makkelijker, denk ik destijds. We hadden geen tablets en telefoons, dat we in strijd waren, je had de beste en mooiste, dat hadden wij niet. Het is natuurlijk een algemeen verhaal dat iedereen daar nu over klaagt. Maar het was echt buitenspelen, touwtjespringen, hinkelen deden we heel veel. Daar ontstonden geen ruzies over. Ik heb niet echt dat ik kan zeggen, nare herinnering. Alleen maar fijne. Gewoon een fijne jeugd gehad, absoluut. Daarna ook. Dat springt heel erg naar voren, mijn verjaardagen, mijn ouders hebben dat jarenlang, hebben ze jarenlang een heel groot feest van gemaakt. Dan mocht ik bijvoorbeeld op een verjaardag, overdag uitnodigen wie ik maar wilde aan kinderen. Dan had ik echt een heel huis vol met kinderen. En dan werd het 's avonds, werd het dan voor familie, voor vrienden, voor volwassenen ook met kinderen. Maar ik had altijd op mijn verjaardag mocht ik heel uitgebreid van mijn ouders vieren. Volgens mij liep de hele buurt wel naar binnen bij mij. Zo druk werd dat gevierd, ja. Dat zijn de fijne herinneringen wat me bij is gebleven. En ik was ook 1 van de weinige kinderen die het hele huis mocht volhangen met slingers en ballonnen, dat deden niet veel mensen. Tenminste, mensen waar ik over de vloer kwam, Turkse gezinnen laat ik zeggen. Ja, misschien was dat geen gewoonte, geen gewenning, weet ik niet. Dat zijn ook heel leuke herinneren die ik heb.

SP1: Waren er nog meer feestdagen die jullie uitgebreid vierde?

SP2: Oud en Nieuw vierde wij heel uitgebreid, dat hoort eigenlijk niet eens bij ons geloof. Maar dat doen we nog steeds. Ik vier het nog steeds met mijn ouders, maar echt uitgebreid, nee. We zijn wel altijd samen. Het is gewoon een gewoonte geworden. Andere feestdagen, wij hebben nooit Kerst gevierd. Dat zullen we ook nooit doen. Sinterklaas werd voor mij wel gedaan en achteraf weet ik dat mijn burens hard op de deur hebben geklopt en kadootjes. Dat ik dacht dat Zwarte Piet dat was, dat hebben ze lang gedaan. Heb ik voor mijn eigen kinderen ook gedaan, het is misschien wat je hebt meegekregen dat je dat voor je eigen kinderen ook doet. Ik heb het ook jarenlang gedaan en nu is mijn jongste zoon zo ver dat ze niet meer in Sinterklaas gelooft. Maar andere feestdagen, wij hebben natuurlijk het Suikerfeest en het Offerfeest, die vieren we natuurlijk wel. Maar andere feestdagen hier niet. Ik zou niet weten wat, Pasen en dat soort dingen, dat hebben we nooit gedaan.

SP1: Zijn er feesten die in de wijk, onderling met de burens werden gevierd?

SP2: Heel veel mensen denken van, dat heb ik vaak ook gehoord, waar is dat feest dan? Dat Suikerfeest. Dan probeer ik uit te leggen, het is gewoon iedereen heeft zijn feest thuis. Je gaat bij elkaar op bezoek, je feliciteert elkaar, laat ik het zo maar zeggen, er staat niet ergens een hele grote partytent met hier is het Suikerfeest, dat niet. Maar we gingen altijd bij elkaar op bezoek met feesten, altijd, nog steeds. Offerfeest ook.

SP1: Waren er genoeg voorzieningen in de wijk? Als je je dat nog kan herinneren.

SP2: Wat voor voorzieningen?

SP1: Bijvoorbeeld activiteiten voor de jeugd. Je zei al dat het waarschijnlijk niet nodig was, je kon gewoon buiten spelen.

SP2: Ik kan het me niet herinneren, nee.

SP1: Feesten misschien?

SP2: Nee, ik kan het me niet herinneren. Als het er al was, weet ik niet meer. Ik denk het haast niet. Of ik weet het gewoon niet. Ik was 8 toen we weggingen hier. Het kan heel goed zijn dat ik het gewoon niet weet.

SP1: Toen je getrouwd bent, zijn jullie hier weer teruggekomen in dit huis?

SP2: Nee, eerst een ander huis. Een flatje, heb ik ook gewoond. 4 jaar en daarna ben ik hier gekomen.

SP1: Omdat jullie groter wilde wonen of was er ook een andere reden?

SP2: Omdat we wilde kopen, dit is een koophuis. We hebben in een huurhuis gewoond, erg fijn trouwens, ik mis het nog steeds wel.

SP1: Wat was er fijn aan?

SP2: Het was warmer, ik heb het eerste jaar, had ik het zo koud hier. Echt waar, ik woonde op 2 hoog in L-flat op de Jasperstraat heb ik gewoond. Ik vond het heerlijk, ik had 3 slaapkamers, ik had maar 1 kind toen nog. Later erbij. Ceren was 2 of zo toen we hier kwamen wonen. Maar ja, ruim 3 slaapkamers en 1 kind. Ik vond het gewoon een heel fijn huis en toen zei mijn man, ik wil eigenlijk een huis kopen. En ik was het er helemaal niet mee eens, want ik wilde daar helemaal niet weg. Ik heb daar ook heel fijn gewoond, ik had hele fijne burens, ik voelde me vertrouwd en we wilde natuurlijk gezinsuitbreiding, meer kinderen. En Ceren was heel klein nog en ja, die laat je niet zomaar. Ja, op de galerij kon nog wel, dan steek je snel je hoofd naar buiten natuurlijk. Ik ben nooit bang geweest dat er iets zou gebeuren, maar toch klein en alleen, dat gaat niet zomaar. En met het oog op die gezinsuitbreiding hadden we zoiets van, lager wonen is leuk voor de kinderen, dat ze meer buiten kunnen zijn. De tuin is heel wat dan alleen maar galerij. Mijn man wilde per se een huis kopen, het was niet mijn idee. Achteraf zijn we, ben ik blij dat we het toch hebben gedaan. Toen zijn we hier gekomen, ik was zwanger van Lisa. 16 jaar alweer, ja.

SP1: Waarom besloten jullie 20 jaar geleden om in Poelenburg te komen wonen?

SP2: Dat is gewoon pure nood geweest, ik stond ingeschreven bij de woningbouwvereniging en mijn trouwdatum stond al vast. Ik had geen huis. De Jasperstraat was toen de eerste. Ik kreeg het huis toegewezen, je moest je inschrijven, via de krant ging dat allemaal toen nog. Toen stond ik op nummer 1, ik heb het meteen aangepast. Het moest gewoon, 2 weken voor mijn bruiloft hebben we de sleutel gekregen.

SP1: Goed getimed dan.

SP2: In die 2 weken tijd moest er geschilderd en behangen, destijds behangen. Meubels waren al gekocht, stonden in de winkel te wachten. Het ging toen allemaal heel snel. Het is allemaal wel gelukt, dat wel. Maar dat was echt puur omdat ik daar die woning aangewezen kreeg. En meteen met beide handen heb vastgegrepen, ja.

SP1: Waren er veranderingen in de wijk? Toen je daar kwam wonen ten opzichte van toen je jong was en zelf in de wijk woonde? Was de wijk veranderd?

SP2: Nou ja, de Jasperstraat was natuurlijk. Daar kwam ik niet als kind, want dat is natuurlijk weer een paar straten verder dan de Lileusstraat, daar kwam je niet. Ik mocht spelen in onze speeltuin, naast de flat. Maar als ik dan naar deze kant kijkt, wat is er anders? Qua uitstraling, ja, minimaal.

SP1: Je hebt niet echt het gevoel dat er echt grote veranderingen?

SP2: Nou, het winkelcentrum was anders. Maar ja, dat is allemaal een beetje geleidelijk aan gebeurd. Heel veel verschillen, eigenlijk niet.

SP1: In welke opzichten is het winkelcentrum veranderd, vind je?

SP2: Nou, het is vernieuwd natuurlijk allemaal. Er zijn andere winkels gekomen. Ik was heel blij met de dierenwinkel toen ik in Poelenburg weer kwam wonen want ik had allemaal visjes en vogeltjes in huis. Dus daar kwam ik heel regelmatig. Toen was het al Albert Heijn die daar stond. Ik hoefde mijn flat uit te lopen, oversteken en ik was bij de Albert Heijn. Dat was ideaal. Er stond een grote speeltuin, wat er ook altijd al had gestaan. Dus een behoefte om verder ergens anders nog naartoe te gaan voor je boodschappen, was er niet. Dus dat was al hetzelfde. Ja, toen Ceren was geboren en als ik daar was blijven wonen, dan had ik ook niet heel veel hoeven te zoeken naar scholen want die zijn ook nog steeds, staan er nog steeds. Peuterspeelzaal heeft Ceren in de Poelenburg, dat is een buurthuis.

SP1: Nu niet meer, of wel?

SP2: O, weet ik eigenlijk niet. Poelenburg, bestaat die niet meer?

SP1: Het wijkcentrum wel.

SP2: Er zat een peuterspeelzaal, daar heeft Ceren.

SP1: Zou kunnen, maar dat weet ik niet. Daar zat het in ieder geval.

SP2: Dat was ook ideaal, maar het buurtcentrum stond er inderdaad wel, maar of er in mijn tijd ook de peuterspeelzaal was toen, dat weet ik niet. Of dat dan nieuw was, dat weet ik niet. Ik heb wel heel veel, met Ceren ben ik dat buurtcentrum geweest voor peuteractiviteiten, schilderen, knutselen, leuke dingetjes, spelletjes. Maar dan was ik er altijd bij, dus wat ik eigenlijk niet heb gedaan, heeft mijn kind dan wel in Poelenburg gehad. Maar wat ik net zeg, ik weet niet of het in mijn tijd wel of niet was, dat weet ik dus niet.

SP1: Je wist het gewoon niet.

SP2: Toen ik woonde in Poelenburg en een kind kreeg, waren die activiteiten er wel. En anders, de uitstraling van de hele wijk, ja tuurlijk er wordt gerenoveerd. Er wordt hier en daar van alles opgeknapt. Nieuwe speeltoestellen. Er zijn wel veranderingen, maar ja, de flat staat er nog en die boom die staat er ook nog steeds. Dat bedoel ik meer.

SP1: De veranderingen, zie je die als positief of negatief?

SP2: Natuurlijk positief, Poelenburg is natuurlijk een heel oud gebied, hoe zeg je dat? Een oude buurt. Positief, want het moet wel opgeknapt, gerenoveerd en alles natuurlijk, ja. Het gebeurt ook, dat zie ik ook elke keer weer. Gelukkig maar.

SP1: Hoe is het nu, de afgelopen 20 jaar, hoe heb je het burenccontact ervaren?

SP2: Burenccontact, hartstikke goed. Ja zeker. Toen ik, als kind tot mijn 8e jaar, was het in mijn ogen perfect, kon niet beter want ik kon echt bij iedereen zo maar binnenlopen. We hadden nooit, nu is dat anders. Dat was fijn en later dat ik weer terugkwam in Poelenburg. Het eerste jaar dat ik er woonde, had ik echt zoiets van, waar ben ik beland? Echt waar.

SP1: Waar lag dat aan?

SP2: Nou ja, aan meer dingen want mijn burens dachten van mij dat ik echt geen contact wilde met hun want ik werkte ook en dan ga je 's morgens vroeg de deur uit en kom je 's avonds laat thuis.

SP1: Wat voor werk deed je?

SP2: Ik heb bij een schoonmaakbedrijf op de administratie gewerkt, op de boekhouding. En mijn man werkte er ook. Dus we waren heel weinig thuis en de enkele keer dat ik mijn burens zag, dachten zij dat wij geen contact met ze wilde. En ik had hetzelfde, want niemand was bij mij langs geweest van nou, welkom in de buurt of in de flat of weet ik veel. Niemand had zich voorgesteld. Dat was ik gewend eigenlijk, waar ik eerder had gewoond, je stelt jezelf voor aan je nieuwe burens. Ik had het niet gedaan en zij ook niet, dus ik had zoiets van waar ben ik beland? Ik woonde heel fijn, ik was heel blij met mijn huisje. Maar burens, het eerste jaar had ik helemaal geen contact en daar later pas. Was het eerst gedag zeggen tegen elkaar want als je heen en weer liep, of met boodschappen in weekenden, weet ik veel. Het contact kwam langzamerhand op gang en daarna is het helemaal leuk geworden. Ik heb hele leuke burens, absoluut.

SP1: Wat was er leuk aan? Wat deden jullie?

SP2: Nou, met mooi weer, we zaten bijvoorbeeld in de zomer zaten we altijd op de galerij met alle buurtjes. Bijvoorbeeld de ene dag bij 1 iemand voor de deur of we gingen gewoon gezamenlijk naar beneden. Iedereen met kinderen nam zijn kinderen natuurlijk ook mee. Die kinderen gingen spelen en wij zaten daar met de kinderen buiten. Of bijvoorbeeld 's avonds laat voor de deur op de galerij, koffiedrinken, theedrinken. Hartstikke gezellig. Voor mijn gevoel heb ik daar te kort gewoond om daar nog van te genieten, zeg maar. En andere dagen, dan gingen we ook bij elkaar op de thee of de koffie. Een jeugdvriendin van mij die woonde in de andere vleugel van de flat. En haar ouders ook, dus daar ging ik ook naartoe. Ik had goed contact met de burens, ja. Toen ik hier kwam wonen, heb ik het contact echt zelf gezocht van ik wilde echt niet meer zo.

SP1: Vond je dat toen makkelijk? Hier in deze straat?

SP2: 1 van de eerste personen die ik hier heb gezien was je oma, ja echt. Met het redigeren, verbouwen, nu nog. En ik dacht dat ze gewoon hier woonde.

SP1: Zo vaak was ze hier.

SP2: Ze was vaak hier, inderdaad. Maar ja, ik kwam niet zo heel vaak tijdens de renovatie natuurlijk. Jouw oma was 1 van de eerste die ik leerde kennen, een praatje mee maakte. Ik dacht, dat gaat goed, een goed begin. Hier mijn buurvrouw Shamila, heb ik volgens mij ook een jaar geen contact mee gehad. En je moeder vertelde mij, nee, dat is een hele leuke buurvrouw, maar ze is heel erg verlegen. Ja, je kan toch wel gedag zeggen. Zelfs dat was er niet. En toen heb ik zelf, ha buurvrouw, hallo en ook de andere kant. Zo is het een beetje weer gaan komen, ik had natuurlijk nog steeds goed contact met je moeder. En aan de overkant, buren, overkant Dajzid, die ken je wel. Dat is ook, onze ouders kennen elkaar, dus wij hebben elkaar ook gekend als tieners. Dat was weer leuk contact, ook toen er andere buren kwamen wonen. Dat ging toen daarna vrij rap, ja hoor.

SP1: Is er hier in de straat veel verlopen, verhuizen mensen veel of is het best wel langdurig dezelfde buren?

SP2: Over het algemeen, mensen die er gewoon heel lang wonen. Toen ik hier kwam wonen, had ik hiernaast, opa was dat voor ons. Een alleenstaande man. Die is overleden en die was de eerste eigenaar van dit huis en die, vlak voor zijn sterven, is hij nog getrouwd met zijn al jarenlange vriendin, zeg maar. En zij heeft hier, na zijn overleden ook een tijdje gewoond. En daarna verkocht. En sindsdien wonen andere buren hier, dus zij wonen hier ook al een tijdje. Verder in de straat, ik moet zeggen helaas hebben we onderhuur. En daar heb ik geen last van, van die kant. Maar daar wel, daar hebben heel veel verschillende mensen gewoond. We hebben nu geen last meer, maar het is wel zo geweest dat ik. Ik ken heel toevallig de eigenaar van die woning, ik zeg het heel eerlijk, het mag niet. Ik heb ook gezegd, als jij niet normale mensen haalt in je huis, dan ga ik naar de politie of zo. Zo erg was het. Want de politie kwam ook heel regelmatig aan de deur.

SP1: Hoe zag die overlast eruit?

SP2: Geluid, rommel, stank, alles. Laat, midden in de nacht. Er stonden mensen voor mijn deur op zoek naar die mensen, woont diegene hier? Midden in de nacht werd er bij mij aangebeld, waar is je buurman? Weet ik veel waar mijn buurman is. Dat soort dingen, we hebben er een beetje een moeilijke tijd mee gehad. Gelukkig is het nu, het lijkt stabiel, maar ik ben niet zo heel blij met de onderhuurders. Over het algemeen, bedoel ik. Als je een huis koopt, moet je er ook wonen, anders moet je het niet kopen, klaar. Maar verder, als ik daarbuiten kijk, dan zijn er mensen die er lang blijven wonen, ja, hier. Het zijn koopwoningen, ja.

SP1: Heb je het idee dat afgelopen 20 jaar de samenstelling van de wijk veranderd is? Qua bewoners?

SP2: Samenstelling, tja. Welk huis was dat nou? Nederlandse gezinnen hebben we niet meer, nou ja, mixen hebben we wel. Volgens mij is dat er 1, dat huis dat nu wordt onderverhuurd, dat was een Nederlands gezin en nadat wij direct kwamen wonen, kort daarna, zijn zij verhuisd. De samenstelling is echt alleen maar buitenlanders, volgens mij. Voor zover ik. En niet alleen Turken, hoor, maar echt verschillende nationaliteiten. Ik weet niet eens of er echt volbloed Hollanders nog wonen, weet ik niet.

SP1: Hier in de straat zou ik het ook niet weten.

SP2: Volgens mij niet. Nou, aan de overkant woont wel een buurman met die vogels.

SP1: Woont die er nog steeds?

SP2: Die man woont er nog steeds, ja. Dat is echt wel een Nederlander, maar misschien ook wel de eerste eigenaar, ik zou het niet weten.

SP1: Heb je het idee dat in je jeugd er meer Nederlandse gezinnen hier woonden?

SP2: Ja. Dat we.

SP1: Wat vind je daarvan?

SP2: Ik stoor me er niet aan, nee. Anders had ik ergens anders wel een huis gekocht, alleen in Poelenburg had ik dan geen huis gekocht. Ik stoor me niet aan het feit dat er veel buitenlanders zijn, ik ben er tenslotte zelf ook 1. Maar ik zou het wel heel vervelend vinden als het een onveilige buurt zou zijn. Maar ja, nu wil ik niet zeggen dat Poelenburg uitermate veilig is, maar ik kan ook absoluut niet zeggen dat het hier onveilig is, helemaal niet. Ik zeg altijd, Poelenburg heeft destijds denk ik, nou ik weet bijna wel zeker, een bepaalde stempel gekregen.

SP1: Met destijds bedoel je?

SP2: Wat zal ik zeggen, 10, 20 jaar geleden, misschien langer geleden. Poelenburg, dat is toch een achterbuurt. En daar heeft Poelenburg gewoon heel veel moeite mee om daarvan af te komen. In mijn ogen is het een veilige buurt, weet je, wij zitten helemaal aan het eind van Poelenburg hier.

SP1: Dat is waar.

SP2: Wat meer speelt, naar het midden toe, dat hoor je wel natuurlijk. Ik heb 1 keer maar, een incident meegemaakt, hier echt voor mijn neus waar je moeder ook bij was.

SP1: Dat verhaal ken ik, ja.

SP2: Daar zijn we flink van geschrokken, toen ook.

SP1: Dat was toen de politie hier iemand op de hielen zat?

SP2: Ja, en er zijn ook schoten gelost.

SP1: Dat heb je gezien?

SP2: Ja, nou schoten heb ik niet gehoord, maar die man is voor onze neus hier op het gras neergehaald. Tenminste op de grond gedrukt.

SP1: Wat vond je daarvan?

SP2: Heftig, ik was heel bang. Nisa was een hele kleine baby nog, in mijn armen. Want wij gingen net weg, ik ging naar de stad met mijn buurvrouw en je moeder stond toevallig ook buiten en zij zag het al aankomen en wij waren al bij de auto toen het hele gebeuren aan kwam rennen, zeg maar. En ik

stond als versteend naast mijn auto met een baby op schoot en dan komt de politie met gierende banden, andere auto en je moeder schreeuwde zo hard naar mij van ga in die auto zitten en blijf niet zo staan. Het was iets wat ik absoluut niet had verwacht en erg jammer dat het toen is gebeurd, want ik heb een baby in mijn armen, ik keek naast me en het is een buurt met heel veel kinderen. Het eerste wat je denkt, is ook je kind, je kinderen. Dat was heel heftig. Toen moesten we ook meteen weg van de politie, ga maar weg. We zijn ook extra lang weggebleven en toen we terug waren, mocht ik mijn straat niet in want alles was afgezet. En toen kwam er een politieagent naar me toe van u mag daar niet naartoe. Ik zeg hallo, ik woon daar. Toen is hij tot aan de deur meegelopen. Dat is natuurlijk wel fijn, maar het hele gebeuren van hallo, ik woon hier net. Volgens mij niet eens een jaar toen en dan gebeurt er zoiets. Dan denk je, waar ben ik nu belang, is het Texas, denk ik dan. We hebben het er lang met de burens over gehad en je moeder zei toen ook onder andere van, dit heb ik ook nooit meegemaakt. Het is pure pech dat zoiets gebeurt. Maar ja, dat is het enige wat ik heb meegemaakt hier.

SP1: Geen andere onveilige momenten?

SP2: Nee, echt niet. Het is echt een heel groot vooroordeel dat mensen hebben over Poelenburg. Dat vind ik jammer, want ik woon echt fijn. Ik heb niks naars meegemaakt, mijn kinderen hebben zich altijd veilig gevoeld. Tuurlijk doe je 's avonds je deur op slot, maar waar niet, weet je wel. Dat ik op de Erasmusstraat woonde, heb ik vaker overlast gehad van dronken mensen daar in die flat, er omheen, mijn woonkamer keek tegen het winkelcentrum aan. Daar zag ik ook heel veel gebeuren. Ik vind het hier fijner dan daar. Ook Poelenburg, maar omdat wat ik net zeg, we zitten meer naar achteren, naar het eind. Of dat het verschil is, weet ik niet. Of ik merk niks van wat hieromheen speelt of het is er gewoon niet.

SP1: Dat was wel in de Jasperstraat?

SP2: Er werd veel gevochten, er werden ruiten ingeslagen, dat heb ik veel gezien. Ik werd 's nachts een keer wakker van gebonk, dat was ergens anders in de flat, maar dronken mensen die elkaar in de haren vliegen. We hadden, de verjaardag van mijn dochter vierde ik toen. Toen heb ik alle burens om me heen, naast, onder, andere kant, boven, heb ik allemaal gezegd, misschien maken we wat meer lawaai dan nodig. Dat was sowieso het weekend, maar het was allemaal prima, geen probleem buurvrouw. Op een nacht werd ik om 3 uur 's nachts wakker van keiharde muziek, doordeweeks, we moeten werken de volgende dag. Dus ik was daar flink chagrijnig over, mijn man stond nog eerder op dan ik, dus die moest nog eerder zijn bed uit dus die had zijn slaap echt wel nodig. We hebben even gewacht van houdt het op. Nou niet. Toen, hij wilde liever niet, maar toen hadden we zoiets van we moeten even aankloppen van kan het alsjeblieft wat zachter. Dat heeft hij gedaan, nou, verder ook geen problemen. Sorry buurman, hadden we niet eens in de gaten. Ja, dat word je wel chagrijnig van, maar 1 keer aankloppen en het was ook voorbij. Maar het gebeurde wel, meer overlast.

SP1: Waar komt dat, denk je, door? Dat verschil.

SP2: Weet ik niet, maar we hebben bijvoorbeeld ook wel eens gezien dat er bloedsporen in de lift lag, waar het vandaan komt, geen idee. Je rook heel vaak wiet, ik ken die geur niet, maar mijn man herkende dat, ik weet niet waarom. Maar hij zegt, dat is echt wiet. Dat werd veel gerookt daar. Misschien was het, een galerijflat is aantrekkelijker voor jongeren misschien. En dat heb je hier weer niet. Ik zal ook nooit beweren dat dat soort dingen hier niet gebeuren, het is overal.

SP1: Maar je hebt er geen last van?

SP2: Nee, hier niet. Of ik zie het gewoon niet. Misschien wil het niet zien, ik weet het niet. Ik heb, naast dat ene incident, hier niks mee gemaakt.

SP1: Hoe is het om je dochters hierop te voeden?

SP2: Ja, goed. We hebben gekozen om een huis te kopen in Poelenburg. En we wisten dat we zouden gaan uitbreiden, dus ik had blijkbaar een goed gevoel door hier te wonen. En later hebben we nooit gedacht van we moeten verhuizen, we moeten naar een andere wijk, nee. Want op een gegeven moment hebben we zelfs opgebouwd, we hadden kunnen zeggen, ik wil groter wonen dus ik ga verhuizen. Dus het zit goed, ja, ik heb 3 kinderen grootgebracht hier. Prima, geen probleem.

SP1: Hebben jullie 3 kinderen hier altijd contact gehad in de wijk?

SP2: Ja. Altijd. De jongste is nog steeds een buitenspeelkind, ze is 10 dus ze speelt nog heel veel buiten. Ze heeft vriendinnen in de buurt, maar het zijn er niet een hele boel. Maar alle buurmeisjes, buurjongetjes, 1 klasgenootje woont tegenover ons. Dus daar ook mee, een aantal kinderen uit de andere flat daar. Het gaat goed hoor, het meiden venijn, daar hebben wij mee te maken, dat is niets wat met de buurt te maken heeft.

SP1: En in totaal over activiteiten in de wijk. Zijn er leuke activiteiten?

SP2: Ja, we krijgen via school ook altijd bericht van de kinderboerderij, ik weet niet of die binnen deze wijk valt.

SP1: Volgens mij wel.

SP2: Daar is altijd wel wat te beleven. Poelenburg het buurtcentrum ook, ze hebben bepaalde banden met scholen, denk ik. Activiteiten worden altijd wel doorgegeven, niet dat mijn kind daar gebruik van maakt, dat wil ze helemaal niet. Maar activiteiten genoeg, absoluut, ja. Er is altijd een jaarlijks feest in Poelenburg natuurlijk, buurtfeest. Dan kan je heel Poelenburg doorlopen en dan heb je zoveel leuke dingen, hartstikke leuk om te doen.

SP1: Heb je daaraan meegedaan?

SP2: Ja.

SP1: De burendag is dat volgens mij. De kunstroute is dat?

SP2: Nee. Hoe heet dat nou? Dat er overal, stond er een springkussen daar en activiteiten door heel Poelenburg heen. Zomerfeest, ik weet niet eens meer hoe het heet. Mijn oudste 2 hebben dat elk jaar, nou. Je loopt gewoon door Poelenburg en dan kom je allemaal activiteiten tegen. Heel leuk. En die schaatsbaan, helemaal geweldig. Het was geen echt ijs, een beetje een teleurstelling voor de kinderen toen. Vorig jaar voor het eerst volgens mij.

SP1: Volgens mij wel, ja.

SP2: Teleurstelling was dat het geen echt ijs was, nou ja, jammer. Wel leuk dat zo iets gedaan wordt. Ik bedoel, we missen niks hoor, echt niet.

SP1: Goed om ook een ander verhaal te horen.

SP2: Ik weet dat mensen heel veel klagen, maar ik weet bijvoorbeeld dan krijg je een brief van gemeente, dan is er een open avond. Er is een vergadering die je mag bijwonen, dan komen mensen een verhaal doen over Poelenburg, over toekomstplannen. Over de wijk, over van alles. Maar als je kijkt naar wat er komt, mensen gaan niet en dan heb je, vind ik, het recht niet om te klagen over de buurt. Ga heen, laat je stem horen, denk ik dan. Als je niet een vinger uitsteekt, dan moet je ook niet klagen. Ik weet dat heel veel mensen klagen hoor.

SP1: Waar klagen ze over, weet je dat?

SP2: Over onveiligheid vooral. Ik voel me echt niet onveilig, echt niet. Ik woon lekker, ik woon veilig en wat ik net al zei, natuurlijk doe ik mijn deur op slot maar waar niet. Het is dat er een keer iets is gebeurd, hier voor mijn deur, dat is gewoon pure pech en dat zal in Westerwatering ook wel gebeuren, ik zeg maar wat hoor.

SP1: Ok, waren er nog andere dingen die je te binnen schieten of iets wat je zou willen vertellen in het kader van het interview?

SP2: Nou, er wordt nog steeds gewerkt aan Poelenburg wat we kunnen zien ook. De hele Watering, de weg hier vandaan. Helemaal aangepast, vernieuwd. Dat kun je niet ontkennen. Er wordt aan gewerkt, aan de uitstraling, aan het vernieuwen van alles, woningen worden gerenoveerd. De straten worden vernieuwd. Bijvoorbeeld, we hadden dat is alweer een paar jaar geleden, toen werden rioleringen allemaal vervangen. Omdat ik heel veel buiten ben, ik ga naar school, ik kom in verschillende wijken ze waren hier aan het graven, er lag overal modder. Ik was zo chagrijnig, maar toen kwam ik in die andere wijken. Ik zag toevallig dat er overal platen lagen waar mensen overheen konden lopen en het regende, alles vies, veel viezigheid op je schoenen en je kleding. Dus ik heb toen gebeld met de gemeente, ik zeg, er wordt gewerkt bij ons in de straat. Voor mijn deur in de straat, waar je parkeert, overal. Ik zeg, kunnen hier geen platen neergelegd worden of is Poelenburg niet goed genoeg? Ik was best wel boos en chagrijnig want ik had 1 van de jongens aangesproken in de keet, ik zeg kunnen wij ook niet van die platen krijgen? Ja, dat kost geld en daar hebben we geen tijd voor. Hij was een beetje bijdehand tegen me, dus ik was heel boos geworden. En toen had ik gebeld, is Poelenburg niet goed genoeg voor jullie of zo? Worden mensen niet serieus genomen, waarom andere wijken wel en wij niet? Waarom mogen wij niet netjes over die platen lopen? Het heeft volgens mij een uur geduurd en die platen kwamen echt overal te liggen en toen had ik zo iets van, kijk, het kan dus wel en echt niet dat de gemeente zegt, Poelenburg laat maar. Nee, dat geloof ik niet.

SP1: Heb je nooit het idee gehad dat er minder geïnvesteerd wordt in de wijk? Wat vind je van de rol van de gemeente?

SP2: Ik ben niet zo heel blij met de gemeente Zaanstad over het algemeen niet want ik heb wel vaker ruzie met ze gehad, sorry. Bijvoorbeeld ik heb een keer een flinke ruzie gehad, ik heb gewoon gedreigd om naar een hotel te gaan als ze niet snel kwamen. De hele straat, alle riolen zaten verstopt en dat kwam mede door die vernieuwing. Ja, maar het is weekend. Hallo, we moeten toch douchen, het toilet moet gebruikt worden, de was moet gedraaid worden. Hoe dan? Ja maar, u moet toch tot

maandag wachten, nou geen sprake van. Dus ik was best wel vervelend in het telefoonverkeer. Toen heb ik gedreigd met ik ga naar de krant en ik ga naar een hotel en jullie krijgen de rekening en ik ga de beste advocaat inhuren want ze wilde niet behulpzaam zijn toe. Ik was zo bloos en elke keer dat ik weer belde, o mevrouw Rakoc weer, dat kreeg ik. Jammer dan, maar ze zijn wel in het weekend gekomen. Ik heb het wel voor elkaar gekregen. Ik vind de gemeente Zaanstad is heel duur, dat is ook een algemeen iets, een bekend iets. Ik heb niet in een andere gemeente gewoond om te kunnen zeggen, die is beter. Ik hoor wel dingen natuurlijk, dat ik denk, het kan beter. Maar volgens mij ben ik niet de aangewezen persoon om heel kritisch te mogen zijn. Dus ik ben een beetje voorzichtig.

SP1: Dat mag.

SP2: Ik heb ook niet echte narigheden gehad, paar keer ruzie gehad, maar dat kan gebeuren.

SP1: Kijken of ik nog andere vragen had. Volgens mij was dat het wel, hartstikke bedankt.

SP2: Heel graag gedaan.

Interview Tugba

SP1: Interviewer

SP2: Tugba

SP1: Oké, vandaag is het 16 oktober. Wij nemen vandaag een interview af ten behoeve van mijn scriptieonderzoek voor de master Geschiedenis aan de Universiteit van Leiden. Mijn scriptie zal ook in de database van de universiteit komen en online gepubliceerd worden. Ga je daarmee akkoord?

SP2: Ja, dat mag.

SP1: Oké. Laten we beginnen, in welk jaar ben je geboren?

SP2: 1980.

SP1: In 1980. En waar ben je geboren?

SP2: In Amsterdam-Noord.

SP1: In Amsterdam-Noord. En zijn je ouders ook in Nederland geboren?

SP2: Nee, mijn ouders zijn niet in Nederland geboren.

SP1: Waar komen ze vandaan?

SP2: Uit Turkije.

SP1: Weet je nog wanneer ze naar Nederland zijn gekomen?

SP2: Even kijken. Ik ben zelf 39 en mijn zus is ouder. Over de 45 jaar, 46 jaar zoiets.

SP1: Een hele poos geleden alweer.

SP2: Ja, ja. Mijn vader was hier als eerst. En toen heeft ie mijn moeder meegenomen en die had dus mijn broer en mijn zus die zijn daar geboren. En die zijn jong hier gekomen, want mijn zus was twee of drie en mijn broer die schelen maar een jaar, dus. Die waren heel jong toen ze hier waren.

SP1: En toen ben jij hier in Amsterdam geboren.

SP2: In Amsterdam-Noord, ja. Daar wonen ze nog steeds. Mijn ouders wonen daar nog steeds. Ja, ik ben daar geboren met mijn zusje.

SP1: Oké, dus vier kinderen in totaal.

SP2: Vier kinderen in totaal, ja klopt.

SP1: Oké. En wanneer ben je hier Poelenburg komen wonen?

SP2: Dat is dertien jaar geleden.

SP1: Hier in deze straat meteen of heb je nog ergens anders gewoond?

SP2: Nee, echt hier, meteen hier.

SP1: En waarom besloot je om te verhuizen naar deze wijk?

SP2: Nou ik kon geen woning vinden in Amsterdam-Noord en ik was zwanger van mijn oudste. En we hebben drie jaar met mijn man bij mijn ouders gewoond die periode. We konden geen huis vinden. Het waren alleen maar kleine huisjes in Amsterdam. En Zaandam was toch dichtbij. En mijn vriendin die woonde hier ook. Dus het was wel een beetje bekend. Maar het was een grote stap om naar hier te komen.

SP1: Ja, hoezo?

SP2: Het is toch heel anders. Misschien omdat ik daar geboren ben, opgegroeid, al die mensen ken al die jaren. En ik kwam hier, nou de eerste twee jaar zat ik echt in een dip van waar ben ik beland.

SP1: En waar kwam dat door?

SP2: Ik denk de gewenning, omdat je daar al iedereen kent en hier niemand. En wat ik zag was ook dat mensen niet groeten. Weet je het was gewoon in het begin heel moeilijk. Totdat mijn kind naar de peuterspeelzaal ging, en dat was rond drie jaar. Ik ben heel sociaal eigenlijk hoor. Dus ging ik met school en met mensen in gesprek. Met dat soort dingen kwam ik dus verder.

SP1: Ja, wel contact gekregen via de...

SP2: Via de peuterspeelzaal. Daar begon het mee, heb ik mensen leren kennen. Daar begon ik ook te helpen. Ik ben ook actief op school, de Paulus Johannes. Ik ben een schakelouder. Met dat leer je ook mensen kennen. Je kind gaat naar een vriend of vriendin of die komen naar je huis. Dus met dat heb ik eigenlijk mijn leven zo opgebouwd vanaf de peuterspeelzaal.

SP1: Heb je een kind of heb je meerdere kinderen?

SP2: Twee jongens.

SP1: Hoe oud zijn ze nu?

SP2: De ene is 12,5 en de ander is 7,5.

SP1: Oké. En hoe is het om ze hier op te voeden in de wijk?

SP2: Ja, in principe heb ik er niet heel erg last van, alleen in het begin was het wel moeilijk in de speeltuin dat er heel veel kindjes. Ik kon mijn kinderen niet alleen laten, laat ik het zo stellen, ook mijn oudste niet.

SP1: En waarom had je dat gevoel?

SP2: Het was niet het gevoel, maar het gebeurde, kinderen sloegen elkaar. Ze scholden, sloegen. Ze deden rare dingen. Bommities gooien in de prullenbakken en dat soort dingen weet je. Dus ik moest altijd mee met mijn kinderen. Nu gelukkig niet meer met de oudste, maar toch gebeurden er dingen in de speeltuin.

SP1: Ja. En hoe gaat het op school? Zitten ze op dezelfde school?

SP2: Ja.

SP1: Allebei de Paulus Johannes?

SP2: Ja, klopt.

SP1: En hoe gaat dat?

SP2: Ja, gaat wel goed.

SP1: Vanaf het begin?

SP2: Ja, je hebt weleens kinderen die pesten, maar ik denk dat dat overal wel aanwezig is dat pesten. Het is alleen hoe je het aanpakt.

SP1: Ja. Dus wel tevreden over de school hier?

SP2: Ja, want anders zou ik ook niet hulpouder zijn denk ik. We proberen het een beetje op orde te stellen natuurlijk. We zijn eigenlijk een schakel tussen school en ouder. Als er een probleem is bij de ouder dan kan die altijd naar ons komen, als ie niet durft naar school toe te gaan zijn wij het middenstukje en gaan we ze gezamenlijk naar de leraar of naar de directeur wat nodig is op dat moment.

SP1: Ja, oké. Hoe zou je de mooiste herinnering aan de wijk beschrijven of de leukste gebeurtenis?

SP2: Hier?

SP1: Ja.

SP2: Ik denk de vriendschap die ik ondertussen heb. Want wij waren ook wel in de speeltuin als moeder zijn gingen we bijna elke dag na het eten gingen we bij elkaar zitten en de kinderen gingen spelen. En we organiseerden ook soms etentjes, weet je iedereen maakte wat. Dat vind ik het leukste eigenlijk hier.

SP1: Zijn dat moeders hier uit de flat?

SP2: Gewoon Poelenburg.

SP1: Gewoon overal verspreid een beetje?

SP2: Ja.

SP1: En de minst mooie herinnering aan de wijk?

SP2: Ik denk de mensen die hier doodgeschoten worden. Weet je de ambulance, politie die constant hier aanwezig zijn.

SP1: Kan je een voorbeeld noemen?

SP2: Dit jaar heb ik het nog niet, na deze vakantie heb ik het nog niet gehoord, maar de jaren daarvoor was het elk weekend dat er iemand dood was, doodgeschoten of doodgestoken, weet ik niet. Dat hoorde je steeds. Maar afkloppen.

SP1: Heb je dat ook weleens niet per se gezien maar echt van dichtbij of is het vooral dat je...

SP2: Nee, ik heb geen familie hier. Zijn echt via via vrienden of het journaal, het nieuws dat je dit hoort. Want de meeste waar het gebeurt woont ook hier. Aan de ene kant ben ik wel blij dat ik niet familie heb hier, weet je wel omdat dit soort dingen gebeuren. Ik ben een beetje, hoe noem je dat, een beetje verder weg van die anderen. Maar dat vind ik het vervelendst. En de jeugd, die jongeren. Ik moet zeggen dat ik de laatste tijd ook veel jongeren zien 's avonds ook al is het laat dat ze hangen bij die Lobeliusstraat.

SP1: Bij de Lobelia? Dat is dat kantoortje daar.

SP2: Ja, dat ze daar hangen dat vind ik wel goed.

SP1: Ja, dat is een nieuw idee van de gemeente inderdaad.

SP2: Oké.

SP1: Ze mogen het een beetje als een buurthuis gebruiken na vier uur 's middags.

SP2: Best wel laat ook om acht uur nog. Die kinderen zitten daar nog steeds dan. Hoe weet ik dat? Ik probeer elke dag mijn ritme te volgen om te lopen een uurtje met een vriendin. Dus vandaar weet ik dat het daar tot laat open is. Maar niet elke dag, of wel?

SP1: Dat zou ik niet zo goed weten. Ik weet alleen dat ze wel begeleid worden door een jongerenwerker ook, ze zitten daar niet alleen. Maar ja ze mogen dat een beetje gebruiken als...

SP2: Ja, ja, zijn ook oudere personen inderdaad die dan de begeleiders zijn daar. Dat vind ik een heel goed plan, want dat hadden ze ook echt nodig. Ze hebben ook meer dingen nodig denk ik de jongeren.

SP1: Waar merk je dat aan?

SP2: Omdat ze dus hangen. We hadden toch die Vomargedoe hier een paar jaar terug. Ik heb er zelf geen last van gehad van die jongeren. Maar wat in het nieuws kwam en dat soort dingen, problemen.

SP1: Wat vond je daarvan?

SP2: Ja, wat moet ik daarvan vinden? Ik denk dat het overdreven overig, hoe noem je dat, de politie was heel overdreven. En als je al probleemjongeren hebt dan moet je vooral niet zo met hun omgaan, dan krijg je nog meer drama. Zij hebben wel andere structuur nodig zoals dat, zo'n plekkie of weet ik veel.

SP1: Wat deed de politie precies dat je overdreven vond?

SP2: Naja iedereen meenemen op een gewelddadige manier, dat is niet normaal. Ja, kijk zij zijn ook niet de liefste, dat snap ik, die kinderen. Maar ja op zo'n manier hun aanpakken was ook niet een optie, want zo wordt het nog erger. Volgens mij staan ze er niet eens meer zo veel hoor die jongeren daar.

SP1: Ja, ik hoor ook inderdaad van andere mensen dat het minder is.

SP2: Nu staan er eigenlijk meer grotere mannen die bij die, hoe heet dat, ik weet even die cultuur. Je hebt daar een winkeltje bij die hoek naast Vomar heb je aan het einde een winkeltje. Ik weet even niet meer hoe die winkeltje heet.

SP1: Ik denk wel dat ik weet wat je bedoelt, maar ik weet ook niet hoe die heet.

SP2: Nee. Maar daar staan nu grotere mannen dat ik denk van die maken ook een hele groep, denk ik van is dat nodig. Die geven geen last hoor, daar niet van. Maar soms is het vervelend om langs die groep te lopen, omdat je ook naar Emrah gaat. Maar voor de rest.

SP1: Oké. Hoe zou je het leven in de wijk omschrijven?

SP2: Hoe bedoel je?

SP1: Het eerste wat je te binnen schiet eigenlijk.

SP2: Maar hoe bedoel je precies het leven van het wijk?

SP1: Van de bewoners hier.

SP2: Nou wat ik gemerkt heb is dat er heel veel mensen zijn die hier wonen al jaren die de Nederlandse taal niet beheersen. Die zelf niet vooruit gaan. Heel veel mensen die gescheiden zijn, die ook in de Sociale Dienst zitten, ook mannen die niet werken. Ik weet niet of dat met leeftijd te maken heeft, maar genoeg mannen die niet werken. Vind ik.

SP1: Dat is de indruk die je hebt van de wijk?

SP2: Ja. Maar ook jammer dat die mensen niet zich willen ontwikkelen terwijl ze eigenlijk de kansen hebben, al vanaf het begin. Alles is gratis in principe als je naar school wil gaan toch. In principe kan je dat gewoon allemaal regelen, maar op de een of andere manier vind ik het jammer dat ze dat niet aanpakken.

SP1: Ja. Heeft dat ook invloed op de wijk denk je?

SP2: Ja.

SP1: Op wat voor een manier?

SP2: Naja armoede, de taalontwikkeling, ook voor hun kinderen, taalachterstand, gedrag van kinderen. Ja die breng je ook over in de speeltuin. Weet je als je je kind loslaat, die is de hele dag buiten. Kijk, je kan een hele goede ouder zijn, maar als je je kind loslaat, ga ik weet het niet, ik moet het nog zien denk ik hoe het hier gaat, ook na die veranderingen.

SP1: Veranderingen van de gemeente bedoel je?

SP2: Ja, waar ze nu aan werken en wat voor oplossing ze hebben nu voor die kinderen vind ik een heel goed idee. Maar ze moeten meer dingen gaan aanbieden. En niet alleen maar voor degene die het geld er niet voor heeft, maar er zijn mensen die verdienen maar toch niet alles kunnen betalen omdat ze al alles zelf moeten betalen. Dus die onderscheid moeten ze niet gaan maken.

SP1: Oké, ja. Je vertelde al over dat de burens nu best wel samenkomen soms. Kan je daar nog voorbeelden van noemen? Is er bijvoorbeeld een buurtgroep of een wijkvereniging? Hoe is het buurtcontact hier in de wijk?

SP2: Ik denk dat de buurtcontact, bedoel je hier of bedoel je ook overal in Poelenburg?

SP1: Voor jou als bewoner eigenlijk.

SP2: Voor mij als bewoner. Omdat ik zelf sociaal ben, ik groet iedereen, maakt niet uit welke cultuur. Waar ik woon, deze hele straat, laat ik het zo zeggen, ik vind het hele leuke burens. Boven is een beetje een probleem, maar ja dat komt wel. Waarom komen wij in de buurt? We hebben elkaar eigenlijk ontmoet in de speeltuin als ouder. En omdat wij dus met ons kinderen meedingen hebben we elkaar dus een beetje ontdekt en we vonden het gezellig, dus we hebben afspraken gemaakt, we zijn ook veel weggegaan, naar Twisk, naar Amsterdam, dat soort dingen met de kinderen enzo. Dus dan ga je ook leukere dingen doen met de kinderen en niet alleen in de speeltuin. Deze speeltuin is een uitzondering volgens mij van al die andere speeltuinen. Hier wordt het meest gezeten. Dus op een gegeven moment had je ook geen plek meer om te zitten. Toen ik met Remy en Marieke, heb ik het goed?

SP1: Ja, zeker.

SP2: Dat ik ook een keer naar hun ben gegaan naar Remy en Naïma was er ook, dat ik zei van wil je nog meer plekken hier zetten, want het wordt steeds drukker hier. Dus mensen van Vijfhoek kwamen. Ze kwamen allemaal van ver kwamen ze naar deze speeltuin.

SP1: En weet je waarom?

SP2: Omdat ze het leuker vonden denk ik. De kinderen vonden het leuker, gezelliger, ik weet niet.

SP1: Wel een goed teken dan misschien.

SP2: Ja, het is wel een goed teken. De vervuiling werd wel meer. Dus dat was wel wat minder. Volgens mij is dat het antwoord.

SP1: Ja, zeker. Je zei dat je in het begin toen je hier kwam het idee had dat mensen elkaar niet zo groeten. Heb je dat gevoel nog steeds?

SP2: Nee, want ik doe het zelf. Ik heb ontdekt...

SP1: Omdat het uit jezelf komt.

SP2: Ja. Dat je zelf een stap moet nemen blijkbaar. Maar ik denk dat het ook gewenning moest zijn. Want wij zijn gewend om in Amsterdam-Noord te wonen natuurlijk toentertijd en dan kwam je hier en ken je niks en niemand en dat was even ontdekken hoe we het gingen doen natuurlijk. Ik denk dat iedereen dat wel heeft denk ik.

SP1: Ja. En hoe kom je aan nieuws over de wijk? Is er een manier waarop jullie elkaar op de hoogte houden over nieuws? Of is er een wijkkrantje bijvoorbeeld? Of gewoon het nationale nieuws?

SP2: Wij krijgen sowieso elke woensdag een krantje binnen over Poelenburg. Maar volgens mij staat er alleen maar dingen die gedaan zijn. En over het nieuws van Poelenburg. Ik hoor ook veel op school, omdat onze school ook ermee bezig was. Ja of via mensen natuurlijk die hier wonen die iets meegemaakt hebben. Of je hoort het in de speeltuin of een vriendin belt van heb je het gehoord. Dat soort dingen.

SP1: Een beetje via via.

SP2: Ja.

SP1: Ja. En wie werkt er in het gezin? Werk jij?

SP2: Nee, ik werk niet, mijn man werkt. Hij is de kostwinner. Ik ben vooral met mijn kinderen bezig en met mijn huis en school.

SP1: Druk genoeg lijkt me.

SP2: Volgens mij lijkt het nog meer drukker.

SP1: Het wordt onderschat hoor.

SP2: Ja, ja absoluut.

SP1: En wat voor werk doet je man?

SP2: Hij is zelfstandig ondernemer. Hij werkt in de bouw.

SP1: Oké. En weet je wat je man doet na het werk in de vrije tijd?

SP2: Wie?

SP1: Je man.

SP2: Oh mijn man in zijn vrije tijd?

SP1: Ja, als ie klaar is met werk bijvoorbeeld.

SP2: Dan komt ie meteen naar huis.

SP1: Niet hier in de buurt iets van activiteiten?

SP2: Nee, als hij weg wil gaat ie naar de moskee, gaat ie daar met zijn vrienden afspreken voor een theetje ofzo of naar een koffiehuis. Maar voor de rest hij doet niet echt veel met activiteiten. Als ie vrij is dan is ie al blij en dan wilt ie ook met zijn kinderen weg.

SP1: Want als gezin wat doen jullie bijvoorbeeld in het weekend?

SP2: Dat ligt er helemaal aan. Soms werkt ie ook in het weekend. Wat doen wij veel? Ja, we doen een beetje van alles wat we kunnen doen eigenlijk met de kinderen. Want vooral hij neemt de kinderen naar zwemmen, weekenden, zondagen meestal. Sowieso een keer in de maand sowieso. En we doen ook gezamenlijk uit eten, bioscoopje. Ja, nu vraag je me wat. Laatst was ik met mijn kinderen naar Ballorig omdat er een feestje was. Mijn kinderen zijn groot, maar omdat het familie was waren we ook gegaan. Ja, Jumpsquare, dat soort dingen. Als hij de tijd heeft dan is ie er ook.

SP1: Zijn er ook activiteiten in de wijk? Bijvoorbeeld voor je kinderen of voor het gezin?

SP2: Ja, alleen de speeltuin. Voor de rest hebben ze niks hier. Alles is, ja voor alles moet je betalen als je iets leuk, bioscoop, bowlen, dat soort dingen moet je allemaal. Het zit wel in Zaandam. Wat heb je nog meer hier? Ja, het Darwinpark, kinderboerderij, maar ja mijn kinderen zijn wat ouder geworden. Dat heb ik voorheen gedaan allemaal. Dus dat trekt niet meer.

SP1: Nee, zijn ze iets te oud voor geworden.

SP2: En ik wil niet zo laat dat mijn kind nog, ik weet niet vanaf welke leeftijd het is bij die...

SP1: Weet ik ook niet.

SP2: Ze zijn wat ouder. Vanaf dertien, veertien volgens mij. Ik zou dat nog niet willen dat ie daar nog hangt. Ik wil gewoon dat ie acht uur, het liefst voor negen in bed ligt, mijn oudste dan.

SP1: Ja. Oké. Hoe zou je de samenstelling van de wijk omschrijven, van de bewoners?

SP2: Hoe bedoel je?

SP1: Is dat een beetje homogeen, zijn het dezelfde mensen of is het heel divers? Als je kijkt naar je burens bijvoorbeeld, qua culturele achtergrond, qua...

SP2: De meeste komen sowieso uit Turkije. De meeste zijn ook oud. De meeste in deze flat, ik denk dat je maar een paar echt Nederlandse mensen hebt hier. Ja, het zijn of Turks of Marokkaans of Syrisch of Surinaams. Het zijn echt buitenlandse mensen hier. Poelenburg is echt buitenlands.

SP1: Ja. Wat vind je daarvan?

SP2: Ik heb daar geen problemen mee. Zolang jij vriendelijk bent ben ik ook vriendelijk, helemaal geen problemen.

SP1: En heb je het idee dat dat veranderd is sinds je hier bent komen wonen?

SP2: Ik heb meer contact met de burens.

SP1: De samenstelling is dat ongeveer hetzelfde gebleven? Zijn veel mensen verhuisd?

SP2: Ja, er zijn wel een aantal mensen zijn verhuisd met wie ik contact had. Of ze hebben een huis gekocht of ze vonden het niks hier.

SP1: Je weet niet waarom ze die keuze gemaakt hebben?

SP2: Naja twee, drie personen hebben een huis gekocht, dus die zijn weggegaan, dat weet ik wel. Je hebt ook een groepje die weg wil maar die niet weg kan, omdat het allemaal zo duur is de huur enzo. Als je al boven het gemiddelde verdient kan je niet eens meer huren. Dat vind ik ook zo. Ik snap het wel, maar die prijzen zijn ook niet normaal hoor. Ik betaal ook bijna 700 euro voor dit en ik krijg geen vergoeding. Maar ja. Er zijn ook nieuwe mensen gekomen heb ik gehoord voor de vakantie nog, Turkse gezin was er beneden. Mijn man kent ze. Ik ken niet iedereen van de flat hoor. Maar de meeste die ik ken, we groeten ook, we praten ook even een praatje op straat, snap je. Of je brengt iets lekkers als je iets lekkers hebt gemaakt als je een beetje close bent met die persoon. Ik heb ook een Nederlandse oma die woont op één hoog maar dan de andere kant, die krijgt om de dag geef ik haar eten omdat ze zelf niet kan koken. Dus een dag eet ze dus een pak en de andere dag geef ik haar eten, dus zo hebben we afgesproken.

SP1: Wat goed.

SP2: Ze is oud, ze is over de tachtig, 86.

SP1: Ze woont alleen?

SP2: Ze woont alleen. Ze heeft niemand. Ze heeft wel iemand die haar kleren wast en die haar boodschappen voor haar doet, maar koken kan ze zelf niet en diegene ook niet dus. Ja, ik vind het zielig.

SP1: Wel mooi dat dat voor elkaar gedaan wordt, door jou in ieder geval.

SP2: Maar daarom zeg ik ook ik ben wel sociaal. Als mijn buurvrouw hulp nodig heeft ga ik ook er naartoe. En als ik hulp nodig heb komt mijn buurman ook weet je. Dus ik heb wel personen in de flat dan zijn we er ook bij elkaar, snap je, je weet wel bij wie je kan aankloppen. Bij sommigen niet, maar dat heb je overal.

SP1: Ja, zeker. Dat is heel mooi. Weet je of iedereen of jij de deur op slot doet hier in de wijk?

SP2: Ik doe zeker mijn deur op slot 's nachts, ja hoor.

SP1: Ja, dat gevoel heeft iedereen wel?

SP2: Ja, want de laatste tijd ook de inbraken zijn verhoogd.

SP1: Is er hier weleens ingebroken?

SP2: Nee. Ik moet er niet aan denken. Psychisch zou ik het niet trekken volgens mij.

SP1: Nee, dat is echt niet fijn. Weet je van burens misschien die dat meegemaakt hebben?

SP2: Ik heb niet persoonlijk mijn eigen burens gehoord, maar wel via via dat het gebeurd is. Mijn vriendin haar broer bijvoorbeeld. Maar dat is een benedenwoning en dat is bij Gibraltar daar geweest. De benedenwoningen worden nog meer gepakt volgens mij.

SP1: Ja, dat is misschien wel makkelijker ja.

SP2: Ik vind het verschrikkelijk. Blijf van de spullen van de mensen af. Die kopen het, die werken er voor. Zo denk ik erover. Ik vind het verschrikkelijk. Ik denk dat het meer psychisch is dat iemand in je huis is geweest, niet eens de spullen. Het is gewoon dat iemand in je huis is geweest en alles door elkaar haalt. Ik moet er niet aan denken.

SP1: Dan voel je je heel onveilig.

SP2: Precies. Maar dat gebeurt inderdaad wel veel. En dat wil niet zeggen dat dat in Amsterdam niet gebeurt, natuurlijk gebeurt het daar ook, maar op de een of andere manier in Poelenburg of in Zaandam gebeurt het nog meer.

SP1: Ja?

SP2: Ja.

SP1: Waarom denk je dat?

SP2: Omdat je dat vaker hoort. En het jammere vind ik eigenlijk van de politie weet je, je belt ze, ze zijn er, nog binnen en dan komen ze gewoon niet omdat ze het niet belangrijk genoeg vinden denk ik.

SP1: Ja?

SP2: Ja, dat was bij een vriendin die zag dat er bij de burens ingebroken werd, die belde de politie en daar kwamen ze pas een halfuur later aankakken terwijl ze al weg waren. Dat vind ik wel jammer dat dat niet serieus wordt genomen of dat als je beelden hebt van die personen dat er wat mee wordt gedaan. Ik weet niet heel veel van die informatie, maar dat vind ik wel jammer.

SP1: Dat idee heb je wel. Is de politie heel aanwezig in de wijk? Of is er een wijkagent dat je weet?

SP2: Er was een wijkagent, maar ik weet niet wie er nu in Zaandam. Vorig jaar is er zo veel mensen veranderd als wijkagent. We hadden een vrouwelijke en een mannelijke. Ik weet even die namen niet meer. Ik weet niet wie dat nu. Volgens mij een Turkse jongen, als het niet veranderd is nu. Maar of ik hem zie? Nee. Deze zomer was ik in Turkije. Ik was niet in de speeltuin, dus ik weet niet hoe en wat eigenlijk.

SP1: Maar heb je wel het idee dat de politie heel aanwezig is in de wijk of?

SP2: Ik zie heel veel politiewagens, maar of ze aanwezig is weet ik niet. Ik bedoel ze komen op meldingen denk ik dat ik die auto vooral daar, vooral die flat in de speeltuin daar komen ze veel. Hier ook weleens, maar ik denk dat het meer de burenrucie is. Dat hebben we ook weleens.

SP1: Wat gebeurt er dan? Wat maak je dan mee als buur?

SP2: Het gekke is ik hoor het niet, want ze wonen helemaal eerste verdieping en ze zijn helemaal aan het laatste natuurlijk. Ik hoor het achteraf altijd. Dat die een beetje mot met elkaar hebben de burenen.

SP1: Twee woningen?

SP2: Ja, twee woningen bij elkaar en die hebben een beetje last van elkaar. Ook vanwege als de kinderen iets doen. Maar ik denk dat het nu wat rustiger is tussen die twee. Je houdt het.

SP1: Daar komt de politie dan wel op af?

SP2: Als er iets gebeurt natuurlijk.

SP1: Wordt het dan gemeld door de burenen of?

SP2: Nee, ik denk dat ze zelf ook wel bellen. Ik bedoel als de ene zegt mijn kind wordt geslagen en de andere zegt ik heb hem helemaal niet aangeraakt. Wie moet je geloven? De politie komt toch. Ja.

SP1: Wat zijn de voorzieningen in de wijk die de gemeente regelt?

SP2: De voorzieningen, wat er verander is hier? Wat de gemeente geregeld heeft?

SP1: Bijvoorbeeld ja.

SP2: Het vuil. We hebben nu een ondergrondse vuil, al twee jaar volgens mij. En ik heb begrepen dat ze nu ook meerdere malen per week gaan komen om die vuil op te halen omdat het overal zo vol is. Voorziening aan de wijk, wat is er veranderd? Ze hebben meer volgens mij nu wat ze willen veranderen is voor de mensen die de taal niet beheersen dat ze daarmee gaan uitvissen wie het nodig heeft. Ik denk dat ze dat ook via scholen doen, klopt dat? Of weet jij dat ook niet?

SP1: Ze zijn ermee bezig nog inderdaad.

SP2: Ja. Ze willen het via scholen gaan doen voor de ouders. Wij zijn sowieso bezig om dat te organiseren. 29 oktober hebben we volgens mij een dag voor ouders die een testje krijgen in het kort. Ze gaan het erover hebben welke behoefte heb je. Het wordt eigenlijk een taalcafé. En dan gaan ze op niveau kijken welke groep welke dag. Dus onze school is daar al mee bezig.

SP1: En dan komt daar echt les op school of meer café achtig iets?

SP2: Het ligt aan wat je wilt, wat je opgeeft en waar het wordt gevraagd eigenlijk wat de meeste mensen willen. En als je echt een opleiding doet dan moet je echt drie dagen naar school. Dus ze gaan kijken naar mensen die wat nodig hebben eigenlijk.

SP1: Oké. Heel goed dat dat geregeld wordt.

SP2: Wat heeft de gemeente nog meer gedaan? Voor de rest heb ik niks gezien voor in de wijk wat veranderd is eigenlijk.

SP1: Zijn er bijvoorbeeld scholen of bedrijven uit de wijk verdwenen of winkeltjes of andere dingen die er eerst wel waren en nu niet meer? Of dingen bij gekomen, dat kan ook.

SP2: Ik heb wel begrepen dat die giraffepark bankjes hebben gekregen terwijl ik ze hier wilde, maar ja maakt niet uit. Bedrijven hier weg? Nee, volgens mij staan ze nog op hetzelfde toch hier. Je hebt twee kapperszaken hier. Ja, voorheen was er een dierenwinkel, maar dat is ook alweer een aantal jaar terug. En Albert Heijn die is weggegaan. Daar zit nu Tanger in. En een stomerij zit er nu. En het kantoor van gemeente zit daar nu.

SP1: En wat vind je ervan dat de Albert Heijn en die winkel...

SP2: Ik vind het jammer dat Albert Heijn weg is. Dat zijn toch bepaalde producten die je toch ergens gaat halen. Ik heb een auto, dus bij mij is het niet zo'n heel groot probleem hoor, maar voor de mensen...

SP1: Dus je gaat liever naar de Albert Heijn dan de Tanger. Ga je liever even uit de wijk?

SP2: Nee, Tanger mag ook blijven van mij hoor.

SP1: Nee, voor jou. Dus jij gaat nu uit de wijk met de auto om boodschappen te doen...

SP2: Ja, ik ga naar Lidl. Uit de wijk hè.

SP1: Stukje verder.

SP2: Ja, precies. Met de auto. Ik ga naar Lidl en daar heb je de Turkse winkel ook en daar ga ik ook. Je hebt ook de Deen daar, wat ik ook wel heel fijn vind. Nee, ik ben ook blij met Tanger. Sommige dingen zijn zeker goedkoper dan de Turkse winkels. Je hebt Kösem. Ja, ik kom overal eigenlijk een beetje. Behalve de laatste jaar ben ik bij Dirk niet geweest, omdat die Oostzaanweg je mag daar soms niet langs bepaalde uren. Dat vind ik zo belachelijk.

SP1: Ja, mensen gebruiken het als sluiproute naar de snelweg.

SP2: Ja, maar dat is toch normaal. Iedereen neemt toch de kortste weg. Ik heb ook liever dat ze dwars hier meteen naar Amsterdam een weg hebben. Wij moeten ook toch helemaal om. Ja, ik vind het zo belachelijk, sorry dat ik het zeg. Vind ik echt heel raar. Daarom kom ik daar bijna ook niet eens meer. Ik weet de tijdens niet eens. Van vier tot zeven mag je daar niet langs volgens mij. Ja, ik vind het echt heel jammer dat ze dit doen. Wil je nog een thee?

SP1: Nee, dank je, ik heb genoeg gehad. Zijn er ook weleens straten of huizen hier in de buurt gerenoveerd dat je weet?

SP2: Ja.

SP1: Deze flat ook of?

SP2: Ja, ze zijn bezig de buitenkant te vernieuwen, dus we hebben nieuwe deuren, het kozijn, ze hebben geverfd, ze hebben de vloer gedaan, maar dat ziet er ook niet uit. Maar weet je ja ze zijn bezig om het mooier te maken dus. En die huizen zijn allemaal de buitenkant en de binnenkant zijn veranderd. Die flat bij Vomar is helemaal veranderd.

SP1: Wat vind je daarvan?

SP2: Ja, wel goed denk ik toch voor de mensen die er wonen. Ik wil het ook eigenlijk, maar dat wordt dus niet bij ons veranderd jammer genoeg.

SP1: Heb je dat weleens aangegeven bij de woningbouw? Ik weet eigenlijk niet welke vereniging, welke woningbouw dit is.

SP2: Wij hebben dingetjes, hoe heet ie ook alweer?

SP1: Bartion?

SP2: Nee.

SP1: Rochdale?

SP2: Ook niet. Hoe heet ie ook alweer?

SP1: Ymere? Ik weet niet eens of die hier zit eigenlijk.

SP2: Al die bedrijven zitten gewoon bij elkaar hier. Ik weet ook even niet meer. Even kijken of ik het kan terugvinden. Wat erg.

SP1: Maakt niet uit hoor.

SP2: Ik had het nog vanochtend in mijn hoofd. In de keuken staat water, zit steeds verstopt. Naja ik kan hem niet terugvinden.

SP1: Geeft niet hoor. Eigenlijk nog over de woningbouw, heb je daar goed contact mee, burenen?

SP2: Met de burenen?

SP1: Nee, of de vereniging hebben jullie daar goed contact mee als bewoners zijnde? Als er iets is...

SP2: Als er iets is kan je bellen. Je kan via de mail kan je een afspraak maken, je kan zelfs foto's sturen van waar heb je last van. Die bellen ook zeker de volgende dag als het al laat is, die bellen je op om een afspraak te maken met je, ja hoor. Ik weet even het bedrijf niet, wat erg.

SP1: Dat geeft voor de rest niet hoor.

SP2: Oké. Tot nu toe heb ik altijd goeie, ja ik werd meteen geholpen.

SP1: Oké. En je zei dat je een auto hebt. Maak je daar veel gebruik van?

SP2: Ja.

SP1: Voor boodschappen, wat nog meer?

SP2: Boodschappen, ook voor mijn kinderen heen en weer naar school. Als ik een afspraak heb, ziekenhuis, tandarts, ik heb genoeg dingen.

SP1: En kan je de auto ook hier kwijt in de wijk? Hoe gaat dat parkeren?

SP2: Ja, als je er voor zes uur bent kan je je auto kwijt.

SP1: En daarna?

SP2: Daarna niet, dan moet je gaan zoeken.

SP1: Ja, dan is het vol.

SP2: Ja, dan is het vol inderdaad.

SP1: Ja, dat heb ik ook. Als ik bij mijn ouders ben. Soms kom ik pas daarna, na het eten ofzo, dan moet ik echt ver lopen.

SP2: Dan moet je echt ver zoeken inderdaad en hopen dat je iets vindt.

SP1: Ja. Oké. Even kijken welke vragen we nog niet gehad hebben. Vieren jullie feestdagen als gezin zijnde?

SP2: Wij hebben zelf ons eigen feestdagen. Dat is de Suikerfeest en de slachtfest sowieso, die vieren wij met familie enzo.

SP1: Vieren jullie die hier in de wijk of ga je dan op visite buiten de wijk?

SP2: Nee, wij gaan wel op visite bij mensen hier in de wijk, maar qua mijn eigen familie zijn we bij elkaar.

SP1: Oké.

SP2: En verjaardag doe ik ook voor mijn kinderen, ja hoor. Met Sinterklaas vieren ze het op school en met kerst vieren we het allemaal op school. We vieren het wel, maar dan op school.

SP1: Jullie zijn een islamitisch gezin toch?

SP2: Wij zijn islamitisch ja.

SP1: Gaan jullie hier naar de moskee?

SP2: Mijn kinderen zitten op de moskee ja, die krijgen les.

SP1: De Sultan Ahmet moskee is dat toch?

SP2: Klopt.

SP1: Of een andere?

SP2: Deze moskee ja Sultan Ahmet.

SP1: Dus die gaan daar elk weekend heen is dat?

SP2: Mijn oudste die gaat zaterdag, zondag.

SP1: Oké, twee dagen zelfs.

SP2: Ja, je kan kiezen hè. Je mg voor een keer in de week en twee keer in de week. Twee keer in de week is beter, want dan blijft het meer, de herhaling blijft meer in je hangen. En mijn jongste die heb ik pas ingeschreven en die gaat omdat ie wat jonger is, omdat ie nog niet acht is, doordeweeks. Dus woensdagmiddag en vrijdagmiddag gaat ie naar de moskee. Nu, hij is pas begonnen.

SP1: En ken je de imam ook?

SP2: Ik ken de imam niet, want die is veranderd.

SP1: Oh oké.

SP2: Ja, de andere is voor de vakantie weggegaan.

SP1: Echt recent nog?

SP2: Ja, is recent. De personen die lesgeven ken ik, tenminste van mijn zoon. Alleen ik weet de imam, ik weet even nu niet wie de imam in, maar mijn man die is er nog meer eigenlijk. Die is nog meer actiever. Die kent hem beter dan ik denk ik.

SP1: Ja, gaat elke vrijdag naar het gebed in de moskee?

SP2: Nou als ie thuis is, maar als ie werkt dan. Dan gaat ie zeker vrijdags naar het gebed, klopt.

SP1: En weet je of de moskee ook sociale activiteiten organiseert? Dus los van de koranlessen van je zoons?

SP2: Ja, dat zijn de feestdagen dat ze er veel op zitten. Laatst heb ik een mail gehad dat ze kinderen willen helpen met hun citotoetsen, dat ze er extra les voor kunnen krijgen, dat je daar kan inschrijven. En wat doen ze nog meer? Vrouwen die krijgen weleens zo'n uitje. Daar betaal je wel een klein bedrag voor, maar dan huren zij een busje en gaan ze naar Antwerpen ofzo of naar Duitsland voor een dag, een dagtrip heen en weer.

SP1: Ben je weleens mee geweest?

SP2: Nee.

SP1: Nee? Geen behoefte aan?

SP2: Ik hou sowieso niet van lange afstanden reizen met de auto. En ik heb twee kinderen die gaan naar school, die komen een middag. Woensdags en vrijdags hebben ze een halve dag school.

SP1: Twee dagen een halve dag?

SP2: Ja.

SP1: Oké. Toen ik op school zat was dat alleen op woensdag volgens mij.

SP2: Sommige scholen hebben doorlopende rooster, onze school heeft dat niet, dus zij komen tussen de middag, eten wat en dan gaan ze weer terug naar school. Ik kan ze wel op overblijf zetten, maar ik heb die behoefte niet zo nog denk ik. Misschien op een latere leeftijd. Want het zijn meer oudere mensen die echt geen kinderen meer hebben die echt gaan met dat soort. Ik vertrouw dat niet. Stel dat ze mij bellen van weet je vorige week ook je zoon is niet zo lekker kom naar school, word je gebeld. Wie moet je dan regelen? Want ik heb geen familie hier die even kan om je kind op te halen. Natuurlijk heb je vrienden enzo, maar ik ben een persoon die liever het zelf doet alles zonder dat ik iemand belast eigenlijk.

SP1: Ja. En heb je het idee dat de moskee ook nog een andere sociale functie vervult in de wijk?

SP2: Geef eens een voorbeeld over.

SP1: Waar je aan kan denken is mensen ondersteunen bijvoorbeeld als ze problemen hebben of doorverwijzen naar de juiste instantie.

SP2: Ik zou het echt niet weten.

SP1: Je hoeft het ook niet te weten.

SP2: Ik zou het echt niet weten. Zo close ben ik eigenlijk niet met hun. Ik ben op school al heel actief en wat ik zeg in de wijk ook. Ik weet het eigenlijk niet. Maar ik denk wel dat zijn mensen, met de ramadan als er etentjes worden gegeven dat zij wel de mensen die het nodig hebben die wel eten komen halen. Of fruit. Dat soort dingen heb ik wel gehoord.

SP1: Ja, zou goed kunnen.

SP2: Ja.

SP1: Oké. En hoe was het toen je kinderen nog jonger waren? Gingen ze dan naar de kinderopvang? Of wat je zei dan...

SP2: Peuterspeelzaal.

SP1: Dat was ook hier in de wijk?

SP2: Ja, dat was meteen uit school. Bij onze school heb je, bij hun ingang hebben ze meteen een peuterspeelzaal.

SP1: Dus daar gingen ze dan heen. Oké. En hebben ze veel vrienden in de wijk hier of meer buiten de wijk of vrienden van school vooral?

SP2: Vrienden van school, buurkinderen, van buiten ook. Ja, ze hebben van alles een beetje hier.

SP1: En hoe is het contact tussen de kinderen? Hoe zou je dat omschrijven?

SP2: Wel oké denk ik. Ja. Jawel. Ik ken niet alle vriendjes van mijn oudste zoon, maar de meeste zijn wel oké die ik ken, die bij mij over de vloer komen dan.

SP1: Oké. Zijn er nog dingen in de wijk veranderd die je zijn opgevallen? We hebben het er al even over gehad, maar zijn er nog andere dingen waarvan je denkt dit is volgens mij echt veranderd dan toen ik hier net kwam wonen. Dat kan van alles zijn.

SP2: Verandering, alleen de woningen dus, de buitenkant vooral. Ik heb begrepen dat mensen meer groen willen, dat er ook bewoners daar verantwoordelijk zijn. Dat groen hier dat ze dat zelf moeten onderhouden de buurt. Wat is er veranderd? Voor de rest niks wat ik niet heb genoemd eigenlijk.

SP1: Ja, we hebben het er al over gehad inderdaad.

SP2: Ja.

SP1: En heeft het wonen in deze wijk invloed gehad op je leven of op die van je kinderen?

SP2: Die van mijn kinderen die weten niet beter, maar voor mij was het wel een grote invloed in het begin. Maar nu als je zou zeggen als ze een huis bieden zou je in Poelenburg blijven? Ja.

SP1: Ja?

SP2: Ja, als ik een benedenwoning zou krijgen dan zou ik wel in Poelenburg willen blijven. Of als ik een huis zou kopen wil ik wel in Zaandam blijven, want ik heb toch iets opgebouwd hier, snap je? Maar er is ook een optie als ik een huis zou kunnen kopen en mijn man vindt het oké, hij vindt het nog niet helemaal oké, dan zou ik ook naar Almere gaan, want daar woont mijn zus. Dus dan begin je wel opnieuw, maar dan heb je toch iemand in de buurt. Ik zou niet naar Amsterdam-Noord willen, want ik heb toch mijn ding hier opgebouwd. En mijn kinderen zijn hier geboren, opgegroeid, hebben toch een bepaalde leven. Als iedereen zo zou denken, een beetje positiever zou kijken, misschien zou het ook wat beter. Weet je met de burens, jeugd. Maar ja ik hoop dat de gemeente inderdaad zeker een oplossing gaat vinden voor de jongeren hier. En ook voor de kleine natuurlijk.

SP1: Voor de jongeren bedoel je?

SP2: Ja. Ja, want die zijn ook buiten wat ik zie. Sommigen die zijn tien jaar, maar die zitten ook buiten tot heel laat dat ik denk van moet je niet naar huis. Iedereen heeft zijn eigen regel. Sommige ouders moeten werken, dus ik snap hun ook. En die zijn alleenstaand. En vooral voor die alleenstaande moeders vind ik het zo erg hier hoe die worden aangepakt.

SP1: Want hoe is dat?

SP2: Hoe ik het zie, wat ik heel veel wat dan, die mensen moeten gewoon werken. Oké, ze hebben kinderen. Ik geef een voorbeeld van een vriendin dan, want die is dan het meeste dicht bij mij. Zij is nu alleenstaand al twee jaar, maar ze wordt gewoon gedwongen, haar Nederlands is niet helemaal goed, opleiding heeft ze ook niet op die manier. Ze heeft een kind van vijf nu. En die moet nu gaan werken. Ze heeft drie kinderen. Eentje gaat naar speciaal onderwijs, die andere gaat naar de middelbare en de andere zit dus op onze school. Zij moet gewoon werken en wordt verwacht dat ze haar kind op de voorschoolse opvang wordt gezet, naschoolse opvang, maakt voor hun niet uit. Ze zeggen wel dat het wordt vergoed, maar die vrouw heeft nooit hoeven te werken omdat haar man werkte. En die kinderen zijn niet anders gewend dan dat mama voor hun zorgt. En papa is wel in de picture, maar die komt een uurtje langs in het weekend, als ie langskomt. Snap je, die persoon heb je ook. Ik vind het zo erg voor die vrouwtjes. Ik snap wel dat ze moeten werken. Zij heeft zoiets van als het tussen de schooltijden zijn doe ik het ook graag. Maar het wordt niet zo gezegd. Voor hun moet je tot zeven uur, acht uur kunnen werken. Je kind zit toch wel op de opvang. Maar zo leeft het niet.

SP1: Want is er ook werk voor die mensen hier in de omgeving? Als ze werk willen, is het beschikbaar?

SP2: Ja, maar het enige wat je tussen schooltijden kan vinden is alleen het schoonmaakwerk, die thuis komen om schoon te maken. Dat is niet erg, maar daar moet je wel werk in vinden. En die vrouw heeft ook beperkingen, ook geopereerd aan haar navel, ze heeft een stuk metaal in haar buik, ze kan niet veel dingen. Ik snap niet waarom ze zo veel druk leggen op vrouwtjes die alleenstaand en die nog jonge kinderen hebben. Kijk, gaat je kind naar de middelbare school dan is het al wat zelfstandiger, snap je? En je moet niet verwachten dat haar dochter van dertien ook nog gaat verzorgen voor de andere die naar de speciale opleiding gaat en die andere van vijf. Snap je wat ik bedoel? Dat soort dingen doet me wel zeer. Pak de mannen op die niet werken hier in Zaandam. Dat zijn er genoeg die gewoon op hun luie reet zitten en kinderen maken. Sorry dat ik het zeg, maar ik ben een beetje hard op die manier.

SP1: Nee, logisch. Dus daar heeft de gemeente nog een taak.

SP2: Zeker, ja vind ik wel. Ik vind dat ze die vrouwen een beetje los moeten laten. Laat die vrouwen met rust. Ze zijn alleenstaand. Ze hebben niks aan die mannen. Jullie denken wel dat ze om de week komen. Wat heb je eraan als je om de week komt, een dag meeneemt of een uurtje meeneemt? En dan moet ze ook nog gaan werken, komt ze thuis, moet ze nog koken, die kinderen zijn dat niet gewend. Eigenlijk hebben ze hun moeder juist nodig op dat moment in die tijd dat je uit elkaar gaat, toch.

SP1: Zeker, het moeilijkste, ja.

SP2: Ik snap dat niet, echt. Bied ze dan wat anders aan. Jullie bieden ook opleidingen aan, maar dat zit ook buiten de tijden van de kinderen. Dus wat moet die vrouw? Ik vind het echt zielig. Dit is alleen één voorbeeld van iemand hè. Er zijn meerdere vrouwen die dat hebben.

SP1: Ja.

SP2: Ik heb zoiets van laat die vrouwen met rust. Zij zijn echt niet blij hoor dat ze gescheiden zijn of dat ze van de sociale dienst geld moeten krijgen. Maar ja dat is mijn idee. Misschien heeft Marieke hier ook wat aan.

SP1: Vast wel. Je zei net ook dat er misschien mensen zijn die wat negatiever naar de wijk kijken. Kan je daar nog iets over uitleggen? Wat bedoel je daarmee?

SP2: Wat er allemaal gebeurd is natuurlijk. Je bedoelt buitenaf hè mensen die negatief kijken of binnen?

SP1: Wat jij bedoelde.

SP2: Wat ik bedoelde is meer buitenaf wat er allemaal gebeurde dus.

SP1: Dan heb je het over de hangjongeren.

SP2: De hangjongeren was toen het probleem inderdaad en ook buitenaf, omdat het een buitenlandse wijk is. Want zo wordt het gezien. Dat de mensen, de Nederlandse blanke mensen, laat ik het zo stellen, want ik ben ook een Nederland, maar ik ben ook een Turk, snap je. Maar dat zijn echt Nederlandse mensen. Die komen hier niet wonen. Die komen hier niet.

SP1: En van wie hoor je dat?

SP2: Naja dat zie je. Dat zie je. Maar ook op de scholen, je kan ze tellen. Je kan ze echt tellen in die hele school. Dat zegt toch wel veel.

SP1: Wat vind je ervan dat ze dat niet willen?

SP2: Ik begrijp het wel, ik begrijp het wel. Want ik begrijp de mensen die de islamitische cultuur hebben die begrijp ik omdat ik zelf ook islamitisch ben. Maar de Nederlandse cultuur zal dat niet zo

veel kunnen begrijpen denk ik. Maar ik moet ook zeggen dat ze best wel asociaal hier zijn. Asociaal, de mensen.

SP1: De bewoners bedoel je. En waar merk je dat aan?

SP2: Nou over de gang hoe ze met elkaar omgaan. Als je iets zegt dan word je uitgekafferd. Je zegt iets bijvoorbeeld ja weet je je kind heeft dit gedaan bij mijn kind, en dan hebben ze al flinke ruzie. Dan denk ik oeh. Ja, dat gebeurt wel veel.

SP1: Maar heeft dat met cultuur te maken denk je of?

SP2: Nee, onopgeleid, iets met dat. Mensen hebben hun asociaal gedrag. Het is niet alleen maar de buitenlanders hoor, Nederlanders hebben dat ook net zo goed.

SP1: Ja, hier in de wijk bedoel je.

SP2: Ja, zeker. Die pikken ook niet iets. Laatst is een vriendin aangehouden omdat ze de Turkse taal sprak tegen iemand bij de huisarts werd ze buiten aangesproken door een Nederlandse vrouw van waarom praat jij niet Nederlands.

SP1: Dat was hier bij de apotheek?

SP2: Ja, je hebt toch Yilmaz, huisartsenpraktijk, daar heb je ook een apotheek enzo.

SP1: Bij de Vomar?

SP2: Nee, bij Albert Heijn XL tegenover heb je. Dat die persoon ook komt naar je toe om te zeggen waarom praat je geen Nederlands, je woont in Nederland. Aan de ene kant is het wel zo, maar aan de andere kant ja wie ben ik om te bemoeien, toch?

SP1: Ja.

SP2: Ja. Ik vind wel dat er heel veel dingen veranderd kan worden hoor. Wat ik zeg bied de mensen.. Laatst maakte ik nog een grapje bij een schakeloudergesprek. Ik zeg eigenlijk moet je die mensen een loon aanbieden, een busje die hun naar school brengen en het liefst nog een persoon die met hun leeft of tenminste komt om alles te regelen voor hun, dan krijg je mensen binnen. Ze moesten lachen. Het was een geintje. Maar als ik logisch ga nadenken misschien krijg je dan pas dat mensen gaan zeggen oh oké dit is mijn optie, dit kan ik doen. Het is ook belachelijk hoor, dat je ze ook nog moet betalen omdat ze naar school moeten gaan.

SP1: Maar meer ondersteuning bedoel je daarmee? Ja.

SP2: Er zijn ook heel veel oudere mensen hier die dus eigenlijk meer ondersteuning hebben nodig en die de taal niet spreken. En die weten niet dat ze naar de Poelenburg kunnen gaan om hulp te krijgen. Daar was Naïma ook mee bezig om die mensen...

SP1: Om die mensen te bereiken.

SP2: Ja.

SP1: Ja, lastig is dat.

SP2: Ja, zeker.

SP1: Want je had het over die wijkkrant die je elke woensdag krijgt. Denk je dat mensen die lezen?

SP2: Als jij de Nederlandse taal niet beheerst ga je dat niet lezen, nee joh.

SP1: En de mensen die het een beetje beheersen? Ik bedoel is er behoefte aan die informatie of denk je dat mensen gewoon...

SP2: Ja, weet ik eigenlijk niet. Ik moet zeggen bij mij is het ook van oh even snel kijken wat is er, hoofd, koptekst, kijken wat er interessant zal zijn. Voor de rest voor mij is het niet eens zo heel, denk ik oh ja dit is er gebeurd, weet je heel snel. Het is niet zo dat ik een uur hier op de bank ga zitten en lezen van wat is er nou echt gebeurd. Er gebeurt ook niet veel. Ze hebben het over meer positieve dingen, wat ze gedaan hebben enzo. Maar voor de rest informatie over de wijk, ja, ik kreeg wel een brief van de gemeente over dat ze dus bijeenkomsten willen met bewoners. Daar ben ik twee keer aanwezig geweest, maar voor de rest 's avonds wordt altijd zo een beetje moeilijk, ook vanwege mijn kinderen, moeten op tijd naar bed, mijn man komt van zijn werk. Dat is wel moeilijk soms.

SP1: Omdat het in de avond wordt georganiseerd?

SP2: Ja. Maar het kan niet anders. Of ze moeten het organiseren in de ochtend als de kinderen op school zijn of ze moeten organiseren 's avonds. En dan kan ik alleen op mijn man bouwen van let jij op de kinderen, ik ga even weg. Maar zo doen wij dat ook als ik een afspraak wil of in de ochtend of 's avonds als ik op school een afspraak heb, dan vraag ik hem kan je wat eerder komen want dan heb ik een afspraak voor de kinderen naar school. Zo lossen wij het samen op dan. Het kan niet anders. Ik kan niet steeds aan de buurvrouw vragen, ik hou daar helemaal niet van.

SP1: Nee. Maar is dat wel normaal om te vragen aan elkaar?

SP2: Ja, het is wel normaal maar je hoeft het niet elke keer te doen. Ik zeg toch eigenlijk (? 00:54:59) heel vaak dingen willen oplossen, dus dan doe ik dat liever met mijn man. En als het echt niet kan heb ik wel vriendinnen die het kan doen, maar dan is dat de tweede plaats. Want mijn familie woont eentje in Amsterdam, eentje in Almere.

SP1: Dat is niet handig.

SP2: Dus het is niet zo handig om je kind daar af te zetten om zeven uur en dan moet je ze ook nog ophalen. Dat is geen optie.

SP1: Oké. Nog een laatste vraag eigenlijk, maar hebben we het al een beetje over gehad. Voel je je thuis in de wijk? Heb je ooit weleens te maken gehad met discriminatie in de wijk? Net vertelde je al dat verhaal van je vrienden, dat is net al buiten de wijk. Heb je dat zelf weleens ervaren?

SP2: Discriminatie heb ik niet zelf ervaren, nee.

SP1: En nog andere verhalen van burens die zoiets meegemaakt hebben?

SP2: Nee, dat was toevallig vorige week dat ze het vertelde.

SP1: Dat is dan buiten de wijk natuurlijk dat het gebeurd is.

SP2: Het is buiten mij. Het is wel hier in Zaandam, maar het had niks met mij te maken, discriminatie.

SP1: Goed toch.

SP2: Nee. Nee, ik zit te denken heb ik mij weleens gediscrimineerd gevoeld. Ik denk dat ik te sociaal ben daarvoor. Of diegene moet me niet kennen natuurlijk. En of we weleens ruzie hebben gehad, ja. Ik woon hier al dertien jaar en ik heb ruzie met haar gehad en met een vrouwtje, oh nee drie personen.

SP1: En waar ging dat over?

SP2: Met boven?

SP1: Bijvoorbeeld.

SP2: Nou zij heeft twee grote jongens, elke keer als ze in de lift waren en mijn kinderen zaten daarin maakten ze hun bang. Elke keer. En 's nachts om twaalf uur werd er hard muziek gezet. Normaal gesproken mag je het de hele dag door doen, maar mijn kinderen gaan om acht, negen uur naar bed. Dan houdt het op voor mij, dan moet je echt ophouden. Weekenden, ook geen probleem. Ik ben niet moeilijk, maar je gaat niet om twaalf uur heel hard muziek zetten en mijn kind wordt wakker van die muziek. Daarvoor heb ik ruzie met haar gehad. En er was een vrouwtje, was op school, haar kind zit op speciaal onderwijs nu. Die zat dus op Paulus Johannes en die dacht dat ik haar kind van school had gestuurd. Wat voor functie heb ik dan? Maar ze waren al bezig om een dossier te maken voor haar kind terwijl ik haar eigenlijk alleen maar waarschuwde. Dus er was een miscommunicatie. Zij gelooft nog steeds niet dat ik er niks mee te maken heb. Maar dat was ook een ruzie.

SP1: Dus niet kunnen uitpraten?

SP2: Nee, met haar kan je niet praten, laat ik het zo stellen, blijkt dus. Want ik was de enige die haar groette. Snap je, zo'n persoon.

SP1: Maar ondanks die voorvallen voel je je wel genoeg thuis in de wijk om te zeggen ik wil hier blijven?

SP2: Ja, ik zou wel in Zaandam blijven, ik zou wel weg van de woning willen. Ik vind het een beetje te krap worden. Mijn was die hangt daar.

SP1: Kan me voorstellen ja.

SP2: Maar voor de rest zou ik wel een benedenwoning willen. We gaan even kijken hoe we dat gaan doen. Misschien kunnen we kopen. Zo niet...

SP1: Het is lastig tegenwoordig.

SP2: Het is heel lastig ja. Ik ben al dertien jaar nog ingeschreven bij de woningbouw en als je gaat kijken dat je niet eens in aanmerking komt, dan denk ik bij mezelf waar zijn we mee bezig. Wat moeten die kinderen dan van achttien jaar doen? Iedereen moet maar gaan kopen?

SP1: Ook vriendinnen van mij die zijn van mijn leeftijd, die wonen nog thuis.

SP2: Ja, maar dat ga je toch krijgen. Dat kan toch niet.

SP1: Wij hebben geluk gehad.

SP2: Ja? Hebben jullie gekocht?

SP1: Wij hebben gekocht ja. Een paar jaar geleden net op tijd denk ik, want nu zijn de prijzen alweer enorm gestegen.

SP2: Ja, absoluut. Alles is gewoon enorm gestegen. Het is ook niet meer leuk. Je zorgverzekering, je huisverzekering, je auto, alles is gewoon zo verhoogd dat ik denk van ja wat moeten de mensen dan die de sociale dienst krijgen? Ik kan wel kopen, maar uiteindelijk betaal ik wel zoveel belasting per jaar omdat mijn man zelfstandig ondernemer is. Hij wordt gestraft omdat ie goed werkt. Hij werkt ook echt. Het is niet zo hij bestuurt mensen, nee hij werkt echt.

SP1: Ja, mijn vader is ook zelfstandig ondernemer.

SP2: Wat doet hij?

SP1: Hij heeft een bezorgrestaurantje aan Koog aan de Zaan.

SP2: Leuk.

SP1: Ja. Hij vindt het wel heel leuk. Het restaurant vond ie leuker, maar hij heeft toch iets kleiner gekocht. Hij zat eerst op de Dam, Zoras was van hem, ik weet niet of je dat kent?

SP2: Ja.

SP1: Heeft ie verkocht omdat ie niet meer 's nachts wilde werken.

SP2: Ja, dat snap ik.

SP1: Ja, was altijd tot drie, vier uur moest ie in het weekend werken en hij wordt toch ouder. Dus nu heeft ie een bezorgrestaurantje en is ie wel om elf uur thuis meestal. Maar ja ook...

SP2: Maar dan bezorgt ie?

SP1: Hij heeft bezorgers in dienst, maar hij maakt het eten met collega's.

SP2: Wat leuk.

SP1: Ja, wel heel leuk, maar...

SP2: Ja, maar ik snap hem wel. Mijn man heeft dat nu ook.

SP1: ...financieel niet makkelijk. Kleine ondernemers betalen echt veel belasting.

SP2: Ja, maar ik vind dat echt.

SP1: Dat is natuurlijk ook landelijk.

SP2: Ze mogen het een beetje aangeven van dit trekken we nou niet meer. Wij krijgen helemaal niks vergoed. Alles gaat uit onze zak. Mijn man betaalt bijna 8.000 euro tot 10.000 per jaar aan de belasting, alleen maar aan de belasting. Dan denk ik bij mezelf ik heb ook liever dat geld in mijn zak. Wat hou ik dan over? Nul komma nul. Want hij zorgt voor ons. Ik werk niet, ik heb ook geen inkomen. Er zijn wel vrouwtjes die hun mannen werken en ze hebben ook hun inkomen. Ik weet niet hoe ze dat doen. Omdat ze in de Ziektewet zitten ofzo weet je dan. Maar nee, ik heb geen inkomen. We hebben twee jongens en twee kinderen is al genoeg. Ze zijn al duur genoeg, want tegenwoordig hebben ze ook nog alles merk en dure Ipads en telefoons. Weet je echt alles willen ze. Willen ze wel, maar hoe gaan die mensen het dan doen van de Sociale Dienst?

SP1: Ja, niet.

SP2: Ja. Maar ik heb het over de echte mensen die het nodig hebben. Er zijn genoeg mensen hier. Ik ga even water pakken.

SP1: Is goed hoor.

SP2: Wil je ook water?

SP1: Nee, dankje.

SP2: Er zijn genoeg mensen, ook, dat mensen scheiden op papier, maar ondertussen die man heeft een woning, die vrouw heeft een woning, je krijgen allemaal Sociale Dienst, en die man werkt 's nachts en zoon. Snap je?

SP1: Ja, die zijn er ook ja.

SP2: Dus eigenlijk de sociale mensen zijn de pineut door deze soort mensen, want die komen rond. Of die man verhuurt dat huis. Het is wel wat strenger geworden, maar hoe kom je daar achter? Tegenwoordig mag je je burens aangeven heb ik gehoord. Over de onderhuur en of ze plantjes. Die vond ik wel goed. Ik ken ze niet hoor. Dat hoor je ook veel dat dat wordt gedaan.

SP1: Heb je zelf ook last van onderhuur?

SP2: Ik niet nee.

SP1: Of heb je daar zelf geen zicht op?

SP2: Nee, ken ze niet.

SP1: Alleen gehoord dat het gebeurt.

SP2: Ja. Ik heb gehoord dat ze dus een klacht kunnen indienen die mensen.

SP1: Ja, als je weet dat je burens dat doen.

SP2: Ja. Maar ik weet zelf niet wie dat gedaan heeft. Ja, mensen gaan op deze manier omdat ze misschien wel weinig verdienen gaan ze op deze manier proberen meer geld te verdienen. Eigenlijk wat je in Nederland verdient moet je in Nederland laten lijkt het wel. Want vroeger voorheen toen mijn vader hier kwam heeft ie in de guldentijd heeft ie een huisje kunnen laten bouwen in Turkije. Nou wij kunnen niks hoor. We hopen dat we op vakantie kunnen. Ja. Maar ja.

SP1: Oké. Ik heb alle vragen wel gesteld. Is er nog iets dat je wil vertellen of kwijt wil waar we het niet over hebben gehad?

SP2: Nee, ik denk dat we het overal een beetje over gehad hebben hè.

SP1: Ja, volgens mij wel.

SP2: Heb jij voldoende aan dit voor je scriptie?

SP1: Ja, zeker.

SP2: Mooi.

SP1: Ja, uitgebreid verhaal. Hartstikke bedankt voor je medewerking.

SP2: Ja, graag gedaan.

Interview Fatima

SP1: Interviewer

SP2: Fatima

SP1: Oké. Het is vandaag 10 oktober. Dit interview wordt afgenomen ten behoeve van mijn scriptie voor de master Geschiedenis aan de Universiteit van Leiden. De scriptie zal ook gepubliceerd worden op de website van Leiden. Ga je daarmee akkoord?

SP2: Ja. Ik ga daarmee akkoord.

SP1: Mooi, dankjewel. En wat is je naam?

SP2: Mijn naam is Fatima.

SP1: En wanneer bent u geboren?

SP2: In 1974.

SP1: En waar?

SP2: In Marokko.

SP1: In Marokko.

SP2: Ja.

SP1: En wanneer ben je naar Nederland gekomen?

SP2: Ik ben in 1999 naar Nederland gekomen.

SP1: Naar Nederland gekomen.

SP2: Is 20 jaar geleden.

SP1: 20 jaar geleden.

SP2: Ja.

SP1: En ben je toen, waar ben je in Nederland gaan wonen?

SP2: Ik heb in Purmerend gewoond. Mijn man woonde toen daar. Ik heb in Purmerend vijf jaar gewoond, bijna zes jaar en daarna ben ik naar Zaandam verhuisd.

SP1: Woonde je man al in Nederland voordat jij naar Nederland kwam?

SP2: Ja, mijn was in '91 gekomen en acht jaar later kwam ik.

SP1: En hij komt ook uit Marokko?

SP2: Ja. Zelfde dorp, zelfde straat.

SP1: Oké, daar kennen jullie elkaar van?

SP2: Ja, ja.

SP1: Oké. Dus je bent eerst in Purmerend gaan wonen samen met je man neem ik aan.

SP2: Ja.

SP1: En wanneer zijn jullie in Poelenburg komen wonen?

SP2: In 2004 zijn we hier komen wonen.

SP1: In 2004.

SP2: Ja.

SP1: In dit huis ook meteen?

SP2: In dit huis, ja.

SP1: En waarom hebben jullie gekozen om naar Poelenburg te verhuizen?

SP2: Ja, mijn man woont in, sorry woont, mijn man werkt in Oostzaan.

SP1: Oké.

SP2: En ja, de weg tussen Purmerend en Oostzaan was altijd, ja of er stond file of als je via Purmerland gaat, was ook niet, het is een smalle weg, wat altijd... En hij had twee keer een ongeluk gehad daar. Dus dachten we van ja dit is dichterbij en als je reageert op huizen was Poelenburg het makkelijkste.

SP1: Ja.

SP2: Ja, daarom.

SP1: Oké. Hebben jullie ook kinderen?

SP2: Ik heb drie dochters.

SP1: Drie dochters.

SP2: Ja. Ja, eentje van veertien, tien en negen.

SP1: En zij wonen allemaal nog thuis, hier?

SP2: Ja.

SP1: Oké. Wat is je, wat zou je eerste herinnering zijn aan leven in Poelenburg? Als je daar...

SP2: Dat ik hier kwam wonen?

SP1: Ja.

SP2: Veel groen.

SP1: Veel groen.

SP2: Groen, ja. Ruime huizen. Want ik had een kleine woning in Purmerend. Ik had een kleine woning en het is hier groot, er is meer groen, meer speeltuinen. Het is, ja... Dat sprak me meteen aan.

SP1: Ja. En wanneer zijn jullie, ik weet niet of ik dat al gevraagd heb, wanneer zijn jullie ook alweer naar Poelenburg gekomen?

SP2: 2004.

SP1: 2004. Oké. Al best wel een periode hè.

SP2: Ja.

SP1: En toen hadden, had je al één van je dochters?

SP2: Nee, nog niet.

SP1: Nog niet. Alle kinderen zijn hier geboren.

SP2: Ja. Ik kwam hier, ik woonde hier één maand en dan raakte ik zwanger.

SP1: Oké.

SP2: Want in Purmerend was ik ook bezig met zwangerschap maar het lukte niet.

SP1: En hier...

SP2: En hier meteen was het gelukt.

SP1: Toevallig.

SP2: Toevallig, ja.

SP1: Oké. Hoe zou je het leven hier in de wijk omschrijven? Eerste waar je aan denkt.

SP2: Ja, ja, ik woon prima hier in Poelenburg. Het is een, ja voor mij, het is een mooie wijk. De ja, ons kent ons in de wijk, het is, hele lieve mensen, alles is in de buurt. Het ligt echt centraal,

Amsterdam is om de hoek. De stad, ik loop naar de stad, ik loop naar het ziekenhuis, ik loop overal naartoe.

SP1: Nog best een afstandje naar de stad.

SP2: Nou, ik breng mijn dochters naar school, zij zitten op de Tamarinde aan de andere kant van de brug. En daar, de stad is gewoon daar achter. Het is een kwartier lopen.

SP1: Dat is waar ja.

SP2: Als ik hier op de bus wacht duurt het soms langer dan lopen vanaf school daar. En het is ook meteen sportief.

SP1: Het is wel heel gezond ja.

SP2: Ja.

SP1: Dus alle drie je dochters...

SP2: Ja, dus...

SP1: Wat wou je zeggen?

SP2: Ja dus het ligt echt centraal, de wijk. Ja ten opzichte van alle voorzieningen in de stad.

SP1: Ja. En je dochters gaan alle drie naar dezelfde basisschool?

SP2: Ja, alle drie. De oudste zit nu op Pascal College, zit op vier havo en twee zitten nog op de Tamarinde in groep acht en in groep zes.

SP1: En hoe gaat dat, op de basisschool?

SP2: Ja, gaat goed. De oudste van groep acht heeft ook havo, ze heeft eergisteren advies gehad.

SP1: O, mooi.

SP2: Ja. En de jongste gaat ook heel goed.

SP1: Tevreden over de scholen in de buurt?

SP2: Ja. Ja, tenminste Tamarinde. Ik ben tevreden. Ja.

SP1: Hebben jullie speciaal voor die school gekozen?

SP2: Het was voor mij meer een gevoel. Ik ging kijken bij de scholen en toen dacht ik, ja dit, hier voel ik me goed. Ja, want je hoort verhalen over scholen van: deze school niet goed, deze... Maar mijn uitgangspunt is: het kind moet het zelf doen, de ouders moeten betrokken zijn en dan komt het goed. Alle scholen zijn goed. Je moet het zelf als ouder en als kind doen.

SP1: Ja.

SP2: Dus voor mij, als er een school hier voor de deur was, had ik ook misschien hier, daarvoor gekozen. Dus maar ja, het is gewoon een gevoel wat ik met die school had. En het gaat goed gelukkig.

SP1: En wat voor gevoel was dat? Kan je dat omschrijven?

SP2: Gewoon van je bent binnen en je denkt: o, leuk. Leuke mensen, leuk gebouw, leuk verhaal hadden ze ook op de open dag en je bent, je voelt je meteen thuis.

SP1: Oké. En hebben ze ook veel vrienden op de basisschool?

SP2: Ja.

SP1: Komen die ook uit de wijk?

SP2: Ja sommige uit de wijk, sommige uit aan de andere kant, aan andere kant van de school.

SP1: Oké. En zelf, werk je of..

SP2: Nee, sinds de geboorte van mijn oudste ben ik thuis.

SP1: Oké. En wat deed je daarvoor?

SP2: Eerst toen ik naar Nederland kwam, na twee jaar Nederlandse taal, heb ik de opleiding... Nou eerste jaar, het tweede jaar al begon ik met, was ik nog Nederlands aan het leren, heb ik bij McDonald's gewerkt anderhalf jaar. En tegelijkertijd begon ik met de opleiding kinderopvang. Heb ik gehaald. En na drie jaar dacht ik: hm, misschien iets anders. Was ik met de opleiding Sociaaljuridische Dienstverlening begonnen, maar had ik niet afgemaakt. Ik heb de theorie allemaal gehaald, maar stage kon ik niet in verband met oppas en zo.

SP1: Ja, ja.

SP2: Ja sindsdien kwam het tweede kind, derde kind en... Ja, nu dat ze wat ouder zijn misschien ga ik weer werken.

SP1: Ja, heb je daar behoefte aan of...?

SP2: Ja, heel erg. Zoals je ziet, ik kook, ik maak schoon en ik zit te niksen. Ik moet werken.

SP1: Doe je nog meer, of zijn er nog andere activiteiten in de wijk waar je aan meedoet?

SP2: Ja ik ben heel erg actief in de wijk met vrijwilligerswerk van een schoonmaakactie, zwerfafval prikken, van, er is een meidenclub, wij helpen één keer in de maand.

SP1: Wat voor club is dat?

SP2: Gewoon een club voor meiden, voor de, hoe heet het, meisjes van zes tot twaalf. Er is een vrouw die een activiteit organiseert en dan help ik samen met Fatima met de activiteiten. Ja, we worden overal gevraagd als er een activiteit is in de wijk of als er... Ja we zijn echt actief.

SP1: En wie is we?

SP2: Ja ik en Fatima.

SP1: Jij en Fatima. De twee Fatima's heb ik gehoord.

SP2: Ja, klopt.

SP1: Woont zij ook hier in de...

SP2: Ja, eerste hoog.

SP1: O, echt...

SP2: Toevallig, ja.

SP1: Ja, leuk. En hoe is het verder met burenccontact hier in de straat?

SP2: Ja heel leuk.

SP1: Ja?

SP2: Ja.

SP1: Doen jullie samen activiteiten, of...

SP2: We hebben laatst de achtertuin hier geadopteerd. Ja, dat gaan we zelf onderhouden met de burenen.

SP1: Een soort moestuin, of wat gaan jullie ervan maken?

SP2: Ja soort moestuin. We moeten ook zorgen voor het, dat het schoon blijft, dus we gaan het onderhouden en tegelijkertijd het afval opruimen. Dat is ook, ja dat is iets wat we echt met de burenen gaan doen.

SP1: Oké. En hoe ziet de samenstelling hier in de buurt er uit qua bewoners? Is het heel gemixt of van verschillende...

SP2: Ja het zijn heel veel nationaliteiten. Je merkt wel dat er minder Nederlanders zijn. Er zijn in deze rij misschien drie of vier, maar er is heel, zijn heel veel nationaliteiten van Turks, Marokkaans, Afghaans, Surinaams, noem maar op.

SP1: En dat contact, hoe gaat dat contact onderling?

SP2: Ja het gaat goed met de, ja met ons blok zeg maar.

SP1: Ja. En de Nederlanders, Nederlandse bewoners, die doen ook gewoon mee aan de, of...

SP2: Nou, met de, nee. Wat, want er was twee jaar terug gerenoveerd hier in de flat, toen zaten we, ik en Fatima en twee Nederlandse vrouwen, nee ééntje, sorry, in de projectcommissie. Dus dat was de enige samenwerking waar we in contact kwamen met haar. En het werkte heel goed.

SP1: Ja, oké.

SP2: Ja, maar we zijn ook daarna meer gaan praten, ja over de buurt, over de flat, over...

SP1: En wat bespreken jullie dan bijvoorbeeld?

SP2: Ja van hoe het gaat, als er iets gebeurt, van waarom en wat kunnen we doen, wat kunnen we voor elkaar betekenen. Dat soort vragen.

SP1: Oké. En waar doen jullie de boodschappen? Zijn de winkels hier in de buurt of buiten de buurt?

SP2: Nee ik ga gewoon makkelijker naar de Vomar.

SP1: De Vomar.

SP2: En de rest bij de Tanger of de Turkse winkels, dus van alles een beetje, maar meestal, 90 procent ga ik gewoon naar de Vomar.

SP1: Ja. Zijn er genoeg voorzieningen in de buurt?

SP2: Ja maar voor vlees gaan we naar de slagerij hier in Zaandam, de grote. Of in Amsterdam. Alleen het vlees halen we niet hier.

SP1: Oké. Ja. En zijn er dingen veranderd in de wijk sinds dat je er voor het eerst kwam wonen?

SP2: Ja zeker. Ja.

SP1: Wat is het eerste wat je te binnen schiet?

SP2: Ja de aanwezigheid van de gemeente nu in de wijk, maar sinds de gebeurtenissen van Vomar is dat veranderd. Dat er meer, de gemeente echt meer bemoeit met de wijk en echt verandering wil in de wijk. Want daarvoor...

SP1: Hoe was het daarvoor?

SP2: Daarvoor ja, was er niks. Nou niks, de gemeente was altijd bezig maar het ging stilletjes of zo?

SP1: M-hm. Maar waren er toen dingen die je miste voor de buurt die er nu wel zijn?

SP2: Ja, ja. Ja, wat kan ik noemen als voorbeeld? Ja dat nu de mening van de buurt, de bewoners gevraagd wordt van: wat heb je nodig, wat, waar heb je behoefte aan, wat gaat goed, wat gaat niet goed. Want eerst had je wel een idee, maar je kon met niemand praten. Maar nu dat de gemeente bewoners benadert is dat heel anders dan voorheen.

SP1: Ja. En wat gaat er bijvoorbeeld goed?

SP2: Ja de veiligheid. Nou dat ging ook altijd goed, maar sinds de gebeurtenissen, ja het klonk een beetje raar, maar opeens is Poelenburg onveilig.

SP1: Ja. Wat heb je daarvan...

SP2: En dan is er meer politie aanwezig, nu is er, de aandacht is echt groot nu. Nou ik voelde me nooit onveilig of zo, maar ja nu, we voelen ons alleen maar nog veiliger door de aanpak van de gemeente en de politie en zo.

SP1: Denk je dat dat nodig was?

SP2: Ja want we weten niet wat allemaal in de onderwereld gebeurt.

SP1: Ja.

SP2: Daar wisten we niet van en dat zie je niet, maar als ze dat gaan aanpakken, dat is alleen maar mooi.

SP1: Ja. En...

SP2: Ja. Want de buitenwereld, er was niks, we zagen niks, we merkten ook niks, maar dat ze nu echt grondig bezig zijn, dat vinden we goed.

SP1: Ja.

SP2: Is alleen maar goed.

SP1: Waren er ook dingen die je zelf minder goed vond gaan? Toen je hier net kwam wonen bijvoorbeeld?

SP2: Ja een beetje het onderhoud buiten. De speeltuinen waren echt oud. De huizen, dus de corporaties hebben, woningcorporaties hebben ook echt aan renovaties meegewerkt en zo. En dat is veranderd.

SP1: Ja. Met de renovaties van afgelopen jaren is het wat veranderd.

SP2: Ja.

SP1: Ja. Ja, volgens mij hebben we het meeste wel besproken. Wat zou je mooiste herinnering zijn aan het leven in de wijk?

SP2: In Poelenburg. Het mooiste is dat ik mijn drie dochters hier heb gekregen. Ja.

SP1: En hoe vinden zij het leven hier?

SP2: Leuk. Ja, ze willen heel graag in een eengezinswoning wonen.

SP1: En waarom willen ze dat?

SP2: Ja ze willen groter huis, eigen kamer, nu heeft de oudste één kamer en die twee hebben één kamer samen. Ze willen een tuin. Maar zelf, ik houd van een flat, ik houd niet van een eengezinswoning.

SP1: En waarom is dat?

SP2: Ik, ja ik weet het niet. Het is te groot voor mij, naar boven, naar beneden en dan heb, ik heb ook nu overzicht over alles, want het is, je weet ook, kinderen met telefoons en dan kan ik kijken wat ze aan het doen zijn, want ze kunnen boven zitten, zeggen ze: we zijn aan het leren of zo, maar dan weet ik niet wat ze doen. Maar nu kan ik iedereen in de gaten houden.

SP1: Ja, maar misschien vinden ze dat juist niet leuk.

SP2: Ja maar ik zeg tegen ze, nou voor mij is dit prima, als jullie groot zijn, nou ga hard studeren, hard werken. Ga zelf een eengezinswoning kopen of, maar ik blijf hier.

SP1: Ja, ja.

SP2: Dus ik ben niet van plan om te verhuizen. Ik woon prima zo.

SP1: Oké. Tevreden over het wonen hier.

SP2: Ja, alleen niet goed onderhouden en zo, beetje sparen, maar voor de rest, ik woon prima.

SP1: Oké. En zijn er ook feestdagen die jullie vieren?

SP2: Feestdagen?

SP1: Ja?

SP2: Ja, we vieren de Suikerfeest en de Slachtfeest.

SP1: Vieren jullie dat dan ook hier in de wijk of bij familie?

SP2: O in de wijk, nee niet met de wijk, nee met familie en buren en vrienden.

SP1: Maar wel met buren ook?

SP2: Ja. Nou vooral de Marokkaanse buren.

SP1: Ja. Oké. Zijn er andere activiteiten in de wijk waar jullie aan mee doen?

SP2: Activiteiten in de wijk.

SP1: Of je dochters misschien?

SP2: Ja mijn middelste gaat naar bijles, naar huiswerkbegeleiding in het buurthuis.

SP1: Dat is in Poelenburcht is dat?

SP2: Poelenburcht, ja. En dat vroeger, nou vroeger, twee jaar terug of zo, waren er af en toe activiteiten in het buurthuis, nu is het veel minder geworden. Maar er is nu sport, gymmen, daar gaan ze ook naartoe, woensdag.

SP1: Waar is dat?

SP2: Aan de Weer bij de Tamarinde daar.

SP1: O ja.

SP2: Sport, gymzaal bij de Tamarinde. En wat doen ze nog meer? Ja er waren heel veel activiteiten een tijdje terug, maar nu is het echt minder. Maar ze zitten ook op judo twee dagen per week, dus ze hebben niet veel tijd meer.

SP1: Nee. Maar je hebt het idee dat de activiteiten minder zijn geworden?

SP2: Ja, ja ze zijn minder geworden in het buurthuis. Ja.

SP1: Oké. Zijn er nog andere veranderingen in de wijk die je hebt gemerkt?

SP2: Ja het is een, die wijk is een stukje schoner dan voorheen, want de gemeente is ook weer echt met een harde aanpak bezig, met meer boetes en met meer controle. Ja, extra aandacht gefocust op dat punt. Dus je merkt ook dat het iets schoner is, dat kan beter, maar...

SP1: Wat kan er beter?

SP2: Je ziet wel verbetering. Het kan schoner.

SP1: Ja.

SP2: Het is nog niet perfect, maar het kan beter. Ja.

SP1: Je had het net ook over de gebeurtenissen een paar jaar geleden bij de Vomar.

SP2: Ja.

SP1: Die jongeren, de zogenaamde treitvloggers, treitervloggers, wat heb je daar toen van meegekregen?

SP2: Wat we zelf meegemaakt hebben van dichtbij bedoel je?

SP1: Ja of wat je, ja of via de media, van hoe heb je dat ervaren?

SP2: Ja het was wel een slecht imago voor Poelenburg, heel negatief, maar het is gelukkig dat dat was gebeurd, want het heeft meteen de burens in actie... Ja. De verandering was vanaf die tijd begonnen. Dat de gemeente iets had van hallo, dat gaat niet, moeten jullie iets aan doen.

SP1: Ja. Ze hebben wel aandacht gevestigd.

SP2: Ja, echt de problemen hebben gewoon top van de ijsberg bereikt van nu moeten we iets doen.

SP1: Ja en welke problemen waren dat denk je?

SP2: Ja gewoon, de wijk gewoon, was gewoon, de bewoners waren gewoon aan hun lot verlaten, van doe wat je wil, maak van de wijk een zootje, je bent vrij om te doen wat je wil. Maar dat ging niet.

SP1: Ja. Geen aanwezigheid.

SP2: Ja. Weinig aanwezigheid van politie en gemeente en...

SP1: Ja. En wat merk je hier van het imago van de wijk? Hoor je daar wel iets over?

SP2: Het gaat steeds beter. Nou ja het is altijd zo, als het goed gaat dan hoor je niks, als het slecht gaat... Maar we merken zelf de verbetering.

SP1: Als bewoners zijnde?

SP2: Als bewoners, ja.

SP1: Dat is het belangrijkste.

SP2: Ja. Wat ik al zei: het is schoner, er is meer politie op straat, er is meer aandacht voor taalproblemen in de wijk, er is meer aandacht voor onderwijs. Dat zijn allemaal mooie punten om te noemen. Ja.

SP1: Ja. Wat vind je, vind je zelf ook dat de taal op straat een probleem is of...?

SP2: Ja de kinderen...

SP1: De taal die gesproken wordt.

SP2: Ja de kinderen, omdat ze ook tweetalig opgevoed worden hebben altijd taalachterstand op school. En daardoor halen ze lage niveaus op school.

SP1: Ja. Hadden jouw kinderen daar ook last van?

SP2: Ja ietsje minder, maar het kan erger. Er zijn hele erge gevallen van kinderen die echt heel veel moeite hebben met de taal. Ja.

SP1: Ja.

SP2: Ja ik was een stukje bewust van het probleem. Ik was een beetje vroeg begonnen met lezen en met het Nederlands en daarom is de schade beperkt. Ja het is wel een schade wanneer je met zo'n taalachterstand komt, dan mis je echt heel veel kansen, want dom ben je niet, maar door de taal dan blijf je daar.

SP1: Maar ik hoor je zeggen dat het ook een stukje ouderbetrokkenheid is.

SP2: Ja, zeker. Als je er iets aan doet, dan zie je ook resultaten. Maar vanzelf komt het niet.

SP1: Nee.

SP2: Dat kan niet.

SP1: Ja, goed ook dat daar nu meer aandacht voor is.

SP2: Ja maar nu, want eerst, je doet het als ouder, je moet zelf vechten, zelf zoeken, maar nu bemoeit de gemeente zich er ook mee. Je moet ook jezelf helpen, ze verplichten je om jezelf te helpen en je kinderen door veel te lezen, door extra taal, door... Dus dat is wel een goede aanpak, want als je het zelf niet weet, we moeten jou verplichten om dat te doen. Want eerst dacht de gemeente: het gaat vanzelf, het is vanzelfsprekend, maar het was niet zo.

SP1: Nee.

SP2: Ja, dus het is wel goed dat ze ons verplichten om...

SP1: En hoe verplichten ze mensen?

SP2: Bijvoorbeeld, de speelzaal wordt nu verplicht vanaf twee jaar.

SP1: O ja, de voorschoolse...

SP2: De voorschool. Dus dat is wel heel mooi, want je zou denken: nou, een kind van twee, wat gaat die dan leren op school?

SP1: Ja, nog klein ja.

SP2: Dat is, zo ben ik opgevoed, zo... Dat was in mijn cultuur zo. Nou twee jaar, dan ben je echt een baby voor school. Maar ja, om het Nederlands goed te beheersen heb je dat echt nodig vanaf twee jaar. Want als je wacht tot vier jaar, ga je naar school, beland je daar met je achterstand, nou dan bouw je al op.

SP1: Ja.

SP2: Dan bouw je al een achterstand op.

SP1: Zijn je kinderen ook naar de voorschool geweest of was dat toen nog niet?

SP2: Jawel, het was niet verplicht en het was toen duur, omdat ik ook niet werkte. Heb ik wel gekozen om met drie jaar te gaan. Ze zijn met drie jaar gegaan. Ja want toen moest ik iets van bijna 70 euro betalen voor twee dagen, maar nu is het bijna gratis voor vier dagen.

SP1: Ja.

SP2: Dus de gemeente, dat is dan wel een goede verandering. Ja.

SP1: Ja, zeker. Oké.

SP2: En vanaf januari beginnen ze ook op basisschool met de verlengtijd, dat de kinderen extra op school blijven. Dat is ook mooi, kunnen ze nog talenten ontwikkelen, kunnen ze extra taal... Gewoon wat je nodig hebt.

SP1: Ja.

SP2: Of wat je leuk vindt, of... Dat is ook leuk, muziek op scholen in Poelenburg, is ook leuk. Ja.

SP1: Ja. Oké. Zijn er nog andere dingen die je te binnen schieten of wat je zou willen vertellen over de wijk?

SP2: Ja. Ik denk dat ik alles heb verteld.

SP1: Ja ik denk het ook hoor.

SP2: Ja, als je niet, geen specifieke vraag hebt, dan... In het algemeen weet ik het nu niet meer.

SP1: Wat doen jullie bijvoorbeeld in het weekend, in de vrije tijd?

SP2: O ja, ja de kinderen gaan ook nog naar Arabische les in het weekend.

SP1: Zo.

SP2: Zondag. Ze gingen vorig jaar zaterdag en nu zondag.

SP1: Waar doen ze dat?

SP2: In de, hoe heet het, Marokkaanse moskee in Vijfhoek.

SP1: O dat, hoe heet, hoe heet de moskee ook alweer?

SP2: Heeft geen naam, gewoon moskee.

SP1: O, echt, o.

SP2: Of Essalaam, denk ik. Ja.

SP1: Essalaam, ja, Essalaam ja, mijn ouders gaan daar volgens mij ook soms naar toe.

SP2: Ja?

SP1: Ja.

SP2: Essalaam ja. Ja, zaterdag willen ze altijd uitslapen want dan hebben ze het gehad, vroeg opstaan.

SP1: Ja, logisch.

SP2: Ja. Ja en dan elke zaterdag wat. En zondag gaan ze naar de moskee, alle drie.

SP1: Hebben ze veel contacten in de buurt?

SP2: Nou...

SP1: Of meer buiten de buurt qua vriendinnetjes?

SP2: Nee meer in de buurt, meer in de buurt ja. Ja als ze naar de speeltuin gaan dan zien ze daar alle meisjes van deze buurt.

SP1: Ja en dan spelen ze samen.

SP2: Ja.

SP1: Oké. Nou volgens mij was dat het wel.

SP2: Was dat het?

SP1: Ja. Hartstikke bedankt voor je mening.

SP2: Heb je een beetje wat aan mijn verhaal?

SP1: Ja.